THE

GOSPELS

ACCORDING TO

St. MATTHEW, St. MARK, St. LUKE,

AND

St. JOHN,

TRANSLATED INTO THE LANGUAGE

OF

THE ESQUIMAUX INDIANS,

ON THE COAST OF

LABRADOR;

BY THE

MISSIONARIES

OF THE

UNITAS FRATRUM; or, UNITED BRETHREN.

RESIDING

AT NAIN, OKKAK, AND HOPEDALE.

PRINTED

For the use of the Mission,

BY

The British and Foreign Bible Society.

London:

PRINTED BY W. M'DOWALL, PEMBERTON ROW, GOUGH SQUARE.

1813.

Checked

Digitized by Google

MATTHÆUSIB AGLANGIT,

OKAUTSINNIK TUSSARNERTUNNIK.

KAPITELEMIK I.

Kristusib Sivorlingit.

Aglait Jesusib Kristusib sivorlingınnik, tamna Davidib erngninga, tamna Abrahab erngninga.

2. Abrahab erngneriva Isaak. Isaab erngneriva Jako. Jakob erngneriva Juda kattangutingillo.

3. Judab erngneriva Farez, Zaralo Tamaremit. Farezib erngneriva Hezero. Hezerub erngneriva Ramme.

4. Ramib erngneriva Aminada. Aminadab erngneriva Nahase. Nahasub erngneriva Salmo.

5. Salmub erngneriva Boase Rahabemit.

Digitized by Google

Boasib erngneriva Obede, Rudemit. Obedib erngneriva Jesse.

6. Jessib erngneriva Attañek Davide. Attanniub Davidib erngneriva Salomo, Uriab nulliarilauktanginit.

7. Salomub erngneriva Roboa. Roboab erngneriva Abia. Abiab erngneriva Assa.

8. Assab erngneriva Josapha. Josaphab erngneriva Jora. Jorab erngneriva Osia.

9. Osiab erngneriva Jota. Jotab erngneriva Achase. Achasib erngneriva Ezechia.

10. Ezechiab erngneriva Manasse. Manassib erngneriva Amone. Amonib erngneriva Josia.

11. Josiab erngneriva Jechonia, kattangutingillo, taipsomane Babilonemut aulaurutsautillutik.

12. Babilonemit utteramik kingorngagut, Jechoniab erngneriva Sealtiel. Sealtielib erngneriva Zorobabel.

13. Zorobabelib erngneriva Abiude. Abiudib erngneriva Eliachi. Eliachib erngneriva Assor.

14. Assorib erngneriva Zadok. Zadob erngneriva Achi. Achib erngneriva Eliud.

15. Eliub erngneriva Eliasere. Eliaserib

Digitized by Google

erngneriva Matha. Mathab erngneriva Jako.
16. Jakob erngneriva Josefe, Mariab nik-
sanga. Tapsoma Mariab erngneriva Jesuse
Kristusemik attelik.
17. Erngnerēt tamaita Abrahamit Davi-
domut tikkidlugit arkangemit sittamarpnt.
Davidemillo Babilonemut aularutsautinatik.
Erngnerēt arkangemit sittimarivut. Babi-
lonemit utteramik Kristusemut, erngnerēt
arkangemit sittamarivut.
18. Kristuse erngniangolermet imaipok.
Arngna Maria, Josefemut angersimalerame,
sulle kattitinagik: Mallungnarsivok, Singai-
lerdlune Aňernermut ojunginermut.
19. Josefe niksanga idluartogame, kangu-
suktitsomangila (Iňungnut) okarane issuma-
lerpok kaňagijungnērlugo.
20. Taimagle issumalermet, Ahak, Nale-
kam Engelinget sakkerpa siňektomatillugo,
okarlune: Josefe, Davidim Erngninga! sivõ-
ranæk, Maria nulliekset illingnut pilugo;
singainga Anernermit ajunginermit pingmet.
21. Erngnermik erngniomãrpok, tamna Je-
susemik atseraromavet, iňutitaňe piulijomãr-
magit ajorninginit.

Digitized by Google

22. Tamedsa tamat taimailerpok, Nalekam okausingit nellautaijokut nellautsekovlugit, imak okartok:

23. Ahak! uigasuk singaijomãrpok, erngnermik erngniomãrlune, Imanuelemik atseraromãrpæt, attinget tukkinga imaipok Gudim illagivãtigut.

24. Josefe siñingminit tuppakame, taimailivok, Nalekam Engelinget okautimaga, nullieksane aivlugo;

25. Aktungilale, erngniliaminik erngnerkãrtinago; atserarlugolo piva Jesusemik.

KAPITELEMIK II.

Angutit illissimajut Kristuse tuksiarvigivæt.

Jesuse erngniangõngmet Bethleheme Judæametome, Herodese attañiotillugo, ahak, illisimajut unanget (nellojut nuñanginit) Jerusalemut pivut, okarlutik.

2. Erngniãngokamertok Judikut attanningit naneka? Uvlorianga uñane tækkogaptigo tuksiarvigisartorpavut.

Digitized by Google

3. Attangub Herodesib tamaña tussaramiuk, koaksarpok, Jerusalemiullo illunatik;

4. Ajokertuijorsuillo aglangniglo illissimajut iñungnetut tamaita kattikoleramigit; kiglissiniarpeit Kristusim innulerviksanganik.

5. Ipkoa okautivæt: Bethleheme Judæametome. Taimak aglaksimangmet nellautaijunut.

6. Igvit Bethleheme Judæab nuñangane, mingnerungilatit assieñit iglugasengnit Judæametuñit; illingnit piomãrmet Nalegak, iñutitamnut Israelib kinguvãnginut attañiokovlugo.

7. Illissimajut Herodesim ingmikut kaikoveit angegutsivlune: apperiniarlugit uvloritsamik kanga tækkotitomik.

8. Bethlehemut aikoveit okarlune: Aileritse nutarãrsuk apperkotigejartorlugo neñigupsiuk okautigissinga uvangatauk tuksiarvigijartoromagivara.

9. Attañek tussaramitsuk, aularput. Ahak, uvloriak uñane tækkojattik sivorlerivæt, nutarãrsum iñinget kollãnut pigame nokarpok.

Digitized by Google

10. Uvloriak tækkolermigamitsuk kuviasuvaksoadlarput.

11. Iglomut itterlutik, nutarãrsuglo arngnãlo Maria naipipakit: pãmangavlutik nutarãrsuk tuksiarvigivæt: iklervittiglo mattueramikit, pillipæt kẽnaujeksamik aupaluktamik, tippegiksaumiglo.

12. Siñektomagamik Gudim qkaumagit Herodesemut utterkonagit, apkotemik assiagut nuñamingnut angerarput.

13. Aularmetta, ahak, Nalekam Engelinget Josefe sakkerpa siñektomatillugo, okarlune: makkitit, nutararsuglo arngnãlŏ pikik, nunnamullo Egiptenmut kemalerit, tavanelaulutit uvamnut okautsaulerkãrtinæk, nutarãrsuk Herodesib tokkuniaromangmago.

14. Makkipok tagva, nutarãrsuglo arngnãlo unuame ingminut pivæk, nuñamut Egiptenmut kemãvok.

15. Tavanelerlune Herodese tokkotsearivlugo. Nalekam okausingit nellautsekovlugit, nellautaijokut imak okartok: Erngnera kaikolauktara Egiptenmit.

16. Herodese kausimalerame illissimajunnut tappagijaugame, kanningajadlalerpok,

nutarãrsuit tamaita Bethlehemetut erkanetullo okkiuggit marruugnik nukkaklillo tokkotsartokoveit, illissimajut kiglissitsialauramigit sivorngagut (innulervianik.)

17. Nellautaijub Jeremiasim okausingit nellautsimalerput, imak okartok:

18. Kakkeune nippersoak tussartaujok, ogguadlarnerlo, keavaksoadlarnerlo, kaggudlarnerlo; Rahelib kittorngañe keagiveit, mañigortitaujomañanello nungutaungmetta.

19. Herodese tokkungmet, ahak, Nalekam Engelinget Josefe sakkerpa siñektomatillugo nuñame Egiptenme,

20. Okarluñe: makkitit, nutarãrsuglo arngnãlo illingnut pikik, Israelib nunnanganut uttilerit; tokkungmetta nutarãrsungmik tokkotsijomalauktut.

21. Makkipok tagva nutarãrsuglo arngnãlo neksardlugik, Israelib nuñanganut pivlune.

22. Tussaumagamingle, Archilause attanniolertok Judæame, angume Herodeseolauktum attañioninga kingormgutileramiuk, taikungapinek sivõralerpok. Siñektomatillugo Gudib perkungmago, Galilæam erkãnut aularpok.

Digitized by Google

23. Iglugasengnut Nazaretemik attelingnut pivlune, tamaña uuñagilerpa. Nellautaijut okausingit nellautsekovlugit, imak okartut: Nazaremiomik attekaromărpok.

KAPITELEMIK III.

Johannesib Babtiterijub ajokertuininganik.

Taipsomane Johannese Babtiterijok ajokertuijartortok iñukangitome Judæame.

2. Okarlune: kakkialeritse, (issumataritse) Killaub nalegauninga palligutingmet.

3. Taimnauvok nellautaijum Jesaiasim okautigilauktanga, okarame: Ajokertuijub nippinga iñukangitome, Nalekam apkotiksanga ăkiksorsiuk, apkoserngit narrotissigik.

4. Johañese añoralik nergsutsub kamelib merkungiñik, tapsekalarmelo amivinermik, piglertaujartullo igupsajartullo orksungit nerkigiveit.

5. Jerusalemiut añivigivæt, Judæamiullo, Jordanim erkanetut illunatik:

Digitized by Google

6. Babtitaujomavlutik tapsomunga Jordaneme kõngme, ajornitiglo sagvarlugit.

7. Farisæerillo Saduzæerillo ũnuktut babtisivinganut tikkimatsuk tækkogamigit, okautiveit: Kuglugiãngojartose illipse! kia kemakovãse ningautsimit piomãrtomit?

8. Atle kiglilingmik sãgiarluse, ablapsamik issumakaritse.

9. Illupsigut issumaniarase, imak okaromavluse: Abraha atãtagivavut. Okautivapse ujarkeñit makkonanget Abraha Gudib kittorngitisarajarpa.

10. Ullimaut napartub mimernanganelerpok. Napartok nelliak ajungituñik paungakangitok, kippijauniartok ikkomamut egilugo.

11. Uvanga imermut Babtipapse nutãmik issumakarkovluse; kingunipkut tikkituksak pitsartunersauvok uvamnit, nellopkotivungalo, tapsoma ittigagutinginnik tigumiarnæk; tapsoma Babtitsomãrpãse Añernermut ajunginermut ikkomamullo.

12. Tapsoma poagit tigumiarpa, kematullivingme nettinga sañeromãrpa, kakojeksariktullo kematullivingminut kattitsomãrpeit;

Digitized by Google

piungitulle ŏtsomărpeit ikkom̃amut kamitsuitomut.

13. Taipsomane Jesuse-Gallilæamit Jordanemut Johañesemut pivok, Babtitaujomavlune tapsomunga.

14. Johañesible iñerterpa, okarlune: Babtitaujariakaralloarpunga illinguut, igville tikkiparma.

15. Jesusible kiova, okautivlugo: Maña taimailerlanga; idluarnernik tamainik namaksijuksauvoguk. Perkova tava.

16. Jesuse Babtitaugame, tuavidlune timmuarpok, ahak, killak kollăne angmalerpok. Gudim Añerninga Johannesib tækkova tingmiatut taubetut, akkartok, (Jesusib) kăngamut pivok.

17. Ahak, nippe killangmit tussartaugivok okarlune: Tagva Erngnera nægliktara, tamna kuviagijara.

Digitized by Google

KAPITELEMIK IV.

Kristusib nerringininganik, õktorluktau-ninganiglo.

Jesuse Annernerum aitipa iñukangitomut, õktortaukovlugo Satanasemut.

2. Uvlunik marrungnik ungniakattartut nerringiname, kalerpok kingorngagut.

3. Oktortub Satanasib tikkipa, okautivlugo: Gudim erngnerikpattit, ujarket ukkoa okautikit kakkojarorlerkovlugit.

4. Kiova okarlune: Aglait imaiput: kakkojatuinak iñum iñotigingila; Gudible okausingit tamaita kaninganit annijut (innotigiveit.)

5. Satanasim aularutiva iglugaseksoarnut ivsornaituñut, ãtilalo kattimaviub nuvngusinganut.

6. Okautivlugo: Gudim erngnerikpattit, akkarit, aglaksimangmet: pivlutit Engeline perkojomãrpeit, erkisimiartaukovlutit sapputilutillo, ittikkettit apõrkonnagit ujarkeñut.

Digitized by Google

7. Jesusim okautiva: Taimaktauk aglaksimagivok: Gude Naleket õktorniarnago.

8. Ama Satanasim aitipa kakkaksoarmut kingiktorsoarmut, Sillarsum attannioningit tamaita änanauningillo tapsomunga kemergojautipeit.

9. Okautivlugo: makkoa tamaita illingnut tunijomavakka, pãmangavigijomagumga tuksiarvigilunga.

10. Jesusib tava okautiva: Satanase uvamnit aularit, aglaksimangmet: Gude Naleket tuksiarvigilugo kissiet kivgartorniarpet.

11. Satanasib tava kemekpa; ahak, Engelit tikkipæt kivgartorlugo.

12. Johanese pititaujok (parngnanërsimavingmut) Jesusib tussaramiuk, Galilæamut pivok.

13. Iglugaseksuit Nazaretemik attiggit kemmekpeit, Kapernaumut imarbiub sinanetomut pivok, Zabuloniblo Naftaliblo erkængne, tagyanelerdlune.

14. Taimak pivlugo nellautaijum Jesaiasim okausingit nellausimavut, imak okartok:

15. Zabuloniblo Naftaliblo nunagik, imarbingmut sãngmijuk, Jordanim akkiane, Galilæablo nellojulik.

Digitized by Google

16. Iñuit tārmiut, kaumajorsoak tækkovæt, tokkublo tachānetunnut kaumajok nuisimavok.

17. Taimanget Jesuse ajokertuilerlune (okautsiñik tussarnertuñik) imak okarlune: kakkialeritse (ablapsamik issumakaritse) Killaub nalegauninga kaglilerpok.

18. Jesuse Galilæam imarbinget sinane pissukame, angutik nukkarēk tækkovak, Simon, Petrusemik attibsalik, nukkangalo Andrease; nullutsettik kivitipakit imanut mingeriarniarteogamik.

19. Tapkungnunga okarpok: malliktinga, ñungnik aulasariartitsongovaptik.

20. Tuavilutik nullutsettik kemekpeit malliglugolo.

21. Tagvanget sivorliolerame, assiæk nukkarēk tækkogivæk, Jakobuse, Zebedæusim erngninga, nukkālo Johañese, atātatik illagællugo, umiakotometut, nullutsettik killaijardlugit; kaikogivak.

22. Tuavilutik umiakotok atātatiglo kemmekpakit malliglugolo.

23. Jesusib Galilæab nuñanga tamāt aulava, illiñiarvinginelo ajokertorlugit, Nalegau-

Digitized by Google

nermiglo okautsinnik tussarnertuñik okautilerpeit, sunatuinarnik kañimasiggit iñungnetut innulilugit.

24. Tussaumavættauk Siriamiut illunatik. Ajulertullo suñatuinarnik ãniagit, Satanaseggillo, illissimailingajullo, tumaujullo tapsomunga ãtipeit, tamaita iñuliveit.

24. Iñugiartorsuittauk mallikpæt Galilæamit, iglugaseksuiñillo tellimaujortunit, Jerusalemillo, Judæamillo, Jordanim akkianillo.

KAPITELEMIK V.

Pilloridlartunnik.

Innugiartorsuit tækkogamigit, kakkamut majorarpok, ingilerame illiñiartingita tikkipæt.

2. Okalerlune imak ajokertorpeit:

3. Pilloridlarput aglujut añernerme; Killaub nalegauninga pigileramitsuk.

4. Pilloridlarput kiksartut: mannigortaujomãrmetta.

Digitized by Google

5. Pilloridlarput keñuētnt: Nuña pigileramitsuk.

6. Pilloridlarput kăktnt iñeruktullo Gudim idluarijanganut; Illummertaujomărmetta.

7. Pilloridlarput năpkiniktnt: năpkigijaujomărmetta.

8. Pilloridlarput ivsornaituñik omættiggit: Gude tækkojomăramitsuk.

9. Pilloridlarput ullapirsaijut: Gudib kittorngangiñik taijaujomărmetta.

10. Pilloridlarput unangmijaudlartut idluarnek pigællugo: Killaub nalegauninga pigileramitsuk.

11. Pilloridlarpose iñuit suadlarppasse uvanga pivlunga unangmikpasselo, sunatuinarniglo okarnerluvigikpasse, sæglulutik.

12. Alliatitse, mañigoritsele, akkiksasse angidlaromărmet killangme. Taimaktauk nellautaijut sivorlisse unangmigiveit.

13. Nuñab tarriogivăse. Tarriok pitsartujokarĕrpet, sumut ama pitsartutitauneijarpa? Attoreksaujungnĕrpok, egiteksauvlune iñugnut tullereksauvok.

14. Sillarsoarmiut kaumanerivăse. Iglu-

Digitized by Google

KAPITTELEMIK XI.

[illegible]amenab [illegible]nnertingit tiliji[illegible] Kristusemut.

O[illegible] perkojene (tamakkoa) [illegible] nägangigit illiniartiminut ard[illegible] [illegible]: tagvauget anlalerpok, [illegible] okausijartorpok igläga[illegible] [illegible]

2. Kristusib piñiarningimik Johan[illegible] [illegible]ersimavingme, illü[illegible] [illegible]ivak,

[illegible]k apperijarkovlugo: Tik[illegible]

3. [illegible] assigivätillenet neriugija[illegible] [illegible]b kiovak, okautivlugik: [illegible]

4. [illegible]sertortikko, tekkojaptin[illegible] [illegible]niglo;

[illegible]gitut tautulerput. tuss[illegible]

5. Tautungitut [illegible] kalladlartullo pinguerpu[illegible] [illegible]erpat, tussalerpat. tokkungarut [illegible] [illegible]nalo tussalerput okausarvut okautsaminik [illegible] [illegible] nik.

6. Pilloridlarporlo sinaungalungitok u-
vamnik.

7. Uttermeñik, Jesuse okalerpok iñungnut
Johañesemik: Iñukangitomut suna tækko-
jartorpissiuk? Iviksoak añorib aulatanga su-
natuinarnut?

8. Sunaloñēt añivluse tækkojartorpissiuk?
Iñuk añorariktok? Ahak, añorariktut, attan-
[illegible]mit iglungiñe itsongovut.

9. Suñaloñēt añivluse tækkojartorpissiuk?
Nellautaijok (nellautsitiksenik okartok) tæk-
kojomavissiuk? Illa okautivapse, nellautaijo-
[illegible] angnerojok.

10. Taimnaujok, aglait okautigijanget:
[illegible]k, Engeliga sivunernut tillivara, apko-
[illegible] sivunerne akiksorkovlugo.

11. Ahamerik, okautivapse: Arngneñ[illegible]
[illegible]iangojokangilak, Johañesemit Bab[illegible]
[illegible]it anginerõjomik; mingnerle G[illegible]
[illegible]gaunningane, anginerõvok taipsomang[illegible]

12. Johañesib Babtiterijub uvlungita kil[illegible]
[illegible]gut, sulle tagvunga, killaub nalega[illegible]
[illegible]nujariakadlarpok, tapsomingalo p[illegible]
[illegible]ámuniarivæt.

gaseit kakkab kãnganetut tækkuksausuertuksaungilet.

15. Nennergoak ikkinginivæt, kattaujam attãnut illivlugo, nenneroarvingmullé pivok, Iglometut tamaita kaumartipeit tagva.

16. Taimaktauk nennergoasse kaumarille iñungnut, ajungitulliarnipsingnik tækkokovlugit Atãtasse killangmetok nakorekovlugo.

17. Pejaijartorasugingilapsinga perkojennik, nellautaijullonẽt aglanginik. Pejartungillakka, namaksilugit piñiarpakka.

18. Ahamerik okautivapse: Killaglo nuñalo nungukãrtiñagik, perkojet aglangit mingnek, tittãrsuglonẽt nunguniængilak, tamakkoa illunatik namaksekãrtiñagit.

19. Maña perkojet ukkoa illanganik mingnermik nalengitok, iñuit taimak ajokertorlugit, tamna mingnermik taijaujomãrpok Killaub nalegauningane. Nalektorle taimaglo ajokertuijok, tamna angijomik taijaujomãrpok Killaub nalegauningane.

20. Okautivapsele: Idluarnerungikupse aglangnik illissimajuñit Farisæeriñillo, Killaub nalegauninganut piñiatsengilase.

21. Tussalauktose sivorlise okautsaung-

Digitized by Google

metta: Iñuarniarnæk; iñuartorle erkartorvingmut pijeksauvok.

22. Uvangale okautivapse: Kattangumiout uingartok, erkartorvingmut pijeksauvok; kattanguminulle Racha (unãluk) okartok, kaggimiovingmut pijeksauvok; sillaitomigle okartok, egiteksauvok korkomut ikkomãlingmut.

23. Tamaña pivlugo tunergotit illijomagungne altareinut, tagvanelo erkaiguit, kattanguvit passivatit;

24. Tuñergotit altab sãngauekãlarle, kattangutillo saimarsarijartorlugo; tuñergotit tava tunijartorlugo piuk.

25. Illingnut akkerartortok saimaniaruk, aiparilutit sulle apkome; akkerartortingnut uñertojaukoñæk kiglissiñiartoinut, kiglissinniartublo pitiniaratit kivgaminut, tapsoma parngnanẽrsimavingmut egilutit.

26. Ahammerik okautivagit. Tagvanget añititauniængilatit, kẽnaujet naggatiksanget akkillerkãrtiñagit.

27. Tussalauktose sivorlisse okautsaungmetta: Arnarniarnæk anguniarnæglonẽt.

28. Uvangale okautivapse: Arnamik tæk-

Digitized by Google

konãrtub arngnarniaromavlugo, tapsoma arngnarniarẽriva omamine.

29. Tallerpinub ĭsivit asserorniarpattit, peruk egilugolo, ajunginersauvok illingnut, timivit illanga asserorpet, timit tamat perkonnago ãniatitsivingmut.

30. Tallerpilonẽt aggakpit asserorniarpattit, nakkarkit egilugillo. Ajunginersauvok illingnut avativit illanget asserorpet, timit tamat perkoñago ãniatitsivingmut.

31. Taimaktauk okarsimagivok: Nulliaminik avitsijub, tuñinajarpa aglangnik avitsitiminik.

32. Uvangale okautivapse: Nulliaminik avitsijub, (anguniartokangipet) nulliarẽngnek asserorpa; avtamiglo nulliektub, nulliarẽngnek asseroriva.

33. Ama tussarmijose, sivorlisse okautsaungmetta: Angãlungniarnek, Gudemulle angãleruvit malligeksarivettit okausitit.

34. Uvangale okautivapse: Angãlungniatsengilase, (Gudim attinga taivlugo) killangmiglonet, Gudim iksivautaringmago;

35. Nuñamiglonet ittigangita ikovragingmatsuk; Jerusalemiglonẽt, Attañersum iglugaseksoaringmagit.

Digitized by Google

26. Niakorniktauk angãlungniarnæk, nujak attauserlonẽt kakkorsinginangne kernersingĩnangnelonẽt.

37. Okausisse imailarlit ahaila ahaila, aukak, aukak: Tappiket idluitomit pivut.

38. Tussalauktose okausekartomik: ĩse ĩsemik, kigut kigumik (akkiksakalarpok).

39. Uvangale okautivapse, idluitulliarvigikpasse akkiviginiarasigik; ullutsekut tallerpikut erksãrtauguvit, igloatauk manilermigiuk.

40. Añorarniglo aksãrtauguvit, ulliksuittauk pigiliuk.

41. Meiłemik attautsemik aipaujomaguvit marrungnik aipariuk.

42. Illingnit sumik tuksiartok, tunnitsivigiuk; allarniarnagolo attartoromajok illingnit.

43. Tussalauktose okausekartomik: Iñukattit nægligiuk, omigijit omigiuk.

44. Uvangale okautivapse: omigijisse nægligissigik; illipsingnut okausiluktut saimartissigik; Illipsingnik omisuktut ajungivigiuiarsigik; illipsingnik kiksartitsijut unangmijisselo tuksiarutissigik.

Digitized by Google

45. Kittorngarilerkovluse Atātapse kil-łangmetub. Tapsoma sekkeñine nuekova ajortuñullo ajungituñullo, sillalukojigivok id-luartuñullo idluangituñullo.

46. Illipsingnik nægliktut kisseta nægligi-gupsigik, kanoĕtomik akkiksakaromārkise tagga? Zoelnerillo taimailiunginivet?

47. Kattangutisse kisseta illæñārnerigupsi-gik, sumik pijarialingmik pivise? Zoelnerillo taimailiunginivet?

48. Tamaña pivlugo namaksileritse, sorlo Atātasse killangmetok namatsainarpok.

KAPITELEMIK VI.

Tunnijehsennik tuksiarnermiglo.

Ipaksiniarsigik tuñijeksasse, tuñiniarasigik inungnut nakorijaujomalluse; taimaipet akkiksakangilase Atātapsingnit killangmeto-mit.

2. Taimak pivlugo tuñijiguvit tuñijekseñik, nipsauttsiarkoñæk sivunerne takkormortotut

Digitized by Google

illiniarvingne iglullo akorngane, nakorijaujomavlutik iñungmut. Ahamerik, okautivapse: Akkiksatik piarẽrpæt.

3. Tuñijekseñik tuñijiguvit, saumit aggaktit nellolaulit tallerpit aggakpit tuñergutãnik.

4. Tuñijeksettit sagvartaukoñagit, Atatavit sagvangitomik tautuktub, akkilleromãrpãtit sagvartome.

5. Tuksiarlutit tækkormortutun iniarnæk, taipkoa nængerlutik tuksiarlutiglo pivut illiñiarvingnelo, iglullo sãngine, tautugaujomavlutik iñungnut. Ahamerik, okautivapse: Akkiksatik piarẽrpæt.

6. Igville tuksiaromaguvit iñiksarnut itterina, upkuangalo parngnanẽrlugo, Atãtet sagvangitome tuksiarvigiuk: Atãtavillo sagvangitomik tautuktum, akkilleromãrpãtit sagvartome.

7. Tuksiarupse okausisse amisuliniarasigik nellojutitut; taipkoa tussartaunasugivut okausekarangamik amisunik.

8. Tamanna pivlugo taipotitunæk-ituksaungilase: Atãtapse attoriakartasse kausimava tuksiarvigekãrtinago.

Digitized by Google

9. Taimak pivlugo imak tuksiaritse: Atātavut killangme! akkit nakorijaule,

10. Nalegaunīt kaigiarle, perkojettit malliktaulit nuñame sorlo killangme;

11. Uvlome piksaptingnik tuñittigut.

12. Ajornivut issumagijungnĕrkit, sorlo uvagut uvaptingnut ajortut issumagijungnĕrpavut;

13. Oktorlungnartomut pitinata; piulittigulle ajortuñit. Nalegaunek, pitsartunerlo, ãnanaunerlo, pigigangne issokangitomut. Amen!

14. Innuit tam̄arninginit issumagijungnĕrupsigik, Atātapsetauk killangmetum issumagijungnĕromārpāse tam̄arnipsingnit.

15. Iñuille tamarninginit issumagijungnĕrniængikupsigik, Atatepsetauk issumagijungnĕrniænginivāse tam̄arnipsingnit.

16. Neringitaraigupse añuniarase tækkormortotut, kĕnatik tautorlertipeit nerringitarangamik, iñungnut tautugaukovlutik. Akam̄erik, okautivapse: Akkiksatik piarĕrpæt.

17. Nerringitaralguit, uiakut mingoaruk ermiklutillo.

Digitized by Google

18. Nerringinernik tækkoterkonnæk innungnut, Atãtangnulle sagvangitometomut; Atãtaville sagvangitomik tautuktub, akkilleromarpãtit sagvartome.

19. Perkutiñik pikuminartunik kattersijuksaungilase nuñame, kaurulillo marngertorneroblo asseroreksangiñik, tigliktullo piomajeksangiñik tigliklugit.

20. Perkutinigle pikuminartuñik kattersoiniaritse killangme, kaurulillonet marngertornerublonẽt asserojuigeksanginik, tigligajuktullo piomasoreksangiñik, tiglingneræt ajulerlugit.

21. Perkutisse neijormattigik omættipse.

22. Ise timib kaumarninga-ïpok. Isit idluarune, timit illunane kaumaromärpok.

23. Isit nellangaikune, timit illunane tãromarpok. Kaumajorle illungñetok tãksikpet, tãksoak iugminik kañok angitigiva?

24. Angajokængnut marrungnut kivgartortokarniængilak, aipa omigilãrpalonẽt, aipa nægligilugo; ubalo aipa ungagilãrpa, aipanga nachogilugo. Gudelo nunnab pingillo attautsekut kivgartorlugit sapperpose.

25. Tamaña pivlugo okautivapse: Iñosisse

Digitized by Google

pivlugo siarklerniarase, nerkiksapsingniglonẽt imiksapsingnilonẽt; timipselonẽt añoraksanginik. Iñosisse ajunginerõngilet nerkiksenit? Timisselo ajunginerõngilet añoratsenit?

26. Tingmitset killaub attanetut nautsertorissigik. Karngãtitsingilet, perorsejeksennik kattersinatiglo kematullivingmut; Atãtapselo killangmetub nerritipeit. Taipkonanget ajunginerõngilase?

27. Kina illasse ingminik tapperungnarka tallitut attautsetut takkitigijomik, taimak siarklerutigigalloarpa?

28. Sogle añoratset siarklerotigivissigik? Paunaujaujartut, nuñab merkungit kañok perortut tækkunarsigik, señangilet, peraingilellonẽt.

29. Okautivapsele: Salomolonẽt piñarnadlartok añorariksimangitok taipkoa illangettitut.

30. Iviksuket nuñametut, uvlome perortut, kaukpelle kieksaumut egiteksaujut, Gudib taimak piñernartinamigit: añorartitsomanginersarivasse? Okpernekitose tagva!

31. Taimak pivlugo issumanerlugaselo

imak okarase: Sumik nerrijomãrkita? Sumiglo imeromãrpita? Sumiglonẽt añoraksakaromãrkita?

32. Makkoa tamaita nellojut piñasuarpeit; Atãtapsele killangmetub kausimavãse, taimaitomik ajorsartose.

33. Gudib nalegauninga idluarningalo pinniarkãrsigik, tava tunnitsiviajomãrpose tamakkoninga tamainik.

34. Taimaimet kauksak issumaginasiuk, kauksak piksaminik piñialermet. Namakpok uvlut illunatik ingmikut pinniarviojarangeta koksesungnartomik.

KAPITELEMIK VII.

Kristusib ajokertuivlune okalaninga sorẽrpa.

Erkartuiniarase, erkartuiviojomãngilasetauk.

2. Kanoẽtomik passiklerpose, taimak passijaujomãrposetauk; õktutipsingnut õktorviojomãrivose.

Digitized by Google

3. Kattanguvit ĭsinget sarmiktavininga sõg tækkoviuk, auvek ĭsingnetok mallugingilet?

4. Kañorlo kattangutit imak okautsomaviuk: Ovetsiaro kattangutiga sarmiktaverngĭt isingnit pĕromavara? Ahak, auvek ĭsingnepok.

5. Takkormortotit, auvek ĭsingnit pĕrkăruk, kingorngagut kattanguvit sarmiktavininga pĕrasuarlugo piuk.

6. Ivsornaitok tuñiniarasiuk kingminut, sappangasselo eginasigik kuingĕngiñut, ittigangiñut tullerartaukoñagit, sabvigiluselo alliktoromavluse.

7. Tuksiaritse, tuñijaujomărpose, keñilauritse, neñilijomărpose tagva; aviloritse, upkuerutsaujomărpose tagva;

8. Tuksiartok, pilărpok keñertorlo; nennisilarpok, avilortorlo upkuĕrutsaulărpok.

9. Innub kia illapse, erngninget tuksiarvigippago kakkojamik, ujarkamik tuñitsiviginiarpauk?

10. Aulasagamiglonĕt tuksiarvigippago, kuglugiangojartomik tuñitsiviginiarpauk?

11. Illipse, ajoralloartose, kittorngasse tu-

Digitized by Google

nitsivigigapsigik tunnergutiñik ajungitunik; anginersamigle Atãtapse killangmetub tuksiarvigijiñe tuñitsiviginiarpeit ajungitunik?

12. Taimaimet, innuit kanoẽtomik pinniarkogupsigik illipsingnut taimaktauk pigissigik; tamedsa perkojet nullautaijullo aglangit.

13. Ittervikitokut itteritse: Ittervik ńerotõngmet, apkosinerlo sillingmet ãuiatitsivingmut sãngmijok, uñuktorsuit tamana attorpæt.

14. Ittervigle nerokipok, apkosinerlo amipok, innogumut sãngmijok, ikkitullo nagvarivæt.

15. Kamatitse nellautainarluktuñik, taipkoa sauket añinginik añorakardlutik tikkipãse, illumikulle kẽsuktorsõvut sorlo amerkut.

16. Sullininginit illitarinajarpasse. Paunget Dornenit pẽjarajarpattigik, Feigillonnet Distelinit kattersorajarpattigik?

17. Taimaktauk napartogiktut illunatik Paungakarput ajungituñik: Napartorle ajortok paungakarpok ajortuñik.

11. Napartok ajungitok ajortuñik paung-

Digitized by Google

akarviojungnængerpok, napartorlo ajortok paungakarviojungnænginivok ajungituñik.-

19. Napartok tamaita ajortuñik paungakartut, kibloromărpeit ikkomamullo egilugit.

20. Tamaña pivlugo sullijanginit illitarinajarpasse.

21. Illunatik itterniængilet killaub nalegauninganut uvamnut okartut, Nalegak, Nalegak; Atătamale killangmetub perkojangiñik nallektut kissimik.

22. Uvloksame nelliutsomărtome unnuktut imak okautijomărpănga: Nalegak, Nalegak, atterne nellautsitikseñik okalaungitogut? Añernekulluit atternut añitilaungilavut? Unnuktuñiglo tattaminiarnartullingitogut atternut?

23. Tava akkijomarpakka: Sulle illitaringitsainarpapse, tamapse kemeksinga ajortulliartose.

24. Tamaña pivlugo okautsimnik makkoringa tussartok, malliktorlo, adsigektipara angumik sillatojomik igluliortomik, tapsoma tungavilerpa kairtomut.

25. Sillaluksoalermet, kussermello, año-

Digitized by Google

rersuillo akkunadlarlutik, akkingmidlarmago, iglo orrungilak, kairtomut tuṅgalerame.

26. Makkoningale okautsimnik tussartub, mallingitublo, adsigiva angut sillaitok, iglulliortok siorkeṅut.

27. Sillaluksoalermet, kussermello, aṅorersuillo akkunadlaramik akkingmidlarmago, iglo orrovok, serkorpalludlarlune.

28. Okausillo tamakkoa Jesusib nāgamigit, innuit ajokertuiningit tattamminiariveit.

29. Kimnadlartomik okarmet, aglangnik illissimajotun ajokertuingimet.

KAPITELEMIK VIII.

Kristusib tattamminiarnartulliang'ṅik.

Kakkamit attersarmet, iṅugiartorsuit mallikpæt.

2. Ahak, angut kallaktok aggerpok, tuk-

Digitized by Google

siarvigiva okarlune: Nalegak piomaguvit kallagungnaititsomavarma.

3. Jesusible aggañe issaktipeit aktorlãlo okarlune: Piomavunga, kallagungnĕrit. Tagvainak kallagungnĕrsrãpok.

4. Jesusib okautiva: Udsertolerit assingnut taimak okarniarnæk: ajokertuijomulle ainiarit, tækkotilutillo taipsomunga, tunnergatiksarlo Mosesib tunnerkojanga tunnilugo, kallagungnĕravit nellojungnerkovlugit.

5. Jesuse Kapernaumut aingmet, Sorsuktukset kappitangeta tikkipa, tapsoma tuksiarpa.

6. Okarlune: Nalegak, kivgara iglumne nellavok, kuglualãjovaksogame ãnilekteradlartok.

7: Jesusib okautiva: Innulijartoromavara.

8. Sorsuktukset kappitanget kiovlune, okarpok: Nalegak nellopkotivunga ittertitsaritset iglumnut; okarille okautsemut attautsemut kivgara piungnailãrpok.

9. Uvangatauk iñuvunga attañelik, kivgakalarmalo sorsuktukseñik, illangenut okaruma: Ailerit, aigivok; ama illangenut:

Digitized by Google

Kait, kaigivok: kivgamnullo: Seňalaunuk una, seňava tagva.

10. Tamaňa Jesusib tussaramiuk, tattaimniariva; malliktiňe okautiveit: Ahamerik okaupapse, taimak angitigijomik okpernermik nagvalaungitunga Israelittinne.

11. Okautivapsele: Unnugiartorsuit unanget pãngello kaijomãrput, Abrahalo Isaglo Jakolo iksivakattigẽleromãrpeit killaub nalegauningane.

12. Nalegauniuble kittorngangit ajektaujomãrput tãrtorsoarmut, keavaksoarlutiglo agleruladlaromãrput.

10. Sorsuktukset kappitanget Jesusib okautiva: Ailerit, okperijarnik pilarpok. Kivganga nellunaikutãne taipsomane piungnẽrpok.

14. Petrusib iglunganut Jesuse pivok: Nulliangẽt arugnã nellajok kaňimanartomut kannimavlune tækkova.

15. Aggangittigut tiguva, kaňimanartub kemengmago, makkipok kivgartorvigællugit.

16. Uňulermet uňuktut satanasiggit pi-

Digitized by Google

tipeit tapsomunga, aňernekulluit okausěnarnut aňitipeit, suňatuinarniglo kaňimassiggit piungněrtipeit.

17. Nellautaijub Jesaiasim okausingit nellautsilerput, imak okartok: Sangěnivut ingminut pitidlugo, kanimalungnivullo nangmarpeit.

18. Jesusim iňugaseksuit illumajiňe tækkogamigit, iňam akkianut ikkărkojivok.

19. Aglangnik illissimajub tikkipa okautivlugo: Ajokertuijok, mallijomavagit aiviksarnut tamainut.

20. Jesusible okantiva: Terriaňitset sittekarput, tingmitsello killaub attanetut ublokarivut; Iňuble erngninga iňangaviksakangilarloněť.

21. Assiet illiňiartime illangeta okautiva: Nalegak, aikărlaulanga atătaga illuverlugo.

22. Jesusible kiova: mallinga, tokkuugajut tokkungatittik illuveriartorlittigik.

23. Umiakotomut ikkivok, illiňiartingillo mallikpæt.

24. Ullajujarsoarlo iňarbingme, maggillo umiakotok itibsuavlugo pivæt, Jesusele sinniktok.

25. Illinniartingita tikkipæt, tuppardlugo okautivæt: Nalegak piulittigut, umiolerapta.

26. Okautiveit: Illipse okpernekitose, sõg nangiarkise? Makkipok, añorelo imarbiglo iñerterpæk; añorekarungnĕrpok tava ikkoblialilarmelo.

27. Iñuille tattaminiarput, okarlutik: Kina una angut, iñertermagik añoriblo immarbiublo nalekpæk.

28. Imarbium akkianut, Gergesenerit erkanut pivok. Satanasenik pitalak nellaupak, illuvernit añijuk: Erksinartorsõmcñik, apkut tamaña attordlugo sappernartok.

29. Abak, nipliadlarlutik okarpuk: Sunniarpaptigit Jesuse, Gudib Erngninga? nelliutekãrtinago kappiaisuktitsartorpittiguk?

30. Kañingitangiñe kiungĕngigaseksuinĭtut nerrijut.

31. Añernekulluit tuksiarvigivæt, okarlutik: Añititsomaguptigut, kuingĕngigaseksoarnut tapkonunga pullarkottigut.

32. Okarpok tava: Aularitse. Añigamik kuingĕngigaseksoarnut pullavut. Abak, kuingĕngigaseksuit illunatik ingminik ejukadlarput imãnut, ippivlutik imãne.

Digitized by Google

33. (Kuingĕngiñik) mianersijut kemavut, iglugaseksoarnut aivlutik, tamaña okautigijartorpæt, kañorlo satanaselæk illijuk.

34. Ahak, iglugaseksoarmiut illunatik añivigivæt, Jesuse tikkilugo. Tautukamitsuk tuksiarvigivæt, erkamingnit aularkovlugo.

KAPITELEMIK IX.

Apostele Matthæus anerimaningañik.

Umiakotomut ikkivok, ama uttimut ikărdlune, iglugaseksoarminut pivlune.

2. Ahak, tapsomunga ãtsivut tumaksajomik, aumitiñe nellajomik. Okperusingit Jesusib kausimagamigit tumaksajok okautiva: Erngnera mañigolermit ajornitit issumagijaujungnĕrput.

3. Aglangnigle illissimajut illangit illumikut imak okarput: una akkerartorpok Gudemut.

4. Jesusim issumangit kausimagamigit,

Digitized by Google

okarpok: Sõgle omættipsingne issumalukise?

5. Sumik okariak ajornænginerova: Ajornitit issumagijaujungnẽrput; imaglonẽt: makkitit, arvertarlutillo?

6. Nellojungnẽrkovlusele, Iñuin Erngninga pitsartojokarpok nuñame ajortoërotsijomik, tumaksajomut imak okarpok: Makkitit aumititit pikit angerarlutillo.

7. Makkilune tava, iglominut angerarpok.

8. Iñuit tamaña tækkogamitsuk, tattamiarput, Gudelo nakoridlarpæt, iñuit taimaitunnik pitsartudlartuñik tuñilaungmagit.

9. Tamaña kemekkaminuk, iñuk tækkova tuñiorkaivingme iksivajok, Matthæusemik attelik, mallinga okautileramiuk. Nikkovilune mallikpa.

10. Iglome nerrimavingme iksivatillugo: Zoelnerillo ajortulliartullo uñuktut tikkipæt Jesuselo illiñiartingillo ikterkattigivlugit nerrimavingmut.

11. Farisæerille tækkogamitsuk, illiñiartingit okautiveit: Sõg ajokertortipse Zoelnerillo ajortulliartullo nerrekattigivagit?

Digitized by Google

12. Tamaña Jesusib tussaramiuk, okautiveit: Atsuilit iñulijikariakangilet, kannimajut kissimik.

13. Tamattomale tukkinga illiñiarijartorsiuk: Napkiginek kuviagivara, tuñergutille idluarinagit. Idluartut kaikojartulaungilakka, ablapsamik issumakarkovlugit ajorniggille kisseta.

14. Johañesib illiñiartingita tikkipæt, okarlutik: Sõguvagullo Farisæerillo nerringipakkita uñuktunik, illiñiartittille agleratik nerriniarket?

15. Jesusible kioveit: Nullianiktomut tikkitut kiksartuksauvet, uiksak neijortigingmatsuk? Nelliutsomãrporle uiksamik aksartaularput, tagva agleromãrput nerrinniaratiglo.

16. Añoratokak illarniængilæt nutãmik illaksamik; nutãb allingmago nutaungitok. alliktornerlo pivalliarpok.

17. Weinelo nutãk imerkautiñut nutaungituñut imertutingilæt: Weinib nutãb alliktoromangmagit imerkautit nutaungitut, Weinelo kovituinaromãrpok, imerkautillo asserorlugit. Weinemigle nutãmik imerkautiñut

Digitized by Google

nutãnut im̃ertutijeksauvok tamarmik tava asserojuikattigẽkpuk.

18. Taimak okautingmagit, angajokangita illanget, Jesusim ittigangiñut pamangajartorpok okarlune: Nalegak, pañiga maña tokkovok; aggangnulle aktorijartoruk, iñuniarpok tava.

19. Jesuse nikkogivok, malliklugolo, illiñiartine illagivlugit.

20. Arngnarlo okkiut arkangemit aggartut aunãtsainartok, añoranget siñãgut aktorijartorpa tuñuanit.

21. Illumigut okarame: Añorangalonẽt aktorupko, piungnailarpunga.

22. Jasusible keviarlune tækkova, okarlune: Pañiga kuviaisugit, okpernivit piungnertipãtit. Arngnak taimna tagvainak piungnẽrpok.

23. Jesuse angajokam iglunganut itterame, nipsartut iñuillo aulajaludlartut tækkogamigit,

24. Okautiveit: Aularitse, niviarsiak uña tokkungilak, siñituinarporle. Ijoridlarpæt.

25. Iñuille añisimangmetta: Itterlune ag

Digitized by Google

gangittigut tiguva; niviarsiak tava makkipok.

26. Tamaña tussaumajaulertok, nuñanit taipsomane tamaine.

27. Tamaña Jesusib keñengmago, tautungituk mallikpæk, nippekortovlutik okartuk: Igvit Davidim Erngninga nãpkigittiguk.

28. Iglomut ittermet, tautungituk tikkipæk. Jesusible okautivak: okperivikko imaitunik piñiaraptik? Kiovæk: Ahaila, Nalegak.

29. Ĩsikikut aktorpak okautivlugik. Okperaptik taimaileritik.

30. Tautulerpuk tagva. Jesusib unipkarkongilak tamattominga okarlune: mianeritik, tamaña iñungnut kausijaukoñago.

31. Tapkoale uñipkarijartorpuk nuñenut taipsomane tamaiñut.

32. Tapkoa añimenik, ahak, iñuk Satanaselik okarungnængitok tapsomunga ãtipæt.

33. Añernek idluitok añititaungmet, okarungnængitok okalerpok. Innuille tattami-

nialerput okarlutik: Taimaitomik tækkung-
itsainarpogut Israelitiñe.

34. Farisæerille okarput: Añernerit idlui-
tut añitipeit, taipkoa attañingeta pitsartuning-
anut.

35. Jesuse arvertarpok iglugaseksoarne
niuvervingnelo illunaitigut, ajokertuivlune
illiñiarvingiñe, okautsillo tussarnertut nale-
gaunermik okautigivlugit, iñungnelo atsui-
liolungitut kannimajullo suñatuinait iñuliveit.

36. Iñugaseksuit tækkogamigit näpkigiveit;
perlermetta siamadlarlutiglo, sorlo sauket
mianerijikangitut.

37. Illiñiartiñe okautiveit: Kattersivik
angijovok senajukselle ikkidlarput.

38. Tamaña pivlugo kattersivium angajo-
kanga tuksiarvigissiuk señajuksennik tillik-
lerkovlugo kattersivingminut.

Digitized by Google

KAPITELEMIK X.

Apostelit tillijaulerput tattamminiarnartulliartorkovlugit.

Illinniartiñe arkangemit aggartut kaikoveit, añernernut makkojungnartuñut pitsartojomik tuñitsivigiveit añitekovlugit, äniajullo tamaita kañimajullo tamaita iñulidlarkovlugit.

2. Arkangemit aggartut Apostelit attingit tamedsa: Simon, Petrusemik taijak, nukkālo Andrease; Jakobuselo, Zebedeusim erngninga, nukkālo Johañese;

3. Fillipuselo, Bartolomeuselo; Tomaselo, Matthæuselo, Zoelneriojok; Jakobuselo, Alfeusim erngninga, Lebbeus, Tadeusemik atibsalik,

4. Simonelo kanamiok, Judaselo Ischariote (Jesusib) pititigijomārtanga.

5. Tapkoa arkangemit aggartut, Jesusib tilliveit, innertilaitalo okautiveit: Nellojut

Digitized by Google

apkosiningiñut ainiarase, Samarittillo iglugaseksoanginut itterniarase.

6. Aititsele saukenut tamarsimajunnut Israelim iglunganit pijuñut.

7. Ajokertuijartorluse, imak okaritse: Killaub nalegauninga kañipok.

8. Kanimajut iñulidlarsigik, kalladlartut kallagungnẽrtissigik, tokkojullo omartissigik, añernerillo idluitut añitissigik. Akkillernago pigapsiuk, akkillernagolo tuñissiuk.

9. Kẽnaujeñik kakkortaniglonẽt, aupaluktaniglonet kañujeñiglonẽt tapserusiarasse;

10. Takkoarvekaraselo ingerartilluse, anoratsængnik marrungnik attorniarasetauk, ittigagusiaraselo, ajaupiaraselo: Señajok nerkiksaminik piariakarmet.

11. Iglugaseksoarnut iglugasengnullonẽt itterupse; kiglissiniaritse tagvane ittervigijariakartomik, taipsomanetsainaritse aulakãrase.

12. Iglomut itterupse, iglub tamattoma iñungit sallutikissigik.

13. Tamattoma iglub iñungit pillorikpetta, ullapirsautisse taipkonunga piomãrpok. Pil-

Digitized by Google

loringipetta, ullapirsautipse uttervigiomăr-păse.

14. Illangita illellioromangippasse, okausisselo tussaromangippagit: Añititse tag-vanget iglomit iglugaseksoarnillonĕt, ittikkapse señerkarningit señĕjarsigik.

15. Ahamerik, okautivapse: Sodomiblo Gomorablo nuñagik pidlartaunikinersaujomărpuk erkartuvium uvluksangane, iglugaseksoarnit ukkouanget.

16. Ahak, sauketut tillivapse amerkut akkorngañut; tamaña pivlugo sillatutsiaritse kuglugiangojartuttitut; añerpanarkititsele taubitut (akkigiojartuttut).

17. Iñungnigle illimasuleritse, Kiglissiniarvingmingnut taipkoa ătitsomăngmasse, ipperartordluselo illiñiarvingmingne.

18. Attañernullo Attañersoarnullo ătitsomărpăse pivlunga: Taipkoa, nellojullo nellojungnĕrotiksangiñut.

19. Ătippasele sivoraniarase, kañoĕtomik sumiglonĕt okausiksakarapse; tavanetualerupse tuñitsiviojomărpose kigosiksapsingnik.

Digitized by Google

20. Illipsingnik okangitose, Atătapsele añerninget okartipăse.

21. Kattangutib kattangutine tokkomut pititsomărpa, erngninelo angutæt, angajokattiglo kittorngangita illaratsautilarpeit tokkokovlugillo.

22. Illunatik õmigijomărpăse, attera pivlugo. Sokkosijnitorle naggatiksamut pillorìktitaujomărpok.

23. Iglugaseksoarne tagvane kappiaisuktippasse, assieñut kemătitse. Ahamerik, okantivapse: Israellittit iglugaseksoangit ingerajarĕrvigingilasse, Iñum Erngninga tikkekărtinago.

24. Illiñiartok illiñiartitsijiminit ajungine rungilak, kivgarlonĕt nalekaminit anginerunginivok.

25. Illiñiartok illiñiartitsijimitun-ĭkune, kivgarlo nalekamitun-ĭkune, namaksivok. Iglum angajokanga Beelzebumik taigamitsuk; iglomiokattingillo taimaktainajarpeit.

26. Tamaña pivlugo erksiginiarasigik. Sagvangitut illunatik sakkertitaujomărput, angigutsutillo illunatik nellunatsengilet.

27. Taktome uvamnit tussartasse, okanti-

Digitized by Google

gissigik kaumajome: Ĩsipjutaujut tussârtasse okautigissigik iglut kangiñe.

28. Erksiginiarassigik, timinik tokkotsijut, tarngninigle tokkotsinek ajormetta. Anginersamigle taimna erksigissiuk, timiniglo tarngniniglo asserortitsinek sappingitok ãnianartovingme.

29. Kutsertæk marrûk kc̃naujarãrsungmik attautsemik akkekarpangilæk? Ukkoa illangellõnet nuñamut kattangniængilak Atãtapse perkungippago.

30 Nutsesse illunatik kitt̃itaumavut.

31. Tamaña pivlugo erksiniarase: Kutsertavaksoarnit ajunginerõgapse.

32. Tamaña pivlugo uvamnik okausilik iñungnut, okautigijomavara Atãtamnut killangmetomut.

33. Uvamnigle missiutilik iñungnut, missiutigijomãrparatauk Atãtamnut killangmetomut.

34. Ullapirsaijartorasugingilapsinga nuñamut. Ullapirsaijartungitunga saviksoarmigle pititsivlunga.

35. Tikkinama, erngnek illumiotidlugo angutãnut, pañiglo arngnãnut, okkoarlo sakkianut.

Digitized by Google

36. Iñub omigijingit iglomiokattingita.

37. Anguminik arugnãminiglonẽt uvamnit næglingnersak, illakarniængilak uvamnik. Ernerminiglo pañiminiglo uvamnit næglingnersak, illakarniængilak uvamnik.

38. Señingajuksaminik (kappiaisutiksaminiglonẽt) nangmagomangitok, uvamniglo malligomangitok, illakarniængilak uvamnik.

39. Iñoserminik ivlertsijub, taipsoma assiujijomãrpa, iñoserminik assiujijub uvanga pivlunga, nachvaromãrpa.

40. Illipsingnik illelliortub, illelliorivãnga, uvamnigle illelliortub, tilliklertok uvamnik illelliorìva.

41. Nellautaijomik illeliortok, nellautaijotut akkiksakalãrpok. Idluartomiglo illelliortok, idluartongmet, idluartotut akkisakalãrpok.

42. Ukkoarãrsuit illanganik iñertitsijok erngusiarsum imanganik niglinartomik, illiñiartigigapko: Ahañerik, okautivapse, akkẽngartauniængilak.

Digitized by Google

KAPITELEMIK XI.

Johanesib illiniartingit tillijauvut Kristusemut.

Okautsiñe perkojene (tamakkoa) Jesu ηãgamigit illiniartiminut arkanger aggartuñut: tagvanget aulalerpok, ajokert ivluuelo okausijartorpok iglugaseksoan iñut.

2. Kristusib piñiarninginik Johañese ta sarame parngnanẽrsimavingme, illiñiarting marruk tillivak,

3. Imak apperijaukovlugo: Tikkitsomã nialaukpit assigivãtillonẽt neriugijapta?

4. Jesusib kiovak, okautivlugik: Johañe ama okautsertortikko, tækkojaptingnik tu sartaptingniglo;

5. Tautungitut tautulerput, tussiætut pi sulerput, kalladlartullo piungnẽrput tussilai tullo tussalerput, tokkungajut omarput, ag lujullo okautsauvut okautsiñik tussarner tuñik.

Digitized by Google

6. Pilloridlarporlo sinaungalungitok uvamnik.

7. Uttermeñik, Jesuse okalerpok iñungnut Johañesemik: Iñukangitomut suna tækkojartorpissiuk? Iviksoak añorib aulatanga sunatuinarnut?

8. Sunaloñẽt añivluse tækkojartorpissiuk? Iñuk añorariktok? Ahak, añorariktut, attannersnit iglungiñe itsongovut.

9. Suñaloñẽt añivluse tækkojartorpissiuk? Nellautaijok (nellautsitiksenik okartok) tækkojomavissiuk? Illa okautivapse, nellautaijomit angnerojok.

10. Taimnaujok, aglait okautigijanget: Ahak, Engeliga sivunernut tillivara, apkotikset sivunerne akiksorkovlugo.

11. Ahamerik, okautivapse: Arngneñit erngniangojokangilak, Johañesemit Babtiterijomit anginerõjomik; mingnerle Gudib nalegaunningane, anginerõvok taipsomanget.

12. Johañesib Babtiterijub uvlungita kingorngagut, sulle tagvunga, killaub nalegauninga nujariakadlarpok, tapsomingalo piñiartut amuniarivæt.

Digitized by Google

13. Perkojet nellautaijullo illunatik nellautsilaukput Johañesemut tikkidlugo.

14. Tamañalo okperijomagupsiuk, tagva Eliase tikkituksak.

15. Tussajungnik siutelik tussarle.

16. Iñuit ukkoa kimut adsiutitsomavakka? Sorutsit adsigiveit niuvervingme iksivajut, ingmingnullo nipliutikattartut,

17. Okarlutik: Nipsausiarvigilauktape, okigēseromangitosele; kiksarnartomiglo okautilauralloarpapse, keajomañaselo.

18. Johañese tikkitok, nerrinanelo imingimet anernekullukartok okarput.

19. Iñum Erngninga tamaungartok, nerrilarmelo imilarmelo, okarput: Iñuk una nerrēnartorsoak, Weinemiglo imēnartorsoak, Zoelnerit ajortulliartullo illænarijanget. Gudible illissimajusia idluartitaujomărpok kittorngaminut.

20. Iglugaseksuit iñungit suadlalerpeit, tattaminiarnartulliviginersarilauktañe, ajorungnængimettalo.

21. Kappianamek Korazina! Kappianamek Betsaida! Tirusemelo Sidonemelo imai-

Digitized by Google

tut tattaminiarnartut pikpetta, sorlo illipsingne pijut; kakkialernermut põksatuinarnik añorakamerungnĕrajalauktut arsameniarlutik.

22. Okaupapsele: Tiruselo Sidonelo pidlartaunikinersaujomărput illipsingnit, erkartorvium uvluksangane.

23. Igvillo Kapernaume, kangattarsimajotit killak tikkillugo, ittinersoarmut kanunga ajektortaujomărpotit. Sodomeme taimak angitigijut tattaminiarnartut pilaukpetta, sorlo illingnut pijut; sulle tamedsa uvlome asserortautailinajalaukput.

24. Okaupapsele: Sodomik nuñanga pidlartaunikinersaujomărpok illingnit, erkartorvium uvluksangane.

25. Taipsomane Jesuse imak okalerpok: Atătak, killaublo nuñablo nalegangæk, nakorivagit, illissimajuñut sillatojuñullo tamaña angigutsutigigangne, nuttakketitun-ĭtuñut nellojungnĕrtijutigigangne.

26. Ahamerik, Atătak, taimak săngne idluakolerangne.

27. Tamaita Atătab tuñilaukpeit uvamnut. Erngnermiglo illitarsijokangilak, Atătab kis-

Digitized by Google

sime, Atātamiglo illitarsijokanginivok, Ern
nerub kissime, Erngnerublo nellojungnaēr
somajangita illitarivæt.

28. Kaititse uvamnut tamapse, ajulert
kappiaisuktullo, mañigortitsomavapse.

29. Nangmautara illipsingnut pigissi
illinniarvigilusingalo; kenuēnama omætt
netauk piujoringinama; merngoērserviksa
neñissijomārpose tarngnipsingnut.

30. Nangmautara idluarmet, nangma
ralo okkipok.

KAPITELEMIK XII.

Patsitiksennik.

Taipsomane perortut kakkojekset Jesu
apkotigiveit Sabbateme: Illiñiarti
kāleramik, singailingit nutsulerpeit, nerri
git.

2. Fariseerille tækkogamikit, okauti
Ahak, illiñiartitit Sabbateme pijeksaung
mik piñiarput.

Digitized by Google

3. Okautiveille: Attualaungilasse kañok Davide illiortok kãlerame illañelo?

4. Gudim iglunganut itterame, kakkojet tækkojekset nerriveit, nauk nerrilugit perkojaungilak, illakattingilloñĕt, ajokertuijut kissimik?

5. Perkojeñeloñĕt attualaungilasse, kañok ajokertuijut sabbategalloartome kattimavingme sabbate issumagiugilæt, passidlartaunatiglo?

6. Okanpapsele, tamanepok kattimavingmit angiuerõjok.

7. Tamañale kausimagupsiuk: Näpkigiñek kuviagivara, tuñergutille kuviaginagit; patsieksaungitut patsidlarajalaungilasse.

8. Ifium Erugninga sabbatemuttauk nalegauvok.

9. Tavanget pissulermigame, illiñiarvingmut itterpok.

10. Ahak, iñuk tagvanetok, tapsoma aggangit tallerpit tokkungajut. Api ersorpæt okarlutik: Sabbateõngmet iñulikleriak idluarka? Patsitiksarsiorlutik tapsomunga (taimak appersorpæt).

11. Okautiveille: Kia illapse saugatuamik

Digitized by Google

pigub, ittersamut kattekpet; sabbateme ka;
vertinasuængilauk?

12. Kaňok angitigijomik iňuk ajungin(
sauva saukamit? Tamaňa pivlugo ajungit
liariak sabbateme idluingilak.

13. Iňuk tamna okautiva: Aggaktit
saktikit. Issaktipeit tagva, aggangit ăk
taillerput, iglungititut illivlugit.

14. Farisæerille aňivut, okarkattigčler
tik kanočlerlutik iňuaromagalloarpæt.

15. Jesusible kausimaleramigit, tama
kemekpa. Iňugaseksuille mallingmats
tamaita iňuliveit.

16. Iňerterpeille okautaujomaňane iňu
nut.

17. Nellautsimalerkovlugit, nellautai
Jesaiasim okausingit, imak okalauktok:

18. Ahak, tagva kivgara, aňerilaukt
nægligijaralo, tamna tarngnima kuvi
janga. Aňernimnik illivigiomavara, ne
jullo unipkausomărpeit idluarnermik;

12. Aivajomaňanelo kaggudlaromăngi
nippingalo tussartauniængilak iglut akko
ane;

20. Iviksoak suvlulik naviksimajok se

Digitized by Google

miniængila, mañerlo aumalik kam̃itsomanginiva, idluarnek ajugakangitilerkărtinago;

21. Attingalo nellojut neriugiomărpæt.

22. Taipsomane Satanaselik tautungitok, okarnermiglo ajortok tapsomunga ătipæt: Piungnĕrtimago, tautungitok okarnermiglo ajorsartok okălalerlune tautulerpok.

23. Iñuit illunatik tattam̃iniarput okarlutik: Tamna Davidim Erngneringila?

24. Farisæerille tamaña tussaramitsuk, okarput: Añernekulluit añituinaralloarpeit Beelzebub añernekulluit attaningeta pitsartuninganut.

25. Issumangit Jesusib kausimagamigit, okautiveit: Attañiovium iñungine illunatik, ingmingnut illagĕgungnĕrtut, nunguniarput; iglugaseillo, iglullonĕt illunatik ingmingnut uivĕlerunik, sŏngojungnĕrput.

26. Satanasib Satanasipsăne añitikuniuk, ingmingnut akkerartorpok; kanorle attañioninga sŏngonajarka.

27. Uvangalo añernekulluit añitikupkit Beelzebubemut, kimut kittorngapse añernekulliut añitipătigik? Tamaña pivlugo taipkoa erkartortigijomărpăse.

28. Añernekullait Gudim agganginut Añerninganullo añitikupkit, Gudib nalegauninget tikkisimavãse.

29. Kañorlonẽt sangijorsub iglunganut (innuk) itterajarka, perkutingiñik aksardlugo: Sangijorsoak kellersorkãruniuk kissianè kingorngagut tava iglunget perkutitangit aksanigarillugit?

30. Uvamnik illakaromangitub akkerartorpãnga, kattersorkattigingitaralo siamartitsivok.

31. Tamana pivlugo okaupapse: Iñuit ajortulliarninginit tamainit mittautiksarninginnillo issumagijaujungnẽromãrput; Añernermulle mittautiksarninginit iñuit issumagijaujungnẽrniatsengilet.

32. Iñublo Erngninganik okarnerluktok, issumagijaujungnẽrniarpok: Añernermigle ajunginermik okarnerlutilik, issumagijaujungnerniængilak, tamattomane nuñamelonẽt, sillamelonẽt tikkituksame.

33. Napartok ajungitok ivertilerupsiuk, paungakaromãrpok ajungitunik: Napartorle ajortok ivertilerupsiuk, paungakaromãrpok ajortunik. Paungaminit napartok illitarijaulãrpok.

Digitized by Google

34. Illipse kuglugiängojartut ivajangit, kannoilivluse ajungitunik okaromavise ajorapse? Omættib ullipkittarninganik kañek okajõngovok.

35. Iñub ajungitub añitipeit ajungitut omame pinganit ajungituñit: Iñuble ajortub añitipeit ajortut omame pinganit ajortuñit.

36. Okaupapsele, erkartuivium uvluksanga nelliutikpet, iñuit kiojuksaujomärput okausitik piungitut tamaita pivlugit.

37. Okausivit idluartitsomärivätit, okausivittauk sutertitsomärivätit.

38. Aglangnik illissimajut Farisæerillo illangita kiovæt, okarlutik. Ajokertuijok, nellunaikutamik killangmit tækkojomadlarpogut illingnit.

39. Kioveille, okautivlugit: Ukkorälnit assiniartut nellunaikutaksamik tækkojomavut, assianigle nellunaikutamik tuñijauniatsengilet, nellautaijum Jonasib nellunaikutanganik.

40. Sorlo Jonase uvlut pingasut uñuello pingasut arverub nänganetok; taimaktauk Iñum Erngninga uvlut pingasut uñuello pingasut nuñam illuanetsomärpok.

Digitized by Google

41. Ninivemiut erkartuivium uvluksan
ane kinguvãngukattigẽt ukkoa illagivlu
sakkeromãrput, erkartorlugillo: Jonasim
jokertormagit, assianik issumakaleram
Ahak, tamanepok Jonasemit anginerojok.

42. Erkartuivium uvluksangane king
vãngukattigẽt ukkoa illagivlugit Attani
nullia ãnget pijok sakkeromãrpok, erk
torlugillo: Nuñamit ungasiktometomit
game, Salomonib sillatusia tussarijartor
go. Ahak, tamãnepok Salomonenut an
nerojok.

43. Añernek idluitok iñungnit añijara
ame, ingeravok sokkangitokut, merngoẽrs
viksarsiorlune, nachvarnagolo.

44. Okarpok tava: Iglumnut añivigilai
tamnut utteromavunga. Tikkinamiuk,
jarsimajok sañersimajorlo piñarnarsima
tikkipa.

45. Tava ailerpok, añernernik assimi
ingminit ajornerõjunik arvengemit aggan
nik illagẽlerlune, itteramik tagvanẽtualerp
kingorngagut iñuk taimna ajulualerfok sin
lermit. Taimaktauk ĩtsomãrivut makk
kulluit kinguvãngukattigẽt.

Digitized by Google

46. Sulle taimak iñungnut okartillugo, amgnãlo kattangutingitalo angutit sillatanetut, okautijomavlugo.

47. Illangeta okautiva: Ahak, anãnavit kattangutivillo kãnetut okautijomavãtit.

48. Tamattomingale okautsine kiova: kina anãnaga? Kikkullo kattangutigivik?

49. Agganẽ issaklugit illiñiartimminut, okarpok: Ahak tagva, anãnga kattangutikkalo.

50. Atãtama killangmetub perkojanganik malliktok: Nukkarivara, nejjagivaralo anãnagivaralo.

KAPITELEMIK XIII.

Karngãtitsijomik, perorsẽeksamigĩo.

Uvlok taimna Jesuse iglomit añigame, iñab kiglinganut ingitsartorpok.

2. Iñugaseksuittauk nellipsarmatsuk, umiakotomut ikkivok ingilarmelo: Iñugaseksuit illuñatik iñab kiglinganetut.

Digitized by Google

3. Suñatuinarnik okautiveit adsigẽnik, okarlune: Ahak, karngãtitsijok karngãtitsiairtorlune pijok.

4. Karngãtitsitillugo: Apkosinermut illangit kattekput; tingmitset pukkumaluklugit piveit.

5. Illangillo kairtomut ivsorluktomut kattekput; perortersãrput ivsorlukamik.

6. Sekkinerle nuingmet, kuñulersãrput: Amãkanginamik pañilerput.

7. Illangit kattekput okpit kakkilautiggit akkorngunut: Okpille kakkilautiggit peroramik, tokkopeit.

8. Illangillo kattekput ivsoriktomut nuñamut perorsẽeksakalerput: Illangit 100nik, illangit 60nik, illangille 30nik.

9. Tussajungnik siutelik tussarle.

10. Illiñiartingita tikkipæt, okarlutik: Sög adsigẽktuñut okautilerpigit?

11. Kioveit okautivlugit: Illipse tuñitsiviovose, killaub nalegauninget nellonarninga kausimakovlugo; taipkoale tuñijanjokangilet tamattominga.

12. Pekkartok sumik, tuñitsiviojomãrpok,

Digitized by Google

pekkaluarkovlugo: Pekkangitorle aksartau niarpok, pinganik.

13. Tamaña pivlugo adsigĕktuñut okautivakka. Ĭsinut uitajuñut tautungimetta, siutiñullo angmajuñut tussangimetta: Okausera tukkissingimatsuk.

14. Taipkonunga Jesaiasim okausingit nellautsimalerput, imaitut: Siutipsingnut tussaromărpasse, tukkisinagolo; ĭsipsingnullo uitajuñut tækkojomărpasse illitarinagolo.

15. Iñuit ukkoa omættingit mangaidlarput, tussarnerlulutiglo siutimingnut, sikkungerlutiglo: Tækkojomañatik ĭssimingnut, tussaratiglo siutimingnut, tukkissinagolo omamingnut, săgiaratiglo, piulijaujomañatik uvamnut.

16. Pilloridlarpulle ĭsisse, tautuktut; siutisselo tussăjut.

17. Ahamerik, okaupapse: Nellautaijut idluartullo iñuit uñuktut tækkojasse tækkojomadlalaukpæt, tækkolaungnagolo; tussajasselo tussaromadlalaukpæt, tussalaungnagolo.

Digitized by Google

18. Maña adsigĕktok tussarsiuk karngătitsijomik.

19. Nalegaunermik okautsinik tussartokarpet, tukkisinagolo: Tava Satanasib okautsit pĕjarijartorpeit omættănut karngautigimajut; taimnauvok, apkoserngub seňianut karngautigimajok.

20. Karngautigimajut kairtomut ivsorluktomut: Taimnauvok, okautsinik tussartok, kuviaisungnermut tuavi piomadlariva.

21. Amăkanginame illumine, nakkimarnivok; kappianartokaleranget unangmiklertokalerangellonĕt okausek pivlugo, sinaungasalerpok.

22. Okpinut kakkilautilingnut karngautigimajut: Taimnauvok, okautsinik tussartok, agluitsomagamele nuňablo mattoma pinginik kajungerangame, okautsit ippitipeit (illumine) sullugaineĕrodlunelo.

23. Ivsoriktomulle karngautigimajut: Taimnauvok, okautsinik tussartok, tukkekartilugillo, sullugainerkartilugillo: Illanget 100 nik, ama illanget 60 nik, amalo illanget 30 nik.

Digitized by Google

24. Assianiktauk adsigẽktunik okautigiveit, okarlune: Killaub nalegaunninga sorlo iñuk, perorsẽeksamaringnik karngãtitsijok perorsẽvingminut.

25. Iñuille siñiktillugit: Ningarijinget karngãtitsijartorpok perorsẽeksakullungnik perorseẽksamarit akkorngannt, aulalarmelo.

26. Perorsẽeksamarit perormetta, singailikalilarmiglo: Perorsẽeksakulluittauk tækkuksaulerput.

27. Kivget angajokamingnut okarijartorput: Nalegak, karngãtitsilaungilatit perorsẽeksamaringnik perorsẽvingnut? nakit perornerluktuksakarnerka?

28. Kioveit: Ningartub ãsit tamaña piva. Kivgangita okautivæt: Uvaptingnut tamakkoa nutsugiartorkovigit?

29. Kioveit: Aukak, perorsẽeksamarit nutsukaseutiniarasigik, perornerluktuksakulluit nutsugiarupsigik.

30. Tamarmik perorkattigẽkilit kattersivik nellĩutitiñago, kattersivigle nelliutilerpet kippijut okautijomãrpakka: perorsẽeksakulluit katterkãrsigik keplorlugillo ingmigolillugit, ikkomamut ikkoalaklugit; peror-

Digitized by Google

sēeksariktulle kattersorsigik kemātullivim nut.

31. Adsigēktunik assianik piveit, okarlune Killaub nalegauninga senfkornetun-īpol tamna iñub piva, perorsēvingminullo illi lugo.

32. Unãrsuk mingnerõvok perorsēeksen nit tamaiñit: peroleranganiele, angineröv assiminit perorsēekseñit kohlnit, napartoler lune angijomik, tingmitset killaub attãnet iñekarijartorlutik akkerungetta attãne.

33. Assianik adsigēktunik okautiveit: K laub nalegauninga imaipok, sorlo kakkoje set sērnautiksanget, arngnab tamna piva a kulugo õktutiñut pingasuñut kakkojeksen pitalingnut, kakkojekset tamaita sērnartill git.

34. Tamakkoninga tamainik Jesuse ok pok iñungnut adsigēktunik adsigēngungi migle okautingileit.

35. Nellautaijum okausingit nellausin lerkovlugit imak okartok: Adsigēktunik karomavunga, sillab kiglinganit nellonala tut unipkautigivlugit.

36. Iñuit tava Jesusib aularkoveit, an

Digitized by Google

rarlunelo. Illiñiartingita tikkipæt, okarlutik: Adsigẽktomik mattominga nellojungnẽrtitigut perornerluktukset pivlugit perorsẽvingme.

37. Kioveit okautivlugit: Iñum Erngninga perornitsiariktunik karngãtitsiotõvok,

38. Sillarsoak perorsẽvioyok. Naleganneruh kittorngangit perornitsiariktuksatõvut. Ningãluble kittorngangit perornerluktõvut.

39. Ningartok ukkoninga karngãtitsijok, Satanaseõvok. Sillarsublo mattoma nagatiksanga kattersiviovok. Kattersijulle Engeliovut.

40. Sorlo mana perornerluktut nutsujoriveit, ikkomamallo egipeit ikkoalaklugit: taimaktauk-itsomarivok sillab mattoma nagatiksangane.

41. Iñum Erngninget Engeliñe tillijomãrpeit; taipkoa siñaungajut tamaita ajortulliartullo naleganninganetut kattitsomãrpeit;

42. Kieksaumut ikkomalingmut egitsomãrpeit: tavane keavaksoadlarlutiglo aglerularomãrput.

43. Idluartulle sekkinertut kaumariktigio-

Digitized by Google

mărput, Atătamik nalegauningane. Tussajungnik siutelik tussarle.

44. Ama killaub nalegauninga sorlo perkotimarik ivlernartok, perorsĕvingme ĭjersimajok. Tamna iñub nachvaleramiuk, ĭjerpa; kuviaisuugnermut perkotiñe tamaita niorvgotigilerpeit perorsĕvik taimna pissiarilugo.

45. Ama killaub nalegauninga sorlo niuvertok, sappangarsiortok ajungitunik.

46. Sappangak pivianartok nachvaramiuk: perkotiñe tamaita niorvgotigijartolerpeit, tamaña pissiarilugo.

47. Ama killaub nalegauninga adsigiva nullutset, imănut kivitisimajut, sunatuinnarnik nullnarniarkovlugit.

48. Tættætarangettalle: (mingeritsenik) siksamut kakkitipeit ikterdlutik ajungitut kattilerpeit kattaujamut, ajortulle egipeit.

49. Taimaktauk-ĭtsomarivok sillarsub nagatiksangane. Engelit avitsartoromarpeit ajortut idluartuñit.

50. Egilugillo piveit kieksaumut ikkomălingmut: tavane keavaksoarlutiglo aglerularomarput.

Digitized by Google

51. Jesusib apperiveit: Tamakkoa tamaita tussãvissigik? Kiovæt: Ahaila, Nalegak.

52. Okautiveit; Tamaña pivlugo aglangnik illissimajok, killaub nalegauninganik illissimajok, angajokajetun-ĭpok, tapsoma sakkertipeit pingĭt nutælo - nutaungitullo perkotiminit.

53. Adsigẽktut tamakkoã Jesusib nãgamigit, tagvanget aularpok.

54. Iñungorvingminut pivlune, illiñiarvingiñe ajokertormagit tussaramitsuk, ajokertutingĭt tattamĭniariveit, okarlutik: Oma sillatunine nakit pivauk? taimaituniglo tattamĭniarnartitsilune?

55. Igluliortib erngueringila? Arngnæt Mariamik attekangilak? Kattangutingillo Jako, Joseselo, Simonelo, Judaselo,

56. Neijangillo illunatik uvaptingne-ĭngilet! Nakime tamedsa tamat pivauk?

57. Sinanngasautigivæt tava. Jesusible okautiveit: Nellautaijok nuñakattingita iglomiokattingitalo nakoringinersarivæt assinginit tamaiñit.

58. Tagvane uñuktunik tattamĭniarnartulliangilak, okpingimetta.

Digitized by Google

KAPITELEMIK XIV.

Herodesib issumangit Kristuse pivlugo.

Taipsomane Jesusemik Herodese nuñam-illainangane Attanek, tussaumaler-pok.

2. Kivgeñe okautiveit: tagva Johanese Babtiterijok; tokkungajuñit makkisimag-ame, taimaitomik tattaminiarnartulliarpok.

3. Johañese Herodesib tigulaukpa, keller-sorlugolo parngnanẽrsimavingmullo itterti-laukpa, Herodiase, nukkame Filippusib nul-lia pivlugo.

4. Johañesim okautilaungmago: illuang-ilak nulliarigangne.

5. Taimaitomik tokkotsomagalloarpa, iñuille erksigiveit: Nellautainasugingmat-suk.

6. Uvlorle Herodesim iñuvivinine nellin-tingmet, Herodiasib pañia okigẽsermet. Ta-mañа Herodesib kuviagiva.

Digitized by Google

7. Taimaitomik okantimariklugo okarpok:, tunitsivigijomavlugo piomajanganik.

8. Arngname ajokertorlaungmago, okarpok: tunitsiviojomavunga Johañesib Babtiterinb niakoanik, pogutamut illimatillugo.

9. Attañek kiksalerĕrpok: Okantsinele okamaringnine pivlugo, nerrekattinelo pivlugit, tapseminga tuñekova.

10. Johañese parngnanĕrsimavingmetok niakoerijartorkova.

11. Niakoalo pogutamut illimajok tikkiupæt, niviarsiamut tuñilugo, niviarsiable arngnaminut pitipa:

12. Illiñiartingita tava, timinga illuvermut illijartorpæt, tamañalo okautigijartorpæt Jesusemut.

13. Jesusib tamaña tussaramiuk, aularpok tagvanget umiakotokut, iñukangitomut kissimĕtsomavlune. Allivaktok iñuit tussaramitsuk, kutterorlutik mallikpæt iglugaseksoarnit.

14. Jesuse niugame, iñugaseksuit tækkogamigit; illapsugidlarpeit, kañimalungningillo iñuliveit.

15. Uvloklilermet illiñiartingita tikkipæt,

Digitized by Google

okautivlugo: Tamaña piksakarviksaungimet, uvloklilermello; iñuit makkoa aulartit, iglugasengnut nerkiksarsiniarijartorkovlugit nangminek.

16. Jesusible okautiveit: Aulariakangilet; illipse nerkiksanginik tuñitsivigissigik.

17. Kiovæt: Kakkojakarpogut tellimainarnik, aulasakængniglo marrungnik.

18. Okautiveille: kaitsigik.

19. Ivingnut kuñnlingituñut iñuit ikterkoveit, ukkoa kakkojet tellimet, aulasakæglo ipkoa marruk tiguveit: killangmullo ãrlorpok kujalivlune, kakkojet avgorpeit illiñiartiminut tuñivlugit; illiñiartingitale iñungnut tuñiveit.

20. Illunatik tava nerrivut namaksivlutik; kattersoramikit amiakungit, amaksuit arkangemit aggartut illulertorpeit.

21. Nerrilauktut angutainait 5000 diojut, arngnello sorutsillo kittinagit.

22. Illiñiartine Jesusib eriñigilerlugit umiakotomut ikkimakolerpeit, sivorlerijomagamigit akkianut, iñuit aularterkãrtinagit.

23. Iñuille aulartinamigit: kissiovlune

Digitized by Google

kakkamut majorarpok tuksiarijartorlune. Unulermet tagvàne kissimeojok.

24. Umiakotōt imarbiub kerkanepok, malliksuit pivlugit ajulerdlune; anore aggormatsuk.

25. Pigãrvietta sittamangane Jesusib tikkilerpeit, imab kãngagut pissuklune.

26. Imak pissuvigingmago illiniartingita tækkogamitsuk, kakkilãdlarput, okarlutik: mittiliovok; erksinermut niplialerput.

27. Tuavilune Jesusib okautilerpeit, okautivlugit: manigoleritse, uvangauvunga; erksiniarase.

28. Petrusible kiova, okarlune; Nalegak, igvioguvit, okautinga tikkerkovlunga imab kãngatut.

29. Okarpok: kailutit. Petruse umiakotomit akkarpok, imarbiglo pissukpa, Jesuse tikkitsomavlugo.

30. Akkonarsoak tækkogamiuk, nangialerpok, kivililarmelo niplialerpok, okarlune: Nalegak ikkajunga.

31. Jesusib tuavilune aggangit issækpa, tiguvlugolo okautiva: okpernekitotit, sōg inertomavit?

Digitized by Google

32. Um̃iakotomut ikkingmeñik, kassumavok tava.

33. Um̃iakotometulle pãmangavigijartorpæt, okarlutik: Aham̃erik, Gudim Erngnerivãtit.

34. Ikkaramik Genezaremiut nuñanganut pivut.

35. Nuñab tapsoma iñungita illitarigamitsuk. tagvanget nuñamit tamainut tilliklilerput, kañimajut sunatuinait pitilerpeit tapsomunga.

36. Tuksiarvigilugo, añoranget sina aktortaukovlugo taipkonunga. Tapsominga aktuijut illunatik piungnẽrput.

KAPITELEMIK XV.

Gudib perkojanginik.

Tagva aglangnik illissimajut Farisæerillo Jerusalemiut, tikkipæt, okarlutik:

2. Sõg illiniartivit mallingipattigik anga-

Digitized by Google

jokarmik illusingit? Sõg kakkojartorket aggangnut ubvarsimangituñut?

3. Kioveille, okautivlugit: Sõg illipse Gudib perkojangit nalengipissigik, illusekullupsingnut?

4. Gude imak perkojijok: Atãtello anãnello nalekik; atãtaminulle ananãminullo okarnerluktok tokkoteksauvok.

5. Ajokertuivosele: Atãtaminut ananãminullonẽt okartok: pijeksaralloet uvamnit, tuñijeksara tuñiartorvingmut, imna ajungitulliarpok okarpose.

6. Taimagle kingorngane anguminut arngnaminullonẽt nalektailitipasse: Taimak Gudim okausingit pijariakarungnẽrtipasse, illusekulluse pivlugit.

7. Illipse takkormortose, Jesaiasim okautigigalloarpãse, imak okarame:

8. Iñuit ukkoa kañermingnut tikkipãnga, kardlumingnullo nertorpãnga, omættingitale ungasikpãnga.

9. Sullinatik kivgartorpãngale; iñuit ajokertusituinangit ajokertuitigileramikit.

10. Iñugaseksuit kaikoveit, okautivlugit: Nalegitse omamigissiuglo:

Digitized by Google

11. Kañikut ittertub, iñuk sujuktingila; kannikulle añijub, iñuk sujuktipa.

12. Illiniartingita tikkipæt, okaudlugo: Kausimaviuk, okausek tamaña Farisæerit tussaramitsuk siñaungasărutigingmatsuk?

13. Kioveit, okarlune: perortut illunatik, Atătama killangmiub illilaungitangit, nutsugiakaromărput.

14. Allarsigik, tautungitŏvut tautungitullo tapkoa tessiortigiveit; tautungikattine tautungitub tessioruniuk, tamarmik tava ittersamut kattekpuk.

15. Petrusib kiova, okautivlugo: Adsigĕktomik mattominga nellojungnĕrtittigut.

16. Jesusible okautiveit: Illipsetauk sulle sillatunekangilasse?

17. Sulle tamaña nellovissiuk, Iñub kanningagut ittertut illunatik, netsangutt pivut, tagvanget añititaulerput, nerkemik tamainik añititsigame?

18. Kañermigulle añijut, omamit pivut, tamakkoa iñuk sujukivæt.

19. Omamit erkarsautekulluit añivut, iñuarnerlo assiniarnerlo tiglingnerlo, sæglutiginerlo, mittautiginerlo.

Digitized by Google

20. Tamakkoa iñuk sujutipæt, aggangnulle ubvarsimangituñut iñuk nerrigalloarpet, mattoma sujuktingila.

21. Jesuse tava tagvanget aularpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut pivok.

22. Arngnak kananemiok tagvanget erkãnit pivok, nipliutidlarlugo okautiva: Nalegak, Davidim Erngninga nãpkiginga; pauiga añernekullub ãniatidlarpa.

23. Kiungimarikpa okautsemut attautsemullonẽt. Illiñiartingita tikkipæt, keñuvigivlugo okarlutik: ĭkkajorung-una, nipliojormattigut.

24. Kioveille, okarlune: Tillijoumatuinartunga saukeñut tamarsimajuñut Israelim iglunganit pijuñut.

25. Taipsomale pãmangavigijartorpa okarlune: Nalegak, ikkajunga.

26. Kiovale, okarlune: Idluangilak kittorugaujut kakkojanginik aksarlugit, kingminullo egilugit.

27. Arngnab kiova: Ahaila, Nalegak taimaikalloarpok; kingmiãrsuille nerrivut karngãnerlukunginik, angajokamik nerrimavingeñit kattektunik.

Digitized by Google

28. Jesusible kiova, okautivlugo: Arngnak, okpernerit angijŏvok! piomajarnik pilărpotit. Pañialo tagvainak piungnæĕrpok.

29. Jesuse tagvanget aularame, Galilæam iñarbiet señianut pivok, tagvanget kakkamut majorarpok, takpikkungalo ingidluae.

30. Iñungaseksuit nellipsarpæt; taipkoa illagit tussiætunik, tautungitunniglo, okarnermiglo ajorsartunik, illakongŏrtuniglo ajulertuniglo uñaktunik assianik, taipkoa illiveit Jesusim ittiggangita săngaanut; tapsoma iñuliveit.

31. Iñuit tamaña pivlugo tattamiiniarput, tekkogamikkit, okarnermik ojorsartut okalertut, illakongŏrtullo piungnertut, tussiætullo pissulorilertut, tautungitullo tautulertut: Israelib Gudinga nakoridlarpæt.

32. Jesusim illiñiartine kaikoveit, okautivlugit: Iñuit ukkoa nægligidlarpakka, nerkiksakaratik uvlut pingasut uvamnemetta; ĕsitinagit aularkojomangilakka, perlerkonagit angerarlutik apkome.

33. Illiñiartingita okautivæt: nakit kakkojaksiniarpita tamane iñukangitome, iñungaseksuit ukkoa kăgungnĕrotiksangiñik?

Digitized by Google

34. Jesusim appersorpeit: kapsinik kakkojokarkise? Kiovæt: arvengemit aggartunik mingeritsello illanginik.

35. Iñngaseksuit ikterkoveit nunamut.

36. Kakkojet ukkoa arvengemit aggartut, mingeritsello tiguveit, kujalivlune avgorpeit, illiñiartiminullo tuñilugit, illiñiartingitale tuñiveit iñungnut.

37. Illunatik nerrivut, kãkarungnĕrlutiglo; amiakullo kattilerpeit, amãksuit arvengemit aggartut tættædlugit illulerpeit.

38. Nerrilauktut 4000 diovut angutainait, arngnet sorrutsillo kittingagit.

39. Iñuit aulartinamigit umiakotomut ikkivok, Magdalab erkãuut pivlune.

KAPITELEMIK XVI.

Jonasib nellunaikuttanganik.

Farisæerillo Saduzæerillo tikkipæt; appersorlugo nautsertorpæt, nellunaikutamiglo killangmit tækkojomavlutik okarput.

Digitized by Google

2. Kioveit okautivlugit: Uñuganget okarapse: Kaukpet sillakelărpok, killak aupalulermet.

3. Kaujarangello okarapse: akkunaliomidlarniarpok, killak aupalulilarmelo nuvujalermet. Illipse takkormortose, killak kanoĕlijarianga kausimavasse, silla kan'oĕtsomărpok, sogle uvlut tapkoa nellunaikutangit kausimaneræt ajorpissigik?

4. Ukkoa uivĕtut assiniartut nellunaikutamik tækkojomavut: assianik tunnijauniatsengilet, nellautaijub Jonasib nellunaikuttanganik tuñijaujomărput. Tava keñekpeit, aularlune.

5. Illiñiartingille akkianut ikkăramik, kakkojet neksangileit puigoramik.

6. Jesusible okautiveit: Nalegitse! Farisæerit' Saduzæerillo kakkojangita sĕrnautiksanget allarsiuk udsertorluselo.

7. Issumertorpæt ingmingnullo, okarlutik: taimak pivătigut kakkojamik neksanginapta.

8. Jesusib kausimaleramigit, okautiveit: Illipse okpernekitose, sõg siarklerutigivissiuk, kakkojamik neksanginapse?

9. Sulle tukkisingilasse? erkaumangilasselo kakkojet tellimet iñugaseksoarnut 5000 dinnut, amãksuit kapsit (amiakovinernik) tættædlugit illulerpissigik torkorlugillo?

10. Kakkojettauk arvengemit aggartut 4000 dinnut, amãksuit kapsit tættædlugit illulerpissigik? (amiakovinernik.)

11. Sõgle tukkisingilasse, kakkojamik okautinginapse, okarama: Farisæerit Saduzæerillo kakkojangita sẽrnautiksanget allarsiũk udsertorluselo?

12. Tagva tukkisivæt, kakkojet sẽrnautiksanganik udsertorkolaungimagit, Farisæerille Saduzæerillo ajokertuiningit pivlugit iñertermagit.

13. Jesusele Zesariab Filippusim iglugaseksoangita erkãnut pivok, illiñiartiñe apperiveit, okarlune: Iñum Erngninga iñuit kañok okautigivassuk? kinaujorivassuklonẽt?

14. Kiovæt okarlutik: Illangita Johañeseosugivãtit, Babtiterijok; illangitale Eliaseosugivãtit; ama illangita Jeremiaseosugivãtit, nellautaijullonẽt illanget.

Digitized by Google

15. Appersorpeit: Illipsele kinausugivissinga?

16. Simonib Petrusib kiova, okarlune: Kristuseovotit, Gudib tokkosnitum Erngninga.

17. Jesusib kiova, okautivlugo: pillorikpotit, Simon, Jonasim erngninga; uvingub aublonēt mattominga nellojungnērtingilãtit, Atãtamale killangmetub.

18. Okaupagittauk: Petruseõvotit kairtomut mattomunga tungartitsomãrpakka illagēktitakka, tãrtorsub pitsartuninget sãlaginiængileit.

19. Tuñitsivigijomavagittauk killaub nalegauninganut perutinik. Nuñame kellersutattit illunatik, kellersorsimajomãrput killangmetauk: kellerudsartatillo illunatik nuñame, kellerudsarsimajomãrputtauk killangme.

20. Illiñiartiñe iñerterpeit, Jesuse Kristuseõgame, unipkãngojomanane iñungnut.

21. Mattoma kingorugagut illiñiartiñe Jesusib okautilerpeit: Jerusalemnut aijuksak, okarlune: Ãniatitauvlunelo angajokaijennut,

Digitized by Google

ajokertaijorsoarnullo, aglangniglo illissimajuñnt, tokkotitauvlunelo, uvlut pingajuane, omaromãrivok.

22. Petrusib ingminut pitipa iñerterlugolo, okarlune: Nalegak, taimaitomut pijauniarnæk.

23. Keviardlune Petruse okautiva: Tuñumnut pĭt Satanase, siñaungasaramga; Gudib pingit issumaginginangne, iñuit pingit kisseta.

24. Jesusib illiñiartiñe okautiveit: Uvamnik malligomajok, issumaminik piñiatsengilak, señingajuksane kappiaisutiksanelonẽt nangmageksariva malliklungalo.

25. Iñoserminik ivlertsijok, assiujijomãrpok: iñoserminigle ivlertsingitok, uvanga pivlunga, iñoniaromãrpok.

26. Sillarsoarlonẽt tamat iñub pigigalloarunik, tarngninelo asseroleruniuk, suksarivauk? Sumiglonẽt iñuk tuñitigijungnarka, targmine ama piuliñiarlugo?

27. Iñum Erngninga tikkitsomãrmet, Atãtame ãnanauningane, Engelit illagællugit: iñuit tamaita akkivigijomãrpeit piñiarninginik.

28. Ahamerik okautivapse: tapkoa illangita mãnetut tokko tukkisiniængilæt, Iñub Erngninga nalegaunerminik aggertomik tækkokaratik.

KAPITELEMIK XVII.

Kristusim ãnanausijauningamik.

Uvlut arvengemit pingajualermetta, Petruse, Jakobuselo, nukkãlo Johañese Jesusim illagiveit, ingminullo pitilugit kakkamut kingiktomut.

2. Ãnanausijauvok sãngane tækkonartillugit, kẽnanget sekkeñertut kaumariktigilergit, añorangillo kakkorsidlalerput aputipok, tut.

3. Ahak, Moseselo Eliaselo sakkerpuk, okãlavlutik tapsomunga.

4. Petruse Jesusemut okarpok: Nalegak, tagtamane ĭtsainarominarpok: piomaguvit, tagvane pingasunik iñillioromavogut, illingnut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik:

5. Sulle taimak okartillugo, ahak, nuvujab kaumajub ullikpeit, nippelo nuvujamit tussartaujok, imak okarlune: Tagga Erngnera nægliktara, tamna kuviagijara, tamna naleksiuk.

6. Tamaña illiñiartingita tussaramitsuk, pamangalerput koaksarlutiglo.

7. Jesusible tikkipeit, aktorlugillo, okautiveit: makkititse erksiniarase.

8. Uitaleramik assianik iñuksingilet, Jesuse kissiet tækkovæt.

9. Kakkamille attersaramik, Jesusim iñerterpeit, okarlune: Tækkojasse taimna okautiginiarasiuk iñungnut, Inum Erngninga tokkungajuñit makkiterkãrtinago.

10. Illiniartingita apperivæt, okarlutik: Sõg aglangnik illissimajut okarket, Eliasemik sivorliolune tikkitsomãrtomik?

11. Jesusible kioveit, okautivlugit: Ahaila Eliase sivorliotivok, tamaitalo idluarsivlugit.

12. Okaupapsele: Eliase tikkisimajok, illitaringilælle, issumamingnut pidlarpæt; taimaktauk Iñum Erngninga taipkonauget kappiaisuktitaujomãrpok.

Digitized by Google

13. Tava illiniartingita tukkisivæt, Johañesemik, Babtiterijomik okautingmagit.

14. Iñugaseksuit tikkinamikit, iñub tikkipa, ittigangiñullo pãmangavok,

15. Okarlune: Nalegak erngnera nãpkigiuk, illissimailingajok ãniadlarlune, ikkomamut orrokattarpok, imãnullo orrokattarivok.

16. Illiñiartingnut ãtautîpara, ãkinek ajorpæt.

17. Jesusib kiova, okarlune: Tata ukkoa okpingitut mumiksimajut kinguvãngukattigẽt, kañok sivitutigijomik neijorniarpapse? kanorlo sivitutigijomik keñuginiængilapse? kailauruk uvamnut.

18. Añernek ivsomartok Jesusib iñerterpa, añivok tava tapsomanget. Sorusek tamna tagvainak piungnẽrpok.

19. Illiñiartingita kissimik tikkipæt, okarlutik: Sõg uvagut añitilugo ajorpittigo?

20. Jesusible kioveit, okautivlugit: okpinginapse. Ahamẽrik okaupapse: Senfkornetut okpernekarupse, kakkamut omunga okartuinariakarpose: tagvanget nukterit taikunga; nukteromãrpok tava, ajugakaraselo.

Digitized by Google

21. Imaitulle añernerit añititaungilet, kissiane tuksiarnermullo nerringinermullo.

22. Galilæamele-itillútik Jesusib okautiveit: Innum Erngninga pititaujomãrpok iñuit aggangiñnut;

23. Taipkoa tokkotsomãrpæt, uvlut pingajuanne makkitsomãrpok. Kiksadlalerput tava.

24. Kapernaumut pingmetta, kĕnaujenik kattersijut (kattimavingmut) Petruse tikkipæt okarlutik: Ajokertortipse tuñivangila kĕnaujak (kattimavingmut)?

25. Okarpok: aukak. Iglomut ittermet, Jesusim ingiarpa okarlune: Simon, kanok issumavit? kikkunit attangit nuñametut tuñergat kĕnaujet pivittigit? kittorngamingnit tækkorngarteñillonĕt?

26. Petrusib kiova: Tækkorngartennit. Jesusib kiova: Kittornget tava tuñijijariakangilet.

27. Ningarkonagille imab sinãnut ainiarit, ningitsijartorit, sivorlek aulasagak kakkitet: aitartikungne, Statermik nachvalãrpotit, tamna tuñiuk pivlungalo pivlutillo.

Digitized by Google

KAPITELEMIK XVIII.

Piujorinermik, Kristusim ajokertuining-anik.

Taipsomane illiñiartut Jesusemut pivut okarlutik: Kina anginerõva killaub nalegauningane?

2. Nutarak Jesusib kaikova, akkorngnullo pitipa.

3. Okarlune: Ahamerik, okautivapse: utteromangikupse, nuttakkatullo-ingikupse, killaub nalegauninganut piomãngilase.

4. Ingminik otunak nutakkatut miklilertok, anginerõvok killaub ñalegauningane.

5. Imaitok nutakamik illelliortub attimne, illelliorivãnga.

6. Uvamnulle okpertut ukkoarãrsuit, illanganik asserortitsijomut idluarnersauvok, asserorterviub ujaraktanganik kongẽsingagut nivingaiviogune, imarbingmullo ittinersamut ippitilugo.

7. Kappianamek sillarsoarmiut asserortai-

pivlugit. Asserortaijokaromărpok: kappianamegle iñuk taimna asserorterijok.

8. Aggakpille ittikkavillonĕt asserorpattit, nakkarkit egilugillo: Illingnut ajunginersauvok, tussiælutit, illakongŏrlutillonĕt iñogutemut itteruvit; marrungnit aggakarnermit, ikkomamut kamitsuitomut egitaunermit.

9. Ĭsivittauk asserorpattit, pĕruk egilugolo: Illingnut ajunginersauvok, igloinarmik ĭsekarlutit iñogutemut itteruvit, marrungnit ĭsekarnermit, ikkomamullo kamitsuitomut egitaunermit.

10. Ipaksileritse, makkoarărsuit illanget nachoginasiuk. Okaupapse: Engelingita killangmetut Atătama killangmiub kĕnanga tækkunătsainarpæt.

11. Iñum Erngninget piulijartorpeit tamaita tamarsimajut.

12. Kañok issumavise? Iñuk ungniakattartunik tellimertorlutik saugakutekarunno, tapkoalo illanget tamarpet: ungniakattartut sittamertorlutik arverterngemillo sittamartut kemmegajangileit kakkeñut, tamartok keñeriarajangila?

I

13. Neñigauniuk, ahañerik okautivapse, tamna kuviaisutigiluarpa, assingiñit uugnijakattartuñit sittamertorlutik arverterngemillo sittamartuñit, tamarsimangituñit.

14. Taimaktauk Atãtapse killangmiub tañarkonginiva ukkoarãrsuit illanget.

15. Kattanguvit idluivigiludlarpattit; kissivit nellipsaruk, iñerterlugolo kissipteolutik. Nalekunitit kattangutit ãkigẽrpok tava.

16. Tussangipattille, attautsemik marrungniglonẽt illakarlutit aingmigisse, okausisse okpernarkovlugit marrolutik pingasulutelonẽt okalerupse.

17. Tussangipasse, illagẽktuñut okarita: illagẽktulle nãlengippagit, nellojorællugo, Zoelnerijorællugolonẽt.

18. Ahañerik, okautivãpse: kellersotasse nuname, kellersorsimajomãrputtauk killangme; kellerõdsartassele nuname, kellerõdsarotimãrputtauk killangme.

19. Ama okaupapse: marruk nuname illagẽktunik, sunniglonẽt tuksiaromavlutik; piomajattik pilãrpæk Atãtamuit killangmetomit.

Digitized by Google

20. Marruk pingasullonēt attimne kattimajarangetta, akkornganetsomavunga.

21. Petrusib apperijartorpa, okarlune: Nalegak, kattangnma idluivigiludlarppanga, idluiningit kapsiarterlunga issumagijungnēreksarivakka? arvengemit aggartunik namaka?

22. Jesusible kiova: okautingilagit arvengemit aggartunik, kissiane (uñuktovaksoarnik) 490 nigle.

23. Tamaña pivlugo killaub nalegauninga attañertun-ïpok, taipsoma kivgane kiglissinialerpeit.

24. Kiglissinialermagit: illanget sakkerpok, akkiliksalik attañerminut 10,000 denik kēnaujeñik.

25. Akkiksakangimet, attañinget tamna pissiniutaukova, nullianiglo kittorganginniglo, perkotinginiglo tamainik, akkillertaujomavlune.

26. Kivgab tapsoma pāmangavigivlugo, mañigoerkovlugo okautiva: Attañek, ningarinanga, tamaita akkilleromārpakka illingnut.

27. Kivgak tamna attañinget năpkigilerpa; aularkovlugo akkillerkojungnĕrpa akkiliksenik.

28. Kivgak tamna aularpok, añigame, kivgaukattime illanget naipipa, tamakisimajine kĕnaujenik ungnijakattartunik tellimertorlutik. Tiguva tagva, kimilugolo okautiva: akkiliksettit uvamnut akkilikit.

29. Kivgaukattinget pămangavlune tuksiarvigiva okarlune: ningarinanga, tamaita akkilleromarpakka illingnut.

30. Aipale piomangilak: parngnanĕrsimavingmut ittertitsartorpa: akkilieksangit tamaita akkillerkărtinagit.

31. Kivgaukattingita tamaña tækkogamitsuk, kiksalerput, tamaitalo tækkojattik okautigijartorpeit attañermingnut.

32. Attañinget kaikova okautivlugo: Kivgakullovotit akkillieksettit uvamnut tamaita issumagijungnĕrpakka, tuksiarvigigamga:

33. Kivgaukattillo năpkigijeksaringilet, sorlo năpkigilaurapkit?

34. Attañinget kaningaumajarvigiva, ănia-

Digitized by Google

titsijomat pitilugo; akkillieksangit tamaita akkillerkărtinagit.

35. Taimaktauk Atătama killangmiub piomarivăse: omættipsingne kattangutipse tammarningit issumagijungnĕrniængikupsigik.

KAPITELEMIK XIX.

Kañimajut Kristusib iñuliveit.

Okautsit ukkoa Jesusib năgamigit: Galilææmit aularpok, Judæab erkănut pivlune, Jordanim igloanut.

2. Iñugiartorsuit mallingniktut iñulidlarpeit tagvane.

3. Farisæerille tikkinamitsuk ŏktorniarlugo, apperivæt: Nulle angutib, piutsit nellĕt pivlugit, avilugo idluarka?

4. Kioveit, okautivlugit: okautsit attuarpangilasse? Inungnik pingortitsijub kiglinganit pingortipak, angut attausek arngnarlo attausek;

Digitized by Google

5. Okarlune: Tamaña pivlugo angune arngnãlo angutib kemegomärpæk, nulle ungagimava, taipkoalo marruk uvinigik attausiksauvuk.

6. Tamaña pivlugo marrojungnẽrlutik, uvinigik attausiksauvuk. Gudib kattititæk iñub avititeksaringilak.

7. Okautivæt: Sõg Mosesib tuñijerkovãtigut aglangnik avitsitiksenik, avikovlugo arngnak?

8. Kioveille: Mosesib iñertingilãse nulliasse avilugit, omættisse mangaidlarmetta; kiglinganit taimaingilak.

9. Okaupapsele: nulliaminik avitsijub (nulle angunialaungipet) assianiglo nulliaruiklune, nulliarẽngnek asserorpa tapsoma. Avtamiglo nulliektub nulliarẽngnek asseroriva.

10. Illiñiartingita okautivæt: Angut nulliaminut imailikpet, nulliarẽgiak idluangilak.

11. Okautiveille: Okausek tamaña iñuit illunatik tukkekartilungilæt taipkoale tuñitsiviojut kissimik tukkisivæt.

12. Aipaitokarpok illanginik, arngnamik

Digitized by Google

timinganit imailutik erngniãngõmajunik: Aipaitokarivok illanginik, iñungnut aipaitokojaujunik: Aipaitokarivok ama illanginik, pijarellutik aipaitsomajunik, killaub nalegauninga pivlugo. Tukkekartitsijub tukkekartilink una.

13. Taipsomane nutakket ãtipeit tapsomunga, agganginut pattiktaukovlugillo tuksiarutigilugit Gudemut, illiñiartingitale suadlalerpeit.

14. Jesuse okarpok: nutakket uvamnut pillit, iñerterasigiglo; tapkoa Gudib nalegauninga piksaringmatsuk.

15. Aggangminut pattiklugit tagvanget aularpok.

16. Ahak, iñub tikkilugo apperiva: Ajungitotit ajokertuijok, kanoẽtomik ajungitomik pinniartuksauvik, piomavlugo iñogutemik nungusuitomik?

17. Kiovale: Sõg ajungineraarpinga assianik ajungitokangilak, Gude kissime ajungilak. Iñogumulle itteromaguit, perkojet mallingniakit.

18. Tapsoma appersorpa suna? Jesusible kiova: Iñuarniarnæk; arngnarniarnæk; tig-

Digitized by Google

lingniarnæk; kiglilnktomik okautiginiarnago aipeit.

19. Atătello anănello nalekik; iñukattit illiktut nægligiuk.

20. Iñuosuktub kiova, okautivlugo: tamaita makkoa mallilaukpakka sorrusioniminit: suna kissiet pingipigo.

21. Jesusible okautiva: Idluartojomaguvit, perkutitit tamaita niorvgotigijartorkit, aglujunnullo pilliutigilugit; killangme perkutit siariksiniarpotit tagva mallingnialilărlungalo.

22. Okausek tamana iñuosuktub tussaramiuk, kiksarlune keñekpa: agluiname.

23. Illiñiartiñe Jesusib okautiveit: Ahañerik okaupapse, agluitok Gudib nalegauninganut pilune sappernakasekpok.

24. Okaupapsetauk: Ajornænginerõvok, (nergsutsoak) kamele, merkutim issingagut pivlune, agluitomit Gudib nalegauninganut itterniartomit.

25. Illiñiartingita tamaña tussaramitsuk, angijomik kakkilărutigivæt, okarlutik: Kiname pilloridlarniarpa?

26. Jesusib tækkusarlugit okautiveit:

Digitized by Google

Iñuugnut ajornarpok, Gudemulle tamaita, ajornængilet.

27. Petruse tava kiovlune, okautiva: Ahak, tamaita keměelaukpavut, mallilarpillo, sumik akkiksakalărpita?

28. Jesusib kioveit: Ahaměrik, okaupapse, maña mallikapsinga, illunatik nutaulerpetta, Iñublo Erngninga iksivautarmine ănanaunerme iksivalerpet, illipsetauk iksivajomărpose iksivautañe arkangemit aggartuñe, erkartorlugillo piomărpasse Israelib kinguvăngit, arkangemit aggartut illagĕt.

29. Iñum igłune kemekuniuk, kattangutinnelonĕt angunelonĕt, arngnelonĕt, nullelonĕt, kittornganelonĕt, perorsĕvinelonĕt, attera pivlugo: ungnijakattartunik tellimertorlutik piomărivok, iñogumiglo nungusuitomik piomărpok.

30. Unuktulle sivorlĕt kingorliutsomărput: kingorlĕllo sivorliutsemărput.

Digitized by Google

KAPITELEMIK XX.

Weineliksame perorsēviksiortunik.

Killaub nalegauninget adsigiva iglum iñua, uvlarortok señajuksarsiniarlune perorsēvingminut weineliksamut.

2. Señajukselle kēnaujamik attautsemik pilarmagit, uvlok nāvlugo señakovlugit, tilliveit perorsēvingminut weineliksamut.

3. Uvlub nellunaikutanga pingatsermet, amigame assingit tækkoveit niuvervingmetut sullieksakangitut,

4. Okautivlugit: illipsetauk aileritse weineliksamut perorsēvingmut; namaktomik akkilleromavapse.

5. Aivut tava. Am̄a añigivok, uvlub nellunaikutanga arverngilermet arverngemillo tellimalermet, taimailiorivok,

6. Uñukasalermelle, uvlub nellunaikutanga arkangalermet am̄a añigivok, assingittauk sullieksakangitut tikkiniveit, okautiv-

Digitized by Google

lugit: Sŏg uvlok nãvlugo sulliektakarase tagvanekise?

7. Kiovæt: tillijikanginapta. Okautiveit: illipsetauk aileritse perorsĕvingmut weineliksamut; idluartomik akkiksamik piniarpapse.

8. Uñulermet, perorsĕviub weineliksab iñuet pimajine okautiva: Señajut kaikolugillo akkilikit, kingorlĕt sivorliutikit, ama sivorlĕt pigikit kingorliutigigit.

9. Uvlub nellunaikutanga arkangelermet señakojaujut sakkerput, illunatik adsigĕnik kĕnaujenik attautsemik pivut.

10. Sivorlĕt tikkinamik, uñunersenik pinniarasugællutik (illamingnit;) tapkoatauk illunatik adsigĕnik kĕnaujenik attautsemik pigivut.

11. Attautsemik pigamik, perorsĕviub iñua okarnerlotilerpæt,

12. Okarlutik: kingorlĕt makkoa uvlum illainangane señalauktut, uvaptingnulle adsiutipattit, nauk uvlub kisserminga okumainingalo tukkisijogut (señainalaukpavut).

13. Kioveille, tapkoa illanget okautiva: Illænnara, akkilernerleovigingilagit. Attautsemik kēnaujamik akkilleromavlutit okarama, angilaungilatit?

14. Kēnaujet piuk, aularlutit. Kingorlerle tamna illiktut akkilleromavara.

15. Perkutimniglonēt issumamnik piñiartuksaungilanga? kattarlungavit ajunginama.

16. Taimak kingorlēt sivorliutsomărput, sivorlēlo kingorliutsomărput. Kaikojaujut uñudlarput, ăñerimajulle ikkidlarput.

17. Jesuse Jerusalemut majoarame, illiñiartine arkangemit aggartut ingminut pitilugit, ingeravlutik okautiveit:

18. Ahak, takpaunga Jerusalemut aivogut, Iñum Erngninga pititaujomărpok ajokertuijorsoarnut aglangniglo illissimajuñut, taipkoa tokkoteksautitsomărpæt.

19. Nellojuñullo tuñiniarpæt, taipkoa mittautigijomărpæt, ipperartorlugolo kikkiektoromărpæt; uvlullo pingajuane omaromărivok.

20. Taipsomane Zebedæusib kittorngang-

Digitized by Google

itta arngnæta erngnængne illagivlutik tikkipa, pāmangavigilugo sumik tuksiarvigiva.

21. (Jesusim) appersorpa: Sumik piomavit: Kiova: Erngnækka ukkoa iksivokokik nalegauningne, aipa tallerpikpit tungāne, aipangale saumikpit tungāne.

22. Jesusible kiova: Tuksiartasse nellovasse: Erngusiārsum (imanga) imigeksara imerungnarpitikko; Babtitautiksaralo Babtitautiksarigalloarpitikko? Kiovæk: Ahaila, ajungikalloarpoguk.

23. Okautivak: Erngusiārsum (imanga) imigeksara imerniaralloarpattik, Babtitautiksamnullo Babtitaujuksaugalloarpotik; tallerpingmale tungāne, saumingmalonēt tungāne iksivakojomanek, uvamnut perkojeksaungilāk (illiptingnut), Atātamale iksivakojangit taipkoa iksivajomārput.

24. Tellimaujortut assingit illiniartut tamana tussaramitsuk, anujutigiterpakit nukkarēk ukkoa.

25. Jesusible kaikoveit okautiniarlugit: Nunam attaningit attaniojartortut kausimavasse, taipkoa illangit sālaliksuit pitsartudlarput.

26. Illipsele taimailerniarase. Angnerojomajok, kivgarijomărpàsse tamapse.

27. Attaniojomajub kivgartorvigijomărpăse.

28. Innblo Erngninga tikinginivok, iñungnut kivgartortanjomavlune; kivgartorijartorporle, iñotsiminik tuñijivlune uñuktut piulijiksangañik.

29. Jerichomit añingmetta, iñugiartorsuit mallikpæt.

30. Ahak, tautungituk apkotăne iksivajuk. Jesuse kăngiutijok tussaramiko, niplialerpuk, okarlutik: Nalegak, Davidim Erngninga, năpkigittiguk.

31. Iñuille iñerterpakit nippangerkovlugik. Niplialualerpugle, okarlutik: Nalegak, Davidim Erngninga, năpkigittiguk.

32. Jesuse nokkalerpok, kaikovlugik, appervæk: kañok piomavitik uvamnut?

33. Kiovæk: Nalegak, tautulcromavluñuk.

34. Jesusib năpkigilerpak, ĭsikikut aktorpak: Tagvainak tautulerpuk, malliklugolo.

Digitized by Google

KAPITELEMIK XXI.

Kristuse Jerusalemut aivok.

Jerusalemut kaglileramik, Betfagemut tikkilutik, orksuktalingmut kakkamut, Jesusib illiñiartingne marruk tillivak,

2. Okaudlugik: Aileritik iglugasengnut nelliptingnetuñut, nergsut suitekoktujok pittuksimajok neñilärpatik nocharlo señiane; pitũdsarlugiglo, uvamnut kailugik.

3. Apperijauguptik, imak kiogittik: Nalekab attoromangmagik; tava neksartaukolärpak illiptingnut.

4. Tamakkoa illunatik imailiorput, nellautaijub okausingit nellautsekovlugit imak okarame:

5. Zionib pañia okautigissiuk, ahak, Naleket kaivok illingnut siuaungaidlune nersumelune, nergsutiblo siutekoktujub nangmakpaktub nochanget känganelune.

Digitized by Google

6. Illiñiartuk aularpuk, Jesusib okautimagik taimailiorpuk:

7. Siutekoktujok nocharlo ãtipakik Jesusemut, añoratik keñerloanut illivlugik, (Jesuse) kãnganut ingitipæt.

8. Iñugaseksuit añoratsetik issivilerpeit apkotãnut; assingillo napartut kẽsertutingit kiblorlugit pivut, apkotãnut illiveit.

9. Iñugaseksuillo sivorlelo malliktingillo, kagudlarlutik okarput: Hosiana Davidim Erngninga; Nalekam attingane tikkitok! Hosiana kotsingnerme.

10. Jerusalemut ittermet, iglugaseksuit iñungit illunatik aulajalerput, okarlutik: kina una?

11. Iñuille okarput: Jesuse una, nellautaijok Nazaretemit Galilæametomit.

12. Jesuse Gudim iglunganut kattimavingmut itterpok, pissiniartut niuverniartullo kattimavingmetut añitilerpeit kẽnaujeniglo tauksẽjut ikpættingit, tingmitseniglo niorvkottigit iksivautangit orrotidlarpeit.

13. Okautivlugit: aglaksimavok, igluga taijaujomãrtok tuksiarvingmik: illipsele iñuarvigilauktasse.

Digitized by Google

14. Kattimavingmemet, tautungitullo tussiætullo tikkipæt, tamaita piungnĕrtipeit.

15. Ajokertuijorsuillo aglangniglo illissimajut tattamiiniarnartitangit tækkogamikit; Sorrutsillo kattimavingme kaggudlartut, tussaramikit: Hosiana Davidim Erngninga: sinaungalerput tagva.

16. Okautivlugo: nkkoa okartut tussarpigit? Jesusib okautiveit, ahaila: Aglait ukkoa attualaungilasse: Nutakket amamaktullo kannermingnut nakudlartomik pitipattit?

17. Tava kemekpeit, iglugaseksoarnit annivok Betaniamut, tagvanelerlune.

18. Uvlub aipangane uvlakut, ama iglugaseksoarnut ingeravlune kãlerpok,

19. Napartok Feigeliksak apkosernguh seniane tækkogamiuk, nellipsarpa merkutuinalik tækkogamiuk, okautiva: mattoma kingorngagut illingnit paungartortokarniatsengilak issokangitomut. Napartok tamna Feigeliksak tuavi pannilerpok.

20. Illiniartingita tamana tækkogamit

Digitized by Google

suk, tattaminiarlutik okarput: Napartok una Feigeliksak kanok illingava panidlalaunerpa?

21. Jesusible kiovlune, okautiveit: Ahamerik, okautivapse, inertuinaiarase okperupse, Feigeliksamut napartomut, taimailiortuinaromängilase; kakkamulle omunga imak okarupse, tagvanget kangattarit, imarbingmullo pakkarit tava taimailioromajok.

22. Tamaita tuksiutipsingnik tuksiartose, okperupse pilärpasse tava.

23. Kattimavingmut ittermet ajokertortillugo, Ajokertuijorsuit inuillo angajokangita tikkipæt, okautivlugo: Kimit perkojauvit imailiorkovlutit? Kialonët pitsartojomik mattominga tunitsivigivätit?

24. Jesusib kiovlune, okautiveit: Apperiomavapsetauk okautsemut attautsemut; mattominga okautijomagupsinga, okautijomavapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

25. Johanesib Babtisitinga nakit piva? Killangmillonët inungnillonet? Erkarsaler-

put, ingminut imak okarlutik: Killangmit pijok okautiguptigo, okautijomavãtigut; sõg okperilaungipissiuk?

26. Iñungnille pijok okautiguptigo; iñuit erksigivavut; Johañese iñuit illunatik nellautaijoringmatsuk.

27. Jesuselo kiovæt, okarlutik: nakit pingmanget nellovavut. Okautiveit: Taimaitomik okautijomangilapsetauk kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

28. Kañok issumavise? Angutekalauktok marrungnik erngnelingnik, sivorlermut tikkipok, okautivlugo: Erngnĭk, uvlome señajartorlaurit perorsĕvimnut weineliksamut kakkamut.

29. Tapsoma kiovlune, okautiva: aijomangilanga. Kingorngagut kakkialerame, aivok perorsĕvingmut.

30. Erngnerme aipanut tikkinivok, taimaktauk okautivlugo. Tapsoma kiovlune, okautiva: Akaila Nalegak; ainañele.

31. Taipkoa marruk nelliakita atãtamik perkojanga mallikpakko? Kiovæt: sivorliub. Jesusib okautiveit: Ahamerik, okautivapse; Zoelnerillo anguniarpaktullo Gudib nale-

Digitized by Google

gamminganaut ittertuksaukŏrnersaujut illipsingnit.

32. Johañesib tikkipāse, ajokertorpāselo apkotiksamik idluartomik, illipse okperingilasse: Zoelnerille anguniarpaktullo okperivæt. Tagva tækkolaukārdluse kakkialinginivose kingorngagut okperluse.

33. Adsigēktunik assinginik tussaritse: Angajokakalauktok perorsēvilliudlartomik paungalingnik, avatā avaluliudlarlugo, paunget iptinget, señaviksanganik señalaurame, nuvuguseksoarmiglo señagivok; perorsēviksiortuñut attartortaukogamiuk nuñame assianut aularpok.

34. Paunget iñilerviet nelliutingmet: kivgane tilliveit perorsēviksiortuñut, perorseviub paunganginik pijartorkovlugo.

35. Perorsēviksiortulle kivgangit tigudlarlugit, illanget unatarpæt, illanget tokkopæt, illangettauk ujarkeñut millorpæt.

36. Ama kivget assingit tilligiveit, uñunerset sivorlinginit: Tapkoatauk imailiorivelt.

37. Kingorliotilerlugo Erngne tilligiva

taipkonunga, okarlune: Erngnera illaragiomavæt.

38. Perorsĕviksiortut erninga tækkogamitsuk, ingmingnut okalerput imak: Tagga kingormgusijuksak; atte tokkoniarlavut kingormgujeksangit uvagut pigilerlugit.

39. Tiguvæt tava, perorsĕvingmillo pingujarlugo tokkopæt.

40. Perorsĕviub angajokanga tikkikune, perorsĕviksiortut ukkoa kañok piomavagit?

41. Kiovæt: ajortulliartorsuit ukkoa tokkotsomărpeit, perorsĕvine perorseviksiortuñut assingiñut, paunganik kaitsijomărtuñut, iñerviet nelliutikpet, attartortaukojomărpa.

42. Jesusib okautiveit: Aglait attualaungilasse aglaksimajut imak: Ujarak, iglulliortut egitanget, tamna iglub terrekkoa ujaraulernertok; tagva Nalekab pinniarninga, tattaminiarnadlarpok isiptingnut.

43. Tamaña pivlugo okautivapse: Gudib nalegauninganik aksărtaujomărpose, nello-

Digitized by Google

juñut paungenik idluartunik kaitsiomărtuñut tunnilugo.

44. Iñuk ujarkamut omunga tupviogune, serkomitaujomărpok: kattakvigijañele ujarkam oma, serkomitsijomărpa.

45. Ajokertuijorsuit Farisæerillo adsigĕngningit tussaramikit: Mallugivæt okautigingmagit.

46. Killanalerlutik tigujomagalloarpæt, iñuille erksigiveit nellautaijoringmatsuk.

KAPITELEMIK XXII.

Attañersub Engninget nullianilerningarnik.

Jesusib ama okautilerpeit adsigĕktunnik imak okarlune:

2. Killaub nalegauninga sorlo attañersub, erngnine nullianerkolerpa.

3. Kivgene tilliveit, nulliarĕngnialertungnut

nerrijartortukset kaikovlugit: kaijomalungi-
lello.

4. Ama kivget assingit tilligiveit, okar-
lune: Nerrijartortukset okautigissigik, abak,
nerrimãreksavut piarẽrpakka, tuktuvakotik-
kalo koiñijut tokkopakka, tamaitalo piarẽr-
put; kaileritse nulliarẽngnialertungnut ner-
rekattigelaumikavut.

5. Nachogivælle, aularlutiglo, illanget pe-
rorsẽvingminut, illangello sullivingminut pi-
vok.

6. Illangitale kivgangit tiguveit, mittau-
tigivlugillo tokkopeit.

7. Tamaña attanersub tussaramiuk: ning-
ajadlalerpok, sorsuktokutsoañe aikoveit,
iñuartut taipkoa nungutsartorkoveit, igluga-
seksoangit ikkilugit.

8. Kivgeñe okautiveit: Nerrimãreksèt pia-
rẽrsim agalloartut, kaikojaulauktulle pijuk-
saungilet.

9. Tamaña pivlugo apkosiniãlungnut
aileritse, illunaita naipiñiartasse nerrijartor-
kogissigik nulliarẽngnialertungnut.

10. Kivget taipkoa apkosiniãlungnut ai-
vut, naipitattik illunaita kattitipeit, ajor-

tullo ajungitullo: Nulliarēngnialertuk iglungak nerrimākattauniartuñut nimniolerpok.

11. Kaikojaujut attañersub tækkojartorpeit; tagvane iñuk añorārsimangitok nerrimakattaujuksetut tækkogamiuk,

12. Okautiva: Illanak, sōg ovunga itterkit, añorārsimangitotit nerrimakattaujuksettut? Tamnale niplingilak.

13. Kivgeñe attañersub okautiveit: aggangillo ittiggangillo kellersorsigik, egilugolo tārtorsoarmut, keatsainaromārtomullo aglerulātsainaromārtomullo.

14. Kaikojaum̃ajut uñukput, añerimajulle ikkiput;

15. Farisæerit kachimiolerput, ingmingnut okaromavlutik, kañok okausinganut uiverivlugo.

16. Illiñiartingit tapsomunga tilliveit, Herodesiblo kivgangit illagællugit, okarlutik: Ajokertuijok, okpernartōjotit kausimavaptigit, Gudemullo apkotiksamik ajokertuitsiarpotit iñuit sivōragingilettit, illunaita nelligigangne.

17. Tamaña pivlugo okautittigut, kañok

Digitized by Google

issumavit, Attañivaksoak tuñitsivigilugō tuñergutinik idluarka, idluangilalonēt?

18. Jesusible nipporsainingit tukkisileramigit, okautiveit: Takkormortose, sōg uiveridlarkissinga?

19. Tækkulago kēnaujak tuñergutiksak. Kēnaujak tapsomunga sakkerpæt.

20. Appersorpeit: kia adsinga, kialo aglangit kollāne?

21. Kiovæt Attañivaksub. Okautiveit tava: Attañivaksoarmut tuñissiuk, Attañivaksub piksanga, Gudemullo Gudib piksanga.

22. Tamana tussaramitsuk, tattaminiarput: kemeklugolo aularput.

23. Uvlok tamaña Saduzæerit tikkipæt, omarviksakangitomik okartut; apperivællo.

24. Okarlutik: Ajokertuijok, Mosese okartok, tokkojokarpet kittorngakangitomik, nukkanget (angajugilauktame) nullia nuliarijomārpa, angajune kinguvāksakarkovlugo.

25. Uvaptingnele nukkarēt arvengemit aggartut-īlauktut. Angajuklek nullianilau-

Digitized by Google

rame, kittornginane tokkovok: Nulle nukaminut kem̃ekpa.

26. Taimaktauk aipanget, pingajuello, arvengemit aggartut kingorlerĕklutik (pigivæt).

27. Illunatik kingorngattigut arngnak tokkogivok.

28. Makkitervingmele, taipkoa arvengemit aggartut nelliata nullianiktarijomărpauk? illunatik nulliarilaungmatsuk.

29. Jesusib kiovlune, okautiveit: Tamarpose illa, aglait nellogapsigik, Gudim ajugakangijusialonĕt.

30. Tokkungajun̄it makkitsomărtut nullianingniængilet, uininguiængilello: Gudible Engelingittitun-ĭtsomărput killangme.

31. Tokkungajunik omaromărtunik attualaungilasse, Gudim okautilaungmasse imăk:

32. Abrahab Gudigivănga, Isablo Gudigivănga, Jakoblo Gudigivănga? Gude tokkungajut Gudigingilæt, in̄ojulle (kissimik).

33. In̄uille taman̄a tussaramitsuk, ajokertuininga tattam̃iniarivæt.

34. Farisæerit tussaramik, Saduzæerit o-

Digitized by Google

kausiksērotingmagit attantsimut kattilerput.

35. Taipkoa illangeta, aglangnik illisimajub õktorpa okarlune:

36. Ajokertuijok, perkojeñit tamaiñit nelliet anginerova?

37. Jesusible kiova: Gudit Naleket nægligiuk, omættingnut tamãnut, tarngningnullo tamãnut, issumangnullo tamaiñut.

38. Tamaña pijariakarnerõjok, angnerlo perkojak.

39. Aipangatauk tapsotunak-ĭpok: iñukattit illiktut nægligilugo.

40. Perkojængnut ukkungnunga marrungnut perkojet illunatik illagēkput nellautaijullo (aglangit).

41. Farisæerille kattimangmetta, Jesusim apperiveit,

42. Imak okarlune: Kañok issumavise Kristuse pivlugo? Kia erngnerivauk? Kiovæt: Davidib.

43. Okautiveit: Sõg Dãvidib (Gudim) añerninganut Nalekaminik taivauk? imak okarame:

44. Nalegak Nalekamnut okartok: Taller-

Digitized by Google

pingma tungãnut ingitit, ningarijittit u-
vanga illerkãrtinagit ittikkavit tullerartang-
añut.

45. Nalekaminik Davidib taigamiuk, kañok
erngnerivauk?

46. Kiolugo illunatik sappilerpæt, illuna-
tiglo uvlub tapsoma kingorngagut apperi-
lugo sapperivæt.

KAPITELEMIK XXIII.

*Farisæerit takkormorningita sakkertitau-
ninginik.*

Jesusib iñuillo, illiñiartingillo okautiveit
imãk:

2. Mosesim iksivautangane aglangnik il-
lissimajut Farisæerillo iksivavut.

3. Taipkoa attuarkojangit illipsingnut, ta-
maita naleklugillo mallingniarsigik; piñiar-
ningille mallingniarasigik, okaralloartut
piñiaratik.

Digitized by Google

4. Erksugeksenik okumaitunik erksuksaungitunik kellersivut, iñuillo tuinginut illivlugit piveit; nangminerle aktoromangileit aggangmut attautsemullonĕt.

5. Sullijeksettik tamaita piveit, iñungnut tautugaukovlugit. Erkaumajeksettik silliktipeit, añoratsettiglo killungit angijororlugit señaveit.

6. Nerrimavingme illiñiarvingmelo issukliojomavlutik iksivajomavut.

7. Niuvervingmello sallutitaujomavut, iñungnut taijaujomavlutik Rabbimik (ajokertuijomik).

8. Illipsele taijauniatsengilase Rabbimik: attautsemik ajokertortekarapse Kristusemik; illipse tamapse kattangutigĕkpose.

9. Atãtamik taisiniarase nuñame: attausek atãtagigapsiuk killangmetok.

10. Ajokertuijunik taijauniatsengilase: attausek ajokertortigigapsiuk, Kristuse.

11. Illasse anginerojok, kivgeksaujok illipsingnut.

12. Ingminik angijojomajok, mikkinersaujomãrpok: Ingminigle mikkinersaujorijok, tamna angijorortitauniarpok.

Digitized by Google

13. Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut, Farisæerillo takkormortose! Killanb nalegauninga parngnanĕrapsiuk, iñuit itterkonnagit, illipse ittertuksaunase, itteromajulle itterkòngilasse.

14. Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut, Farisæerillo takkormortose? Uigarnerit pingit nungunapsigik, takkijunik tuksiarutinik tuksiarutsomavlugit okartose: Taimak pivlugo pidlartaunersaujomărpose.

15. Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut, Farisæerillo takkormortose! Nuñakullo im̃akullo ingerarapse, illaksarsiorluse Judikukattiksapsingnik: illagikpassele, tărtomut kittorngautippase, illipsingnit marroerterdlune.

16. Kappianamek okorse, tautungitut tessiortut, okarapse: Gudib iglunganik angertok, tamaña pijariakangilak; Gudible iglunget piñarnarusianik (Goldemik) angertok, tamna pitlareksauvok.

17. Sillaitose tautungitose: Suna anginerova, Golde, Gudim iglungalonĕt, ivlernartitsijok Goldemik.

18. Okarivose: Altaremik angertok, ta-

Digitized by Google

maña pijariakangilak tuñergumigle altarib kãnganetomik angertok, tamna pitlareksauvok.

19. Sillaitose tautungitose: Suna anginerova, tuñergut altarelonẽt ivlernartitsijok tuñergumik.

20. Tamana pivlugo, altaremik angertub, kãnganetullo tamaita tappipeit.

21. Gudib iglunganik angertub, tapsomalo innua tappipa.

22. Killangmiglo angertok, tamna angerpoktauk Gudim iksivautanganik kãnganetomiglo.

23. Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut, Farisæerillo takkormortose! Minzelo, Tillelo, Kim̃ello tellimaujoetta aipanga tuñigapsiuk: perkojeñetune pijariakarnerset tuñupasse, imaitut, idlnarnerlo, nãpkiginerlo, okpernerlo. Makkoa (taimajut) piñiareksarivasse, ipkoa ipperarnagit.

24. Okorse tautungitose tessiortose! Millugiarãrsuit keñerapsigik, Kamelemigle ẽsivose.

25. Kappianamek okorse, aglangnik illis-

simajut, Farisæerillo takkormortose! Erngusiārsuillo pogutello sillatatigut keblariksarapsigik, illungille tættæput piomatunermiglo nerritunermiglo.

26. Farisæerillo tautungitotit! Ērngusiār-sublo pogutablo illugik sallumarsarkārkik, sillatigik keblaridlarkovlugik.

27. Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut, Farisæerillo takkormortose! Illuvertitut mingoarsimajutitun-m̃apse: sillatingit ānanaujartut, illungille tættæput tokkungajut sauninginik, mamaitualungniglo.

28. Taimainivosetauk, kallinipsigut idluartōjarpose, in̄uit tautuktillugit, illupsigulle takkormornermiglo idluiluktomiglo tættæpose.

29. Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut, Farisæerillo takkormortose! Nellautaijut illuvingit sen̄agapsigik, idluartullo illuvingit ānanausigapsigik,

30. Okarluselo: Atātagilauk tavutin̄ukattigilauruptigik, illagijomalaungilavut taipkoa kovisilauktut nellautaijut aunginik.

31. Tamattominga naugminek pivluse

angerpose, nellautaijunik tokkotsijut kittorngaringmasse.

32. Atte illipsetauk sivorlipse oktorvigilauktanget tættæniarsiuk.

33. Kuglugiarălujarpose, kañok illiluse kappianartovik keṁăjomavissiuk?

34. Taimaitomik ahak, illipsingnut tillivakka nellautaijullo, sillatojullo, aglanguiglo illissimajut; taipkoa illangit tokkotsomărpasse, kejungmut señingajolingmut kikkiektorlugit, illangillo illiñiarvipsingne isakardlaromărpasse, unangmilugillo iglugaseksoarnit ama iglugaseksoarnut assingiñut;

35. Tikkitaukovluse idluartut aungiñut illunainut, nuñamut kovijaujuñut, idluartum Abelim aunganit, Zachariasib, Barachiasim erngninget aunga tikkilugo, tokkelauktasse kattimaviub altariblo akkorngangne.

36. Ahaṁerik, okaupapse, tamakkoa tamaita pivlugit kinguvăngukattigĕt ukkoa akkiñiartaujomărput.

37. Jerusaleme, Jerusaleme, (iñuit piveit) nellautaijunik tokkotsijose, millorlugillo ujarkeñut illipsingnut tillijaujut! Kittorng-

Digitized by Google

asse kattitsomakattalauktakka, sorlo arngnaungub kattipeit piakeñe issarkominut: piomalaungitosele.

38. Ahak, igluse iñukarungnĕromărput.

39. Okaupapse: Mattoma kingorngane tækkojomĕrpapsinga, imak okarkărtinase: Nakoridlartaule Nalekam attingane tikkitok.

KAPITELEMIK XXIV.

Kattimaviub serkomitauninganik sivornivaksoangagut okautaujok.

Jesuse kattimavingmit añingmet illiñiartingita tikkipæt, kattimaviub señamaninganik keñergotiniarlugo.

2. Jesusible okautiveit: tamakkoa tamaita tækkogalloarpissigik? Ahamerik okaupapse: ujarket ukkoa illunatik serkomitauniarput, kallerĕktokarungnĕrlutik.

3. Orksuktalingme kakkame iksivalermet, illiñiartingita ingmikŏrlutik tikkipæt, okar-

Digitized by Google

lutik: Okautittigut, kakkugo pijukset tamakkoa tamaita piomãrket; sunalo nullunaikutaksaujomãrpa tikkiviksarnut, sillarsublo naggatiksanganut?

4. Jesusib kiovlune, okautiveit: Kam̃atitse, niverijaukoñase.

5. Uñaktut tikkitsomãrmetta attera atterilugo okarlutik, Kristuseõvunga: uñuktullo tam̃artiniarpeit.

6. Uñatadlartunik, uñatadlartut nippersoanginiglonẽt tussaromãrpose: Kam̃atitse erksiniarase. Taimailiortokaromãrmet sivorngagut; sillarsub naggatiksanga nelliutingilak sulle.

7. Iñuit iñungnut assimingnut sorsulãrniarput, attañionek attañionermut assimingnut; kãngnartorsoarmiglo kañimalualungnartomiglo piokaromãrpok. Nuñet sunatuinarme saijukpilugomãrput.

8. Tamedsa kappianartok aularniksak.

9. Kappianartomut tava pititsomarpãse, tokkoluselo. Iñuillo illunatik omigidlaromãrpãse attera pivlugo.

10. Iñuit uñuktut (ingmingnut) sinaunga-

sãromãrput, illatiglo kigortigællugit ingmingnullo omisutiomãrput.

11. Nellautainerluktut unuktut sakkeromãrput, unuktut tamartiniarlugit.

12. Idluitulliarnek pivallialermet, unuktut næglingningit niglinarsiomãrput.

13. Issuanulle sokkosijuitok, (okperlune) piulijaujomãrpok.

14. Okautsit tussarnertut Gudib nalegauninganik okautaujomãrput inungnut sillarsoarmetunut tamainut, inuit illunatik nellojungnẽrutiksanganut: Tava sillarsub naggatiksanga nelliutiomãrpok.

15. Kappianartok nungutsivik tækkogupsiuk, tamattominga nellautaijub Daniel okartok, ivlernartome iniminetok, (aglangnik) ukkoninga attuarsijub, kamagilerligit.

16. Uvlok taimna nelliutikpet, Judikut nunanginetut, kemãlit kakkenut.

17. Iglub kãnganetok akkarane, sumik iglominit aiklerlune.

18. Perorsevingmetublo utterniarane, anoratsene pijartorlugit.

Digitized by Google

19. Kappianamegle singaijut im̃ugaktullo tamaña nellintikpet.

20. Tuksiaritse kem̃ăviksasse okiome sabbatemetonĕt pilerkoñago.

21. Uvlune taipkouane iñuit kappiaisudlarniarput nellekangitomik, sillab pigiarningait tamaña tikkilugo, kingorngagullo taimak angitigijomik kappianartokarniængini-vok.

22. Uvlut taipkoa ikkiglijauniængipetta, iñuk attauserlonĕt piulijauniatsengilak: Añerimajulle pivlugit uvlut taipkoa ikkiglijaujomărput.

23. Okautsaugupse imak: Ahak, Kristuse tagvanepok, ikkanelonĕt: tamaña okperiniarasiuk.

24. Kristuseŏlutik okartut, nellautainarluktullo sæglojut sakkeromărput, nellunaikutaksoarnik tattam̃iniarnartunik piñiarlutik: Añerimajut tam̃artiniarlugit, (tam̃artitaujungnarpetta).

25. Ahak, makkoninga okautivapse nellinterkărtinagit.

26. Tamaña pivlugo okautikpasse: A-

M

hak, iñukajuitomepok; ainiarase. (Imaglonēt) Ahak, iñiminepok; okperiniarassigik.

27. Sorlo kaumalak pãnget pijok uñunga kaumautivlugo: taimaitsomãrpoktauk Innum Erngninget tikkiviksanga.

28. Nañe killõgkarpet, nektoragit kattivut.

29. Uvlut taipkoa kappianartut kingorngattigut, Sekkeñerlo Takkerlo kaumajungnēromãrpuk, uvloritsello kattegomãrput killangmit, killaub pitsartuningit aulataujomãrmetta.

30. Iñum Erngninget nellunaikutanga tava tækkuksaujomãrpok killangme. Innuit nuñametut illunatik keadlaromãrput, Iñublo Erngninga tækkojomavæt killaub nuvujangittigut akkartok, pitsartudlãrlune ãnanaudlartok.

31. Engeliñe tilljomãrpeit nipsautib nippivaksoanganut: Añerijangit kattitillugit añorenit sittamanit, killaum issuanit, issuanut aipanut.

32. Adsigēktomik illiñiaritse, napartok

Feigeliksak pivlugo: Akkerungit iptekalerangetta, siggilerangettalo, aujajaruklilermet kausimavose.

33. Taimaktauk illipse, makkoa tamaita tækkogupsigik, kaglilermet kausimaniarpasse.

34. Ahamerik, okaupapse: Kinguvängukattigĕt ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekärtiñagit.

35. Kiglaklo nuñalo nungutsomärpuk, okautsikkale nungutsomängilet.

36. Uvlomik taipsominga, uvlublo nellunaikutanganiglonĕt kausimajokangilak, Engelillonĕt killangmetut, Atätama kissime nellungila.

37. Sorlo Noa iñotillugo-ïlauktok, taimaktauk ïtsomärivok Iñum Erngninget tikkiviksanga.

38. Sorlo uvluñe taipkonane, ullitornivaksub sivorngagut; nerrivut, imilarmiglo, nullianiktullo, uiniktullo, uvlok tamna tikkilugo, Noam ittervia umiarsoarmut;

39. Kamagingilælle, ullitornivaksub tava ullutidlarpeit, tamaita nungudlugit: Tai-

Digitized by Google

maktauk Iñum Erngninget tikkiviksanga itsomărivok.

40. Tamaña nelliutikpet marruk perorsĕvingmetsomărpuk: aipanga illelliortaujomărpok, aipale keṁektaujomărpok.

41. Marruk kaivititsikattigĕgomărpuk: aipanga illelliortaujomărpok, aipale kemmektaujomărpok.

42. Taimak pivluga pigărutigissiuk: Nalegapse tikkiviksanga nellogapsiuk.

43. Tamañale nellojungnĕreksarivasse: Tigliktub tigligijartorvia iglub iñuet kausimaguniuk; pigăromavok, iglominut itterkoñago.

44. Tamaña pivlugo illipsetauk opalungĕrsimatsainaritse: Iñum Erngninget tikkitsomărmet neriuktinase.

45. Nelliak sukosijuidlune sillatŏvlunelo kivgauva, attañinget kivgaminut pitipa, piksanginik tuñitsivigekovlugit nerreviet nelliutileranget?

46. Kivgak tamna pilloridlarpok, imailiortok attañinget tikkippago.

47. Ahaṁerik okaupapse: Piminut tamainut pititsomărpa.

Digitized by Google

48. Kivgakullugle assia, omamigut imak okarune, attañerijara sulle tikkiniængilak:

49. Kivgaukattiñe anauvlugit pivok, nerrilunelo imilarmelo tallatut illagivlugit.

50. Kivgab taipsoma attañerijanga tikkitsomărpok, uvlome taipsomane neriuvigingitangane, uvlublo nellunaikutangane kivgab issumavigingitangane;

51. Asserortiniarpa tagva, takkormortut illagællugit akkivigiomărpa, tavane keatsainaromărput aglerolătsainaromărpullo.

KAPITELEMIK XXV.

Adsigĕktomik nigasuit pivlugit.

Tamaña nellintikpet, killaub nalegaunninga ĭtsomărpok nigasuktitut tellimaujortutitut, kollitik neksarlugit, niksak pachrearlugo añivigivæt.

2. Tapkoale tellimæt sillaitut, tellimællo sillatojut.

3. Sillaitut kollitik neksarpeit, orksuksamingnigle neksaratik.

4. Sillatojut pogutamingne orksumiglo, kollitiglo neksarput.

5. Uiksak mulludlarmet, illunatik nerngaleramik, siñilerput.

6. Uñuak keterarmet nippersoakalerpok, imak: Ahak, uiksak kaivok, pachrearlugo añivigissiuk.

7. Uigasuit taipkoa illunatik makkiput, kollitik ãkiklugit.

8. Sillaitulle okarput sillatojuñut: Orksupsingnit tuñittigut, kollivut kamingmetta.

9. Sillatojut kiovlutik okautiveit: Naukagle; amigarkoñago uvaptingnullo illipsingnullo. Niuvertuñulle pissiñiarijartoritse piksapsingnik nangminiksapsingnik.

10. Pissiñiarijartortillugit, uiksak tikkipok: oppalungẽrsimajut itterkattigivæt uiksab iglunganut nerrimakattigiuniardlugo: upkuak parngnaanẽrtauvok tava.

11. Kingorngattigut uigasuit ipkoa (Sillaitut) kailauriwuttuuk, okarput: Nalegak, Nalegak, upkuẽrutittigut.

12. Kioveille, okarlune: Ahamerik okaupapse, illitaringilapse.

13. Tamaña pivlugo pigăritse: Uvlok taimna uvlub nellunaikntangalonĕt nellogapsiuk, Iñum Erngninget tikkitsomărvinga.

14. (Taimaïtsomărpok) sorlo angutib nuñame assianut aularomajub, kivgeñe kaikoveit, perkotiñe tuñiveit taipkonunga:

15. Illanget tuñitsivigiva talentinik (kenaujenik) tellimanik, aipa marrungnik, pingajuet attautsemik, attunit namaksilerlugit tunnitsivigiveit; tuavilune aularpok.

16. Tellimanik talentinik pijok, niorvgotigijartoramigit, tellimanik assinginik talentinik illaveit.

17. Taimaktauk marrungnik talentingnik pijok, assinginguiktauk marrungnik illagivæk.

18. Attautsemigle pijok, nuña itterselleriarto̊rpa, attañerijame kĕnaujanga ijerpa.

19. Mattoma kingorngane kivget ukkoa attañinget tikkipok, kiglissiniaromavlugit.

20. Tagva sakkerpok, tellimanik talentinik pijok, assinginik talentinik tellimanik nek-

Digitized by Google

sarlune, okarpok: Attañek, talentinik tellimanik tuñilauramga; ahak, assinginik tellimanik talentinik illavakka.

21. Attañinget okautiva: Namagivagit issumagiktotit sukkosijuitotillo kivgak, ikkituñut nertornardlutit piñiaravit; uñungnersenik pititsomãrpagit, Nalekavit kuvianarninganut itterit.

22. Sakkerivoktauk, marrungnik talentingnik pijok, okarlune: Attanek, marrungnik talentingnik tuñilauramga; ahak, assingingnik marrungnik illavakka.

23. Attañinget okautiva: Namagivagit, issumagiktotit sukkosijuitotillo kivgak, ikkituñut nertornardlutit piñiaravit; uñungnersenik pititsomãrpagit, Nalekavit kuvianarninganut itterit.

24. Sakkerivoktauk, attautsemik talentemik pijok, okarlune: Attañek, illitarigapkit, sivõranartotit angutausertotit; savijartotit karngãrtilaungitarnik, kattersijotillo illilaungitarnik;

25. Taimak pivlugo sivõragama, talentit nuñamut ijerijartulauktara; ahak, pit pisik.

26. Attañinget kiovlune, okautiva: Ajor-

potit erkeiasuktotillo' kivgauvotit, illitarigamga, savijartunga karngărtliaungitamnik kattersijungalo illilaungitamnik;

27. Tamaña pivlugo kĕnaujakotimnik tuñijijuksaulauktotit kĕnaujenik tauksĕjuñut, tikkikuma perkotiga tigumiarajalauktara illakartillugo.

28. Tamaña pivlugo talentemik aksărsiuk, tuñilugolo tellimaujortunik talentiuik pilingmut.

29. Pekkartok sumik, tuñitsiviojomărpok uñuktunik pekkarkovlugo; pekkangitorle aksărtaujomărpok pinganik.

30. Kivgak piungitok egissiuk tărtorsoarmut, keatsainartomut aglerulătsainartomullo.

31. Iñum Erngninga ănanaunermine tikkikune, Engelillo ajungitut tamaita illagællugit: iksivajomărpok iksivautamine ănaname.

32. Iñuit illunamasiatik sănganut kattititaujomărput. Tava avititsomărpeit, sorlo mianersijub saugakotine arnguet avitipeit angutiñit.

33. Okpertut tallerpingme tungănut pitit-

Digitized by Google

somărpeit, okpingitulle saumingme tungănut.

34. Nalekab tallerpingme tungănetut imak okautijomărpeit: Kaititse, Atătama nægliktangit, nalegaunek kingorngutigissiuk, illipsingnut pijarĕrsimajok sillarsub kiglinganit.

35. Kăktillunga, neritilaukpapsinga. Im̃eruktillunga, im̃ertilaukpapsinga. Tujormitillunga, itterkolaukpapsinga.

36. Añorĕrsimatillunga, añorartilaukpapsinga. Kañimaluktillunga, tækkojartorlaukpapsinga. Parngnanĕrsimavingmetillunga, pullalaukpapsinga.

37. Idluartut kiojomavæt, okarlutik: Nalegak, kanga kăktotit tækkolaukpittigit, neritilaukpittigillo? Im̃eruktillutillonĕt, im̃ertilaukpittigillo?

38. Kangalo tujormitillutit tækkolaukpittigit, itterkolaukpittigillo? Añorĕrsimatillutillonĕt, añorartilaukpittigillo?

39. Kangalonĕt tækkolaukpittigit kañimaluktillutit, parngnanĕrsimavingmetillutillonĕt, pullalaukpittigillo?

40. Nalekab kiojomaveit okaulugit: A-

hamĕrik, okaupapse: Ukkoa kattangoma mikkinersaujut illanget sumik pigapsiuk, tagva pilaukpapsinga.

41. Saumingmetuñut okaromagivok: Idluitnālugapse, uvamnit aularitse ikkomamut kamitsuitomut, piarĕrsimajomut Satanasemut Engelinginullo.

42. Kăktillunga, nerritilaungilapsinga. Imĕruktillunga, imĕrtilaungilapsinga.

43. Tujormitillunga, itterkolaungilapsinga. Añorĕrsimatillungalo, añorartilaungilapsinga. Kañimaluktillungalo, parngnanĕrsimavingmetillunga, pullalaungilapsinga.

44. Taipkoa kiojomărivæt, okarlutik: Nalegak, kanga tækkolaukpittigit kăktillutit, imĕruktillutillonĕt, tujormitillutillonĕt, anorĕrsimatillutillonĕt, kañimaluktillutillonĕt, parngnanĕrsimavingmetillutillonĕt, kivgartulaungipittigit?

45. Kiojomaveit okarlune: Ahamĕrik, okaupapse; sumik ukkoa mikkinersaujut illanget pingipapsiuk, tagva pilaunginivapsinga.

46. Tava taipkoa ăniamartorsoarmut naung-

usuitomnut piomãrput: Idluartulle iñogutemut nãjuksaungitonnut.

KAPITELEMIK XXVI.

Kristusib kippallijauninganik.

Jesusib okautsiñe tamakkoa tamaita nãgamigit, illiñiartiñe okautiveit:

2. Nellungilasse, uvluk marruk nãkpenik, añiviksĭolãrput; Iñum Erngninga pititauniarpok, kikkiektortaukovlugo. (Kejungmut señingajolingmut).

3. Taipsomane ajokertuijorsuit, aglangniglo illissimajut, iñuit angajokangillo kattilerput, ajokertuijorsub Kaifasemik attigub iglorsoanganut:

4. Ingmingnut okarput, kañok Jesuse nipporsallugo, tigulugolo tokkokovlugo.

5. Okarpulle: añiviksiortillugo pinago, innuit pikabladlarkoñagit.

Digitized by Google

6. Jesusele Betaniametillugo, Simonib'kallakadlartub iglungane:

7. Arngnab tikkipa, erngusiārsulijarlune pivianartovaksoarmik im̃alingmik; niakoanut koviva, nerrivingme iksivagame.

8. Illiñiartingita tamaña tækkogamitsuk, idluaringilæt okarlutık: Tamna sõg kovijaunerka?

9. Mingoarutiksak tamna akketudlartomut pissiāngõnajalauktok, aglujunut tuñijeksenik.

10. Tamañale Jesusib tussaramiuk, okautiveit: Arngnak una pinasiuk, sõg kiksartipissiuk? ajungitomik pingmanga.

11. Aglujuñik illakatsainarpose, uvangale neijortigitsainarniængilapsinga.

12. Mingoarutiksak tamna timimnut kovigamiuk, mingoarivānga, illijartortauviksamnut.

13. Aham̃erik okautivapse: Ukkoa okautsit tussarnertut okautigijaukpetta sillarsoarmiuñut taimaiñut, okartokaromārivok, kañoẽtomik tapsoma pivānga erkarlugo.

14. Arkaugemit aggartut illanget, Judase-

Digitized by Google

mik Ischariotemik attelik, aivok ajokertuijorsoarnut,

15. Okarlune: Sumik tuñijomavissinga? Ilipsingnut pititsomavara. Kēnaujenik ungnijunik tellimaujortuniglo tuñitsivigijomavlugo okarput.

16. Mattoma kingorngagut tapkonunga pitinasuarpa, nautsertorlune piutekarnermik.

17. Sērnakangitunik kakkojartoramik uvlome sivorlerme, illiñiartut Jesuse tikkipæt, apperivlugo: Nane ãkiksorijartorkovittigut, añiviksiorutiksamik saugãrsungmik nerriniartarnik?

18. Okautiveit: Iglugaseksoarnut aileritse, angut tagvanetok okautigissiuk. Ajokertuijub okauterkovãtit, piviksara nelliutingmet, añiviksioromavunga illingne, illiñiartikka illagillugit.

19. Illiñiartingita tagva illiorput Jesusib taimak okautimagit, añiviksiorutiksak saugãrsuk ãkiksorpæt.

20. Uñulermet arkangemit aggartut illagillugit nerrimãvingmut ingipok.

Digitized by Google

21. Nerritillugit okarpok: Abam̃erik, okaupapse: illapse pititsom̃ărpănga.

22. Angijomik kiksalerput, apperilerpæt nellekardlutik: Nalegak, uvangaunerpik?

23. Kioveit okarlune: Aggangminut pogutamut missukterekattima, pitilarpănga.

24. Iñum Erngninga pititaulerniarpok sorlo tapsominga aglaksimavok: Iñngle tamna kappianamek, Iñub Erngninganik pititsijok. Iñungmut tapsomunga ajunginersauvok, erngniăngõngikune.

25. Judasib pititiginiartanget apperiva, okarlune: uvangaunerpik Rabbi? Jesusib kiova: sorlo okartotit.

26. Nerritillugit kakkojak Jesusib tiguva, kujalivlune avgorpa, illiñiartiminullo tuñiva, okarlunelo: Tigulugo nerrissiuk, tagva timiga.

27. Ernusiărsuk tigugiva, kujalivlune tamna tuñiveit, okarlune: Tamapse tagvanget im̃eritse;

28. Tagva auga, testamentitab (aunga) unnuktuñut kovijok, ajorningit pĕjarlugit.

29. Okaupapse: Mattoma kingorngagut

immerogungnĕrpunga napartub weineliksab iptinganik, uvlok tamna nelliutitinago, nutautillugo im̃ilerupko illagiluse Atătama nalegauningane.

30. Nakudlartomik tuksiarutsit năgamikit, añivut, orksuktalingmut kakkamut.

31. Jesusib okautiveit: Uñuak tamaña tamapse koaksăngautiginiarpapsĩnga. Aglaksimangmet: mianersijok uñatadlarpara, saukello siamartidlarput;

32. Makkikumale, (tokkungajuñit) sivonapsingne Galilæamut aijomavunga.

33. Petrusib kiova, okaudlugo: Illunamasiatik koaksăngautigikpattit, koaksănga niængilanga.

34. Jesusib okautiva: Aham̃erik, okaupagit: uñuak tamaña, augutaunek niplerkărtinago, missiutigilărparma pingasuarterlutit.

35. Petrusible okautiva: Tokkokattigigupkillonĕt, missiutigijomangilagit. Taimaktauk illiñiartut illunatik okarivut.

36. Jesusib illiniartiñe illagivlugit iglorsoarmut avalluliorsimajomut tikkipok, Gethse-

Digitized by Google

manemik attelingmut, illiñiartiñe okautiveit: Tamaunga ingititse, taikunga tuksiarijartortillunga.

37. Petruselo Zebedæusiblo erngneek illagiveit, kiksalerlune kappiaktoadlalerpok.

38. Okautiveit: Tarniga kiksarpok tokkomut; tagvanetitse pigãrkattigiesinga.

39. Kanitomut aivok, pãmangavlune tuksialarmelo, okarpok: Atãtaga, ajornangipet erngusiãrsuk una pẽrle uvamnit; piomajamnigle pitsengilatit perkojèt pille.

40. Illiñiartut siñiktut tikkipeit, Petruse okautiva: Killamiãrsuk pigãrkattigijungnengílapsinga?

41. Pigãrluselo tuksiaritse, õktorlungnartomut pekkonase. Añernek piomagalloarpok, uvinigle sangẽpok.

42. Aipanik ama tuksiarijartorpok, okarlune: Atãtaga, erngusiãrsuk una uvamnit pẽreksaungikune, kissiane imilerupko; perkosernut pille.

43. Ama siñiktut tikkiniveit, ìsingillo uerngarnermut okumaiput.

44. Tagvunga keñekpeit, pingajuanik

Digitized by Google

ama tuksiarijartorpok, okautsit taipkoa attordlugit.

45. Illiñiartiñe ama tikkiniveit, okautivlugit: Maña siñiklaselo merngoërseromavisse? Ahak, nelliusimavok, Iñum Erngninga pititaulãrpok ajortulliartut agganginut.

46. Makkititse aularta; ahak, tamãnepok uvamnik pititsijok.

47. Sulle taimak okartillugo, ahak, Judase arkangemit aggartut illanget tikkilerpok, iñugiartorsuit illagællugit, saviksoarlijarlutik ajaupialijarlarmiglo, ajokertuijorsoarnit, iñuillo angajokanginit pijut.

48. Pititsiniartuble nellunaikutamik tuñitsivigiveit, okarlune: Kuñilãrtara taimnauvok, tigusink.

49. Tuavidlune Jesusemut pivok, okarlune: Rabbi, ajokertuijok, sallutitauvotit: Kuñikpa tagva.

50. Jesusible okautiva: Illænara, sõg tamaunga pivit? Jesuse tikkipæt, aktorlugo tiguvæt.

51. Jesusim illagĩngita illanget saviksoane amuva: Ajokertuijorsub kivganga ullimavlugo siutã nakkarpa.

Digitized by Google

52. Jesusible okautiva: Saviksuit kĕnailitanganut poleruk; saviksoarmik attortok, saviksoarmut pijaunajarivok.

53. Issumangilet, sulle maña Atătaga tuksiarvigigupko, tapsoma tilliklervigijomavănga Engelinik Legioninik arkangemit aggartut unnukejangiñik.

54. Aglait (uvamnik) kañok nellautsiniarpæt? Mañale taimaitsomavok.

55. Taipsomane iñugiartorsuit Jesusib okautiveit: Sorlo iñuartomut tikkitose, saviksoarlijarluse ajaupiarlijarlapselo, tigujautillunga; uvlut tamaita iksivakattigilaurivapse, kattimavingme ajokertuivlunga aktulaungilapsinga;

56. Tamakkoa illunatik imailivut, nellautaijut aglangit nellautsekovlugit. Tava illiñiartingita illunatik kemekpæt, kemmăvlutiglo.

57. Jesusemigle tigusijut, ajokertuijorsoarmut Kaifasemut pitipæt, aglangnik illissimajut angajokaijello tagvane kattimavut.

58. Petrusible kingornganit mallikpa ajokertuijorsub iglunganut, itterlunelo kivget

señiannt ingipok; tækkojomavlugo kañok illiortaungmanget.

59. Ajokertuijorsuit angajokaijello, kachimiojullo illunatik, sæglutiksarsiorpnt Jesuse, pivlugo, tokkotsomavlugo.

60. Nachvangilelle. Nauk uñuktut patssiklertut sakkeralloartut sæglovlutik, sokanginivut. Kingorliovlutik marruk sæglovlutik patssiklertuk sakkerpuk,

61. Okarlutik: imak una okalauktok, Gudim iglunga asserortitsungnartara, uvlune pingasune ama senavlugo.

62. Tagva ajokertuijorsoak nikkovilune, apperiva: Kiungilatit tamakkoa pivlugit passidlarmattit?

63. Jesusele niplingilak. Ajokertuijorsub ama okautiva: Tokkosuitub Gudib kẽnanget sãngane appersorpagit, okautittigut Kristuseomangarpit, Gudim Erngninga.

64. Jesusib kiova: okarpotit. Okautivapse, mattoma kingorngagut Iñum Erngninga tækkojomãrpasse iksivajok pitsartojub (Gudib) tallerpiet tungãne, killaublo nuvujangittigut akkartok.

65. Tava ajokertuijorsub añoratseñe allik-

Digitized by Google

torpeit, okarlune: Gude okarnerlõtigiva, okautsareakarunguẽrpogut; ahak, mañia Gudiovlune okarnerlungninga tussarpasse,

66. Kañok issumavise? Kiovæt, okarlutik: Tokkoteksauvok tagva.

67. Kẽnanga ketserarpæt, tigluklugólo, illangitatauk kẽnangagut tiglukpæt,

68. Okarlutik: Kristuse, nellautalertigut kia tiglukpãtit?

69. Petrusele avalut illuane iksivajok. Kivgab arngnab tikkipæ okarlune: Igvittauk Jesuse Galilæamiok illagivet.

70. Missiarporle illunatik tussartillugit, okarlune: Okausitit nellovakka.

71. Upkuakulle añingmet, assiab arngnab kivgab tækkogiva, tagvanetullo okautiveit: Tamnatauk Jesusib Nazaremiub neijortigilaukpa.

72. Missiarivok ama, Gude taivlugo okausiluklune: Iñuk tamna illitaringilara.

73. Killamiojungnẽrmet tikkipæt tagvanetut, Petrusemullo okarput: Ahamerik, tapkoa illagivãtit; okausivit nellunailivatit.

74. Ama missiarivok, okarnerluklune, Gude taivlugo, okartok: Iñuk tamna illi-

Digitized by Google

taringilara. Tagvainak angutaunek niplerpok.

75. Jesusim okausinga Petrusib erkarpa, okautilaungmago: Angutaunek niplerkărtinago missiutigilărparma pingasuarterlutit. Añivok tava keavaksoadlarlune.

KAPITELEMIK XXVII.

Kristusib pititauninganik Pilatusemut.

Kaulermet ajokertuijorsuit iñuillo angajokangit kachimiolerput Jesuse pivlugo, ingmingnut okarlutik: tokkotsomavlugo.

2. Kellersorlugo aularutivæt, nuñab attanninganut Pontiuse Pilatusemut uñertorpæt.

3. Judasib pititinget tækkogamiuk, tokkomut perkungmatsuk, kakkialerpok, kĕnaujet ipkoa ungnijut tellimaujortullo utterti-

Digitized by Google

peit, ajokertuijorsoarnut iñuillo angajokangiñut.

4. Okardlune: Ajortulliartunga, pijeksaungitok auk pitinapko.

5. Tapkoale okarput: Uvagut pingilagut igvit pivet. Kĕnaujet ipkoa Gudim iglunganut eginamigit, kemăvok, nangminek kimitsartorpok.

6. Kĕnaujet ipkoa ajokertuijorsuit tiguveit, okarlutik: idluangilak, ukkoa illilugit Gudim iglunget iklervinganut, aungmik akkekalaungmetta.

7. Tamaña pivlugo ingmingnut okarput, machalliortub perorsĕvinga pissiarivæt kĕnaujeñut tapkonunga, tujormitset illuviksangañik.

8. Tamaña pivlugo perorsĕvik taimna taivæt aub (akkinganik) perorsevinganik sulle uvlome.

9. Nellautsimavut tagva, nellautaijub, (Jeremiasim) okausingit, imak okartok: Israelib kinguvăngiñit kĕnaujet ipkoa ungnijut tellimaujortullo tiguveit, akkiksaukolauktanget, tapsoma akkinga;

Digitized by Google

10. Akkilliutigivlugit machalliortub perorsĕvinganut, sorlo Nalekam okarkovănga.

11. Jesusele nuñab attañinget săngane nængertok, nuñab attañinget appersorpa: Judikut attañerivătit? Jesusib kiova: okarpotit.

12. Ajokertuijorsuit angajokaijello patssidlarmatsuk, kiungilak.

13. Pilatusib ama okautiva: tussangiligit angijomik passidlarmattit?

14. Kiungilale okautsemut attautsemullonĕt: Taimak pivlugo nunab attañinga tattamiiniarivok angijomik.

15. Añiviksiolerangetta nuñab attañinget illusekarpok, iñuit piomajanginik tokkoteksaugalloak, parngnanĕrsimavingmetut illanget, añitilugo.

16. Taipsomane assingiñit uivĕluartomik parngnanĕrsimadsaujokarpok Barrabasemik attelik.

17. Kattimangmetta, Pilatusib okautiveit: Kina uvamnut añititaukovissiuk? Barrabaselonĕt Jesuselonĕt, Kristusemik taijak?

Digitized by Google

18. Keñugivlugo tagvunga pitilaukpæt nellunginamigit.

19. Kiglissiniarviub iksivautangane iksivalerame, nulliet imak okautsaujartorkova: Idlnártok una allaruk, ovætsiak siñektomavlunga, tamna pivlugo angijomik ikpigigáma.

20. Ajokertuijorsuille angajokaijello iñuit okautilerpeit, Barrabasemik tuksiarkovlugit, Jesusele tokkokovlugo.

21. Nuñab attañinget appersorpeit: Ukkoa marruk nelliangnik añititsikovissinga illipsingnut? Okarput: Barrabasemik.

22. Pillatusib ama okautiveit: Kañok pinniartara Jesuse, Kristusemik taijak? Illunatik okarput: kikkiektortaule seningajolingmut.

23. Nuñab attañinget appersorpeit: Kañoẽtomik ajortullialauka? Nipliadlalualerput ama, okarlutik: kikkiektortaule.

24. Pilatusib kausimagamigit, ajulerpeit, nivẽlivalliatuinarmetta; iñek piva, aggañelo upvarpeit, iñuit tautuktillugit okardlune: Illangutingilanga idluartub tapsoma aunganut; illipse pijase.

Digitized by Google

25. Iñugaseksuit illunatik kiovæt, okarlutik: Aunga uvaptingnut pilerle kittorngaptingnullo.

26. Barrabase tava añitipa tapkonunga: Jesusele aklunatsenut issakajaukova, uñertortilalo kikkiektortaukovlugo.

27. Nuñab attañinget sorsuktuksangita Jesuse ãtipæt iglomut kiglissiniarvingmut, sorsuktukset tamaita tagvunga attautsimut kaikoveit.

28. Añorẽrtipæt, ulliksoarmik aupaluktamik kappitipæt.

29. Niakotiksenik kẽnarjktunik kakkilaulinik peraivut, niakoanullo illivlugo, suvlulingmik ajaupiserpæt aggangittigut tallerpingittigut: Sẽrkortorvigællugo tuksiarvigivæt, mittautigællugo pivæt, okarlutik: Salutitaujotit Judikut attañinget.

30. Ketserarpællo, ajaupiarlo suvlulik tiguvæt, tapsomungalo niakoa añaulerpæt.

31. Kingorngagut mittautigilauramĩtsuk: ulliksoak pẽrpæt, nangmininganik añoranginik attitilugo; aularutivæt kikkiektorniardlugo.

32. Ingerartillũtik iñuk naipipæt Zirene-

miok, Simonemik attelik: Tamna tiguvæt, kikkiektortauviksak erksuktaukovæt tapsomunga.

33. Iñiksamut Golgatamik attelingmut, imaipok niakoverngit iñinganik tikkinamik.

34. Imerpæt kassilinartomik sungarmut akkusimajomik; tamana Ŏlauramiuk, imeromangila.

35. Kikkiektulauramitsugle añorangit avipeit, imerarlutik; aglait nellaudlugit nelluutaijok imak okartok: Añoratsekka ingmingnut avipeit, ulliksoaralo imerautigivæt.

36. Tagvanelo iksivalerlutik udsertorpæt.

37. Niakoet kollãnut patssitiksatik tokkunganik nippitipeit. Aglait imaiput tagga Jesuse, Judikut attañinget.

38. Illagællugo iñuartuk kikkiektorpakik, aipanga tallerpiet tungãnut, aipale saumiet tungãnut.

39. Tagvona arvertartut mittautigivæt, illekettamarlutik.

40. Okarput: Gudib iglunganik asseroijo-

tit; ama señalugo uvlune pingasune, illingnik piulidlarit; seningajolingmit akkarit, Gudim Erngnerikpattit.

41. Taimaktauk ajokertuijorsuit, aglangniglo illissimajut, angajokaijello mittautigivæt, okarlutik:

42. Assine ikkajulaukpeit, ingminigle ikkajornermik sapperpok: Israelitit attannerikpatsuk, seningajolingmit mana akkarle okperiomavavut.

43. Gude tettigingmago, piuliliuk mana kuviagikpago; Gudim Erngnerivănga okartok.

44. Iñuartuktauk taimak mittautigivæt, kikkiektortaumakattæk.

45. Uvlub nelunaikutanga arvengilermet, nuñane tamaine tãrtosõlerpok, nellunaikutet arvengemit sittamartuñut tikkidlune.

46. Uvlub nellunaikutanga arvengemit, sittamalermetta, Jesuse nippekortõvlune okarpok: Eli, Eli lama asabtani? imaipok: Gudiga, Gudiga, sõg keñekpinga?

47. Tagvanetut illangita tamana tusaramitsuk, okarput: Eliase kaikova.

48. Erinesuklune taipkoa illanget akpang-

erpok, nipperkut kassilimartomut mitssukpa, ajaupiamullo kappomitârlugo, imertipa.

49. Assingit okarput: Ovatsiaro, tækkunârta, Eliasib piulijartoromangmangago?

50. Jesusele ama nippekortõvlune pivok, anernengerdlune.

51. Ahak, kattimavium uminga allikpok marrolivlune, pânget unnunga aglæt tikkidlune.

52. Nuña sajukpiladlarpok, kairtullo koppudlarput, illuvrillo angmarterput, uñuktorsuit idluartut siñiktut (tokkungajut) timingit omarput,

53. Illuvernillo añivut (Jesuse) makkimet kingorngagut, iglugaseksoarnut ivsornaituñut pivut, uñuktuñullo sakkerdlutik.

54. Kappitauble illangitalo neijorkattinne Jesusemik udsertortut, nuña saijukpilladlartok tækkogamitsuk, tattaminiarnartullo assingit, kakkilângadlalerput, okarlutik: Ahammerik, tamna Gudim Erngneriva.

55. Arngnello uñuktut, Jesusemik mallikimajut Galilæamit, kivgartorlauktullo, kañitome tækkonârput.

Digitized by Google

56. Tapkoa illanget Maria Magdalenaujok, Marialo, Jakoblo Josesiblo arngnæk, Zebedæusib kittorngangita arngnællo.

57. Unulermet angut agluitok tikkipok Arimathiamit, Josefemik attelik, tamnatauk Jesusib illiniartigiva.

58. Tapsoma Pilatuse ittervigijartorpa, Jesusib timinganik tuksiarvigiva. Pilatusib tava timinga tunijaukova tapsomunga.

59. Timinga Josefib piva, uvineruksamik imuserlugo.

60. Illuvermullo nutâmut illivlugo, kairtomut illulimajomut, ujarasuksuk aksakârtidlugo illuviub upkuanga perova, aulardlune.

61. Mariale Magdalena tagvanetok, Marialo assia illuvek sâdlugo ingipuk.

62. Oppalungaijaivingeta uvlunget aipangane, ajokertuijorsuit Farisæerillo illunatik Pilatusemut pivut,

63. Okarlutik: Attanek, erkaivogut, uivẽtok imna okartok sulle inovlune, uvlut pingajuane makkitsomârpunga;

64. Tamana pivlugo illuvinga udsertortaukoleruk, uvlut pingajuet nautsertordlugo,

Digitized by Google

illiñiartiminut, tigligaukonago, iñungnullo okarlutik, tokkungajuñit makkisimajomik; kingorlerpăk uiveriklernek tagva ajornerojomărpok sivorlerpămit.

65. Pilatusib okautiveit: udsertortuksakarpose tagva; ainiaritse issumapsingnik udsertortaukogissiuk.

66. Aivut tagva udsertortaukovæt udsertortuñut, njarasugsuglo nellunaikuserdlugo.

KAPITELEMIK XXVIII.

Kristusib makkiviñanik.

Sabbate kangermet, uvlorme Wochib sivorlerpăme uvlarărsukut, Maria Magdalena, Marialo aipa illuvernut pivuk tækkojartorlugo.

2. Ahak, nună saijukpiladlarpok. Nalekam Engelinget killangmit akkardlune, ujarasugsuk illuvinb upkuanganit aksakărtitsartorpa, kănganut ingidlune.

3. Tapsoma tantua sorlo kaumalak, annorangalo aputitut kakkortigivok.

4. Udsertortulle erksinermut kukselalerput, tokkojutun illivlutik.

5. Engele arngneñut okarpok: Erksiniarase; Jesuse kikkiektorsimajok keñerapsiuk nellungilapse;

6. Tamanĕngilak, makkisimavok, sorlo okalauktok; kaileritse, Nalekam iñigilauktanga tækkojartorsiuk;

7. Illiñiartingit tokkungajuñit makkisimajomik tuaviluse okautsertorsigik; ahak, sivorlerilărpasse Galilæamut, tavane tækkolărpasse: Tamedsa taimak okautivapse.

8. Illuvermit añisalerput, erksivlutik kuviaisuvaksoadlalarmiglo, akpangerlutik, tamattominga illiñiartingit okautijartorlugit.

9. Illiñiartingnut mattominga okarijartormetta: Ahak, Jesusib părpeit, okaudlugit, sallutitauvose. Tapkoa tikkipæt, ittiggangit erkidlugit piveit, sănganullo pămangavlutk.

10. Jesusib okautiveit: Erksiniarase, mattominga kattangutikka okautsertorsigik,

Galilæamut aikolugit, tavane tækkolăr-
păngа.

11. Tavunga ainiartillugit, ahak, udsertortut illangit iglugaseksoarnut pivut, illutsiolauktut tamaita okautigiveit ajokertuijorsoarnut.

12. Tapkoa angajokaijello illagivlugit, kachimiolerput, ingmingnut okarlutik; sorsuktukseñut tuñilerpeit kĕnaujavaksuit,

13. Okarlutik: imak okaritse, illiñiartingita tigligijartorpæt uñuame, siñiktillnta;

14. Nuñab attañinget tussaumalerpago, satomakqjomărpavut, pidlartaukonase tapsomunga.

15. Kĕnaujet tapkoa piveit, piñiarlutik, sorlo ajokertortaungmetta. Tamaña Judikut okauserilerpæt illuserællugo, sulle uvlome.

16. Illiñiartut tapkoa arkangartut Galilæamut aivut kakkamut, tapsomunga Jesusib perkungmagit.

17. Tækkogamitsuk, sănganut pămakput: illangille iñertuivut.

18. Jesusible tikkipeit okautivlugit, imak okarlune: Tuñijauvunga pitsartunernik tamainik killangmelo nuñamelo.

Digitized by Google

19. Tamaña pivlugo ainiaritse, iñuit tamaita ajokertorniarsigik, Babtilugillo Atătab, Erngnerublo, Añernerublo ajunginerub attingannut;

20. Ajokertorsigiglo mallekovlugit tamaita perkojakka illipsingnut; ahak, uvlut tamaita neijutsainarpapse, sillarsub naggatănut. Amen.

Digitized by Google

MARKUSIB AGLANGIT,

OKAUTSINNIK TUSSARNERTUNIK.

KAPITELEMIK I.

Johañesib Babtisininganik.

Tamedsa okautsit tussarnertut pigiarningēt Jesuse Kristusemik, Gudim Erngninganik.

2. Sorlo nellautaijut aglangiñe aglaksimavok: Ahak, Engeliga tillivara sivunernut, apkosiortaukovlutit.

3. Ajokertuijub nippinga iñukangitome: (imak pivok) Nalekam apkotiksanga āniksorsink, apkoserngit narrotissigik.

4. Iñukajuitome Johañese babtisivok, ajokertuivlune Babtijumik, ajortunit pējautiksamik.

Digitized by Google

5. Judæamiut illunatik, Jerusalemiullo añivigivæt, babtitaujomavlutik tapsomunga, Jordaneme kõngme, ajornitiglo sagvarlugit.

6. Johañese añoralik nergsutsub kamelib merkunginik, tapsekalarmelo amivinermik: piglertaujartullo igupsajartullo orksungit nerkigiveit.

7. Ajokertuivlune okarpok: kingunipkut tikkituksak, pitsartunersauvok uvamnit, nellopkotivungalo, tapsoma sãngane okkolunga, ittiggagutingit singẽjarlugik.

8. Imermut Babtipapse: tapsomale Babtitsomãrpãse Añernermut ajunginermut.

9. Uvlune taipsomane Jesuse Galilæamit Nazaretemit pivok, Babtitaulerlune Johannesemut Jordaneme.

10. Tuavilune timuarmet: Killak angmartok tækkova, Añernek ajunginek taubetut, (tingmiatut) akkartok (Jesusib) kãnganut pijok.

11. Nippe killangmit tussartaugivok okarlune: Erngnerivagit nægliktagit kuviagijagit.

Digitized by Google

12. Erinigilerdlugo iñukangitomut (Gudim) Añerninget aitipa.

13. Tagva iñukangitometok uvlunik marrungnik ungniakattartut, Satanasib õktorpa, nergsutit akkornganetok Engelille kivgartorpæt.

14. Johañese parngnañẽrsimavingmut pititaumangmet, Jesuse Galilæamut pivok; ajokertuilerlune okautsinik tusarñertunik Gudib nalegauninganik.

15. (Imak) Okarlune: Nelliutingmet, Gudib nalegauninga kaglilerpok; kakkialeritse (ablapsamik issumakaritse) okautsit tussarñertut okperissigik.

16. Galilæam imarbinget sinãne pissukame, Simon tækkova, nukãlo Andrease, nullutsettik kivitipakit imãnut, mingeriarniarteoga mik.

17. Jesusib okautivak: Malliktinga, iñungnik aulasariatitsongovaptik.

18. Tuavilutik nullutsettik kemeklugit mallikpæk.

19. Tagvanget sivorliolerame: Jakobuse tækkova, Zebedæusim erngninga, nukãlo Jo-

Digitized by Google

hannese, umiakotometuk nullutsettik killaijardlugit; tuavi kaikovak.

20. Atatatik Zebedæuse umiakotomut kemmekpæk kivget illagivlugit, (Jesuselo) mallikkivæk.

21. Kappernaumut pivut: erinesulerdlune sabbateõngmet illiniarvingmut itterpok, ajokertorlugillo.

22. Ajokertuitingit tattaminiariveit: pitsartojomik okarmet, Anglangnik illissimajutitut ajokertuingimet.

23. Tagva iñuk illiñiarvingmetok, añernermik makkojungnartomik illumiktok, tamna nipliadlarlune,

24. Okarpok: uvaptingnut sugivit, Jesuse Nazaremiok? asserorijartorpittigut; kinanjotit kansimagapkit, Gudib ajungineriva̋tit.

25. Jesusible iñerterpa, okarlune: okajuerit, omanget (iñungmit) añit.

26. Añernerub makkojungnartub aulajatidlarpa, nipliadlarlune, añivok tapsomanget.

27. Illunamasiatik erksilerput, ingmingnu

okarlutik, imak appersotilerput: Suna una? suna una ajokertuititak? Aneruerit makkojungnartut pitsartojomut okautingmagit, nalekpæt.

28. Tagvainak piniarningit tussaumaveit Galilæab erkānetut illunatik.

29. Erinesulerdlutik illiniarvingmit anivut: Simonib Andreasiblo igluængnut pivlutik, Jakolo Johaneselo illagællugik.

30. Simonib sakkia (arnguak) nellajok kannimanartomut kanimavlune: Tapsominga tuavilutik okautivæt.

31. Tikkipa, aggangittigullo tiguva makkitilālo: Tagvainak kanimanartub kemengmago, kivgartorpeit.

32. Unulermet, sekkenek nippimalermet, sunatuinarnik kanimasiggit satanasiggillo pitipeit tapsomunga.

33. Iglugaseksoarmiut illunatik upkutsab sillatānut kattilerput.

34. Kanimajut unuktut piungnērtipeit, sunatuinarnik kanimasiggit: Satanasillo unuktut anitipeit, Satanasit okarkongileit, illitarigamitsuk.

35. Kaulermet sulle tārtillugo, makkilune

Digitized by Google

aňivok, (Jesuse) iňukangitomut aularlune: tagvane tuksiarpok.

36. Petrusiblo neijortingitalo katsungailutik mallikpæt.

37. Neňigamitsuk okautivæt: illunatik keňerpătit.

38. Okautiveit: Iglugasengnut kaňinerojuňut aularta, tavanetauk ajokertuilunga; taimak pivlugo tamaunga pijunga.

39. Galilæame tamaine illiňiarvingiňe ajokertorlugillo, aňernekulluit aňitipeit.

40. Kallaktub tikkipa, sĕrkortorvigællugo tuksiarvigiva, okarlune: piomaguvit kallagungnaititsomavarma.

41. Jesusible năpkigiva, aggane issaktipeit, aktorlălo okarlune: piomavunga, kallagungnĕrit.

42. Taimak okarmet: tagvainak kallagungnĕrsărpok tava.

43. Jesusib iňerterpa aulartisărlălo,

44. Okautivlugo: udsertolerit, assingnut taimak okarniarnæk; ajokertuijomulle ainiarit, tækkotilutillo taipsomunga, tuňergotiksarlo, Mosesib tuňerkojanga tuňilugo, kallagungnĕravit, nellojungnerkovlugit.

Digitized by Google

45. Tamnale añigame okalualerpok, taimak okautigiva; kingorngane Jesuse sappilerpok iglugaseksoarnut itternermik tækkuksaulune; iñukangitomelertok. Tavungale tikkipæt tamaiñit.

KAPITELEMIK II.

Tumaksajomik Kristusib iñuliklerninga nik.

Uvlut ikkitut kingorngane Kappernaumut ama pigivok: Iglometok tussaumagamitsuk,

2. Iñugaseksuit kattisālerput, iñiksērodsivlutik pānganelo aglæt: Ajokertorpeit.

3. Illangit tikkipæt, ātsivlutik tumaksajomik sittamet akkigarpæt.

4. Itterviksarsinginamitsuk iñungnut; iglo kāngagut killerpæt, angmaramitsuk, tumaksajub iñangavia aglæt ningitipæt.

5. Okperningit Jesusib kausimagamigit,

tumaksajok okautiva: Erngnera, ajornitit issumagijaujungnĕrput.

6. Aglangnigle illissimajut illangit tagvane iksivajut, issumalerput omættimingne:

7. Una kañoĕtunik okausekarpa akkerartortunik Gudemut?

8. Jesusim añernermine issumangit kausisăramigit, apperiveit: sŏgle omættipsingne taimak issumavise?

9. Tumaksajomut sumik okariak ajornænginerŏva, ajornitit issumagijaujungnĕrput; imaglonĕt okaudlugo: Makkitit, aumitit pikit, arvertarlutillo?

10. Nellojungnĕrkovlusele, Iñum Erngninga pitsartojokarpok nuñame ajortoĕrotsijomik, tumaksajomut imak okarpok:

11. Okaupagit makkitit, aumittitit pikit, angerarlutillo.

12. Tautuktillugit makkisărpok, aumittinelo neksarlugit añivok; illunatik tattamĭniarput, Gudelo nakoridlarpæt, okarlutik: Taimaitomik tækkolaungimarikpogut.

13. Ama añigivok imarbiksub siñănut, in-

Digitized by Google

nuit illunatik tikkipæt, ajokertorlugit pi-
veit.

14. Kangiutilerame Levise tækkova, Alfeusim ernguinga, tuñiorkaivingme iksivajok; mallinga okautileramiuk, nikkovilune mallikpa.

15. Iglunganæ nerehevingme iksivatillugo, Zoelnerillo ajortulliartullo uñuktut Jesuse illiñiartingillo ikterkattigiveit nerrimavingmut. Tapsominga malliktut uñungmetta.

16. Aglangnik illissimajut Farisæerillo tækkogamitsuk, Zoelnerillo ajortulliartullo nerrekattigingmagit, illiñiartingiñut okarput: Sōg Zoenerillo ajortulliartullo nerrekattigivlugillo imerkattigivagit?

17. Tamaña Jesusib tussaramiuk okautiveit: Åtsuilit iñulijikariakangilet, kañimajut kissimik. Idluartut kaikojartulaungilakka ablapsāmik issumakarkovlugit, ajorniggille.

18. Johañesiblo Farisæerillo illiñiartingit unnuktunik nerringipaktut, illangita tikkipæt okarlutik: Sōg Johañesiblo Farisæerillo il-

Digitized by Google

liñiartingit uñuktunik nerringipakket, illiñiartitille aglingilet?

19. Jesusible kioveit: Nullianiktomut tikkitut nerrijuksaungilet, uiksak neijortigingmatsuk? Uiksak taipkoa neijortigitillugo, nerritailijungnengilet.

20. Nelliutsomărporle, uiksamik aksărtaulărput: tava agleromărput nerriniaratiglo.

21. Añoratokak illarniængilæt nutămik allăksamik; nutăb allingmago nutaungitok, alliktornerlo pivalliavok.

22. Weinelo nutăk iñerkautiñut nutaungituñut iñertutingilæt: Weinib nutăb alliktoromangmagit iñerkautit, Weinelo kovituinaromărpok, iñerkautillo asserorlugit. Weinemigle nutămik iñerkautiñut nutănut iñertuijariakarpok.

23. Taipsomane perortut kakkojekset apkotigiveit, sabbateme: Illiñiartingit ingeravlutik singailingit nutsulerpeit.

24. Farisæerit okautivæt: Ahak, illiñiartittit sabbateme pijeksaungitomik pivut?

25. Okautiveille: attualaungilase, kañok

Digitized by Google

Davide illiortok ajorsalerame, kălerame illannelo?

26. Gudim iglunganut itterame, Abjatar ajokertuinerõtillugo; kakkojet tækkojekset nerriveit, tamakkoa ajokertuijut kissimik nerrilugit perkojauvut; illaminullo tuñivlugit illangit.

27. Okautiveit: Iñuk pivlugo sabbate pingortisimavok, sabbate pivlugo iñuk pingortitaungilak;

28. Iñum Erngninga sabbatemuttauk Nalegauvok.

KAPITELEMIK III.

Apostelit arkangemit aggartut annerimajanginik.

Illiñiarvingmut ama itterivok. Iñuk tagvanetok, tapsoma aggangit tallerpĭt tokkungajut.

2. Udsertorpæt, sabbateme iñulidlaromangmangago.

Digitized by Google

3. Iñungmut tokkungajunik aggalingmut okarpok: tamaunga pĭt.

4. Appersorpeit: Sabbateme sumik sulliniarpita? ajungitomiglonĕt ajortomiglonĕt? Iñuk piulilugolonĕt asserorlugolonĕt? Tapkoale niplingilet.

5. Ningarlune avaminetut tækkonărpeit, omættingit mangaidlarmetta kiksautigiveit, iñuk tamna okautiva: aggaktit issaktikĭt. Issaktipeit tagva: aggaugit ăkiktaulerput iglungititut illivlugit.

6. Farisæerille añivut, okarkattigĕlerlutik Herodesim illangit illagællugit iñuaromavlugo.

7. Jesusele illiñiartiñe illagivlugit imarbiub sinanut aivok: Iñugiartorsuittauk mallikpæt Galilæamit Judæamillo.

8. Jerusalemillo, Idumæamillo, Jordanim akkianillo, Tirusib Sidoniblo erkængnetut, iñugiartorsuit, tattamiñiarnartitanginik tussartut, tikkipæt.

9. Illiñiartiñe okautiveit, umiaramik pekalerkovlugit, iñungnut nimniutitaujomanane.

10. Uñuktut iñulingmagit: aniajut illu-

Digitized by Google

natik tikkipæt arliaierdlugo, [illegible]
taujut aktoromavlugo.
11. Añernerit makkojungnut [illegible]
rangamitsuk, pãmakvigine [illegible]
karput: Gudim Ernga [illegible]
12. Angijomik [illegible]
taujomanane.
13. Kakkamut [illegible]
lune piomajaminik [illegible]
pæt.
14. Arkangeet [illegible]
jortigẽnaromavlugit [illegible]
gillo.
15. Pitsarunitsomavlugit [illegible]
nik pẽjarkovlugit [illegible]
añititsekovlugit. [illegible]
16. Simon [illegible]
17. Jakobmik [illegible]
nukãlo Johañese [illegible]
pæk Boanergemik [illegible]
torngæk.
18. Andreasib [illegible]
selo, Matthæusib [illegible]
Alfeusib erngänga [illegible]
namiok.

Digitized by Google

19. Judasclo Ischariote, pititsijuksak (Jesusemik.)

20. Iglomut angerarmetta: iñugaseksuit kattilerivut, iñiksĕrotivlutik nerriñermik ajulerdlugit.

21. Neijortingita tamaña tussaramitsuk añivigivæt, iñerteromavlugo; issumanga assinetok okautigingmatsuk.

22. Aglangnik illissimajut Jerusalemit pijut, okarput: Beelzebubekarpok, tapsomungalo añernekulluit attañingenut, añitipeit añernekulluit.

23. Attautsimut kaikoveit, adsigĕgutiksamik okautivlugit: Kañok illivlune Satanasib Satanasipsane añititsungnarpauk?

24. Attañiovium iñungine ingminguut illagĕgunĕrtut, nunguniarput.

25. Iglublo iñungine ingmingnut uivĕlerunik, songojungnĕrput.

26. Satanasibtauk ingminut nakoringikune, ingminullo illagĕgungnĕrune: sõngojuksaungilak, ajulertuksatuinauvok.

27. Sangijorsub iglunganut itternek ajornarpok, perkutinginik aksărlugo: kissiane sangijorsoak kellersorkăruniuk, kingorng-

Digitized by Google

agut iglunget perkutitangit aksarnigarilugit.

28. Ahamerik okaupapse: iñuit ajortulliarninginit tamainit issumagijaujungnĕromărput, Gudemut mittautiksarninginillo aglæt;

29. Añernermigle ajunginermik okarnerlutilik, issumagijaujungnĕrniængilak issokangitomut, pidlareksautsainaromărporle issokarniængitomut.

30. Makkojungnartomik añernekartok okautigingmago.

31. Arngnălo kattangutingitalo angutit kiunga pivlutik, kaikolerpæt.

32. Iñuille iksivajut illungmatsuk, okautivæt: Ahak, anănavit kattangutivillo kănetut apperkotigivătit.

33. Kioveit, okarlune: kia anănaga, kikkullo kattangutigivik?

34. Avamine iksivajut illiñiartiñe tækkunărpeit, okarlune: Ahak, tagva anănaga kattangutikkalo.

35. Gudib perkojanganik malliktok, nukarivara, neijagivaralo, anănagivaralo.

Digitized by Google

KAPITELEMIK IV.

Adsigëktunik karngãtitsijomik.

Imab kiglingane ama ajokertuilerpok: Inugaseksuit kattilermetta umiakotomut imãnẽtomut ikkivok ingilarmelo; iñugasẽksuit illunatik imab kiglinganetut.

2. Uñuktunik ajokertorpeit adsigẽnik: ajokertuivlune okautiveit:

3. Nalegitse, ahak, karngãtitsijok karngãtitsijartorlune pijok.

4. Karngãtitsitillugo apkosinermut illangit kattekput: tingmitset killaub attãnetut pukkumaluklugit piveit.

5. Illangillo kairtomut ivsorluktomut kattekput: perortersãrput ivsorlukamik.

6. Sekkenerle nuingmet, kuñulersãrput amãkanginamik pañilerput.

7. Illangit kattekput okpit kakkilautiggit akkornganut: okpille kakkilautiggit peroramik tokkopeit, sullugainerkarkoñagit.

8. Illangillo kattekput ivsóriktomut nunnamut, nuilerlutik perorlarmiglo perorsēeksakalerput: illángit 30 nik, illangit 60 nik, illangillo 100 nik.

9. Tava okautiveit: tussajungnik siutelik tussarle.

10. Kissimeolermet, neijortingita arkangemit aggartut illagivlugit apperivæt, adsigub tamattoma tukkinganik,

11. Kioveit okautivlugit: Illipse tuñitliviovose, killaub nalegauninget nellonarninga kausimakovlugo; taipkoale uvaptingne-ïngitut, adsigēktunik okautsaulerput.

12. Ĩsinut uitajuñut tautungimetta, siutinullo angmajuñut tussãngimetta; okausera tukkisingimatsuk: Sãgiaromanatiglo, ajornitik issumagijaujungnērkonagit (uvamnut).

13. Okautiveit: okausek adsigēktok tamaña tussarnera ajorupsiuk, kañoēlivluse assingit tamaita tukkisijomavissigik?

14. Okausek karngãtitsijub karngãtitsartorpa.

15. Apkoserngub señianut karngautigima-

Digitized by Google

jut, taipkoa (Gudim) okausinginik tussartut tussaraingmagit; satanasib tava okautsit pĕjarijartorpeit, omættinginut karngautigimajut.

16. Taimaktauk kairtomut ivsorluktomut karngautigimajut: taipkoa, okautsinik tussarnertut, kuviaisungnermut tuavi piomadleriveit;

17. Amăkanginamigle illumingne nakkimarnivut; kappianartokaleranget unangmiklertokalerangellonĕt okausek pivlugo, sinaungasărlerput.

18. Okpingnut kakkilautilingnut karngautigimajut, taipkoa okautsinik tussartut:

19. Nunable mattoma pinginik kajungeramik, agluitsomalarmiglo, assinginiglo unuktunik ikligularmiglo, okautsit ippitipeit illumingne, sullugaineĕrodlutiglo.

20. Ivsoriktomulle karngautigimajut: taipkoa, okautsinik tussartut, illelliorlaitalo nalekpeit, sullugainerkartillugillo; illangit 30 nik, ama illangit 60 nik, amalo illangit 100 nik.

21. Okautigiveit: Neñergoak ikkitauniarka, kattaujab, nerrimaviublonĕt attănut il-

Digitized by Google

lilugo? Aukagle, nenergoab iningaunt illivæt.

22. Ijersimajokangilak, sakkijaromängitomik; angejijokanginivok, tussaumajaujomängitomik.

23. Tussajungnik siutelik, tussarle.

24. Okautiveilo: Tussareksasse naleluarsigik; kanoẽtomut õktotiksamut iñuit õktorniarpasse, oktoromãrivãsetauk; tappekaromãrluselo illipse tamattominga tussartose:

25. Perkartok, (sumik) tuñitsiviojomãrpok; perkangitorle aksartauniarpok pinganik.

26. Okarivok ama: Gudib nalegauninga imaipok, sorlo iñuk perorsẽeksamaringnik karngãtitsijok nuñamut;

27. Siñiklunelo uñuganget, makkilarmelo kauleranget; perorsẽeksamarit nuilerlutik perorput, nellovlugit kañok;

28. Nunáb ingminik ivgit perorterkãrpeit, kingornganne singailingit, kingornganelo singailit sullugainekarivut.

29. Sullugainemarit iñerangetta, iñueta kippijartorsãrpeit, kattersivik nellintingmet.

Digitized by Google

30. Okarivok: kinaut Gudib nalegauninga adsigijomavittigo? kanoĕtomullonĕt adsigĕmaut, nellonarangnĕrtitsomavavut?

31. Senfkornetun-ĭpok, tamna karngătitaugame nunamut, unărsuk mingnerojok asiminit pĕrorsĕeksounit:

32. Karngătitaujaraugamele, petorpok angijorolerlune; akkerokalilarmelo angijunik tingmitset killaub attănetut inekalerlutik tarhaliningane.

33. Taimaitunut adsigĕnut unuktuunut okautiveit, okautsemik nellojungnĕrtilugit, tussălugit ajungitauginut.

34. Adsigĕngnngitomigle okautingileit: Illiniartiminulle tamakkoa tamaita okautigikarpeit kausititsiarlugit.

35. Uvlorine taipsomane unuktome okautiveit: akkianut ikkărta.

36. Inuit aulartinamikit, umiakotomut ikkitipat, assingittauk umiaărsuit illagigiveit.

37. Ullajutseradlalermet, maggit umiakotok itersaavlugo pivæt, ulipkitilugo.

38. Umiakotum akkoane akkime siniktok.

Tuppãrdlugo, okautiveet: Ajokertuijok, issumagingilet umiojariavut?

39. Makkilune añore iñerterpa, iñarbiglo okautiva: Nippangerit nippagĕrotillutillo. Anorekarungnĕrpok tava, ikkobliabidlalarmelo.

40. Okautiveit: sõg nangiarkise? kañoĕnapse okpingilase?

41. Erksidlarput, ingminguullo okarlutik: kina una? añoriblo iñarbiublo nalengmakko.

KAPITELEMIK V.

Legionemik Satanasit aniititauningi-nik.

Iñarbium akkiaunt pivut, Gadarenerit eskãnut.

2. Umiakotomit aniungmat: Iñub Satanasegub akpangărlune tikkisărpa, illuvetnit ănijok.

3. Illuverne iñekartok. Kellersornera ajorivæt, kellaumgujeñullonĕt

4. Unuktunik kellersortaugalloarangame parngnanĕrsutiñut kellaumgujeñullo, tapsoma kellaumgujet kiktoraveit, parngnanĕrsutit ulluktordlugit asserortipeit, nujuiserviksaulaungilak.

5. Uvlullo uñuello nungulugit, kakkenelarmelo illuvernetok, kaggudlartok, ujarkeñut ingminik tiglujartok.

6. Jesusele tapsoma tækkogamiuk kañingitomit akpangerlune pămangavigijartorpa, nipliadlarlune okarpok:

7. Suniarpigit Jesuse, Gudib kotsingnerum Erngninga? Keñuvigivagit, Gudeme okaupagit, kappiaisuktitaukonanga.

8. Okautivale: añĭt, añernek makkojungnartok iñungmit omanget.

9. (Jesusim) appersorpa: Kinauvit? kiova: Legionemik attekarpunga uñadlarapta.

10. Tuksiarvigiva angijomik, aulartitaukonnatik mattoma erkăait.

11. Mattoma erkăne kaingĕngigaseksuinĭtut kakkame nerrijut.

Digitized by Google

12. Satanasit illunatik tuksiarvigivæt, okarlutik: kuingĕngigaseksoarnut tapkonunga pullarkotigit.

13. Jesusib tuvilune perkoveit. Añernerit makkojungnartut tava añivut kuingĕnginnut pullavlutik: kuingĕngigaseksuit kakkarn imnarsoanganit ijukkadlarput imãnut, taipkoa uñuktovaksuit 2000 diojut, ippivlutik imãne.

14. Kuingĕnginik mianersijut kemãvut, iglugaseksoarmiuñut, iglugasengmiuñullo tamaña okautigijartorpæt. Taipkoa illusinget tamaña tækkojartorlugo añivigivæt.

15. Jesuse tikkilugo: añernevaksoakalauktok anoratsiartok, sillatõvlune iksivajok tækkovæt; erksivlutiglo.

16. Tamakkoninga tautulauktut okautiveit, añernekullungnik pitalingmik kañok illijomik, kuingĕnginiglo.

17. Tuksialerpæt, erkãmingnit aularkovlugo.

18. Umiakotomut ikkimet, añernekullulliksõlauktub tuksiarvigiva, neijoromavlugo okartok.

Digitized by Google

19. Jesusible perkungila, okautivlugo: angerarit iglungnut illangnullo; okautilugillo, Nalekab kanoëtorsoarmik pingmattit näpkigivlutit.

20. Aularpok, iglugaseksoarne tellimaujortuñe okãlalerpok, kañoëtomik angijomik pijariakartomik Jesusib pitimago. Tamattomingalo tussartut illunatik tattamminiadlarput.

21. Jesuse umiakotomut uttimut ikkãrmet: Iñugaseksuit kattisãlerlutik tikkipæt, imab sinãnetok.

22. Ahak, illiniarvium angajokanga Jairusemik attelik tikkipok; tækkogamiuk ittigangiñut pãmakterpok.

23. Angijomik tuksiarvigilugo okarpok Pañiga tokkokasekpok; aggangnut aktorijartoruk, iñuliniarlugo iñokovlugo.

24. (Jesusib) tava aiparilerpa: Iñugaseksuillo mallikpæt nimuiortidlugo.

25. Arngnak tagvapenivok, taimna okkiarkangemit aggartut aunãtsainartok:

26. Kappiaisudlarlune perkotine tamainungupeit ãniarsiutilingnut, sokkoserane piluartuinartorle.

Digitized by Google

27. Taimna Jesusemik tussalerame, iñuit akkorngattigut añoranga aktorijartorpa tunnuanit.

28. Okarame: añorangalonĕt aktorupko piungnailărpunga.

29. Tagvainak aunga koktok kigikpok: timimine missigilerpok, piungnĕrame kappiaisungnerminit.

30. Jesuselo ingminik missigilerivok pitsartojok ingminit añingmet; iñuit keviarpeit okarlune: Añorakka kia aktorpagit?

31. Illiñiartingita okautivæt: Iñuit tettidlarpătit, okarpotit: kia aktorpănga?

32. Tava keviarpok, aktortine keñerlugo.

33. Arngnarle erksivlune saijukpok (kañoĕtomik pigame kausimagame) pămangavigijartorpa, nellăgullo okautiva.

34. (Jesusible) okautiva: Paniga okpernivit piungnĕrtipătit; ullapirsautekarlutillo aularit, kappiaisugungnĕrlutillo.

35. Sulle taimak okartillugo, illiñiarvium angajokanget kivgangita illangit tikkiput o-

karlutik: Pañit tokkovak, sõg Ajokertuijok pigiakattarpiuk?

36. Okausingit tamakkoa Jesusib tussarpeit, illiñiarvium angajokanganut okarpok: Erksiniarnæk okpertuinarit.

37. Aipakaromangilak assianik Petrusele, Jakobuselo, Johañeselo, Jakobusib nukkã.

38. Illiñiarvium angajokanget iglunganut itterame: aulaijaludlartut tækkoveit, keadlartullo nipliadlartullo.

39. Itterame okautiveit: Sõg aulaijaludlarkuse keadlarkise? Niviarsiak una tokkungilak siñituinarporle. Ijoridlarpæt.

40. Illunaita tava añitipeit, niviarsiam angutã, arngnãlo, illañelo illagivlugit itterpok, niviarsiab nellavianut.

41. Niviarsiak aggangittigut tiguva okautivlugolo: Talita kumi; imaipok: Niviarsiak okaupagit, makkitit.

42. Tagvainak niviarsiak makkisarpok, arvertatlilarmelo: okkiokarpok arkangemit aggartunik. Illunatik tattaminiedlarput angijomik.

43. Iñerterpeille angijomik, tamaña okautigekoñago iñungnut; okarlarmelo nerrititaukovlugo.

KAPITELEMIK VI.

Imab kãngagut Jesusib pissungninganik.

Tagvanget aularpok, iñungorvingminut pivlune, illiñiartingitalo mallikpæt.

2. Sabbate nelliutingmet, illiñiarvingme ajokertuilerpok. Uñuktut tussaramitsuk ajokertutingit tattaminiariveit, okarlutik: Nakit omapivagit tamakkoa? kañok una sillatutitautsiartok? kañorlo taimaitunik tattaminiarnartitsivlune?

3. Igluliorteungitok? Mariab erngninga Jakoblo, Josesiblo, Judasiblo, Simoniblo kattangutigingilæt? Neijangillo illunatik uvaptingne-ingilet? Illunatik siñaungasautigivæt ava.

4. Jesusible okautiveit: Nellautaijok nuña-

Digitized by Google

kattingita illangitalo nakoringinersarivæt, assingiñit tamaiñit.

5. Tagvane tattaminiarnartullijungnængilak (okpingimetta) illainangille kañimajut aggangminut aktorpeit, piungnẽrtilugillo.

6. Okpinginingit tattaminiariva. Kingorngane arvertarpok iglugaseksoarne illunaitigut, ajokertuivlune.

7. Arkangemit aggartut kaikoveit, marrotidlugit aularkolerpeit, añernernut makkojungnartuñut pitsartojomik tuñitsivigiveit.

8. Okautilugillo, sumik neksarkoñagit ingerarlutik, ajaupiatuinarmik kissiane; ikpiãrsuliaratigo, kakkojaliaratiglo, kẽnaujaliaratiglo tapserutimingne:

9. Ittiggagusersimakovlugille; añoratsængnik marrungnik attorkoñagit,

10. Okautiveillo: Iglomut itterupse, taipsomanetsainaritse aularkãrase taipsomanget.

11. Illellioromangippasse, okausisselo tussaromangippagit: añititse tagvanget, ittikkapselo señerkarningit señẽjarsigik, nellojungnẽrutiksangiñut. Ahamerik okautivapse,

Sodomiblo Gomorablo pidlartaunikinersau-
jomărpuk erkartorvium uvloksangane, iglu-
gaseksoarnit ukkonanget.

12. Ajokertuijartorput, imak okarlutik:
assianik issumakaritse.

13. Añernerit idluitut uñuktut añitipeit,
kañimajullo unuktut mingoarutiksamut
mingoarpeit, iñulidlarlaitalo.

14. Tamattominga attañek Herodese tus-
saumalerame (Jesusib attinga illitarijau-
lermet) okarpok: Johañese Babtiterijok
tokkungajuñit makkisimagame; tamaña piv-
lugo taimaitomik tattaminiarnartullivok.

15. Illangita Eliase okautigivæt, illangi-
tale nellautaijok okautigivæt, nellautaijotoka-
verngillonet illanget.

16. Herodesele tamattominga tussarame
okarpok: Johañese niakoërilauktara taimna;
tokkungajuñit makkipok.

17. (Iñuit) Herodesib tillilaukpeit, taip-
konunga Johanese tigujaujartorkogamiuk,
parngnanërsimavingmullo ittertitaukova, He-
rodiase, nukkame Filippusib nullia pivlugo;
tamna nullianikamiuk.

18. Herodese Johañesim okautilaungma-

Digitized by Google

go: idluangilak, nukkavit nullia pigigangne.

19. Herodiasib Johañese tokkuniaromagalloaramiuk, ajorpale.

20. Johañese Herodesim illaragiva, nellunginamiuk idluartõvlune issumagiktorsõngmet: Tamaña pivlugo sapputiva, kakkutikullo nalekpa, tussaromadlarlãlo.

21. Uvlorle Herodesim iñuvivinine nelliutingmet, tapsoma attañigaseit, sorsuktuksello kappitangit, Galilæametullo angajokaonerset nerrimãrtimagit.

22. Herodiasib pañia itterpok, okigẽserlarmelo: Tamaña Herodesib nerrekattingitalo kuviagivæt. Attañiub Herodesib niarsiakokautiva: issumangnik tuksiarvjginga, piomajarnik pillitsomavagit.

23. Ama okautimariklugo okautiva: Sumik tuksiarvigigumga, illa pillitsomavagit, attañionima illanganiglonẽt.

24. Añivlune arngne imak appersorpa: sumik tuksiarlanga? Kiova: Johañesib Babtiteriub niakoanik.

25. Ittersãrivok attañermut, tuksiarlune

Digitized by Google

okarpok: Tagvainak tuñijaujomavunga Joháñesib Babtiterijub niakoanik, pogutamut illimatillugo.

26. Attañek kiksalerĕrpok: okautsinele okamariagnine pivlugo, nerrekattinelo pivlugit, sullinane tuksiarkojomalungila.

27. Tuavilune kivgame illanget attañiub pijartorkova niakoa. Tapsoma parngnanĕrsimavingmut niakoĕrijartorpa:

28. Niakoalo pogutamut illimajok tikkiupa, niviărsiamut tuñilugo; niviarsiable arngnaminut pitipa.

29. Tamaña illiniartingita tussaramitsuk: tikkilerput timinga illuvermut illijartorpat.

30. Apostelit Jesusemut kattilerput; tapsomunga famaita okautigiveit, tattaminiarnartitettik ajokertuititiglo.

31. Okautiveit: Kissipta iñukangitomut aillaumitta, merngoĕrserluselo. Tikkitut uttertullo unungmetta: nerrinermiglonĕt ajorsaramik.

32. Umiakotomut aularput iñokangitomut.

33. Allivaktut iñuit tekkoveit, uñuktullo

Digitized by Google

illitarivæt, akpangerlutik kutterorlutik; mallikpæt illagĕklutik iglugaseksoarnit tamaitsit, ingiarlugolo tikkipæt.

34. Jesuse niugame, inugaseksuit tækkogamigit: illapsugidlarpeit, saukettut mianerijikangitotun-ingmetta. Uñuktunik okautilerpeit.

35. Uvloklilermet, illiniartingita tikkipæt, okautivlugo: Tamaña piksakarviksaungimet, uvloklilermello;

36. Aularlit, mattoma erkăt iglugaseksoangiñut iglugasenginullo, kakkojarsiniarijartorkovlugit; nerkiksakanginamik.

37. Jesusible kioveit, okautivlugit: illipse nerkiksanginik tuñitsivigissigik. Okautivæt: kakkojarsiniarijartortuksauvita, kĕnaujet 200 dit akkingiuut, ukkoa nerkiksanginik?

38. Okautiveille: kapsinik kakkojakarkise tamãne? ullernĕrsijartoritse. Ullernaigilauramikit, okarput: tellimanik, aulasaksængniglo marrungnik.

39. Ikterkolerpeit, nerrimärtotitut ivingnut kuñulingaituñut.

40. Tunulerĕkterdlutik tava ikterput ing-

Digitized by Google

migolivlátik, ungnijut tellimertorlutik, amalo ingmikut ungnijut marroĕrtordlutik tellimaujortullo.

41. Ukkoa kakkojet tellimet, aulasakæglo ipkoa marruk tiguveit, killangmullo ārlorpok, kujalivlune kakkojet avgorpeit, illiñiartimiņut tuñivlugit, tapkoninga iñuit nerritit-somavlugit: taimaktauk aulasakængnik tuñitsivigiveit, illunainut avgorlugik.

42. Illunatik tava nerrivut, namaksivlutiglo.

43. Amiakungit kattilerpeit, amāksuit arkangernit aggartut tettædlugit, aulasakæglo illanginik.

44. Nerrilauktut angutainait 5000 diojut.

45. Illiniartime erinigilerdlugit umiakotomut ikkimakolerpeit, sivorlerijomagamigit akkianut Betsaidamut, iñuit aularterkārtiñegit.

46. Iñuit aulartinamigit, kakkamut majorarpok tuksiarijartorlune.

47. Unulermet umiakotut imarbiub kerkaneput, Jesusele kissime nuñametok.

48. Epunermik kappiaisungmetta, añore

aggormatsuk tækkogamigit: Unnab pigårvietta sittamangane tikkilerpeit, innab kangagut pissuklune.

49. Kangerniarkordlugit. Innak pissuvigingmago tækkogamitsuk: mittilionasugivæt, nipliadlarlutik.

50. Illunatik tækkogamitsuk kuksalavut. Tuavi okantilerpeit, okautivlugit: mañigoleritse uvangauvunga, erksiniarase.

51. Umiakotomut ikkimavigilerpeit, kassumivok tava, kuksalavlutiglo tattaminiadlarput angijomik.

52. Kakkojenik tattaminiarnartulingmet, sillatusinersaulaungilet, omættitik mangaidlarmetta.

53. Ikkaramik: Genezaremiut nuñangīnut pivut, tavunga nuñaliput.

54. Umiakotomit niungmetta, iñuit illitarijarerpæt.

55. Akpangilerlutik nuñenut mattoma erkānetuñut tamainut, kañimajut sinnigvingmingne nellajut pitilerpeit, neijuganut tussaumajamingnut.

56. Niuvervingnut, iglugaseksoarnullonēt, iglugasengnullonēt itterangetc kañimajeatik

Digitized by Google

illiveit niuvervingnut, tuksiarvigilugo, añoranget siña aktortaukovlugo taipkonunga. Tapsominga aktuijut, illunatik piungnẽrpnt.

KAPITELEMIK VII.

Inuk nerkib sujuktingitanganik.

Farisæerille, aglangniglo illissimajut illangit Jerusalemit pijut tikkipæt.

2. Illiñiartingita illangit tækkogamikit kakkojartortut, ubvarsimanagit aggattik, idluaringileit.

3. Farisæerillo Judikullo illunatik neringilet, aggattik ubvarsimatiñagit: angajokamik illusingit attordlugit piveit.

4. Niuvervingmit tikkitarangamik, neringilet ubvaratik. Assingillo uñuktut imaiut illuseriveit, erngutsillo, imertautillo, nachaillo, pogutello, nerrimavillo sujungailugit piveit.

5. Farisæerillo aglangniglo illissimajut

Digitized by Google

appersorpæt: Sŏg illiñiartivit mallingipattigik angajokarmik illusingit; sŏg kakkojartorket aggangnut ubvarsimangituñut?

6. Kioveille okautivlugit: Illipse takkormortose, Jesaiasim okautigigalloarpăse, imak aglaksimangmet: Iñuit ukkoa kardluminggnut nertorpănga, omættingitale ungasikpănga;

7. Sullinatik kivgartorpăngale, iñuit ajokertusituinangit ajokertuitigigamikit.

8. Gudib perkojangit keměkpasse, iñuit illusekullungit malliklugit pivasse, kattello erngusiărsuillo keblariksivlugit: uñuktut imaitut attorpasse.

9. Ama okautiveit: Tagvale Gudib perkojangit issumagingitsainarpasse, illusekulluse malligomavlugit.

10. Mosese imak okartok: Atătello ană nello nalekik; atătaminullo anănaminullo okarnerluktok, tokkoteksauvok.

11. Ajokertuivosele: Atătaminut anănaminullo okartok korbaniovok, imaipok: tunnergutiksauvok, pijeksaralloet uvamnit, tuñijeksara tuñiartorvingmut; imna ajungitalliarpok okarpose.

12. Kingorngane angmaminut arngnãminullo ajungitulliartitsitailivose;

13. Taimak Gudim okausingit pijariakarangnẽrtipasse illusekulluse pivlugit, imailiutsainarapselo uñaktunik.

14. Iñuillo tamaita kaikoveit, okautivlugit: Tamapse naleksinga omamigisinglo.

15. Sunalonẽt iñub sillatãnit illuanut pijut, sujuktingilæt: tapsomangelle añijut iñuk sujuktipæt.

16. Tussajungnik siutelik tussarle.

17. Iñuille kemekkamigit iglomut pingmet, illiniartingita appersorpæt mattomunga adsigẽktomik.

18. Okautiveit: Illipsetauk sillatunekangilasse? sulle nellovissiuk? illunatik sillatãnit iñungmut pijut, sujuktingilæt?

19. Omættãnut pinginamik, netsangnulle pivut: tagvanget añititaulerput, nerkemik tamnaimik anititsigame.

20. Okarivok ama: Iñungmit añijub iñuk sujuktipa;

21. Kamanget, iñuit omættinginit erkar-

sautekullnit añivut, assiniarnerlo, anguniarnerlo, arngnarniarnerlo, iñuarnerlo,

22. Tiglingnerlo, tokoinerlo, nellangainerlo, nipporsainerlo, tigsanerlo, igligungnerlo, Gudemik mittautiksarnerlo, piujorinerlo, sillainerlo;

23. Tamakkoa illunatik illuanit añivut, innuglo sujuktipæt.

24. Nikkovilune tava tagvanget aularpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut pivok: Iglomut itterdlune, iñuit angigutijomangmagit, terliartaujungnængilelle.

25. Arngnab tapsoma pañia añernerluktokulluk, tussaumagamiuk, tikkilugo, ittiggangiñut pãmangavigijartorpa.

26. (Grichit arngnanget Sirofenitsemiub) tuksiarvigiva, Satanase añititaukovlugo paningminit.

27. Jesusible okautiva: Kittorngaujut kãgungnaikãrlit: idluangilak kittorngaujut kakkojanginik aksãrlugit kingminullo egilugit.

28. Kiovlune okautiva: Ahaila Nalegak, taimaikalloarpok, kingmiãrsuille nerrimavium

attãnetut nerrivut kittorngaujut karngãnerlukunginik.

29. Okautiva: okautsit tamaña pivlugo aularit; pañingnit añernekulluk añisimavok.

30. Iglominut pigame: Satanase añisimajok kingorarpa, pañinelo siñigvingme nellajok naipipa.

31. Tirusiblo Sidoniblo erkængnit aularame: Galilæam imarbiet señianut pivok, iglugaseksuit tellimaujortut erkãnut.

32. Tussilãrtok okarnermiglo ajorsârtok pitipæt tâpsomunga, keñuvigivællo, aggangminut aktorkovlugo.

33. Iñuit akkornganit ingminut pitipa, aggañelo siutingnut illiveit, keselarmelo, okkanga aktorpa.

34. Killangmullo ãrlorpok añersaumilarmelo okautiva: Hefata, imaipok, angmalerit.

35. Siutik tagvainak angmarpak, okkangalo okartitauvok, okalilarmelo.

36. Iñerterpeit, tamaña okautaukoñago iñungnut. Tagva iñerteralloarmagit angijomik, anginersamigle okautigivæt.

37. Tattamiṇiarlutiglo okarput: tamaita idluartipeit; tussilãrtut tussartilugit, okarnermiglo ajorsartut okartipeit.

KAPITELEMIK VIII

4000 dit tattamiṇiarnartomik nerrititauninginik.

Uvlut tapkoa iñuit nerkiksakangitut uñuktut tagvauemetta; Jesusim illiñiartiñe kaikoveit, okautivlugit:

2. Iñuit ukkoa nægligidlarpakka, nerkiksakaratik uvlut pingasut uvamnemetta;

3. Esitiṇagit aulartikupkit, perlidlaroarmetta angerarlutik apkome. Illangit ungasiktomit pingmetta.

4. Illiñiartingita kiovæt: Nakit kakkojarsiniarpita tamãne iñukangitome, ukkoa kagungnẽrutiksanginik?

5. Appersorpeit: kapsinik kakkojakarkisei kiovæt: arvengemit aggartunik.

6. Innugaseksuit ikterkoveit nuñamut. Kakkojet ukkoa arvengemit aggartut tigaveit, kujalivlune avgorpeit; illiñiartiminut tunnivlugit, iñuit ukkoninga nerritilugit: Iñungnut tava pitipeit.

7. Mingeritseniktauk ikkitunik pekarivut: tapkoa pivlugit kujaligivok, tuñijaukogivlugillo (iñungnut).

8. Nerrivut tava, kãgungnẽrlutiglo: Amiakullo kattilerpeit, amãksuit arvengemit aggartut tættælugit illulerpeit.

9. Nerrilauktut 4000 diuvut; aularkolerpeit tava.

10. Tuavilune illiñiartiñe illagivlugit umiakotomut ikkivok, Dalmanutab erkãnut pivlune.

11. Farisæerit tikkipæt, appersorlugo nautsertorpæt: nellunaikutamiglo killangmit tækkojomavlutik okarput.

12. Añernermigut añersaumivlune, okarpok. Kinguvãngukattigẽt ukkoa sõg nellunaikutak tækkojõmavassuk? Ahamerik, okautivapse: kinguvãngukattigẽt ukkoa nellunaikutamik tuñitsiviuniatsengilet.

Digitized by Google

13. Tava kemĕkpeit, umiakotomut ama ikkivok, ikardluue uttimut.

14. Kakkojet neksangileit puigoramik: umiakotome attautsemik kakkojakarput.

15. Imak okautiveit: Nalegitse, Farisæerit Herodesiblo kakkojangita sĕrnautiksanget allarsiuk udsertorluselo.

16. Issumertorpæt, ingmingnullo okarlutik: taimak pivătigut, kakkojamik neksanginapta.

17. Jesusib kausimaleramigit, okautiveit: Sŏg siarklerutigivissiuk, kakkojamik neksanginapse? sulle tukkisingilase sillatusinaselo? sullelo omættekarkise mangaitunik?

18. Ĭsekartose, tækkunek ajorkise? Siutekartoselo, tussarnek ajorkise? erkainerlonĕt ajorpissiuk imna?

19. Kakkojet tellimet avgorapkit iñugaseksoarnut 5000 diuñut, amăksuit kapsit amiakovinernik tættædlugit illulerpissigik torkorlugillo? kiovæt: arkangemit aggartut.

20. Kakkojello arvengemit aggartut avgo-

Digitized by Google

rapkit iñugaseksoarnut 4000 disñut, amãksuit kapsit, tættædlugit illulerpissigik amiakovinernik? Kiovæt: arvengemit aggartut.

21. Tava okautiveit: Sŏgle tukkisingilasse?

22. Betsaidamut pivok: Tautungitok tapsomunga atipæt, aktorkovlugo tuksiarvigivæt.

23. Tautungitok aggangittigut tiguva, tessiorlugolo iglugaseit avatãnut: ïsik ketserarlugik, aggañgminullo aktorlugo apperiva: Sumik tækkovit?

24. Uidlune, okarpok: iñuit pissuktut tækkovakka, sorlo napartut.

25. Ïsik ama aktorivæk aggangminut, nikolermingmago: Ãkiksoivok tava, tamaita tautulerpeit.

26. Angerarkovalo, okarlune: Iglugasengnut itterniarnæk, iglugasengmiunigloneĕt taimak okautsiniarnak.

27. Jesuse tava ailerpok, illiñiartiñelo Zesariab Filippusim iglugaseksũita erkãnut. Ingeravlutik illiñiartiñe apperiveit okarlune:

Digitized by Google

Iñuit kañok okautigivãnga kinausugivlunga?

28. Kiovæt okarlutik: illangita Johañeseõsugivãtit Babtiterijok; illangitale Eliaseõsugivãtit; ama illangita nellautaijutokaverngit illanget okautigivãtit.

29. Appersorpeit ama: Illipsele, kinausugivissinga? Petrusib kiova okarlune: Kristuseovotit.

30. Iñerterpeit, unipkangojomanane innungnut.

31. Ajokertulerpeit imak: Iñum Erngninga ãniatitaulãrtok angajokaijenut ajokertuijorsoarnullo, aglanguiglo illissimajuñut kisserngortatõniartok, tokkotaulunelo, uvlut pingajuane omaromãrivok.

32. Angigunagillo tamattominga okarpok. Petrusib ingminut pitipa, iñerterlugo taimailerkonago.

33. Kevìardlune, illiñiartiñe tækkonãrpeit, Petruse iñerterpa, okarlune: Tuñumnut pït Satanase; Gudib pingit issumaginginangne, iñuit pingit kisseta issumagilerangne.

34. Iñuit kaikoveit illiñiartiñelo, okautiv-

Digitized by Google

lugit: Uvamnik malligomajok, issumaminik piñiatsengilak, señingajukseñe (kappiaisutiksañelonĕt) nangmageksariva, malliklungalo.

35. Iñoserminik ivlertsijok, assiujijomărpok: iñoserminigle ivlersingitok uvanga pivlunga, okautsillo tussarnertut pivlugit, iñoniaromărpok.

36. Sillarsoarlonĕt tamăt iñub pigigalloaruniuk; tarngninele asseroleruniuk suksarivauk?

37. Sumiglonĕt iñuk tuñitigijungnarka, tarngnine ama piuliñiarlugo?

38. Uvamnigle okautsimniglo kangusuktok taipkonane assujut ajortulliartullo kinguvăngukattingiñe: tamnatauk Iñum Erngninget kangugijomărpa, tikkikune Atătame ănanauningane, Engelit ajungitut illagællugit.

Digitized by Google

KAPITELEMIK IX.

Kristusib ānanausijauningarnik.

Okautiveillo: Ahamerik, okantivapse, tapkoa illangita mānetut, tokko tukkisiniængilæt, Gudib nalegauninganik pitsartovlune aggertomik tækkokāratik.

2. Uvlut pingasujortulermetta, Petruse, Jakobuselo, Johaneselo Jesusim illagiveit: ingminullo pitilugit kakkamut kingiktomut, ānanausijauvok sāngime tækkunārtillugit.

3. Anorangit kaumaridlarlutik, kakkorsidlarpullo apputitut; kakkorsaijut nunnametut taimak kakkortigijomik sapperput.

4. Eliaselo Moseselo sakkerpuk tapkonunga, Jesuselo okarkattigēkput.

5. Petruse Jesusemut okarpok: Rabbi, (Ajokertuijok) tamane-ītsainarominarpok, pingasunik iniliorlerta, illingnut attautsemik,

Digitized by Google

Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik.

6. Okautsine kausimangileit, koaksarnermut.

7. Nuvujab ullikpeit. Nippelo nüvnjamit tussartaujok, imak okarlune: Tagga Erngnera nægliktara, tamna naleksiuk.

8. Erinesuklutik keviaramik: assianik iñuksingilet, Jesuse kissiet tækkovæt.

9. Kakkamille attersăramik: Jesusim innerterpeit, tækkojettik okautigĕkoñago, Iñum Erngninga tokkungajuñit makkiterkărtiñago.

10. Okausek tamaña illumigivæt, ingmingnullo appersotivlutik: kanok tagva tokkungajuñit makkinek?

11. Appersolerpæt okarlutik: Sŏg aglangnik illissimajut okarket, Eliasemik sivorliolune tikkitsomărtomik?

12. Kioveille okautivlugit: Ahaila, Eliase sivorliotivok illa, tamajtalo idluarsivlugit; taimaktauk, sorlo aglaksimavok Iñum Erngninga angijomik kappiaisuktitaujomărpok nachogijaulunelo.

Digitized by Google

13. Okaupapsele: Eliase tikkisimavŏk, issumamingnullo pidlarpæt, sorlo taimna pivlugo aglaksimavok.

14. Illiñiartiñe tikkinamigit, iñugaseksuit tækkoveit, aglangniglo illissimajut illumaveit appersorniktut taipkoninga.

15. Iñuit illunatik tækkogamitsuk, kakkilădlarput, nellipsarlugolo sallutipæt.

16. Aglangnik illissimajut apperiveit: kannok appersornikise taipkoninga?

17. Inugaseksuit illangeta kiovlune okautiva: Ajokertuijok, ernera tamaunga ăpara illingnut, añernekullulik okajuitok,

18. Tigulerangago aulajartidlarpa koppoalidlalerpok, nerkolărlarmelo perlilerpok: Illiñiartittit okautigalloarapkit añititaukovlugo ajorpæt.

19. Kiova okarlune: Tăta ukkoa okpingitut kinguvăngukattigĕt, kañok sivitutigijomik neijorniarpapse? kañorlo sivitutigijomik keñuginiængilapse? kaitisiuk uvamnut.

20. Ăpæt tapsomunga. Añernerub okajuitub tækkogamiuk, tuavi aulajartidlarpa,

Digitized by Google

nuñamut orrovok, aksakărlarmelo koppoalid-lalilarmelo.

21. Anguta (Jesusim) apperiva: kanga i-mailerka? Okarpok: kigliminit.

22. Uñuktuniglo orrutipa ikkomamullo imănullo, tokkonasuarlugo: ajungikungne, năpkigilertigut piulilutalo.

23. Jesusim okautiva: okperungnaruvit; okpertuñe ajornartokangilak, tamaitale a-jungileit.

24. Tuavilune sorrusib tapsoma angută niplialerpok, kugviornermut okarlune: ok-perpunga, nægliktok Nalegak, okpingilusim-nit piulinga.

25. Iñuit akpangerlutik nellipsarmatsuk, Jesusib tækkogamigit; añernek ivsornartok iñerterpa, okautivlugo: Okajuitok tussăngi-torlo añernekulluk, okaupagit, añit o-manget, kingorngagut itterungnĕrlutillo o-munga.

26. Niplialerpok tava, aulajartidlarmilălo añivok. Iñuk tamna tokkojutun-ĭlertok, un-nuktullo tokkojok okautigivæt.

27. Jesusim aggangittigut tiguva, makki-tilălo, makkipok tava.

Digitized by Google

28. Iġlomulle pingmet, illiñiartingita ingmikõrlutik appersorpæt: Sõg uvagut añitilugo ajorpittigo?

29. Kioveit: taimaitut (añernerit) añitiaungilet, kissiane tuksiarnermullo nerringinermullo.

30. Tagvanget aularamik, Galilæa apkotigivæt: iñuille kausimakojomañgileit.

31. Illiñiartiñe ajokertorlugit, okautiveit: Iñum Erngninga pititaujomãrpok iñuit agganginut, taipkoa tokkotsomãrpæt; tokkoppatsuk, uvlut pingajuane makkitsomarivok.

32. Okautsille ukkoa nellojungnaingileit, appersorlugo ajorpæt.

33. Kapernaumut pigivok. Iglomelune apperiveit: Sumik illipsingnut okałaukkise ingeravluse?

34. Niplingilelle. Ingeravlutik ingmingnut okaramik, kinakkiak illatik anginerõjomik?

35. Ingidlune, arkangemit aggartut kaikoveit, okautivlugit: Illase sivorliojomajok kinguvaromãrpok, illunatiglo kivgarijomãrpæt.

Digitized by Google

36. Nuttarak tava akkornganut pitipa, kenniklugolo okautiveit:

37. Imaitomik nuttakkamik illelliortub attimne, illelliorivãnga; uvamnigle illelliortub, kissima illelliungilãnga, uvamnigle tilliklertok illelliориva.

38. Johañesible okautilerpa okarlune: Ajokertuijok, angut tækkovavut, atterne añernekullungnik añititsijok, malligatalo: iñerterpavulle mallingimattigut.

39. Jesusele okarpok: Iñerterasiuk: Tattamminiarnartitsijokangilak attimne, tuavilunelo terliakattarlunga.

40. Uvaptingnik akkerartungitub illagivätigut.

41. Erngusiärsungmik imalingmik illipsingnik iñertitsijok attimne, Kristusib pigingmasse: Ahamerik okautivapse, akkẽngartaunigngilak.

42. Uvamnullo okpertut, ukkoarärsuit, illanganik asserortitsijomut idluarnersauvok, asserorterviub ujaraktanganik kongẽsingagut nivingaiviogune, imarbingmulló egilugo.

43. Aggakpille asserorpattit, nakkarkit.

T

Illingnut ajunginersauvok, illuangoriutit iñogutemut itteruvit: marrungnik aggakarnermit, ikkomamut kamitsuitomut egitaunermit;

44. Taingane kuglugianget tokkoniængilak, ikkomangello kaminiænginivok.

45. Ittikkavittauk asserorpattit, nakkarkit. Illingnut ajunginersauvok, tussiælutit iñogutemut itteruvit: iglugĕnik ittiggakarnermit, ãniatitsivingmut egitaunermit, ikkomamut kamitsuitomut;

46. Taingane kuglugianget tokkoniængilak, ikkomangillo kaminiæniminivok.

47. Isivittauk asserorpattit, pĕruk egilugolo. Illingnut ajunginersauvok, igloinarmik isekarlutit Gudib nalegauninganut itteruvit: marrungnik isekarnermit, ikkomamullo kamitsuitomut egitaunermit;

48. Taingane kuglugianget tokkoniængilak, ikkomangillo kaminiænginivok.

49. Illunatik ikkomamut tarretitaujomãrput, tamijeksello illunatik tarriomut tarretitaudlarput.

50. Tarriok ajungidlarpok: tarriorle pit-

Digitized by Google

sarnaěropet, suenat pitsarsutsitaujomãrpa? Illipsingne tarriokarneritse, ullapirsautekarkattigěklaselo illipsingnut.

KAPITELEMIK X.

Nulliarẽngnek avititsiningarnik.

Tagvanget ama aularivok: Judæab erkãnut pivlune, Jordanim igloanut. Iñuit ama innugiartorsôvlutik tikkimatsuk, ajokertorpeit illusine attorlugo.

2. Farisæerit tikkimamitsuk apperivæt, nulle angutib avilugo idluarka? Õktorniarlugo.

3. Kiovlune okautiveit: Mosesib kañok perkovãse?

4. Okautivæt: Mosese uglakojijok aglangnik avitsitiksenik, avikovlugolo. (arnagnak)

5. Jesusible kioveit: Omættiase mang-

aidlarmetta, aglaktok okautsemik tapsominga;

6. Kiglinganille Gudib angut attausek, arngnarlo attausek pingortipak;

7. Tamaña pivlugo angune arngnālo angutib kem̃egomārpak, nulle ungagimava,

8. Taipkoalo marruk uvinigik attausiksauvuk; marrojungnērlutik uvinigik attausiksauvuk;

9. Taimaitomik Gudib kattititæk, iñub avititeksaringila.

10. Iglome ama illiñiartingita mattominga apperingmatsuk;

11. Okautiveit: Nulliaminik avitsijub, assianiglo nullianiklune, nulliarēngnek asserorpa taipsoma;

12. Nulliablo uine kem̃ekkuniuk, assianiglo uiniklune, nulliarēngnek asseroriva taipsoma.

13. Nutakket ātipeit tapsomunga, aggang-innut pattiktaukovlugit. Nutakkenigle ātsijut illiñiartingita suadlalerpeit.

14. Tamañale Jesusib tækkogamiuk id-

Digitized by Google

kuringila, okautivlugit: Nunaliket uvamnut pilit, inerterasigiglo: tapkoa Gudib nalegaoninga pilaaringmatsuk.

15. Ahanerk, okaupapse: sutdlikautit Gudib nalegauninganik pingitok, itterniangilak.

16. Erkilugillo, aggangminut pattikpeit, saimartilugillo.

17. Aningmet apkosinerlo attorlugo, iinub akpangerlune tikkipa, sörkortorvigallugo imak apperiva: Ajungitotit Ajokertuijok, kanoëtomik ajungitomik piniartaksaavik, piomavlunga inogutomik nungusuitomik?

18. Jesusible kiova: Sög ajungineraarpinga? assianik ajungitokangilak, Gude kissime ajungilak.

19. Perkojet kausimagalloarpatit: Aingnarniartnak. Inuarniarnæk. Tiglingniarnæk. Kigliluktomik okautigiaiartugo aipait. Akkilinerlungniarnæk. Atâtello anânello nalekik.

20. Kiovale okautivlugo: Ajokertuijok tamaita tamakkoa mallilaarlupakka sorrusioniment.

21. Jesusible tækkusarpa, nægligilugalo

Digitized by Google

okantiva: attausek sulle pingilet; perkutit tamaita niorvgotigijartorkit, aglujuñullo pilliutigilugit, killangme perkutiksariksiniarpotit tagva; mallingnialilărlungalo kiksarnikset nangmaguk.

22. Tamañale okausek tussaramiuk, kakkilădlarpok, kiksarlarmelo kemekpa: agluiname.

23. Jesusele keviarlune, illiñiartiñe okautiveit: Agluitok killaub nalegauninganut pilune sappernakasekpok?

24. Okausingille tamakkoa illiñiartingita kakkilărutigingmagit. Jesusim ama kioveit, okautivlugit: nægliktakka kittorngakka, Gudib nalegauninganut itteriak ajornarpok, perkutimingnik tettelingnut;

25. Ajornænginerovok, kamele, merkutim isingagut pivlune, agluitomit Gudib nalegauninganut itterniartomit.

26. Kakkilărnersaugivut ama, ingmingnullo okarlutik: kiname pilloridlarniarpa?

27. Jesusib tækkusarlugit, okautiveit: Iñungnut ajornarpok, Gudemulle ajornængilak; ajornartut tamaita Gudim ajungileit.

28. Petrusim okautiva: Ahak, tamaita kemmalaukpavut mallilarpillo.

29. Jesusib kioveit: Ahamerik, okaupapse: Iñum iglune kemekuniuk, kattangutinelonĕt, angunelonĕt, arngnelonĕt, nullelonĕt, kittorngánelonĕt, perorsĕvinelonĕt uvanga pivlunga, okautsillo tussarnertut pivlugit;

30. Ungnijakattartunik tellimertorlutik tamna mattomanelune pijomãrivok iglunik, kattangutiniglo, anãneniglo, kittorngenniglo, perorsĕvianiglo, mane omigijaunermine, sillamelo tikkitsomãrtome iñogumik nungusuitomik pijomãrpok.

31. Uñuktulle sivorlĕt kingorliutsomãrput, uñuktullo kingorlĕt sivorliutsomãrput.

32. Takpaunga Jerusalemut aivlutik, Jesuse sivorlerivæt: Kakkilãdlarpulle, erksivlutiglo mallikpæt. Ingminut tapkoa arkangemit aggartut ama pitinamigit; okautiveit, kañok pijauniarnerminik, okarlune:

33. Ahak, takpaunga Jerusalemut aivogut, Iñum Erngninga pititaujomãrpok ajokertuijorsoarnut aglangniglo illissimajuñut; taip-

Digitized by Google

kea tokkoteksaunitsomārpæt, nellojunnullo tunniniarpæt.

34. Taipkoa mittautigijomārpæt, ipperartorlugo ketserurlugolo tokkotsomārpæt; uvlullo pingajuane omaromārivok.

35. Jakobuselo Johañeselo, Zebedæusib erngnæk tikkipæk, okarlutik: Ajokertuijok perkojomagalloarpaptigik, pijomajaptingnik tunnitsiviojomavlunuk.

36. Apperivak: Uvamnut kañok tunitsiviojomavitik?

37. Kiovæk: perkogittiguk, aipara tallerpikpit tungāne, aiparalo saumikpit tungāne iksivakolunuk, nalegauningne.

38. Jesusible kiovak: tuksiartatik nellovatik: Erngusiārsum imanga imigeksara, immerungnarpittiko, Babtitautiksaralo Babtitautiksarigalloarpittiko?

39. Kiovæk: ahaila, ajungikalloarpoguk. Jesusib okautivak: Erngusiārsum imanga imigeksara imerniaralloarpattik, Babtitautiksamnullo Babtitaujuksaugalloarpotik;

40. Tallerpingmnle tungāne, saumingmnelonēt tungāne iksivajomanek, uvamnut per-

kojeksaungilak illiptingnut, iksivakojaujut kissimik iksivajomãrput.

41. Tellimaujortut assingit illiñiartut tamaña tussaramitsuk, añujutigilerpakit Jakobuselo Johañeselo.

42. Jesusible kaikoveit; okautiniarlugit: Nunuam attañingit attañiojartortut kausimavasse, taipkoa illangit sãlaliksuit pitsartudlarput.

43. Illipsele taimailerniarase: angnerojomajok kivgarijomãrpãse tamapse.

44. Illapselo attañiojomajub kivgartorvigijomarpãse.

45. Iñublo Erngninga tikkinginivok, kivgartortaujomavlune; kivgartorijartorporle, iñotsiminik tuñijivlune, uñuktut piulijiksanganik.

46. Jerichomut pivut. Illiñiartiñe illagællugit, Jerichomit añingmet, iñugiartorsuit mallikpæt: Tautungitok apkotãne iksivajok, kennuvlune pivok, Bartimeusemik attelik, Timeusim erngninga.

47. Jesuse Nazaremiok kãngertok, tussaramiuk, niphalerpok okarlune: Jesuse Davidim Erngninga, napkiginga.

Digitized by Google

10. Atãtapta Davidib nalegauninga nakorijaule! Nalekam attingane tikkitok, Hosiana kotsingnerme!

11. Jesuse Jerusalemut itterpok, kattimavingmullo ittilarme; tamaita kemergolerpeit, unulermello añivok Betaniamut, arkangemit aggartut illagællugit.

12. Uvlub aipangane, Betaniamit añigamik kãlerpok.

13. Napartok Feigeliksak kañitome merkolik tækkogamiuk: Nellipsarpa, paungakarasugællugo. Tikkinamiugle, merkutuinarnik tækkovok: Paungalervinga sulle nelliutingimet.

14. Jesusib okautiva: Mattoma kingorngagut illingnit paungartortokarniatsengilak issokangitomut. Illiñiartingita tamaña tussarpæt.

15. Jerusalemut pigamik: Jesuse kattimavingmut itterpok; pissiniartut niuverniartullo kattimavingmetut añitilerpeit; kẽpaujeñiglo tausẽjut ikpættingit, tingmitseniglo niorvkotiggit iksivautangit orrotidlarpeit.

16. Kattimavikut perkutinik akkigarkongileit.

Digitized by Google

17. Ajokertuivlunelo, okautiveit: Aglaksimangilak: Igluga taijaujomārtok tuksiarvingmik iñungnut illunainut? illipsele iñuarvigilaūktasse.

18. Aglangnik illissimajut ajokertuijorsuillo tamaña tusaumaleramitsuk: issumajalerput tokkotsomavlugo. Erksigilālle, iñuit illunatik ajokertuiningit tattaminiarivæt.

19. Uñungmet iglugaseksoarnit añivok.

20. Kaumingmet napartok imna Feigeliksak señerkuleramitsuk; pañertok tækkovæt, mimernarminut aglæt.

21. Petrusib erkaumagamiuk Jesusim okausinga, okautiva: Rabbi, (Ajokertuijok) ahak napartok Feigeliksak okautelulauktet, pannersārnerpok.

22. Jesusib kiovlune okautiveit: Gudemut okperitse.

23. Ahamerik, okautivapse, kakkamut omanga imak okartokarpet: Kangattarit, imarbingmullo nakkarit, omættimine iñertuinane, okperlune okarmet taimailivok; tuñitsiviolerlune okausinganut.

24. Taimak pivlugo okautivapse: Tamaita

Digitized by Google

tuksiutipsingnik tuksiartose, okperitse; pilăr-passe tava.

25. Nængerluse tuksiarupse: assipsingnut namangikupse, issumagijungnĕrsigik; Atătapse killangmetub issumagijungnĕrkovlugit tam̃arnisse.

26. Assipse tam̃arningit issumagijungnĕromangikupsigik: Atătapsetauk killangmetub, issumagijungnĕrniatsengileit tam̃arnisse.

27. Jerusalemut ama utterivut. Kattimavingmut tikkingnet, ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut iñuillo angajokangit tikkilugo.

28. Appersorpæt: Kimit perkojauvit imailiorlutit? kialonĕt pitsartojomik mattominga tuñitsivigivătit imailiokovlutit?

29. Jesusib kiovlune, okautiveit: Apperijomavapsetauk okautsemut attautsemut; mattominga kiogissinga, okautijomavapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

30. Johañesib Babtisitinga killangmit piva, iñungnillonĕt? kiogissinga.

Digitized by Google

31. Erkarsalerput, ingmingnut im̃ak okarlutik: Killangmit pijok okautiguptigo; okautijomavãtigut: Sõg okperilaungipissiuk?

32. Iñungnille pijok okautiguptigo; iñuit erksigivavut. Johañese iñuit illunatik nellautaijoringmatsuk.

33. Jesuselo kiovæt okarlutik: Nakit pingmangæt nellovavut. Jesusim okautiveit: Taimaitomik okautijomangilapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

KAPITELEMIK XII.

Adsigẽktomik Perorsẽvingmik Weinel̃ingmik.

Adsigẽktunik okautilerpeit, okarlune: Angut perorsẽvilliorpok weineliksamik, avata avaluliudlarlugo, paunget iptinget señariksanganik señalaurame, nuvuguseksoarniglo señagivok, perorsẽviksiortuñut attar-

Digitized by Google

tortaukogamiuk; nuñame assianut aularpok.

2. Paunget iñilerviet nelliutingmet, kivgame illanget tilliva perorsĕviksiortuñut, perorsĕviub paunganginik pijartorkovlugo.

3. Tapkoale tiguvæt, añaudlarlugo, neksartinagolo aulartipæt.

4. Ama kivgak assia tilligiva taipkonunga: tamna ujarkeñut millorpæt, niakoa killidlarlugo, mittautigivlugolo aulartipæt.

5. Ama kivgak assia tilligiva, tamnale tokkopæt: assingillo uñuktut, illangit ipperartorpeit, illangillo tokkolugit.

6. Sulle erngnetuakarpok, nægligijaminik; tamna kingorliotilerlugo tilligiva taipkonunga, okarſune: Erngnera illaragijomavæt.

7. Weinemiglo perorseviksiortut ingmingnut okarput: Tagva kingomgusijuksak; atte tokkolaumilavut, kingomgujeksangit uvagut pigilerlugit.

8. Tigulugo tokkopæt, perorsĕviublo sillatänut egilugo.

9. Perorsĕviub angajokanga, kañok tagva pijomärka? Tikkitsomärpok, perorsĕviksior-

tut ukkoa tokkolugit, perorsēviglo assingiñut attartortaukojomărpa.

10. Aglaït ukkoa attualaungilasse: Ujarak, iglulliortut egitanget, tamna iglub tèrrekkoa ujaraulerñertok;

11. Tagva Nalekab piñiarninga, tattaminiarnadlarpok ĭsiptingnut.

12. Tigunasualerpæt, (iñuille erksigiveit;) mallugigamitsuk mattomunga adsigēktomut okautigíngmagit: kemeklugo, tava aular-put.

13. Farisæerillo Herodesib kivgangita il-langit tilliveit tapsomunga, okausinganut ui-veriníarlugo.

14. Tapkoa tikkinamitsuk, imak apperivæt: Ajokertuijok, okpernartõjotit kausimavaptigit, iñnit sivõragingilettit, illunaita nelligigangne, Gudemullo apkotiksamik ajokertuitsiarpotit; attañivaksoak tuñitsivigilugo tuñergutinik idluarka? tuñijjijuksauvita tuñijjuksaungipitalonēt?

15. Takkormorningit tukkisileramigit, okautiveit: Sõg uiveridlarkissinga? kēnaujak kaisiuk tækkulago.

Digitized by Google

16. Kĕmanjak sakkerpæt. Appersorpeit: kia adsinga kialo aglangit kollãqe? kiovæt: Attañivaksub.

17. Jesusib tava okautiveit: Attañivaksoarmut tuñissiuk attañivaksub piksanga; Gudemullo Gudib piksanga. Tattaminiarivæt tagva.

18. Saduzæerit tikkipæt, omarviksakangitomik okartut; appeñivællo okarlutik:

19. Ajokertuijok, Mosesim aglagvigivãtigut: Angutim angajoa tokkopet, nulle, kittorngakangitok kemekpago, nullia tava nukkanget pijomãrpa, angajugilauktane kinguvãksakarkovlugo.

20. Tagva nukkarĕt arvengemit aggartutĭlauktut, angajuklek nullianilauktok; kittornginame tokkovok.

21. Tugliet nulliarilermigamiuk: tamnatauk tokkogivok kittorngiangminane. Taimaktauk pingajueta pigiva.

22. Tapkoa arvengemit aggartut illunatik nulliarivæt; (kingorlerkhlutik) kittornginekaratik. Illunatik kingorngattigut arnguak tokkogivok.

Digitized by Google

23. Makkiterviagmele, makkiterunik, taipkoa arvengemit aggartut, nelliata nullia-niktarijomārpauk? illunatik nulliarilaungmatsuk.

24. Jesusib kiovlune okautiveit: taimaingilak, tamarpose aglait nellogapsigik, Gudim ajongakangijusialonēt.

25. Tokkungajunit makkiterunik: nulliangingniengilet niningniengilello, Engelitut killangmetutun-ītsomāramik.

26. Tokkungajunik omaromārtunik, Mosesim aglangit attualaungilesse, napartut seniane Gudim okautilaungmago; Abrahab Gudigivānga, Isable Gudigivānga, Jakoblo Gudigivānga.

27. Gude tokkungajut Gudigingilet, inojuit Gudigivaet. Taimak pivlugo tamarpose angijomik.

28. Aglangnik illiesimajut illanget tikkipa, ingmingnut appersotilaungmetta, tussaramigit; idluartomiglo (Jesusib) kiongmagit tussaramink, appersorpa: Perkojenit tamainit nelliet anginerova?

29. Jesusib kiova: perkojenit tamainit ang-

Digitized by Google

inerojok imaipok, Ahak Israele, Nalegak Gudivut Gudetõvok.

30. Gudit Naleket nægligiuk omættingnut tamãnut, tarngningnullo tamãnut, issumangnullo tamaiñut, pitsartunernullo tamaiñut. Tamna pijareakarnerõjok tamainit.

31. Aipangalo tapsotunak-ĭpok: Iñukattit illiktut nægligillugo. Assianik angiherõjomik perkojakangilak ukkonanget.

32. Aglangnik illissimajub okautiva: Ajokertuijok, ahamerik miksekartomik okarpotit, Gude attausiõngmet, tapsoma assianik Gudekangimet.

33. Tamna nægligilugo omamut tamãnut, issumamullo tamaiñut, tarngnemullo tamãnut, pitsartunernullo tamaiñut, iñukattinelo ingmitut nægligilugo, tagva ajunginerõvok tuñergutikseñit ikkoalajeksennillo tamaiñit.

34. Sillatojomik kiolaungmet, Jesusib tussaramiuk, okautiva: Gudib nalegauninganut kañilerpotit. Kingorngagut apperilugo sapperpæt.

35. Jesuse okarpok, kattimavingme ajokertuivlune, apperiveit: Sõg aglangnik illis-

Digitized by Google

simajut, Kristuse Davidim erngnerijanga okautigivatsuk?

36. Davide nangminek okarame, Añerner-mut ajunginermut: Nalegak Nalekamnut okarpok: Tallerpingma tungãnut ingitit, ningarijittit illerkãrtinagit ittikkavit tullerar-tangañut;

37. Nalekaminik Davidib taigamiuk; kannok erngnerivauk? iñugaseksuille tussa-romadlarpæt.

38. Ajokertorpeit ama okautivlugit: Ag-langnik illissimajunik mianeritsiaritse, anno-ratsenik angijortanik attoromajut, niuver-vingmelo sallutitaujomavut.

39. Illiñiarvingme nerrimavingmelo issuk-liojomavlutik iksivajomavut;

40. Uigarnerit pingit nungusãrpeit, takki-junik tuksiarutinik tuksiarutsomavlugit okar-put; tamaña pivlugo pidlartaunersaujomãrput taipkoa.

41. Jesuse ingipok Gudim iklervinget ak-kianut: iñuit tækkunãrlugit, kẽnaujenik illi-jijut Gudim iklervinganut. Uñuktut agli-togaseit uñuktunik illijivut.

42. Uigarnektauk aglujok, kenaujärsungnik marrungnik illijingmijok, hellertutĭpuk.

43. Illiñiartiñe kaikovlugit, okautiveit: Ahamerik okaupapse, uigarnek una aglujok Gudim iklervingannt uñunersenik illijilaukpok, illijilauktuñit tamaiñit;

44. Tamakkoa illunatik pimingnik attorniængitamingnik illijilaukput; unale aglujok perkutitnaminik illijivok, iñogutiksaminik tamainik.

KAPITELEMIK XIII.

Kattimavik asseroromärtok sivorngagut okautauninganik.

Jesuse kattimavingmit añingmet, illiñiartingita illanget okautiva: Ajokertuijok, tækkulaurit, ujarket tamakkoa kañok señamajut?

2. Jesusib kiovlune okautiva: tamakkoa

Digitized by Google

tamaita señamajorsuit tækkogalloarpigit? Ujarket ukkoa illuñatik serkomitaujomărput, kallerĕktokarungnĕrlutik.

3. Orksuktalingme kakkame iksivangmet, kattimavium akkiañe, Petrusiblo, Jakobusiblo, Johañesiblo, Andreasiblo kissiovlutik appersorpæt:

4. Okautittigut, kakkugo pijukset tamakkoa tamaita pijomărkæt? Sunalo nelluñaikutaksaujomărpa, tamakkoa illunatik nellautsilerpetta?

5. Jesusib kioveit, okalerlune: kam̃atitse niverijaukoñase.

6. Uñuktut tikkitsomărmetta attera atterilugo okarlutik, Kristuseovunga, uñuktullo tam̃artiniarpeit.

7. Uñatadlartunik uñatadlartut nippersoanginiglonĕt tussarupse; erksiniarase, taimailiortokaromărmet. Nagatiksarle nelliutingilak sulle.

8. Iñuit iñungnut assimingnut sorsulărniarput, attañionek attañionermut assimingnut. Nuñet suñatuinarne saijukpilugomărput, kăngnartorsoarmiglo erksinartomiglo pijoka-

Digitized by Google

ramârpok. Tamedsa kappiasartok aular-niksak.

9. Illipsele nangminipsingnik udsertoritse. Erkartorvingmingnut illiniarvingmingnullo pititsomârpâse; ipperartordlusélo, attañie-juñullo attañivaksoarnullo âtitsomârpâse, u-vanga pivlunga, erkartortautiksamingnut tuniúsiksomârpâse.

10. Sivorngagut okautsit tussarnertut o-kautaujomârput iñungnut (sillarsoarmetunnut) tamainnut.

11. Aulartitsipsisele uñertotigilluse: sivõ-raniarase, kañoētomik sumiglonêt okausiksa-karmangapse, issumasimaniarase sivorngagut; tagvainak tuñerngoniasse okauserisseigik. Il-lipse okanginapse: Añernerle ajunginnek o-kartõvok.

12. Kattangutib kattangutine tokkomut pititsomârpa, attâtablo erngnine; kitorngai-talo angajokatik akkerartorvigijomârpait tok-koksovlugillo.

13. Iñuit illuunatik omigidlaromârpâse, at-tera pivlugo. Issuanulle sukkusijuitok (ol-pâlunne) piulijaujomârpok.

14. Kappianartorle nungutsivik tækkogupsiuk, tamattominga nellautaijub Daniele okartok, iñigijeksaringitaminetok, (aglangnik ukkoninga attuarsijub kam̃agil̃erligit!) tava Judikut nuñanganetut kem̃alit kakkeñut.

15. Iglub kanganetok, akkarane iglomut, itterniaranelo iglominit sumik aiklerlune.

16. Perorsĕvingmetorlo: utterniarane añoratseñe pijartorlugit.

17. Kappianamegle singaijut im̃ugaktullo tamañà ŋelliutikpet.

18. Tuksiaritsele kem̃aviksasse okiome pilerkoñago.

19. Uvlune taipkonañe iñuit kappiaisudlarniarput nellekangitomik: sillab pigiarninganit, taimanget Gudib iñuit pingortilaungmagit, tamaña tikkilugo; kingorngagullo taimak angitigĳomik kappianartokarniænginivok.

20. Uvlut taipkoa Nalekab ikkigliniængippagit, iñuk attauserlonĕt piulijauniatsengil̃ak: Añerimajulle pivlugit, tapsoma añeri-

X

lauktangit (pivlugit) uvlut taipkoa ikkigli-
jaujomãrput.

21. Uvlut taipkoa nelliutikpetta okaut-
saugupse imak: Ahak, Kristuse tagvanẽ-
pok, ikkanelonẽt; tamaña okperiniarasi-
uk;

22. Kristuseolutik okartut, nellautainar-
luktut sæglujut sakkeromãrput nellunaiku-
taksoarnik tattam̃iniarnartunik pilutik: an-
nerimajut aglæt tam̃artiniarlugit, tam̃artitau-
jungnarpetta.

23. Illipsele kam̃atsiaritse. Ahak, mak-
koninga tamainik okautivapse nelliutekãr-
tiñagit.

24. Uvlut taipkoa kappianartut kingorng-
attigut, sekkeñerlo takkerlo kaumajungnẽr-
omãrpuk.

25. Uvloritsello kattegomãrput killang-
mit, killaublo pitsartuningit aulataujomãr-
put.

26. Iñum Erngninga tava tækkojomavæt
killaub nuvujangittigut akkartok, pitsartud-
larlune ãnanaudlartok.

27. Engeline tillitsomãrpeit: añerijangit

Digitized by Google

kattitilugit añorenit sittamanit nuñam issuanit killaub issuanut.

28. Napartome Feigeliksame adsigĕktomik illiñiaritse: Akkerungit iptekalerangetta, sigilerangettalo: aujajaraklilermet kausimavose.

29. Taimaktauk illipse, makkoa tamaita pijukset pilărniartut tækkogupsigik: kausimaniaritse kaglilermet.

30. Ahamerik, okaupapse: Kinguvăngukattigĕt ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekărtinagit.

31. Killaglo nuñalo nungutsomărpuk: okautsikkale nungutsomăngilet.

32. Uvlomigle taipsominga, uvlublo nellunaikutaksanganiglonĕt kausimajokangilak: Engelillonĕt killangmetut, Erngnerublonĕt: Atătama kissime nellungila.

33. Pigăritse tuksiarluse: kakkugo nelliutinajarmanget nellogapsiuk.

34. Sorlo angutib iglone keñekpa, nuñame assianut aulardlune: kivgeñe nalegangortilugit, tamajta tuñitsivigiveit sullijeksanginik: itterviub udsertortinga okaupa, pigărkovlugo.

Digitized by Google

35. Taimaitomik pigaritse, (iglub attañerijanget tikkilervia nellogapsiuk, uñukullonĕt, uñnak keterarpellonĕt, angutaunek nipkilerpellonĕt, uvlăkullonĕt.)

36. Tuavitomut tikkitaukoñasc, siñiktilluse opingartaukoñase.

37. Illipsingnulle okarama, tamaiñut okarpunga: pigăritse.

KAPITELEMIK XIV.

Kristusib pititauninganik.

Uvluk marruk năkpeñik añiviksiolărput, kakkojeñik sĕrnakangitunik'nerrilutik nelliutingmet. Ajokertuijorsuit aglanguiglo illissimajut nipporsavlugo tigunasuarpæt tokkotsomavlugo.

2. Okarpulle: añiviksiortillugo pinago, iñuit pikabladlarkoñagit.

3. Betaniamemet Simonib kallakadlartub iglungane, nerrimavingme iksivatillugo;

Digitized by Google

arngnak tikkipok, publaujalijardlune tippigiktomik im̃alingmik pivianartovaksoarmik; publaujak serkomipa, im̃anga niakoanut koviva.

4. Illangille añulerput, okarlutik: Mingoarutiksak tamna sŏg kovijaunerka?

5. Im̃ek tamna pissiangogune akkekarajalauktok kēnaujēt 300 dit uñukejangiñut, aglujuñut tuñijeksenik. Okarnerlŏtigivæt.

6. Jesusele okarpok: (Arngnak) una pinasiuk; sŏg kiksartipissiuk? Ajungitomik pivānga.

7. Aglujunik illakatsainarapse; ajungitulliarvigijomagupsigik pituinariakarpose; uvangale neijortigitsainarniængilapsinga.

8. Ajugaringitaminik pivok: sivorngagut timiga mingoarpa illijartortauviksamnut.

9. Aham̃erik, okautivapse: Ukkoa okautsit tussarnertut okautigijaukpetta sillarsoarmiunut tamainut, okartokaromārivok, kanoĕtomik (arngnab) tapsoma maña pingmanga, erkarlugo.

10. Judase Ischariote, arkangemit aggartut illanget, ajokertuijorsoarnut aivok, tapkonunga pititsomavlugo.

11. Tamaña tussaramitsuk: kuviaisulerput, kĕnaujeniglo tuñitsivigijomavlugo okarput. (Taipkonunga) pitinasualerpa.

12. Sĕrnakangitunik kakkojartoramik, uvlome sivorlime, añiviksiorutiksak saugărsuk tokkoniaramitsuk, illiñiartingita apperivæt: Nane ăkiksoriartorkovittigut añiviksiorutiksamik saugărsungmik, nerriniartarnik?

13. Illiñiartingne marruk tillivak, okautivlugik: Iglugaseksoarnut aileritik, iñuk angut părlărpattik imertartok, tamna malliktiko.

14. Itterviet, iglum iñuanut okaritik: Ajokertuijub okauterkovătit: Iglo nauk, nerriviksara añiviksiorutiksamik saugărsungmik illiñiartikka illagilugit?

15. Iñiksamik angijomik uñertotilărpătik, idluarsimajomik: tagvane piksaptingnik ăkiksoigitik.

16. Illiñiartuk aivuk, iglugaseksoarnut pivlutik: Okautilaungmagik naipipæk: añiviksiorutiksak saugărsuk ăkiksorpæk.

17. Uñulermet arkangemit aggartut illagivlugit tikkipok.

18. Nerrimăvingme iksivagamik nerritillu-

Digitized by Google

git, Jesuse okarpok: Ahamerik okaupapse, illapse nerrekattima pititsomārpānga.

19. Siarklileramik apperivæt nellekardlutik: uvangauniarpik? assialo: uvangauniarpik?

20. Kioveit okarlune: Arkangemit aggartut illangeta, pogutamut mitsukterekattiga;

21. Inūm Erngninga pititaulārpok, sorlo tapsominga aglaksimavok: Inūgle tamna kappianamek, Inūb Erngninganik pititsijok; innungmut tapsominga ajunginersauvok erngniangōngikune.

22. Nerritillugit, kakkojak Jesusib tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkonungalo tuniva okarlune: Tigusiluse nerritsitse; tagva timiga.

23. Erngusiārsuk tigugiva, kujalivlune, tapkonunga tamna tuniva: illunatik tapsomanget imerput.

24. Okautiveit: tagva auga, testamentitāb aunga, tamna unuktunut kovijok;

25. Ahamerik okaupapse, (mattoma) kingorngagut imerogungnērpunga napartub weineliksab iptinganik, uvlok taimna nelliutitin-

nago, nutautillugo imilerupko Gudib nalegauningane.

26. Nakudlartomik tuksiarutsit nãgamikit, anivut orksuktalingmut kakkamut.

27. Jesusib okautiveit: Unuak tamana tamapse koasãngautigilãrpapsinga. Aglaksimangmet: Mianersijok unatadlarpara, saukello siamartidlarput.

28. Makkikumale, sivonapsingne Galilæamut aijomavunga.

29. Petrusible okautiva: Illunamasiatik koaksãngautigikpattit, koaksarniængilanga.

30. Jesusib okautiva: Ahamerik, okaupagit, unnuak tamana angutaunek niplerkãrtinago marroertorlune, missiarutigilãrparma pingasuarterlutit.

31. Okarivok ama: Tokkokattigigupkillonẽt, missiarutigijomangilagit. Taimaktauk illunatik okarivut.

32. Iglorsoarmut avalluliorsimajomut pivut, Gethsemanemik attelingmut. Illiniartine okautiveit: Tamaunga ingititse, tuksiarijartortillunga.

33. Petruselo, Jakobuselo, Johaneselo illagiveit; saijudlalerlune kappiaktoadlarpok.

Digitized by Google

34. Imak okautiveit: Tarniga kiksarpok tokkomut: tagvanetitse pigãrluse.

35. Averngoartotõlerdlune, nuñame pã-mangavok; tuksialarmelo, ajugakangipet nelliutok tamaña kãngerkovlugo.

36. Imak okarpok: Abba, Atãtaga, ajuga-kanginavit, erngusiãrsuk una pẽruk uvam-nit; piomajamnigle pitsengilatit, perkojet pille.

37. Siñiktut tikkinamigit, Petruse okau-tiva: Simone siñikpit? nellunaikutamik at-tautsemiglonẽt pigãrungnængilatit?

38. Pigãrluselo tuksiaritse, õktorlungnar-tomut pekkonase: Añernek piomugalloarpok, uvinigle sangẽpok.

39. Ama tuksiarijartorpok, okautsit taip-koa attorlugit.

40. Ama uttermigame, siñiktut tikkiniveit; (ĭsingillo okumaimetta uerngarnermut,) kig-usiksettiglo tapsomunga nellovlugit.

41. Piñgajuanik tikkinamigit, okautiveit: Maña siñikluselo merngoẽrseromavise? Na-maksivok tagva, nelliusimavok: Ahak, Innum Erngninga pititaulãrpok ajortulliartut ag-gangiñut.

Digitized by Google

42. Makkititse aularta; ahak, uvamnik pititsiniartok kaglivok.

43. Sulle taimak okartillugo: Judase arkangemit aggartut illanget, tikkilerpok, innungiartorsuit illagællugit, saviksoarlijarlutik ajaupialijarlarmiglo, ajokertuijorsoarnit aglangniglo illissimajuñit, iñuillo angajokangiñit pijut.

44. Pititsipiartuble nellunaikutamik tunnitsivigilaukpeit, okarlune: kuñilărtara taimnauvok, tigusiuk aulartaililugo.

45. Tikkiname, tuavilune nellipsarpa, okarlune: Rabbi, Rabbi! kuniklugolo.

46. Aktolerpæt tava tigulælo.

47. Illangettale señianetut, saviksoane amuva; ajokertuijorsub kivganga ullimavlugo, siutĕrpa.

48. Jesusible kiovlune, okautivæt: Sorlo iñuartomut tikkitose, saviksoarlijarluse ajaupiarlijarlapselo, tigujautillunga.

49. Uvlut tamaita neijortigilaurivapse kattimavingme, ajokertuivlunga, aktulaungilapsinga: Nellautaijulle aglangit nellautsekovlugit.

50. Illiñiartingita illunatik keñekpæt, keñăvlutiglo.

Digitized by Google

51. Iñuosuktuble mallikpa, sãtomik añoramik uvineruguub; iñuosuktulle tamna tiguvæt.

52. Uvinerunele ipperarpa, anorẽrdlune kemãvok taipkonanget.

53. Jesuse ajokertuijorsoarmut pitipæt: tagvunga ajokertuijorsuit, angajokaijello, aglangnik illissimajut illunatik kattimavut.

54. Petrusible kingornganit mallikpa, ajokertuijorsub iglorsoanganut pivlune; tagvane kivget iksivakattigællugit, ikkomamut kissakejartok.

55. Ajokertuijorsuit kiglissiniarviublo angajokangit illunatik patssitiksarsiorput Jesuse pivlugo, tokkotsomavlugo, nachvãngilelle.

56. Uñuktut okautigiludlarpæt sæglovlutik, okausingille adsigẽngilet.

57. Illangillo sæglovlutik patssiklertut sakkerput, okarlutik:

58. Tussalaukpavut, imak okartok; kattimavik aggangnut señamajok, asserortitsomavara, uvlune pingasune assianik señajomãrpunga, aggangnut señamangitomik.

59. Sulle okausingit adsigẽngilet.

Digitized by Google

60. Ajokertuijorsoak akkornganit nikkovipok, Jesuse apperiva, okarlune: Kiungilatit tamakkoa pivlugit, patssidlarmattit?

61. Niplerlune kiungilak. Ajokertuijorsub ama apperiva, okautivlugo: Kristuseovit nakorinadlartub erngninga?

62. Jesuse okarpok: Ahaila, uvangaujunga: Iñublo Erngninga tækkojomãrpasse iksivajok pitsartojub (Gudib) tallerpiet tungãne, killaublo nuvujangittigut akkartok.

63. Tava ajokertuijorsub añoratseñe alliktorpeit, okarlune: Okautsareakarungnẽrpogut.

64. Okarnerlungninga Gudemik tussarpasse; kañok issumávise? Tapkoale illunatik erkartorpæt, tokkoteksaujok okautigællugo.

65. Illangita kẽtseralerpæt, kẽnangalo mattovlugo erksãrpæt, okautivlugo: nellautalertigut. Kivgello kẽnanga tiglukpæt.

66. Petrusele Iglorsub illuet paklerkametillugo, ajokertuijorsub kivgangita illanget arngnab ittertub,

67. Petruse kissakejartok tækkogamiuk, tækkonãlerpa okarlune: Igvittauk Jesuse Nazaremiok illagivet.

Digitized by Google

68. Missiarpok, okarlune: Illitaringilara, okausitillo nellogivakka. Pãmut añingmet, angutaunek niplerpok.

69. Arngnab ama tækkogamiuk, señianetunnut okalerivok: Tamna taipkoa illanget.

70. Missiarivok ama. Killamiojungnẽrmet, Petruse ama okautivæt tagvanetut: Ahamerik taipkoa illagivãtit; Galilæamiogavit, okausivit nellunailivãtit.

71. Ingminulle okarnerlulerlune (Gude taivlugo) okartok: Iñuk tamna okautigijasse illitaringilara.

72. Angutaunek aipanik niplerpok. Jesusib okausinga Petrusib erkarpa, okautilaungmago: Angutaunek marruertorlune niplerkãrtinago, missiarutigilãrparma pingasuarterlutit. Tava keasilerpok.

Digitized by Google

KAPITELEMIK XV.

Kristusib kellersorsimatillugo Pilatusemut ãtauninganik.

Kaulermet errinasuklutik ajokertuijorsuillo angajokaijello, aglangniglo illissimajut, kiglissiniartullo illunatik ingmingnut okaramik, Jesuse kellersorlugo aularutivæt, Pilatusemut uñertorpæt.

2. Pilatusib appersorpa: Judikut attañerivâtit? Kiova, okautivlugo: Okartotit.

3. Ajokertuijorsuit angijomik patssidlarpæt.

4. Pilatusib ama okautiva: Ahak, angijomik passidlarmattit, kiungilatit?

5. Jesusele kiojungnĕrpok: taimaitomik Pilatuse aglæt tattaminiarpok.

6. Añiviksiolerangetta (Pilatuse) illusekarpok, iñuit pijomajanginik parngnanĕrsimavingmetut illanget (tokkoteksaugalloak) añitilugo.

7. Parngnanĕrsimadsaujokarpok, Barraba

semik attelingmik, kippallijorsuit illagivlugit tigujaujomik, kippalijorsŏvlutik innungmik tokkotsigamik.

8. Iñugaseksuit kaggudlarlutik tuksiarvigivæt, illutsiminik atterkovlugo.

9. Pilatusib okautiveit: Judikut attañinget añititaukovissiuk uvamnut?

10. Ajokertuijorsuit keñugivlugo tagvunga pitilauktanget, nellunginamigit.

11. Ajokertuijorsuit iñuit okautilerpeit Barrabasemik tuksiarkovlugit añitekovlugo.

12. Pilatusible ama kioveit okautivlugit: Judikut attañinganik taijasse, kañok illiortaukovissiuk uvamnut?

13. Kaggudlarivut ama (okarlutik) kikkiektoruk.

14. Pilatusib ama appersorpeit: Kanoĕtomik ajortullialauka? Niplialuarput: Kikkiektoruk.

15. Pilatusib tava iñuit satomakojomavlugit, Barrabase añitipa tapkonunga: Jesusele aklunatseñat issakajaukova uñertorlilo kikkiektortaukovlugo señingajolingmut.

16. Sorsuktuksellje Jesuse ãtipæt iglor-

Digitized by Google

soarmut kiglissiniarvingmut, sorsuktuksello tamaita tagvunga attautsemut kaikoveit:

17. Ulliksoarmik aupaluktamik kappitipæt, niakotiksenik kĕnariktunik kakkilautilinguik peraivut, niakoanullo illilugo.

18. Sallutilerdlugo, imak okarput: sallutitaujotit, Judikut attañinget.

19. Niakoagut añaudlarpæt ajaupiamut suvlulingmut, ketserarlugo, sĕrkortorvigællugolo tuksiarvigivæt.

20. Mittautigijarĕramitsuk: ulliksoak aupaluktak pĕrpæt, naugmininganik añorangienik attitilugo; aularutivæt kikkiektorniardlugo.

21. Iñuk pătigivæt, Simonemik attelik Zirenemiok, Perorsĕvingmit pijok, (Alcksandriblo, Ruffiblo angutæk) tapsomunga erksuktautipæt kikkiektortauviksanga.

22. Ătipæt kakkamut Golgatamut, imaipok: niakoverngit iñinget.

23. Weinemik mirralingmik (kassilinartomik) iñertinasuarpæt; pijomangilăle.

24. Kikkiektulauramitsuk: añorangit avikpeit, iñerautigivlugillo kia piksariniarmangagit.

Digitized by Google

25. Uvlub nellunaikutanga pingatsermet kikkiektorpaet.

26. Kollāne aglaksimavok, kañok patsidlarmatsuk imak: Judikut attañinget.

27. Iñuartuk marruk kikkiektortaukattigællugik pivæk, aipa tallerpiet tungāneet, aipake saumiet tungāneet.

28. Okautsit aglaksimajut nellautsivut tagva, imak okartut: Ajortulliartut akkornganut pititauvok.

29. Tagvona arvertartut mittautigivæt, illekettamarlutik okarput: Koinæengnaluk potit, kattimavingmik asseroijotit, ama sennalege uvlune pingasune.

30. Illingnik piulidlarit, seningajolingmit maña akkarit.

31. Taimaktauk ajokertuijorsuit mittautigivæt ingminingnut, aglangnik illissimajut illagasllugit, okarlutik: Asseine ikkajulaukpeit, ingminigle ikkajornermik sapperpok;

32. Kristuseogune, Israelitit uttañerikpatsuk, seningajolingmit maña akkarle tautuktillutta, okperkovlutalo. Kikkiektortaukattikisautaik mittautigivæk.

33. Uvlub nellunaikutanga arvengilermet,

Digitized by Google

nuñane tamaine tãrtorsõlerpok, nellunaikutet arvengemit sittamartuñut tikkidlune.

34. Uvlub nellunaikutanga arvengemit sittamalermetta, Jesuse nippekortõvlune okarpok: Eli, Eli, lama asabtani? imaipok: Gudiga, Gudiga, sõg kemekpinga?

35. Tagvanetut illangita tamaña tussaramitsuk, okarput: Ahak, Eliase kaikova.

36. Illanget akpangerpok, nipperkut kassilinartomut mitsukpa, ajaupiamullo kappomitãrlugo, imertipo, okarlune: Ovatsiaro, tækkunãrta, Eliasib akkartitsartorniarmangago.

37. Jesusele nippekortõvlune añernengerpok.

38. Kattimavium uminga allikpok marrolivlune, pãnget ũnunga aglæt tikkilune.

39. Kappitauble nellãne nængertub, tækkogamiuk, tarngnengertok taimaitomut nippersoarmut, okarpok: Ahamerik angut tamna Gudim Erngneriva.

40. Tagvanetauk arngnet kanitomit tamakkoninga tækkonãrtut, tapkoa illanget Maria Magdalenaujok, Marialo, Jakob mikkinenab, Josesiblo arngnæk, Salomelo.

41. Tapsominga malliksimajut Galilæame-tillugo, kivgartortullo; assingillo uñuktut Jerusalemut kangivakattigilauktangit.

42. Uñulermet, uvlok oppalungaijaiviõng-met, sabbatib tuglia,

43. Josefe Arimathiamit tikkipok, kiglis-siniarpaktut illanget, ajungitok issumagik-torlo, Gudib nalegauninganik nerinngmi-jok: tapsoma sapperane Pilatuse ittervigi-jartorpa, Jesusib timinganik tuksiarvigi-va.

44. Tokkojarẽrtok Pilatusib tussaramiuk, tattam̃iniarpok: Kappitak kaikova, apperiv-lugo tokkokam̃ermanget?

45. Kappitangmit tussaumaleramĭuk, ti-minga tuñijankova Josefemut.

46. Uvineruksarsiniarame, akkartitsartor-pa, uvineruksamik im̃userlugo: illuvermullo illivlugo, kairtomut illulimajomut; uja-rasuksuk aksakãrtidlugo illuvinb upkuanga perova.

47. Maria Magdalenable, Mariablo Jose-sim arngnæt, tækkonãrpæk, namut illijau-niarmanget

KAPITELEMIK XVI.

Kristusib makkiterninganik.

Sabbate kãngermet: Maria Magdalena, Marialo Jakobusib arngnã, Salomelo tippigiksautisiniarpat, mingoarijartoromavlugo.

2. Uvlome wočhib sivorlerpãme uvlarãrsukut, illuvermat pivut, sekkeñek nuidermet.

3. Ingmingnut okarput: Ujarasuksuk illuviub upkuanganit kia aksakãrtiniarpauk?

4. Tækkogamitsuk, ujarasuksuk aksekãrtitavinek tækkovæt: angijovaksõngmet.

5. Illuvermut itteramik, angut iñuosuktok talleṙpiet tungãne iksivajok tækkogamitsuk, angijortamik kakkortamik añoralik: erksilerput.

6. Tapsomale okautiveit: Erksiniarase; Jesuse Nazaremiok kikkiektorsimajok keñertasse; makkisimavok, tamanẽngilak; tagvunga illilaukpæt, tækkoleritse;

7. Okarijartoritsele illiniartinginut, Petrusemullo, Galilæamnt sivorlerilãrpasse; tavane tækkojomãrpasse, taimak okautilaungmasse.

8. Tuavilutik añivut, illuvek kemekpæt: saijudlarlutik erksivut, okangilellonẽt innungnut, erksidlaramik.

9. Jesusele uvlãkut makkiname, uvlome wochib sivorlerpãme: sakkerkarpok Maria Magdalenamut, tapsomanget añernekullluit arvengemit aggartut añitilaukpeit.

10. Tamna okarijartorpok illagilauktanginut, taipkoa kiksalarmiglo keajut.

11. Tapkoale omartok tussaramitsuk(Magdalenamullo) sakkertok, okperingilæt.

12. Mattoma kingorngane, tapkoa illakingnut marrungnut sakkerpok, assianik kallinerdlune, ingerartillugik nuñamut.

13. Tapkoatauk illamingnut okarijartorivuk tamattominga; tapkoatauk okperinginivakit.

14. Kingorngane arkangartut sakkerpeit, nerritillugit, okpingimetta suadlarpeit omættingillo mangaidlarmetta,tokkungajuñit makkisimajomik tækkolauktut okperingimagit.

15. Okautiveit: Sillarsoarmut tamainut

Digitized by Google

ainiaritse, okautsinik tussarnertunik okautigissigik iñuagnut tamainut.

16. Okpertok Babtitaujorlo, piulijaujomãrpok, okpingitorle erkartortaujomãrpok.

17. Tamakkoningale nellunaikutakaromãrput okpertut: Attimne añernekulluit añititsomãrpeit, nutãmut okarqut okaromãrput.

18. Kuglugiãngojartunik pĕjaijomãrput: Tokkonartomiglo imeralloarunik, sokkosernissngilet; kañimajut aggangmingnut pattiktorpattigik piungnĕromãrput.

19. Nalekab taimak okautilauramigit: takpaunga kangattartitauvok killangmut, Gudiblo tallerpiet tungãnut ingitsartorlarme.

20. Tapkoale tamaiñut okarijartorput; Nalekablo piñiarkattigiveit, okausingit okpernartipeit tattamiuiarnartunut malliktunut.

LUKASIB AGLANGIT,

OKAUTSINNIK TUSSARNERTUNNIK.

KAPITELEMIK I.

Johannesib Babtiterijub innulerninganik Zachariase okautsaulerpok. Jesusib Kristusib innulerninganik, Maria okautsaulerpok. Elisabete Mariab nellipsarpa, nakoridlarningalo Gudemik.

Unnuktut aglalaungmetta illutsinik uvaptingne,

2. Imak unipkautingmattigut tamakkoninga, nangminek kiglinganit tautulauktut, kingornganelo okautsinnik kivgartolertut.

3. Tamanna uvangatauk ajungitsugivara, tamaita kiglinganit kiglissitigilualaurapkit, illingnut nægliktara Teofiluse aglaluarlugit.

4. Kiglilingmik piokalaunertunnik tussarkovlutit, nellojungnëralloaravit.

Digitized by Google

5. Nuname Judæame Herodese attannio-tillugo ajokertuijokarpok Abiab simertang-ita illanganik, Zachariasemik attelingmik, taipsoma nullia Aronib panningita illanget Elisabetemik attelik.

6. Tamarmik idluartuk Gudemut, Nale-kablo perkojangit piomajangillo tamaita na-letsiarpakit.

7. Kittornga kangituk, Elisabete kittorng-isuiname, innutokaulerdlutik tamarmik.

8. Taipsomane Zachariasib simmenine nelliutingmet, ajokertuijotitut asingititut pin-niarame Gudemut.

9. Săkăttab pitimago ajokertuijub illusing-innut, Nalekab iglunganut (ivsornaitomut) itterlune tippigiktomik pujorame:

10. Innugaseksuit illunatik sillatanetu (iglub păngane) tuksiarlutik pujortillugo.

11. Nalekab Engelingita illanget tækkoti-pok tapsomunga, Altarib pujorviub tallerpie tungăne nængertok.

12. Tamna Zachariasib tækkogamiuk kvaksalarmelo erksilerpok.

13. Engelible okautiva: Zachariase! erl

Digitized by Google

sinæk toksiarnitit tussartauvut: nulliet Elisabete erngnijomarpok erngniksarnik, taimna Johannesemik atseraromavet.

14. Kuviaisutigilugo alliagiomavet, unuktuttauk innuit kuviaisutigiomavæt inulerpet.

15. Nalekamut angidlaromārmet. Weinemik assianiglonēt imiksamik pitsartudlartomik imerniængilak anānane timinget illuanetillugo, Annernermik ajunginermik illumigijaulārpok.

16. Israelib kinguvangit unnuktut sātitsomarpeit Gudemut Nalegangannut.

17. Nalekab sivorkerijomārpa Eliasib annerningatut pitsartuningatullo, angajoket omættingit kittorngettik illagivlugit, sātitsomārpeit Nalekamut, okpingitullo pititsomārpeit idluartut illissimaningiñut, taimak Nalekamut innungnik oppalungērsimajuñik ākigomavlugit.

18. Zachariasib Engele okautiva; Suna nellunaikutaksarivigo? Itulerama nulliaralo ningiungogivok.

19. Engelib kiovlune okautiva: Gabrieliovunga Gudib sāngunetsainartunga, tillijau-

vunga okauterkovlutit, mattominga nellojungnĕrtitaukovlutit.

20. Ahak, okautsikka illingnut nellautsijut okperinginangne, okarnugnængilărpotit, okarnermik ajorsalerlutit, okautsima nelliuviksangetta uvluksanget nelliutitiñago.

21. Zachariase kattimavingme mullungmet, iñuit sillatănetut uttakkivæt tattamminiarlutik.

22. Añigame okaulugit ajorpeit mallugivæt tagva tekkojorællugo kattimavingme.

23. Piñiareksame sorĕrvinget nelliutingmet iglominnut angerarpok.

24. Uvlulle taipkoa năngmetta, tapsoma nullia Elisabete singailerpok, takkenik tellimanik ĭjerartorkărdlune okarpok:

25. Taimak Nalekab pivănga, uvlut taipkonañe tækkunăraminga, kangusunera uvamnit pĕrlugo iñungne.

26. Takkit arverningane Engele, Gabrielemik attelik, Gudib tilliva iglugasengnut Galilæametuñut, Nazaretemik attelingnut.

27. Uigasungmut angersimajomut Davidib kinguvangita illanganut, Josefemik attelingmut uigasuk Mariamik attekartok.

Digitized by Google

28. Engelib ittervigiva okarlune: Sallutitauvotit saimartitaularpillo! Nalekab neijorpätit, pillorinerŏvotit atngneñit tamaiñit!

29. Engele Mariab tækkogamiuk, okausingillo tussaramigit, kvaksarpok issumalllarmelo: Kañok tagva sallutitauvik?

30. Engelible okautiva: Maria! erksinæk, Gudib saimartilaungmattit.

31. Ahak! singailarpotit erngnermik erngniomärlutit, Jesusemik atseratomavet.

32. Tamna angidlaromärpok, kotsingnerub erngninganik taijaujomärpok. Gudib Nalekab tuñitsivigijomarpa angutæt Davidim iksivautanganik.

33. Jacob iglungaunt attañiojomärpok issokarniængitomut, attannioninga issokarniængilak.

34. Engele Mariab apperiva: kañok tagva pilarka? Angumik kausimanginama?

35. Engelib kiovlune okautiva: Añernerub ajunginerub kollangiaromärpätit, takpiksomalo pitsartuninget ulligomärpätit. Tamaña pivlugo ajunginek erngnijekset Gudim Erngninganik taijaujomärpok.

Digitized by Google

36. Ahak! Elisabettauk illet singaigivok arngnermik ningiutokaulerdlune, takkit arverningane, taimna kittorngisuitok illunatik okautigivæt.

37. Gude sappernartissingimet.

38. Mariale okarpok: Attauk, Nalekab kivgarivanga okaravit taimailerlanga, Engelib keměkpa tava.

39. Uvlune taipkonaně Maria aulalerpok, aisarlune kakkeňut iglugasengnut Judæab nunnanganetunnut.

40. Zachariasim iglunganut itterdlune Elisabemnut okarpok: ullapirsautekarit.

41. Mariab okausinga tamaňa Elisabetib tussarmago, timinget singainga nerritoralerpok, tagvainak Elisabete illummertaulerpok Aňernermut ajunginermut.

42. Nipliadlarlune Mariamut okarpok: Pillorinerovotit arngnennit tamaiňit, timivit singainga pillorikivok.

43. Kaňok okarpik, nalekama anănanget tikkimanga?

44. Ahak; ullapirsautekarit okaravit tussarapkit, nutarak illumnetok kuviaisungnermut nerritoralerpok.

Digitized by Google

45. Pillorikpotit okperavit, illingnut Nalekam okausingit illunatik nellautsilermetta.

46. Maria okarpok: Tarngnima Nalegak nakoridlarpa.

47. Gude Piulijiga añernerma kuviaisugvigiva.

48. Saimannerminut kivgakullune kamagilermago. Abak, mannamit innuit illunatik pillorineraromarpãnga.

49. Angijovaksoarmik pingmanga, ajuga kangitub, ajunginermiglo attiggub.

50. Nãpkininga nalektiminetsainarpok soraijunanne.

51. Sõngõgame tallerminut siamartipeit omamingne piujorijut.

52. Pitsartojorsuit iksivautangannit orrutipeit, nellokotijorijut angijorortipeit.

53. Kãktut tunnitsivigiluarpeit piksangiñik, agluitulle aulartipeit sokkartinagit.

54. Kivgeñe Israele Gudib piuliva issokangitomut, nãpkininga erkaumavlugo.

55. Okarame sivorliptingnut Abrahamut kingnuvãnginullo tamainnut.

56. Takket pingasut nãvlugit, Elisabete

Mariab neijoramiuk, angerarivok iglominut.

57. Elisabetib erngnivikaane nelliutingmet, erngnermik erngnivok.

58. Nalekab nāpkigingmago, nunnakattingita illangitalo tussaramitsuk, kuviaisukattigivæt.

59. Uvlut sittamaujortut nāngmetta, kippilugo (nutarārsuk) tikkipæt, angutānut Zachariasemit atteritipæt.

60. Arngnæt kioveit okarlune: Nankagle, Johannese attekalerpok.

61. Okautivæt: illakangilatille taimaitomik attelingmik.

62. Anguta Zachariase nullorarpæt, kannoētomik atsererkojomavlugo?

63. Aglageksamik kaikojivok, aglaklune okarporlo: Johannese attinga. Illunatik tattāminialerput.

64. Tagvainak Zachariasib kanninga okkangale angmartitauvuk, okalerdlune Gude nakoridlarpa.

65. Nunnakattingit illunatik erksilerput tamakkoa tamaita tussaumalerpeit kakkamiu illunatik Judæame.

66. Tussartullo tamaita omamigilerpeit okarlutik: kañok illingajomărasugiviuk nutarărsuk una, Nalekam aggangminut neijormago?

67. Angutalo Zachariase Añernermut ajunginermut illumertaulerpok nellautsilertunnik okarlune imak:

68. Nakoridlartaule Nalegak, Israelib Gudinga! iñutitane tikkidlugit piulingmagit,

69. Piulijorsoarmik pitingmattigut kivgame Davidim iglungane:

70. Itsarsoak taimak okarame idluartut nellautaijut kanningittigut:

71. Piulijomavluta keñugijiptingnit, omigijiptalo tamaita agganginnit,

72. Angajokavut năpkigilugit, anganine ajunginek erkaumavlugo.

73. Abrahamut atătaptingnut miksekartomik okarame:

74. Piulijaukovluta kennugijipta aggang-innit, kivgartorlugo Gude innotilluta erksiuata,

75. Ivsornainermiglo idluarnermiglo kuviagijanganut.

Digitized by Google

76. Igvit nutarak, taijaujomărpotit kotsingnerub nellautaininganik; Nalekab siverlerijomărpătit apkotiksanga ăkiksorkovlugo,

77. Innutitangit nellojungnĕrtilugit piulijiksamik, ajornerminguit issumangnerungnĕrtomik,

78. Gudipta omættinget năpkininganut, tapsomanget nuijub kotsingnermit tikkipătigut;

79. Kaumarsărlugit tărsiortut tokkublo tachalininganetut ittikkavut torartilugit apkomut ullapirsartauvionartomut.

80. Nutarărsuk aglisilerpok, sangidlarlarmelo annernerme, iăkangitomelunelo, sakkerviksane Israelib kingavăngiaut nelliutilerkărtinnago.

KAPITELEMIK II.

Kristusim innulerninga Bethlehemo, kippiningalo attingala. Nutarärsuk Jesuse pitipæt kattimavingmut Jerusalemetomut, Saklijarningalo kattimavingme Jerusalemetome.

Taipsomane attañersub Augustusib attanniovingme iñuit tamaita aglaktaukoveit (attingit).

2. Tamedsa aglait sivorliojut, pivut, Zireneuse attanniotillugo Siriame.

3. Illunatik iglugaseksoarmingnut sivut aglaktaukovlugit.

4. Josefetauk aalarivok Galilæamit, iglugasengmit Nazaretemit, Judæamut Davidim iglugaseksoanginut, Bethlehemik attelingnut, Davidim iglunganit kingavänganillo pigame, aglaktaukovlugo.

5. Maria nulliekame aiparellugo, tamna ingaijok.

6. Tagvanedlutik erngnisulerpok.

7. Erngniliamiuik erngnivok. Imuserdlugolo añoravinermik, nersutit nerchevianut illiva, siñiktarvingme iñiksakanginamik assianik.

8. Taipsoma erkane mianersijun-ĭput, nat̃ername nergsutitik avalulingmetut mianerivlugit pivut.

9. Ahak, Nalekam Engelinget tikkipeit, Nalekablo kaumasinget kaumartidlarmagit erksidlalerput.

10. Engelible okautiveit: Erksinase! Ahak, kuvianartorsoarmik okautivapse sillarsoarmiunnut tamaiñut pilãrniartomik:

11. Pivluse manna Piulijok, Nalegak Kristuse erngniangõngmet, Davidim iglugaseksoanginne.

12. Tagva nellunaikutarissiuk: Nutarãrsuk annoravinermik imusersimajok, Nersutillo nerchevianut illimajok naipilãrpasse.

13. Tagvainak Engeleme killangmiugaseksuin-ĭtut, Gude nakoridlarpæt okarlutik:

14. Gude kõtsingnermetok nakoridlartaule! ullapirsautekarle nunname! Inungnelo kuvianartokarle!

Digitized by Google

15. Engelit tãipkonanget killalliarmetta, mianersijut ingmingnut okalerput: Manna Bethlehemut ailaumitta, pijokalertomik tagvane tækkojartorluta Nalekam okautiserkojanganik uvaptingnut!

16. Tuavilutik tagvunga pivut, Marialo Josefelo tikkipakit, taimaktauk Nutarãrsuk nergsutit nercheviane illimajok.

17. Tekkogamitsuk, okautigijartorpæt tamainut, Engelib okausingit unĭpkautigiveit Nutarãrsuk pivlugo.

18. Tussartullo illunatik mianersijut okausingit tattam̃iniariveit.

19. Mariable tussartane tamaita puigorungnængerlugit omamine erkarpeit.

20. Mianersijut utterivut, Gude nakorilugo kujagidlarpæt tussartattik tækkojattiglo pivlugit, taimak okautsaulauramik.

21. Uvlut sittamaujortolermetta, Nutarãrsuk kippijaungmet, atserarpæt Jesusemik, Engelib taimak taingmago, sulle arngnãme timingit illuane-ĭlerkãrtiñaga.

22. Uvlut nelliutingmetta, Maria sujungilune, Mosesib perkojangit malliklugit; nu-

Digitized by Google

tarărsuk Jesuse takpaunga Jerusalemmut aitipæt, Nalekamut pititsomavlugo;

23. (Aglait pivlugit Nalekab perkojanginne: Angutiărsuit kittorngengautit ananaminit sivorlerpæt annijut Nalekamut perkojomărpeit;)

24. Tunnergotiksettik tunnilugit, sorlo Nalekab perkojanginne aglaksimavok; Taubiñik (Akigiojartungnik) piarkeñiglonĕt marrungnik.

25. Ahak, taipsomane angut Jerusalemetok, Simeonemik attelik; iñuk taimna idluartok Gudelo naletsainarpa, Israelib mañiguiniksanganik neriuklune uttakkijok, Añernerum ajunginerum iñigiva.

26. Annernermut ajunginermut nellojungnĕrtitaulauktok, tokkoniængilak, Nalekab Kristusinga tækkokărtinnago.

27. Tamna Annernerum ajunginerub kajungertimago, kattimavingmut pivok: Nutarărsuk Jesuse angajokakita ătimakko, perkojet naleklugit, aglaillo malliklugit nutarărsutik pivlugo,

28. Simeonib tiguva, erkisimiardlugo, Gude nakoriva okarlune:

29. Naĸegak, manna ullapirsarnartomut kivget angerarle, sorlo okalauktotit.

30. Isimnut piulijiksarekojet tækkogapko.

31. Tamna iñuit illunarsoatik kẽnangit sãnginne piarẽrtinangne sakkertilalo.

32. Kaumajok nellojuñik kaumatsitiksak, iñutitavillo Israelitit nakorijanget.

33. Nutarãrsuk pivlugo tussartatik Josefib atateksanget arngnællo tattam̃iniarivakit.

34. Simeonib saimartipæk, arngnãnullo Mariamut okarlune: Aĸak, una orrojutiksaujomãrpok, makkijutiksaujomarlarmelo unnuktuñut Israelib kinguvãnginnut, nellunaikutaksaujomãrlunelo akkerartugeksak.

35. (Tarngnikullo (Maria piva) kibliktaujomãrpotit saviksoarmut), uñuktut omættingita issumangit sagvartaukovlugit.

36. Arngnaktauk nellautaijok tagvanenivok Hannamik attelik, Fanuelib pañia, Aserib kinguvãngita illanget, ningiungolertok, uikalauktok okkiunik arvengemit aggartunnik uigasulaukãrdlune kingorngane.

37. Mannale uigarniojok okkiungit ungnijakattartut sittamertorlutik, kattimaving-

Digitized by Google

metsainarame, tuksiarnermullo nerringiñermullo Gude kivgartorpa uvlullo uunuello tamaita.

38. Tapsomatauk tikkipeit, Nalegak nakoridlarpa, okautigilālo piulijiksaınik uttakkijunnut tamaiñut Jerusalemetunnut.

39. Tamaita namaksigamikit Nalekab perkojangit pivlugit, ama Galilæamut utterivut iglugasengmingnut Nazaretemut.

40. Nutarārsuk aglissikpok pitsartudlarlunelo añernerme, sillatovaksoadlalarmelo, Gudib saimaninget neijoriva.

41. Angajokakit opernget tamaita Jerusalemut aivuk, añivium erkaumavia nelliutileranget.

42. Jesusib okkiungit arkangemit aggarlermetta illagællugo takpaunga Jerusalemut aivuk, illutsettik attordlugo.

43. Uvlut taipkoa nāgamikit, angerarmennik, nukapiak Jesuse Jerusaleme nokarpok, Josefiblo arngnællo nellovæk.

44. Illagilauktamingnut illausugigamiko, uvlok attausek ingeraramik keñerijartorpæk, apperkotigællugolo illamingnullo illitarijamingnullo.

Digitized by Google

45. Nenninginamiko, ama Jerusalemmut utterkpuk kenneriardlugo.

46. Uvlut pingasulermetta, naipipæk kattimavingme iksivajok ajokertuijorsuit akkorngane, tapkoa naleklugillo apperiveit.

47. Nalektullo illunatik tattamminiarivæt sillatuningalo kigosingalo.

48. Angajokækita tækkogamiko, kvaksarpok, arngnæt okautiva: Erngnik, sŏg imailiorpittiguk? Ahak, atateksavit uvangalo keñilaukpaptigit kiksarluñuk.

49. Jesusib kiovæk: Sŏg kennerpittinga? nellovitik, Attatama pingit piñiariakarapkit?

50. Kañorle okautingmagik, okausinganik tukkissingilæk.

51. Illagællugik tava taunnunga Nazaretemut aivok, naleluarlugiglo. Okausingille makkoa tamaita arngæt ommamine torkorpeit.

52. Jesusele sillatulerpalliadlarpok, okkiungillo uñuksivalliadlarlutik, saimalerpalliadlalarmelo Gudemelo iñungnelo.

Digitized by Google

KAPITELEMIK III.

Johannese ajokertuilerpok. Jesusib Babtitauninga Jesusib Kristusib sivorlinginnik Arngnæt Mariam angajokanginnik.

Okkiut arkangemit tellimaulermetta, Attanersoak Tiberiuse Attanniotillugo; Pontiuse Pilatuse attanniokattaumet Judæame; Herodeselo nuñam illainangane attanniongmet Galilæame; nukkãlo Fillippuse nuñam illainangane attanniongmet; Itturæame Trachonitisim erkãne; Lisaniaselo nunnam illainangane attañiõngmet Abileneme;

2. Hannaselo Kaifaselo ajokertuijorsutillugik; Johannese Zachariasim erngninga, Gudib kaikova iñukangitomit.

3. Jordanim erkãnut tamaiñut pivok ajokertuivlune Babtijũmik ajortunnit pejautiksamik.

4. Sorlo nellautaijut aglangiñe aglaksimavok: Taimnauvok nellautaijum Jesaiasim okautigilauktanga okarame: Ajokertuijub nippinga innukangitome imak pivok: Nale-

Digitized by Google

kam apkotiksanga ăkiksorsiuk, apkoserngit narrotissigik.

5. Korkut illunatik kipviartaujomărput, kakkello kakkărsuillo illunatik nakkiglijaujomărput, apkoserngillo niungajut narrotitaujomărput, apkoserngillo mañetut manniksidlaraujomărput.

6. Uvingit (sillarsoarmiut) illunatik Piulijok Gudemit pijok tækkojomărpæt.

7. Innuit añivigingmatsuk Babtitaujomavlutik, Johannesib okautiveit: kuglugiăngojartose! kia keñakovăse ningautsib pijomărtub?

8. Atte, kiglilingmik săgiarluse ablapsamik issumakaritse. Illupsigut issumaniarase, imak okaromavluse: Abraha atătagivavut. Okautivapse: ujarkennit makkonanget Abraha Gudib kittorngitisarajarpa.

9. Ullimaut napartub miñernanganelerpok. Napartok nelliak ajungituñik paungakangitok kippijauniartok, ikkomamut egilugo.

10. Innuit apperivæt okarlutik: Kannok pinniarkita?

11. Kioveit okautivlugit: Marrungnik an-

Digitized by Google

noraggub aipanga tuñilugo pekkangitomut, nerkiksaliktauk taimaililugo.

12. Zoelnerritauk tikkipæt Babtitanjomavlutik, apperivlugolo: Ajokertuijok kannok uvagut piñiarkita?

13. Kioveit: uñunerseñik piomaniarase, perkojet kisseta pinniarlugit.

14. Sorsuktuksettauk appersorpæt okarlutik; Uvagulle kannok piñiarkita? Okantiveit: Iñungnik akunaɫdlarniarase idɫuitulliaraseɫonĕt akkillertaunise namagissigik.

15. Innuille neriungmetta, illunatik omættimingne Johannese Kristuseosugingmatsuk;

16. Johañesib kioveit, tamaita okautivlugit: Uvanga iñermut Babtipapse, nutämik issumakarkovluse; Kingunipkut tikkituksak pitsartunersauvok uvamnit, nellovkotivungalo. Tapsoma ittiggagutingit singĕjarlugik. Tapsoma Babtitsomärpäse Annernermut ajunginermut ikkomamullo.

17. Tapsoma poagit tigumiarpa, kematulllivingme nettinga sanneromärpa, kakkojeksariktullo kematullivingminut kattitsomärpeit; piungitulle ōtsomärpeit ikkomamut kamitsuitomut.

Digitized by Google

18. Assinginullo unnuktuñut okautsinnut innuit innerterpeit, okautivlugillo.

19. Herodesele Attangit settamat illanget, Johañesib suadlarmago nukkæt Fillippusib nullia, Herodiase pivlugo, ajortulliarningillo tamaita pivlugit.

20. Tamakkoa tamaita illaveit mattominga Johannese parngnanërsimavingmut pitilugo.

21. Taipsomane inuit illunatik Babtitaungmetta, Jesusetauk Babtitaungmet tuksialarmelo, killak angmalerpok.

22. Annernek ajunginek (tingmiatut) taubetut akkartok, (Jesusib) kãnganut pijok: nippe killangmit tussartaugivok okarlune: Igvit Erngnerivagit nægliktara, tamna kuviagijara.

23. Jesusim okkiungit ungnijut tellimau-ortullo pilermetta ajokertuilerlune piniarerpok erngnionasugivælo Josefemut; Eli aipsoma erngninga.

24. Taimna Matatib erngnerilauktanga, aimna Levib erngnerilauktanga, taimna Melhib erngnerilauktanga, taimna Jañab erngerilauktanga, taimna Josefib erngnerilauktanga.

Digitized by Google

25. Taimna Mathatiasib erngnerilauktanga, taimna Amosib erngnerilauktanga, taimna Nahub erngnerilauktanga, taimna Eslib erngnerilauktanga, taimna Naugib erngnerilauktanga.

26. Taimna Matib erngnerilauktanga, taimna Matatiasib erngnerilauktanga, taimna Semeib erngnerilauktanga, taimna Josesib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga.

27. Taimna Johannab erngnerilauktanga, taimna Resab erngnerilauktanga, taimna Zorobabelib erngnerilauktanga, taimna Salatielib erngnerilauktanga, taimna Nerib erngnerilauktanga.

28. Taimna Melchib erngnerilauktanga, taimna Addib erngnerilauktanga, taimna Kosab erngnerilauktanga, taimna Elmodab erngnerilãuktanga, taimna Herrib erngnerilauktanga.

29. Taimna Jesob erngnerilauktanga, taimna Elieserib erngnerilauktanga, taimna Joreb erngnerilauktanga, taimna Matatib erngnerilauktanga, taimna Levib erngnerilauktanga.

Digitized by Google

30. Taimna Simeonib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga, taimna Josefib erngnerilauktanga, taimna Jonab erngnerilauktanga, taimna Eliakib erngnerilauktanga.

31. Taimna Melab erngnerilauktanga, taimna Mainab erngnerilauktanga, taimna Matatab erngnerilauktanga, taimna Nathab erngnerilauktanga, taimna Davidib erngnerilauktanga.

32. Taimna Jesib erngnerilauktanga, taimna Obedib erngnerilauktanga, taimna Boasib erngnerilauktanga, taimna Salmub erngnerilauktanga, taimna Nahasub erngnerilauktanga.

33. Taimna Aminadab erngnerilauktanga, taimna Arab erngnerilauktanga, taimna Esrob erngnerilauktanga, taimna Farezib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga.

34. Taimna Jakob erngnerilauktanga, taimna Isaab erngnerilauktanga, taimna Abrahab erngnerilauktanga, taimna Tarab erngnerilauktanga, taimna Nahorib erngnerilauktanga.

Digitized by Google

35. Taimna Saruchib erngnerilauktanga, taimna Ragahub erngnerilauktanga, taimna Falegib erngnerilauktanga, taimna Eberib erngnerilauktanga, taimna Salab erngnerilauktanga.

36. Taimna Kainab erngnerilauktanga, taimna Arfagsadib erngnerilauktanga, taimna Semib erngnerilauktanga, taimna Noab erngnerilauktanga, taimna Lamechib erngnerilauktanga.

37. Taimna Matusalab erngnerilauktanga, taimna Enochib erngnerilauktanga, taimna Jaredib erngnerilauktanga, taimna Maleleelib erngnerilauktanga, taimna Kainab erngnerilauktanga.

38. Taimna Enosib erngnerilauktanga, taimna Setib erngnerilauktanga, taimna Adamib erngnerilauktanga, taimna Gudib pinga.

Digitized by Google

KAPITELEMIK IV.

Kristusib õktortauninganik, sãlakarninganiglo.

Jesuse Añernermik ajunginermik illumilik, ama Jordanemit utterivok, Añernerum aitipa iñukangitomut.

2. Uvlunik marrungnik ungnijakattartut Satanasib õktorpa. Uvlullo taipkoa-ĭtillugit nerringilak, (uvlullo) taipkoa nãngmetta, kãlerpok kingorngagut.

3. Satanasible okautiva: Gudim Erngnerikpattit, ujarak una okautiuk kakkojarorlerkovlugo.

4. Jesusible kiova, okarlune: Aglait imaiput: Kakkojatuinak iñum iñotigingila, Gudible okausingit tamaita (iñotigiveit).

5. Satanasib aitipa kakkamut kingiktorparmut, sillarsum attañioningit tamaita apsomunga attautsikut keñergojautipeit.

6. Okautivlugo: Makkoa attañioningit tamaita, ãnanauningillo illingnut tuñijoma-

Digitized by Google

vakka; uvamnut tuñijaungmetta, issumam-
niglo tuñivakka piomajamnut;
7. Maña tuksiarvigijomagumga, tamaita
piksariniartattit.
8. Jesusib kiovlune; okautiva: Satanase,
uvamnit aularit; aglaksimangmet: Gude
Naleket tuksiarvigilugo kissiet kivgartorniar-
pet.
9. Jerusalemut aularutiva, ãtilãlo kattima-
viub nuvugusinganut, okautivlugo: Gudim
Erngnerikpattit akkarit;
10. Aglaksimangmet: pivlutit Engeliñe
perkojomãrpeit sapputilutit,
11. Erkisimiartaukovlutillo, ittikkettit a-
põrkoñagit ujarkamut.
12. Jesusib kiova, okarlunelo: Okautsit
imaiput: Gude Naleket õktorniarnago.
13. Satanasim õktortiñe tamaita nãgamigit,
manakut keñekpa.
14. Jesuselo añernerub pitsartuningapnut
ama Galilæamut utterpok, tapsomalo erkãne-
tut illunatik tussaumalerpæt.
15. Illiñiarvingiñelo ajokertuivok, iñuit
illunatik nakorivæt.
16. Nazaretemullo pivok, perorvingminut:

Digitized by Google

Illutsimitut sabbatteongmet illiniarvingmut itterpok, nikkoviname aglait attuaromangmagit.

17. Tuñitsivigivæt nellautaijum Jesaiasim aglanginik. Makperamigit, okautsit ukkoa nellaupeit, imak aglaksimajut:

18. Nalekam añerninga kollimnepok, taimaitomik saimartipãnga; tillilarmalo okautsit tussarnertut okautigẽkovlugit aglujuñut, iñuliklerkovãngalo serkomisimajunik omættelingnik; parngnanẽrsimavingnetut añiviksanget okautigekovlugo, tautungitullo tautulerkovlugit, kappiaisuktullo kappiaisugungnẽrkovlugit ajorungnẽrkovlugillo.

19. Nalekablo uvlunga tussarominartok okautigekovlugo.

20. Aglait pattiktinamigit, kivgamullo tuñigamigit ingipok. Illiniarvingmetullo illunatik tækkunãrpæt.

21. Imagle okautilerpeit: Uvlome aglait ukkoa siutipsingnut nellautsijut tussarpasse.

22. Illunatiglo nertorpæt, okausingillo tussarnertut kañinganit añijut tattamĩniari-

Digitized by Google

veit, okarlutik: Tamna Josefim erngnering-
ila?

23. Okautiveillo: Illale mattominga o-
kautijomărpapsinga: Iñulijok, illingnik piu-
lidlarit; tattaminiarnartunik angijuñik tussa-
laukpogut Kapernaume? Taimaiĸorittauk
tamane nunangne.

24. Okautiveit tagva: Ahañerik, okauti-
vapse: Nellautaijok kujagingilæt nunnakat-
tingita.

25. Nellăgulle okautivapse: Israelittiñe
nigarnerit uñulaukput Eliase iñotillugo, kil-
lak parngnanĕrsimatillugo okkiut pingasut,
takkillo pingasujortut, kăkavaksoadlalaung-
met nuñarsoarme illunane;

26. Tapkoale illainangnut uigarnermut
Sareptamiomut Sidonib nuñanganetomut,
Eliase tillijauvok.

27. Kallakartullo uñuktut Israelittiñe ta-
ipsomane Elisa nellautaijok iñotillugo, assia-
nik kallagungnĕrsimajokangilak, Naeman
Siriamiok kissiĸne.

28. Illiniarvingmetut illunatik tamaña
tussaramitsuk, kañingaumajadlalerput.

29. Nikkovilutik, iglugaseksoarnit aniti-pæt, kakkam iglugaseksoakarvingetta nuvuk-linganut aitidlugo, tagvanget ejukartitsomav-lugo.

30. Akkorngattigulle aularpok.

31. Kapernaumut pivok Galilæab igluga-seksoanganut, sabbateoleranget ajokertorlu-git.

32. Ajokertutingit taipkoa tattaminiariveit, kimnadlartomik okarmet.

33. Tagvane inuk illiniarvingmetok Sata-nasemik makkojungnartomik illumiktok, tamna nipliadlarlune,

34. Okarpok: Flai uvaptingnut sugivit, Jesuse Nazaremiok? asserorijartorpaptigut; kinaujotit kausimagapkit, Gudim ajungine-rivätit.

35. Jesusible inerterpa, okarlune: Okaju-ërit, omanget inungmit anit. Satanasib tava orrotipa akkornganut, anilarmelo tapsomang-et, akkonarnagolo.

36. Illunamasiatik erksilerput, ingming-nut okarlutik: Suna una? Anernerit mak-kojungnartut sugartomullo pitsartojomullo okautingmagit, nalekpæt anilarmiglo.

Digitized by Google

37. Piñiarningit tussaumalerpeit nuñab tapsoma erkãnetut illunatik.

38. Nikkovilune illiñiarvingmit, (añivok) Simonib iglunganut pivok. Simonib sakkia (arngnak) kañimanartomut kañimajok, taimna pivlugo tuksiarvigivæt.

39. Tikkipa, kañimanartok iñerterpa, kañimanartub tava keṁekpa. Tagvainak makkipok kivgartorlugit.

40. Sekkeñek nippimalermet: sunatuinarnik kañimasiggit pitipeit tapsomunga. Aggangminut tamaita pattikpeit, iñulivlugillo.

41. Satanasittauk uñuktuñit añivut, nipliadlarlutik okarput: Kristuseovotit Gudim Erngninga. Iñerterlugit okarkongileit; Kristuseõgame nellungimatsuk.

42. Kaulermet añivok, iñukangitomut aulardlune, iñuit keñerpæt, tikkinamitsuk, tagvanetilerpæt keṁektaujomañatik.

43. Okautiveille: Iglugaseksoarne assiane okariakarivungatauk okautsinik tussarnertunik, Gudib nalegauninganik; tamaña pivlugo tillijauvunga.

44. Galilæam illiñiarvingine ajokertuivok.

KAPITELEMIK V.

Tattam̃iniarnatomik mingeritsenik nulluarniartunik.

Iñugiartorsuit nim̃niutimatsuk, Gudim okausingit tussaromavlugit; im̃ab Genezaretib señianetok.

2. Umiakotuk marruk tækkovak señianetuk, mingeriarniartút niumavut nullutsettik erortorlugit:

3. Aipanganut, Simonib pinganut ikkimagame okautiva, im̃arbikparialakovlugo. Ingidlune, iñuit ajokértorpeit umiakotomit.

4. Okălavlune sorĕrame; Simonemut okarpok: Im̃arbikpalerit ittijomut, nullutsesse kivitissigik, mingeriarkovluse.

5. Simonib kiova okautivlugo: Ajokertuijok, uñuak năvlugo pinasuaralloarpogut angĕnarlutalo; okautsille naleklugo nullutset kivitiniarpakka.

6. Taimailioramik, mingeriavaksuit piveit, nullnangit alliktorlutik.

7. Umiakotomiut aipaitik kaikolerpeit, amuarkattikumavlugit. Tikkinamikit umiakototik ussilerpakit puklivlugik.

8. Tamaña Simonib Petrusib tækkogamiuk, Jesusib ittigangiñut pãmakterpok, okarlune: Nalegak keiñenga, iñuvunga ajortolik.

9. Koaksarame, umiakattinelo illunatik, mingeritset uñuksigamikit pijerkattigẽklutik;

10. Taimaktauk Jakobuselo Johañeselo, Zebedæusim erngnæk, Simonib pinasuarkattik (koaksalerivuk). Jesuse Simonemut imak okarpok: Erksiniarnæk; mattoma kingorngane iñungnik pilãrpotit.

11. Umiakototik nuñalitilugiglo, perkotitik tamaita keiñekpakit, malliklugolo.

12. Iglugaseksoangita illanganetillugo: Ahak, angut kallaktorsoak tagvanepok. Jesuse tækkogamiuk pãmangavigivlugo, tuksiarvigiva, okarlune: Nalegak pijomaguvit, kallagungnaititsomavarma.

13. Aggane issaktipeit aktorlãlo, okarlune: Pijomavunga, kallagungnerit. Tagvainak kallagungnẽrsãrpok tava.

Digitized by Google

14. Iñerterpa okautivlugo: assingnut taimak okarniarnæk; ajokertuijomulle ainiarit, tækkotilutillo taipsomunga, tuñergotiksarlo Mosesib tuñerkojanga tuñilugo, kallagungnĕravit nellojungnĕrkovlugit.

15. Anginersamigle tussaumajaulerpok, iñugaseksuit tussaromavlugo tikkipæt, iñulijaujomavlutiglo kañimalungnermingnit tapsomunga.

16. (Jesusele) kemeklugit iñukangitomut aivok, tuksiardlune.

17. Uvlut tapkoa illangane, ajokertuilerame; Farisæerit aglanguiglo illissimajut iglugasengnit tamaiñit, Galilæametuñit, Judæametuñillo Jerusalemillo pijut, tagvane iksivangmetta. Nalekab pitsartuninga tapsomanget añivok, tamaita iñulivlugit.

18. Ahàk, illangit ãtsivut tumaksajomik aumittine nellajomik akigarpæt; tamnalo ittertinasuarpæt, sãnganut illijomavlugo.

19. Itterviksarsinginamitsuk iñungnut, iglub kanganut majoarput, angmajokut ningiipæt iñangavialo aglæt; (iñuit) akkornganut, Jesusib sãnganut.

20. Okperusingit Jesusib kausimagamigit,

tumaksajok okautiva: Iñuk, ajornitit issumagijaujungnĕrput.

21. Aglangnigle illissimajut Farisæerillo imak issumalerput, okarlutik: Kina una, okausekartok akkerartortunik Gudemut? kina ajortoĕrătsijok, Gude kissime?

22. Jesusib issumangit kausisăramigit, apperiveit: Kañok omættipsingne issumakarpise?

23. Sumik okariak ajornænginerova: Ajornitit issumagijaujungnĕrput? imaglonĕt okaudlugo: Makkitit, arvertarlutillo?

24. Nellojungnĕrkovlusele, Iñum Erngninga pitsartojokarpok nuñame ajortoĕrotsijomik, tumaksajomut imak okarpok: Okaupagit makkitit, aumittititpikit, angerarlutillo.

25. Tautuktillugit makkisărpok, aumittinelo neksarlugit, iglominut angerarpok, Gudelo nakoridlarpa.

26. Illunatik tattaminiarput, Gudelo nakoridlarpæt, erksidlalilarmiglo okarput: uvlome tattaminiarnartunik tækkolauktogut.

27. Mattoma kingorngane, añigame Zoelnere Levisemik attelik tækkova, tuñiorkai-

Digitized by Google

vingme iksivajok, tamna okautiva: mallinga.

28. Nikkovipok, tamaita keññeklugit mallikpa.

29. Levisib iglomine nerkikselliorpa uñuktuñik. Nerchevingme iksivatillugo, Zoelnerillo assingillo uñuktut iksivakattigivæt nerrimävingme.

30. Aglangnik illisimajut Farisæerillo, illinniartingit avamudlarvigilerpeit, okautivlugit: Sõg Zoelnerillo ajortulliartullo, nerrekattigivissigik?

31. Jesusib kioveit, okautivlugit: Atsuilit iñulijikariakangilet, kañimajut kissimik;

32. Idluartut kaikojartulaungilakka ablapsamik issumakarkovlugit, ajorniggille kisseta.

33. Okautivælle: Sõg Johañesim illiñiartingit uñuktuñik nerringipakket, tuksiarlarmiglo uñuktunik, taimaktauk Farisæerit illiniartingit; illiniartittille agleratik nerrilutiglo iññerpakpet?

34. Okautiveit: Nullianiktomut tikkitut, uiksak taipkoa neijortigitillugo, nerrititaililugit ajorpesse;

Digitized by Google

35. Nelliutsomārpok, uiksamik aksartaulārput, tava agleromārput nerriniaratiglo.

36. Adsigektunik okautiveit: Añoratokal illarniængilæt nutāmik illaksamik; nutāb allingmago nutaungitok, illartārlo idluanginivok nutaungitomut.

37. Weinelo nutāk imerkautinut nutaungituñut imertutingilæt; weinib nutāb alliktoromangmagit imerkautit, weinelo kovituinaromārpok, imerkautillo asserorlugit.

38. Weinemigle nutāmik imerkautiñut nutānut imertutijeksauvok, tamarmik asserojuikattigēkpuk.

39. Weinemik nutaungitomik imilauktok killanāngilak nutāmik; okarame, nutaungitok mamarnerōvok.

Digitized by Google

KAPITELEMIK VI.

Apostelit arkangemit aggartut Kristusib aŋerininganik.

Taipsomane perortut kakkojekset Jesusim apkotigiveit, sabbateme sivorliub tugliane, illiniartingit singailingit nutsulerpeit, aggangmingnullo aksaliklugit nerriveit.

2. Farisæerille illangita okautiveit: Sõg imailiorpise, sabbateme pijeksaungitomik pigapse?

3. Jesusib kiroveit, okautivlugit: Attualaungilase, kañok Davide illiortok kãlerame, illañelo?

4. Gudim iglunganut itterame, kakkojet tækkojekset nerriveit, illaminullo tuñivlugit' illangit, tamakkoa ajokertuijut kissimik nerrilugit perkojauvut.

5. Okautiveillo: Iñum Erngninga sabbatemuttauk nalegauvok.

6. Sabbateme assiane illiniarvingmut it-

Digitized by Google

terpok, ajokertuiniardlune. Iñuk tagvanetok, tapsoma aggangit tallerpĭt tokkungajut.

7. Aglangnik illissimajut Farisæerillo udsertorpæt, sabbateme iñulidlaromangmangago: Patssitiksarsiorlutik tapsomunga.

8. Issumangit kausimagamigit, iñungmut tokkungajunik aggalingmut okarpok: Nikkovilutit, tamaunga pĭt. Taimna nikkôvilune tagvunga pingmet.

9. Jesusim okautiveit: Apperivapse, sabbateme sumik sulliñiarpita, ajungitomiglonĕt ajortomiglonĕt, iñuk piulilugolonĕt asserorlugolonĕt?

10. Keviardlune avaminetut tamaita tækkunărpeit, iñuk tamna okautiva: aggaktit issaktikit. Taimailiorpok. Tagva aggangit ăkiktaulerput, iglungititut illivlugit.

11. Tapkoale kĕvidlutik issumalulerput: okarkattigĕlerlutiglo kañok (Jesuse) piñiaromavlugo.

12. Uvlune tapkonane kakkamut majorarpok tuksiarijartordlune, uñuak năva Gudemut tuksiarlune.

13. Kaulermet, illiñiartiñe kaikoveit, tap-

Digitized by Google

kunanget arkangemit aggartut añeriveit, tapkoa tailerlugillo Apostelinik:

14. Tamedsa (attingit) Simon, Petrusemik taiva, nukkālo Andrease; Jakobuselo; Johañeselo; Filippuselo, Bartolomeuselo; Mattheuselo, Tomaselo, Jakobuselo, Alfeusib erngninga, Simonelo Zelotesemik attelik.

16. Judaselo, Jakobusib nukkā, Judaselo Ischariote, pititsijomārtok (Jesusemik).

17. Taipkoa illagivlugit attersālerpok, naksam illanganut pivlune, illiñiartigaseit, innugiartorsuillo Judæab nuñanginetuñit tamaiñit, Jerusalemillo, Tirusiblo Sidoniblo, imarbiub erkængnetuñit:

18. Tagvane kattimajut tussaromavlugo, iñulijaujomavlutiglo tapsomunga kañimanermingnit, añernernullo makkojungnartunnut kappiaisuktisimajut piungnērtitauvut.

19. Iñuit illunatik aktorasuarpæt; pitsartojok tapsomanget añingmet, tamaita piungnērtipeit.

20. Illiñiartiñe īsiminut tækkunālerpeit, imak okarlune: Pilloridlarpose aglujose, Gudib nalegauninga pigilerapsiuk.

Digitized by Google

21. Pilloridlarpose kăktose (Gudim idluarninganut) illumertaujomărapse. Pilloridlarpose keajose, ĭjorpagomărapse.

22. Pilloridlarpose, iñuit omigikpasse, aviluselo, suadlarppasselo, attisselo tainerlukpattigik ningaktotitut, Iñum Erngninga pivlugo.

23. Kuviaisugitse, okigĕseritse; akkiksasse angidlaromărmet killangme. Sivorlingitatauk taimailioriveit nellautaijut.

24. Kiglermut, kappianamek agluitose: mañigorviojomĕrapse.

25. Kappianamek, pekalloartose: Kăgomărapse. Kappianamek illipse, tamattomanetilluse ĭjudlartose: keadlarluse uguadlaromărapse.

26. Kappianamek illipse, iñuit illunatik ănanămik okautigikpasse: taimaktauk sivorlingita imailiveit nellautaijioluktut.

27. Uvangale okautivapse, illipse nalektose: omigijisse nægligissigik; illipsingnik omisuktut, ajungiviginiarsigik;

28. Illipsingnut okausiluktut, saimartissigik; illipsingnik kiksartitsijut, tuksiarutissigik.

Digitized by Google

29. Ullūtsekut erksārtauguvit, igloataūk mañilermigiuk, ulliksoarniglo aksārtauguvit, añoratsettauk pigilink.

30. Illingnit sumik tuksiartok, tuñitsivigiuk, perkutingniglo aksārtauguvit, utterkoniængilet.

31. Iñnit kañoētomik piñiarkogupsigik illipsingnut; taimaktauk pigissigik.

32. Illipsingnut nægliktut kisseta nægligigupsigik: kañoētomik kujagijauniarpise? Ajortulliartuttauk nægligijittik nægligiveit.

33. Pitsiartipsingnut pitsiakattarupse: kannoētomik kujagijauniarpise? Ajortulliartuttauk taimaitsainarivut.

34. Illipsingnut uttertitsijut attarsitikupsigik: kañoētomik kujagijauniarpise? Ajortulliartuttauk attartortisingmetta ajortulliartuñut, taimaikuarēnik uttertitsiviokovlugit.

35. Tamaña pivlugo omigijisse nægliñgniarsigik: pitsiarluselo, attarsiarkisititse uttertitsivioniarasuginasse: akkiksasse angidlaromārpok tagva; kōtsingnerublo kittorngarijomārpāse: tapsoma avagiveit kujalingitut ningaktullo.

36. Tamaña pivlugo năpkingnigitse, sorlo Atătase năpkingniktotövok.

37. Patsiklerniarase, patsijikatsengilasetauk. Erkartuiniarase, erkartuiviojomăngilasetauk. Issumagijungnĕritse, issumagijaujungnĕromărposetauk.

38. Tuñijititse, tuñitsiviojomărpose. Õktomik tættætomik, nakkittersimajomiglo, aulajòmiglo ullipkittartomik săpsingnut tuñitsivigijomărpăse. Õktutipsingnut, õktortaujomărivose.

39. Okautsinik adsigĕktunik okautiveit: Tautungitok tautungitub apkotăgut tessiorajarpauk? Tamarmik kattangniængilæk ittersamut?

40. Illiñiartok ajokertortiminit anginerõngilak: namaksivorle, illiñiartok ajokertortimitun-ĭkune.

41. Kattanguvit ĭsinget sarmiktavininga sõg tækkoviuk, auvek ĭsingnetok mallugingilet?

42. Kañorlo kattangutit imak okautsomaviuk: Ovetsiaro kattangutiga, sarmiktaverngit ĭsingnit pĕromavara, auvek ĭsingnetok mallugingilet? Takkormortotit, auvek ĭsingnit

Digitized by Google

pĕrkăruk, kingorngagut kattanguvit sarmiktavininga pĕrasuarlugo piuk.

43. Napartok ajungitok, ajortunik paungakarviojungnængerpok, napartorlo ajortok, paungakarviojungnænginivok ajungitunik.

44. Napartut illunatik nellonængilet paungamingnit. Feigit pĕjarniængileit Dornenit, paungillonĕt weiniggit kattersorniænginiveit okpingnit kakkilautilingnit.

45. Inub ajungitub ajungitut sagvarpeit omame pinganit ajungitomit; iñuble ajortub ajortut sagvartipeit omame pinganit ajortomit. Omættim ullipkittarninganik kañek okajŏngovok.

46. Sŏg Nalekamik, Nalekamik taivissinga, nalengnagillo okautsikka.

47. Uvamnut pijok, okautsikka tussarlugit naleklugillo: tapsoma adsigijunganik kausititsomavara:

48. Adsigiva, iñuk iglulliortok, tapsoma nuña itterselliorlugo illutujomik, tungavilerpa kairtomut. Iñek kussilermet; iglo koggub suppivigiva, aulatinagolo; kairtomut tungalerame.

49. Tussartuble mallingitublo: adsigiva innuk, iglulliortok nuñamut tunganekarane; koggub akkingmidlarmago, tuavilune orrovok, iglo tamna angijomik asserudlarlugo.

KAPITELEMIK VII.

Uigarnerub erngninganik Kristusib makkititsininganik.

Okautsit tamakkoa, iñuit tussartillugit nãgamigit, Kapernaumut aivok.

2. Sorsuktukset kappitangeta kivganga erdligijanga, kañimajok tokkokaseklune.

3. Tamnale Jesusemik tusaumalerame: Judikut angajokangit tuksiarijartorkoveit, (Jesusemut) kivgane iñulijaujartorkovlugo.

4. Ipkoa Jesuse tikkinamitsuk tuksiarvigivæt, okarlutik: tamaña pijariakarpok.

5. Inukattivut nægliugmagit, illiñiarvikpullo señalaungmago.

Digitized by Google

6. Jesusib tavunga illagiveit. Iglunga kaglilermatsuk, sorsuktukset kappitangeta illæñarijañe illangit okarijartorkoveit (Jesusemut) imak: Nalegak tagvungarasuarnæk; nellopkotivunga ittertitsaritset iglumnut.

7. Taimak pivlugo nellopkotivungalo illingnut kainermik; okarille okautsemut attautsemut, kivgara piungnailãrpok.

8. Uvangatauk iñuvunga attañelik, kivgakarlarmalo sorsuktuksenik; illangenut okaruma: ailerit, aigivok; ama illangenut, kait, kaigivok; kivgamnullo, señalauruk una, señava tagva.

9. Tamaña Jesusib tussaramiuk, tattamminiariva, keviarlune iñuit malliktiñe okautiveit: Okaupapse, taimak angitigijomik okpernermik nachvãlaungitunga Israelittiñe.

10. Tillilauktangit iglunganut tikkinamik, kivgak kañimalulauktok piungnẽrtok tikkipæt.

11. Mattoma kingorngane iglugasengnut Nainemik attelingnut aivok, illiñiartiñe uñuktut iñugaseksuillo illagællugit.

12. Iglugaseit ittervinget tikkimago: ahak,

Digitized by Google

tokkojok akkigarlugo añipæt. Taimna arnghæt erngnetuariva nigaruiolarmelo; iñugaseksuittauk illagivæt iglugasengnit.

13. Nalekable tækkogamiuk illapsugidlarpa okautivlugo: Arngnak, keanæk.

14. Iglervik tikkilugo aktorpa, tessiktut nokkarput. (Jesuse) okarpok: Nukakpiak, okaupagit, makkitit.

15. Tokkojok tagva makkipok okallilarmelo; arngnămut tuñiva.

16. Illunatik erksilerput, Gude nakoridlarpæt, okarlutik: Nellautaijorsub tikkipătigut, Gudiblo iñutitañe nellipsarpeit.

17. Okauserlo tamaña (Jesuse pivlugo) tussaumajaulerpok Judæame tamaine, erkanetunnelo nuñeñe tamaiñe.

18. Tamakkoa tamaita Johañesemut illinniartingita unipkariveit. Illiñiartingne marruk kaikovak,

19. Taipkoa Jesusemut tillivak, imak-apperijaukovlugo: Tikkitsomărnialaukpit, assigivătillonĕt neriugijapta?

20. Angutik taipkoa (Jesuse) tikkinamikko okarpuk: Johañesib Babtiteriub tillivătiguk

Digitized by Google

illingnut, imak apperijaukovlutit: Tikkitsomărnialaukpit, assigivătillonĕt neriugijapta?

21. Taipsomane kañimajut ăniajullo unnuktorsuit iñuliveit, añernerillo idluitut añitipeit, tautungitullo uñuktut tautuktidlugit.

22. Jesusib kiovak, okautivlugik: Johañese ama okautsertortikko, tækkojaptingnik tussartaptingniglo: Tautungitut tautulerput, tussiætut pissulerput, kalladlartullo piungnĕrput, tussilărtut tussalerput, tokkungajut omarput, aglujullo okautsauvut okautsinik tussarnertunik.

23. Pilloridlarporlo sinaungalungitok uvamnik.

24. Johañesib tillijæk uttermeñik, Jesuse okalerpok iñungnut Johañesemik, okarlune: Iñukangitomut suna tækkojartorpissiuk? iviksoak añorib aulatanga sunatuinarnut?

25. Sunalonĕt tækkojartorpissiuk? Iñuk añorăriktok? Ahak, añorăriktut ikligijamingnut iñuniartut, attañersuit iglungine-ĭtsŏngovut.

26. Sunalonĕt añivluse tækkojartorpissiuk? Nellautaijok (nellautsitiksenik okartok) tæk-

Digitized by Google

kojomavissiuk? Illa okautivapse, nellautaijomit angnerojok.

27. Taimnaujok aglait okautigijanget: Abak, Engeliga sivunernut tillivara, apkotikset sivunerne ãkiksorkovlugo.

28. Ahamĩerik okautivapse, arngneñit erngniãngojokangilak, Johañesemit angnerojomik, Johañesemit Babtiterijomit nellautaijokangilak anginerojomik; mingnerle Gudib nalegauningane, anginerõvok taipsomanget.

29. Iñuillo nalektingita illunatik, Zoelnerilo Gude nakoridlarpæt, Babtitauñiardlutiglo Johañesib Babtijutãnut.

30. Farisæerille aglangnik illissimajullo Gudib perkosinga nachogivæt ingmingnut, Babtitaujomañatiglo tapsomunga.

31. Nalegak okarpok: Iñuit ukkoa kimut adsiutitsomavakka? kimiglonẽt adsekarpæt?

32. Sorutsit adsigiveit niuvervingme iksivajut, ingmingnullo nipliutikattartut okarlutik: Nipsausiarvigilauktapse, okigẽseromangitosele; kiksanartomiglo okautilauralloarpapse, keajomañasele.

33. Johañase Babtiterijok tikkitok, kak-

Digitized by Google

kojartoranelo, weinemiglo imingimet, anernekullukartok okartose.

34. Inum Erngninga tamaungartok, nerrilarmelo imilarmelo; okarpose: Ahak, innuk una nerrēnartorsoak weinemiglo immēnartorsoak, Zoelnerit ajortulliartullo illænarijanget.

35. Gudible illissimajusia idluartitaujomārpok kittorngaminut tamainut.

36. Farisæerille illangeta inapa nerrekattikumavlugo. Farisæerim iglunganut itterpok, nerrimăvingmullo ingipok.

37. Ahak, arngnak tagvane iglugaseksoarnetok, ajortuliartorsoak. Farisæerim iglungane Jesuse nerrimăvingmut ingimet tussarame, erngusiărsuk mingoarutiksamik (tippegiktomik) imalik tikkiutiva,

38. Ittiggangitalo tunuænut pivok, kealarmelo; kugviminullo ittiggangit mitsuktilerpeit, nutseminullo allartilaita; ittiggangillo kunnikpeit, mingoarlugillo tippegiktomut.

39. Farisæerib nerrijartorkojinget tamana tækkogamiuk, illumigut imak okalerpok: una nellautaijŏgune, arngnak una aktortine kausimanajaralloarpa, ajortulliartorsŏngmet.

Digitized by Google

40. Jesusib kiova, okautivlugo: Simone, okausiksakarpunga illingnut. Taimnale okarpok: Ajokertuijok, okarit.

41. (Jesusim imak okautiva:) Kēnaujenik taungniartok marrungnik tamakkisimajokarpok: illanga akkiliksakartok kēnaujenik 500 dinik, aipangale akkiliksakartok kēnaujeñik 50 ginik.

42. Akkiksakalungimeñik, akkillerkojungnērpak. Atte, okarit, taipkoa nelliakita nægliginersariomavauk?

43. Simonib kiova okarlune: Uvanga issumavunga, uñunersenik akkillerkojungnērtanget (nægliginersariva). Jesusible kiova: issumalorikpotit.

44. Arngnamullo sādlune, Simonemut okarpok: Arngnak una tækkoviuk? Iglungnut ittertunga, imermik ittikkama ubvautiksanganik tuñitsivigilaungilarma; unale ittiggakka mitsuktitsainarpeit kugviminut, nutseminullo allarterlugit.

45. Igvit kuñilaungilarma; unale itterame, soraijuerpok ittiggakka kuñikpeit.

46. Igvittauk niakora napartum orksuanik mingoænginivet; omale ittiggakka mingoalaukpeit tippegiktomut.

Digitized by Google

47. Tamaña pivlugo okaupagit: uñuktunik ajortoĕrotekarpok, angijomik næglilaurame; ikkitunigle ajortoĕrotekarpok mikkijomik nægliktok.

48. Arngnamullo okarpok: Ajornitit issumagijaujungnĕrput.

49. Nerrekattingit illumikut imak okalerput: Kina una, ajortuniktauk issumangnerungnĕrtitsijok?

50. Arngnamulle okarpok: Okperavit piulimavotit; ullapirsautekarlutillo aularit.

KAPITELEMIK VIII.

Adsigĕktomik karngătitsijomik.

Kingorngane arvertarpok iglugaseksoatigut niuverviktigullo, okautsit tussarnertut Gudib nalegauninganik okautigivlugit, ipkoalo arkangemit aggartut neij ori væt.

2. Arngnello illangit, piungnĕrtitangit

Digitized by Google

añernekullungnit kañimalungnernillo, taimna Maria, Magdalenamik taijak, añernekullu͡erotitaujok arvengemit aggartunik.

3. Johañalo, Kusab, Herodesib pimajinget nullia, Susañalo; assingillo unuktut, taipkoa perkotimingnit tuñitsivigivæt.

4. Iñugaseksuit kattilermetta iglugaseksoarnit tamainit nellipsarmatsuk, mattominga adsigẽktomik okautiveit:

5. Karngãtitsijok karngãtitsijartorlune pijok perorsẽeksaminik, karngãtitsitillugo, apkosinermut illangit kattekput tullerajarlugit, tingmitsello killaub attãnetut pukkumaluklugit piveit.

6. Illangillo kairtomut (ivsorluktomut) kattekput, nuileramik kuñulersarput, iptekanginamik.

7. Illangit kattekput okpit kakkilautiggit akkorngañut, okpille kakkilautiggit peroramik tokkopeit.

8. Illangillo kattekput ivsoriktomut nuñamut, nuilerput perorlutiglo, perorsẽeksakalerput, attunit 100 dinik. Taimak okarame, niplialerpok: Tussajungnik siutelik tussarle!

Digitized by Google

9. Illiñiartingitale appęrivæt, okarlutik: adsigĕktok una kañok tukkilik?

10. Kioveit: Illipse tuñitsiviovose killaub nalegaunninget nellonarninga kausimakovlugo; assisele okautsauvut adsigĕktuñut, tækkogalloarlugit tækkonatiglo, tussaralloarlugillo tussaratiglo.

11. Tamañale adsigĕktub tukkinga: Gudim okausingit perorsĕeksauvut.

12. Apkoserngub señianetut: taipkoa, tussartut; Satanasib tava okautsit pĕjarijartorpeit ominættingiñit, okperkoñagit pilloridlartitaukoñagillo.

13. Kairtometut: taipkoa, okautsemik tussartut, kuviaisungnermut pijomadlarivæt; tamakkoale amãkangiuamik, killamik okpikeralloarput, kappianartokakerangelle sorĕrput.

14. Okpit kakkilautiggit akkorngaunut kattektut: taipkoa, tussartut, aglųitsomagamigle, nuñablo mattoma pinginik kajungerangamik, (okautsit) ippitipeit (illumingnę) sullugaineĕrodlutiglo.

15. Ivsoriktomut pijut: taipkoa, okautsinik tussartut tukkekartilugillo, torkorlugillo

Digitized by Google

omamingne idluartome, sullugainerkartilugillo keñuĉlutik.

16. Neñergoak ikkitauuniængilak kattaujab iksivautablonẽt attãnut illilugo; neñergoable iñinganut illiŕæt, ittertuñut tækkojaukovlugo neñergoak.

17. Ĩjersimajokangilak sakkijaromãngitomik, angejijokaranelo tussaumajaujomãngitomik, kaumajomullo pitsengitomik.

18. Tamaña pivlugo tussartasse tussãtsiarissigik. Pekkartok sumik, tuñitsiviojomãrpok; pekkangitorle aksartauniarpok pigerkortaminik.

19. Arngnãtale kattangutingitalo nellipsarumitsuk, tungalárlugo ajorpt, iñungnut.

20. Illangita okautivæt: Anãnavit kattangutivillo kãnetut tækkojomavãtit.

21. Kiovlune okautiveit: Gudim okausinginik tussartut, malliklugillo, anãnagivara kattangutigivakkalo.

22. Uvlut illangiñe, illiñiartiñe illagællugit umiakotomut ikkivok, okautivlugit: Immarbiub akkiaunt ikarta. Avalekput tava.

Digitized by Google

23. Umiartortillugit (Jesuse) sinilerpok. Ullajutseradlalerpok imarbingme, maggillo umiakotok ittibsuavlugo pivæt, nangiadlalarmiglo.

24. Tikkipæt tuppārdlugo okautivæt: Ajokertuijok, Ajokertuijok, umionjakodlalerpogut. Makkilune, anorelo maggillo inerterpak; sorērpuk tava ikoblialilarmelo.

25. Okautiveille: okpernisse nauk? Tapkoale erksidlarput, tattaminiarlarmiglo ingmingnut okarput: Kina una? Inertermagik anoriblo imarbiublo, nalekpak.

26. Umiakotokut ingeravut Gadarenerit erkānut pivlutik, Galilæam akkianut.

27. Niungmet nunamut, angutib nellaupa iglugaseksóarnit pijub, satanasenik illumiktub itsanit, anoramik attungilak; iglome kikkajuitok, illuverne kissiane.

28. Jesuse tækkogamiuk, nipliadlarpok, okarpok: Suniarpigit Jesuse, Gudib kotsingnerum Erngninga? Tuksiarpagit kappiaisuktitaukonanga.

29. Anernek makkojungnartok anekungmago inungmit tapsomanget; akkunērtor-

soarmik kappiaisuktilaungmago. Kellersortaulaukpok kellaumgnjeñut, parngnanẽrsutinullo, kellersutille kiktoraveit, Satanasiblo aularutiva iñukangitomut.

30. Jesusib appersorpa, okarlune: Kinavit? Kiova: Legionemik; (attekarpunga) Satanasit uñuktut pullamavigilaungmatsuk.

31. Tuksiarvigivæt, ittijomut aulartitaujomanatik.

32. Tagvane kuingẽngigaseksuin-ĩtut, kakkame nerrijut. Tuksiarvigivæt, tapkonunga pullarkojaujomavlutik. Perkoveit.

33. Satanasit tava añivut iñungmit tapsomanget, kuingẽngiñut pullavut; kuingẽngigaseksuit (kakkam) imnarsoanganit ijukadlarput, imãnut ippivlutik.

34. Mianersijut tamaña tækkogamitsuk, kemãvut, iglugaseksoarmiuñut iglugasengmiuñullo tamaña okautigijartorpæt.

35. Tækkojartoramitsuk tamaña; Jesuse tikkipæt, iñuglo satanaseẽrudsaujok naipipæt, añoratsiartok sillatõvlune iksivajok Jesusim ittiggangita sãngane tækkovæt; erksivlutiglo.

Digitized by Google

36. Tamakkoninga tautulauktut okautiveit, kañok satanasekalauktok piungnẽrpok.

37. Iñugaseksuit Gadarenerit illunamasiatik tamattomalo erkãnetut tuksiarpæt, kemmektigijomavlugo; erksidlaramik. Umiakotomut tava ikkivlune utterpok.

38. Angutible satanaseẽrudsaujub tuksiarvigiva, neijoromavlugo okartok. Jesusible aulakova, okarlune:

39. Iglungnut angerarit, Gudib kanoẽtorsoarmik pingmattit okautigilugo. Aularpok iglugaseksoarne tamaiñe okalãlerpok, kannoẽtomik angijomik Jesusib pitimago.

40. Jesuse uttermet, iñuit illelliorpæt; illunatik uttakkigamitsuk.

41. Ahak, angut Jairusemik attelik, illinniarvium angajokanga, Jesusim ittiggangiñut pãmangajartorpok, tuksiarvigivlugo, iglominut itterkova.

42. Pañetuakarame, (taipsoma) okkiungit arkangemit aggartut, taimna tokkokasengmet. Tavunga (Jesuse) ingerartillugo, iñugaseksuit nimniortidlarpæt.

43. Arngnak, okkiut arkangemit aggartut

Digitized by Google

aunãtsainartok; perkotiñe tamaita nungupei ãniarsintilingnut, sokkoserane piungnaingilak.

44. (Jesusib) añoranget siñagut ãktorjartorpa tuñuanit; tagvainak aunga kigilpok.

45. Jesuse okarpok: Kia ãktorpãnga? Illunatik missiarmetta, Petruse neijortingillo okarput: Ajokertuijok, iñuit tettidlalarpilli nimniortipãtit, igvit okarpotit: kia ãktorpanga?

46. Jesusele okarpok: Aktortauvunga missigigapko, pitsartojok uvamnit añingmet.

47. Tamanale arngnab angigutigijunganenginamiuk, saijuklune pãmangavigijartorpa; nellãgullo okautiva, iñuit illunatik tussartillugit uñipkarpok, suna pivlugo aktulauramiuk, kañorlo piungnĕrsarame.

48. (Jesusim) okautiva: Pañiga kuviaisugit, okpernivit piungnĕrtipãtit, ullapirsaute karlutillo aularit.

49. Sulle taimak okartillugo, illiñiarviun angajokanget (kivgangita) illanget tikkipok okautiva: Pañit tokkovok, Ajokertuijok pigiarkattarnago.

Digitized by Google

50. Tamaña Jesusib tussaramiuk, okautia: Erksiniarnæk; okpituinarit, piulijaulãrpok tava.

51. Iglunganut itterame, assingit ittertongileit, Petrusele, Jakobuselo, Johañeselo, niviarsiablo angutã arngnãlo, kisseta itterkoleit.

52. Illunatigle keavut, uggorivlugo. (Jesuse) okarpok: Keanase: tokkungilak siñikporle.

53. Ĩjoridlarpæt, (niviarsiamik) tokkojonik nellunginamik.

54. Tamaitale añitinamigit, aggangittigut ignva, nipliarlune okarpok: Niviarsiak makkitit.

55. Añerninget uttervigiva tagva, makkiãrlune. Nerrititaukova.

56. Angajokæk tattaminiadlarpuk. Iñererpagle, tamaña okautigekonago iñungnut.

Digitized by Google

KAPITELEMIK IX.

Aposteliñe Kristusib tilliklerninganik.

Illiniartiñe arkangemit aggartut kaikolerpeit: pitsartutilugillo, nalegautilaitalo satanasiñut tamaiñut, kañimajullo iñulidlarkovlugit.

2. Okarijartorkoveit Gudib nalegauninganik, kañimajuniglo piungnērtitsekovlugit.

3. Okautiveillo: Ingerarluse sumiglonēt neksarniarase, ajaupiamik, ikpiārsungniglonēt, kakkojeniglonēt, kēnaujeniglonēt; añoratsængnik marrungnik attorniarasetauk.

4. Iglomut itterupse tagvanetitse, aulakārase tagvanget.

5. Illangita illellioromangippasse, añititse tagvanget iglugaseksoarnit, ittikkapse señerkarningit aglæt señējarsigik, nellojungnērutiksanginut.

6. Aularput tava, iglugaseittigut ingerav-

Digitized by Google

Iutik okautsinik tussarnertunik òkautiveit, kañimajullo iñulidlarpeit illunane.

7. (Jesusib) piñiarninginik Herodese, nunnam illainangane attañek tussaumalerpok; issumamigut issumajälerpok, Johañese tokkungajuñit makkisimajok, illangita okautigingmatsuk;

8. Illangitale Eliase tækkotitok okautigivæt; ama illangita, nellautaijotokaverngit illanget makkisimajok okautigivæt.

9. Herodese okarpok: Johañese niakoër tautilaukpara; taimnale kinauva, tussaumajara imaitomik? Taimak pivlugo tækkojomadlariva.

10. Apostelit utteramik, tapsomunga okautigiveit tattam̃iniarnartitettik. Ingminut tava pitilugit aularpok iñukangitomut, iglugaseit Betsaidamik attiggit erkãnut.

11. Inuille tussaramik, malikpæt; kaikovlugit okautiveit Gudib nalegauninganik, iñulijaujariakartullo iñuliveit. Uvloklilermet,

12. Arkangemit aggartut tikkipæt, okautivlugo: Iñuit makkoa aularlit, mattoma erkãt iglugaseksoangiñut, iglugasengiñullo,

Digitized by Google

siñiktarviksarsiorlutiglo nerkiksarsiniarkovlugit.

13. Okautiveille: Illipse nerkiksanginik tunnitsivigissigik. Kiovæt: Tellimainarnik kakkojakarpogut, aulasakængniglo marrungnik; iñugaseksuit ukkoa nerkiksanginik pissiniarijartortuksaugupta kissiane.

14. (Iñuit 5000 diongmetta) Illiñiartiminut okarpok: Ingilit tuñulerĕkterdlutik, ingmikordlutik 50 olutik, ama 50 okattarlutik.

15. Taimailiorput tava, illunatik ikterkoveit.

16. Ukkoa kakkojet tellimet, aulasakæglo taipkoa tiguveit, killangmullo ărlorpok, kujalivlune, avgorpeit illiniartiminut tunnivlugit, tapkoninga iñuit nerrititsomavlugit.

17. Illunatik tava nerrivut, namaksivlutiglo, amiakungillo kattersorpeit, amăksuit arkangemit aggartut tættællugit.

18. Kissimeolerlune tuksiarame, illiñiartingita kissimik neijormatsuk; apperiveit okarlune: Iñuit kinausugivănga?

19. Kiovæt okarlutik: Illangita Johañeseosugivătit, Babtiterijok; illangitale Eliase-

osugivãtit; illangitatauk nellautaijut iñuto-
kaverngit illanget makkisimajorivãtit.

20. Ama appersorpeit: Illipsele kinausu-
givissinga? Petrusib kiova, okarlune: Gudib
Kristusingaõvotit.

21. Iñerterpeille, unipkangõjomanañe
iñungnut.

22. Okarivok: Iñum Erngninga ãniati-
taudlaromãrpok, angajokaijeñut ajokertuijor-
soarnullo, aglangniglo illissimajuñut kis-
serngortatõniardlune, tokkotaulunelo, uvlut
pingajuane omaromãrivok.

23. Tamaita okautiveit: uvamnik malli-
gomajok, issumaminik piniatsengilak, sen-
ningajuksane (kappiaisutiksanelonet) uvlut
tamaita nangmageksariva, malliklungalo.

24. Iñoserminik ivlertsijok assiujijomãr-
pok; iñoserminigle ivlertsingitok, uvanga
pivlunga, iñõniaromãrpok.

25. Sillarsoarloñẽt tamat pigigalloarunink,
ingminik assiujigune asserortitsigunelonẽt,
suksarivauk?

26. Uvamnigle okautsimniglo kangusuk-
tok, tamnatauk Iñum Ernguinga kangugijo-

Digitized by Google

mãrpa, tikkikune ãnanaunermine, Atãtamelo, Engelillo ãnanauningañe.

27. Ahamerik okautivapse: tapkoa illangita mãnetut tokko tukkisiniængilæt, Gudib nalegauninganik tækkokãratik.

28. Taimak okarame, uvlut arvengemit pingajualermetta, Petruse, Johañeselo Jakobuselo ingminut pitilugit, kakkamut tuksiarijartorpok.

29. Tuksiartillugo, kẽnanget tautua ablapsaulerpok, añorãngalo kakkorsidlarlune keblariktorsõlerpok.

30. Ahak, angutik marruk tapsomunga okarpuk, Moseselo Eliaselo.

31. Ãnanavaksõvlutik sakkerpuk, okãlavlutik, (Jesusemik) tokkojomãrtomik Jerusaleme.

32. Petrusele illanelo uerngarnermut siñilerput. Tuppakamik, kaumarninga tækkovæt, angutiglo tapkoa marruk señianetuk.

33. Tapkoa kemengmakko, Petruse Jesusemut okarpok: Ajokertuijok, tamãne-ĭtsainarominarpok, pingasunik iñiliorta, illing-

Digitized by Google

nut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik. Okautsine kausimangileit.

34. Taimak okartillugo, nuvujab ullikpeit, koaksarput nuvujab ullingmagit.

35. Nippelo nuvujamit tussartaujok, imak okarlune: Tagga Erngnera, nægliktara, tamna naleksiuk.

36. Nippe tussaramitsuk, Jesuse kissiet tækkovæt. Angigutsilerput okaratik tækkojamingnik, uvlune taipkonane.

37. Uvlub aipangane, kakkamit attersărmetta, iñugaseksuit părpeit.

38. Ahak, angut iñuit akkoruganit nipliálerpok, okarlune: Ajokertuijok, tuksiarpagit, erngnera kemergolauruk, erngnetuarigapko.

39. Ahak, añernerub (ajortub) tigulerangago, tuavilune niplialerpok, aulajartidlalerangago koppoalidlarpakpok, aulajartidlalaurangamiuk, keta kemelerpakpa.

40. Illiñiartitit tuksialaukpakka añititaukovlugo, ajorpæt.

41. Jesusib kiova, okarlune: Tata! uk-

Digitized by Google

koa okpingitut naumiksimajut kinguvängu-kattigĕt, kañok sivitutigijomik neijorniar-papse, keñuginiaraselo? Ernerit kailau-ruk.

42. Tikkilermago, Satanasib aulajartidlar-lugo akserotitidlarpa. Añernek ivsornartok Jesusib iñerterpa, sorusek piungnĕrtinamiuk angutänut tuñigiva.

43. Gudib pitsartudlarninga tattamminiari-væt. Illuuatik tattamminiarmetta (Jesusib) tattamminiarnartulliangit tamaita pivlugit, illinniartiminut okarpok:

44. Okautsit ukkoa tussajasse omamiuta-rissigik, Iñum Ernguinga pititaujomärpok iñuit agganginut.

45. Okautsille ukkoa nellojungnæingileit, nellovlugillo tukkekartingileit, appersorlu-golo ajorpæt okautsinik tamakkouinga.

46. Issumajalerpullo, kinakiak illatik ang-inerojomik.

47. Omættingita erkainingit Jesusib kau-sileramigit, nutarak señiminut pitipa,

48. Okautivlugit: Ominga nutakkamik illelliortub attimne, illelliorivänga; uvam-nigle illelliortub, illelliorivа uvamnik tillik-

Digitized by Google

lertok. Illipsingne tamapsingne mingnerojok, angijojomãrpok.

49. Johañesib kiova, okarlune: Ajokertuijok, angut tækkovavut, atterne satanasinik añititsijok; iñerterpavulle, illagælluta mallingimattit.

50. Jesusible okautiva: iñerterasiuk; uvaptingnik akkerartungitum, illagivãtigut.

51. Kangattartauviksane nelliutilermet, kajusimalerpok Jerusalemut aijomavlune.

52. Sivorlikseñe tilliveit. Tapkoale Samarittit iglugasengnut siñiktarviksarsioriarpæt.

53. Taipkoale siñiktarkojomangilæt, Jerusalemut ingeralermet.

54. Illiñiartigik Jakobusiblo Johañesiblo tamaña tussaramiko, okarpuk: Nalegak, piomaguvit, okaromavoguk sorlo Eliase, ikkoma killangmit kattekkovlugo, nungukovlugit.

55. Jesusible keviardlugik iñerterpak, okarlune: Añernerub nelliakita kittorngaringmattik kausimangilatik?

56. Iñum Erngninget asserorijartungileit iñuit tarngningit, piulijartorpeille.

Digitized by Google

57. Iglugaseegnut assinginĩat aivut. Ingeravlutik, illanget okautiva: Malligomavagit aiviksarnut tamainut.

58. Jesusible okautiva: Terrianitset sittekarput, tingmitsello killaub attanetut ublokarivut; Iñuble Erngninga nangminerminik iñangaviksakangilarlonẽt.

59. Assianulle okarpok: Mallinga. Tapsoma kiova: Nalegak, aikãrlaulanga atãtaga illuverlugo.

60. Jesusible okautiva: Tokkungajut tokkungatittik illuverijartorlittigik; igville Gudib nalegauninganik okariartorit.

61. Assiatauk okarivok: Nalegak, malligomavagit; sivorlermik perkoginga, iglominukattikka sorẽrutiksamik okautijartorkovlugit.

62. Jesusible kiova: Aggangminut tigusijok señajeksaminik, keviarlunelo, idluangilak Gudib nalegauninganut.

KAPITELEMIK X.

Illiñiartingit 70. nik aulartipeit.

Mattoma kingorngane Nałekab illiñiartingit assingit 70. nik añeriveit, marroterkattardlugit tilliveit, iglugaseksoarnut, nuñenullo nellipsaromajaminut sivorliotipeit;

2. Okautivlugit: Kattersivik angidlaralloarpok, kattersijulle ikkidlarput; taimak pivlugo kattersiviub naleganganut tuksiaritse, kattersijuksenik tilliklerkovlugo kattersivinganut.

3. Aileritse; ahak, sauketut tillivapse amarkut akkornganut.

4. Pokarase, ikpiarsulijaraselo, ittiggagusijaraselo; iñungniglo sallutitsiniarase ingeralluse.

5. Iglomut itteraigupse, imak okaritse Iglo una ullapirsautekarle.

6. Tagvane ullapirsautekaromajomik iñukarpet, okausisse ullapirsautelik taipsomane-

Digitized by Google

tuaromārpok: imaitokangīpelle, ullapirsau-
tipse uttervigiomārivāse.

7. Iglome taipsomanetsainaritse, nerkik-
sanginik nerriluselo im̃eritse. Señajok ak-
killeriakarmet. Nukterniarase iglūñut ta-
maiñut.

8. Iglugaseksoarnut pigupse, illellior-
passe; nerrititse tagvane nerkiksanginik.

9. Tagvanetullo kañimajut iñuliniarsigik,
okautigissigiglo: Gudib nalegauninget pal-
linvigivāse.

10. Iglugaseksoarnulle itterupse, illelliun-
gipasse; iglut akkorngattigut añititse, okar-
luselo:

11. Sangit aglæt, pējarpavut illipsingnut,
iglugaseksoapsingnit aktoajut uvaptingnut;
nellutsengilasele, Gudib nalegauninget palli-
uvigimalaukpāse.

12. Okaupapse: Sodomamiut uvlut naga-
tiksangane pidlartaunikinersaujomārput ig-
lugaseksoarnit makkonanget.

13. Kappianamek, Korazin! Kappiana-
mek, Betsaida! Tirusemelo Sidonemelo tai-
mak angitigijunik tattam̃iniarnartitsiguma,
sorlo illipsingne; itsak kakkialernermut pōk-

satuinarnik añorakamerajalaungitut, arsameniarlutik.

14. Taimak pivlugo erkartuivingme ipkoa Tiruseuiut Sidonemiullo pidlartaunikinerjomãrput, illipsingnit.

15. Kapernaume, kangattarsimajotit killak tikkilugo, nettekangitomut kanunga ajektortaujomãrpotit.

16. Illipsingnik tussartub, tussarivãnga; illipsingniglo nachojub, nachogivãnga; uvamnigle nachojub nachogivatauk tilliklertok uvamnik.

17. Ipkoa illiñiartut 70. git kuviaisuklutik tikkinamik, okarput: Nalegak, añernekullu-illo aglæt nalekpãtigut akkit pivlugo.

18. Okautiveit: Satanase tækkogalloarpara kattektok killangmit, sorlo kaumalak.

19. Ahak, pitsartutilaukpapse, kuglugiarãluit kẽsuktut, Scorpionillo tokkonartoggit tullerarkovlusigik, ningarosuktublo pitsartuninganullo tamaiñut nalegautipapse; suniatsengilãselo.

20. Añernerille idluiluktut nalengmasse. kuviaisutiginasiuk: Makkoale kuviaisutigi-

nersarissigik attisse aglaksimangmetta kil-
langme.

21. Taipsomane Jesuse añernermigut ku-
viaisukpok, okarlune: Atãtak, killaublo nuña-
blo nalegangæk nakorivagit, tamaña illissi-
majuñut sillatojuñullo angigutsutigigangne,
nuttakkatitun-ĭtuñut nellojungnertijutigig-
angne; ahamerik, Atãtak, taimak sãngne id-
luarijet.

22. Tamaita Atãtama tuñiveit uvamnut.
Erngnermik kimik kausimajokangilak, Atã-
tab kissime kausimava, Atãtamiglonẽt kimik
kausimajokangilak, Erngnerub kissime,
Erngnerublo nellojungnẽrtitsomajangita nel-
lunginivæt.

23. Illiñiartiñe sãbvigællugit okarpok:
Pilloridlarput ĭsit, tautuktut tautuktapsing-
nik.

24. Okautivapse: Nellautaijut uñuktut
attanniojullo tautuktapsingnik tækkojoma-
laurivut, tækkonagolo; tussartapsingnik tus-
saromalaurivut, tussarnagolo.

25. Ahak, aglangnik illissimajok nikovi-
pok, õktorlugo okarlune: Ajokertuijok, su-
mik pinniarlunga iñogutemik nungusuitomik
kingormgusilunga?

Digitized by Google

26. Jesusible kiova: Perkojeñe kañok aglaksimava? kañorlo attuarpigit?

27. Kiova okarlune: Gude Naleket nægligijeksarivet, Omættingnut tamãnut, tarngninguullo tamãnut, pitsartunernullo tamainut, issumangnullo tamaiñut; iñukattillo illiktut nægligijeksarivet.

28. Jesusible kiova: Kiolorikpotit; imailioritiñojomãrpotit.

29. Taimnale idluartorilerame, Jesuse apperiva: Kina tuglerivigo?

30. Jesusible kiova, okarlune: Iñuk Jerusalemit taunnunga Jerichomut attarpok, iñuartut taimna opingarpæt; añorẽrdlugo añaudlarlællo, tokkokaseklugo keñekpæt.

31. Illanget ajokertuijub taunnunga igerajub, tækkogamiuk kangerpa.

32. Taimaktauk Lẽvitib, (ajokertuijut ikkajortingita illanget) tagvunga pijub, tikkinamiuk tækkovlugo, kangeriva.

33. Samariamiuble ingerajub tikkilerpa; tæknogamiuk nãpkoariva,

34. Nellipsarlugo, killingit mangipsertorpeit, napartub orksoanik weinemiglo kuverivlugit killingit; nergsutiblo kãuganut illiv-

lugo, iglomut siñiktarvingmut ãpa, tagvane udsertorpa.
35. Kaulermet aularomagame, kẽnaujæk marruk sakkerpak, tuñivlugiglo siñiktarvium iñuanut, okautivlugo: Udsertoriuk; uñuuersenik illagungne, akkilleromãrpagit, ama utteruma.
36. Kañok issumavit, pingasut taipkoa illanget kina iñuartut killertigilauktangita iñukattigællugolo tuglerivauk?
37. Kiova: Tapsominga nãpkigosuktok, Jesusim okautiva: Imailiorijartorit.
38. Tagvanget ingeravlutik, iglugasengnut niuverviktalingnut itterpok. Arngnak tagvanetok, Marthamik attelik, tapsoma itterkova iglominut.
39. Nukkakarivok Mariamik attelingmik; tamna Jesusim ittiggangita sãnganut ingipok, okãlatillugo nalegiarpa.
40. Marthale omaridlalerpok, kivgartoromavlugo. Jesuselo tikkipa, okarlune: Nalegak, adsigẽktipiuk, nukkama kissima kivgartortiñanga? okautiuk ikkajorlinga.
41. Jesusib kiova, okautivlugo: Martha, Martha, issumadsarikpotit omarikpotit;

Digitized by Google

42. Attausiojinak pijariakărpok Mariab añerimava ajunginersak, tapsominga aksărtauniatsengilak.

KAPITELEMIK XI.

Kristusib illiniartingit ajokertorpeit tuksiarutinik.

Iñime tikkitamine tuksiartok. Sorĕrmet, illiñiartingita illangeta okautiva: Naleg-ak tuksiarutiksamik ajokertortigut sorlo Johañesim illiñiartingit ajokertorpeit.

2. Okautiveit: Tuksiarupse, imak okaritse: Atătavut killangme, akkit nakorijaule; nalegauuĭt kaijiarle; perkojattit, malliktaulit nuñame, sorlo killangme.

3. Uvlome piksaptingnik tuñittigut.

4. Ajornivut issumagijungñĕrkit; sorlo uvagut uvaptinguut ajortut issumagijungnĕrpavut; ŏktorlungnartomut pitinata, piulittigulle ajortuñit.

5. Okautiveittauk: Illapse kia, nægling-

Digitized by Google

niktomik illæñarnerijakarune, uñuab kerkane imak okautijartoruniuk: Nægliktara illæñarijara, taukteliksarsilaulanga niakojenik pingasunik;

6. Nægliktama illæñarijarma tikkiĩnanga, nerkiksak ajorpara.

7. Illuanetub kamanget imak kioniarpauk: Siñiktailinanga; ubkuak parngnanẽrsimangmet, kittorngakka illagivlugit iñilangavunga; taimak pivlugo makkinermik sappersertorpunga, tuñitsivigivlutit.

8. Okaupapse, makkitsomangikune, tuñitsivigilugo illænarnerigamiuk; tava makkilãrpok, iktoritailune tuksiarvigingmago sorrẽrane, pijomajanganik ajortanganik tuñitsivigilãrpa.

9. Okaupapsetauk: tuksiaritse, tuñitsiviojomãrpose; keñeritse, neñissijomãrpose; sopalugitse, ubkuẽrutsaujomãrpose.

10. Keñujok pilãrpok, keñajok nachvãlãrpok; sopaluktorlo, ubkuẽrutsaulãrpok.

11. Kia illapse angune erngninget kakkojamik tuksiarvigikpago, tuñitsiviginiarpauk ujarkamik? Mingeriavinermiglonẽt tuksiar-

Digitized by Google

vigikpago, kuglugitsamik tuñitsiviginiarpauk?

12. Mañingmiglonēt tuksiarvigikpagō, tuñitsiviginiarpauk scorpionemik tokkonartomik?

13. Illipse nauk ajortose kittorngasse tuñergutinik ajungitunik tuñitsivigigapsigik, anginersamik Atătapse killangmetub tuñitsiviginiarpeit Añernermik ajunginermik tuksiartiñe?

14. Satanase okarungnængitok añitipa. Satanase añingmet, okarungnængitok okalerpok. Iñuille tattaminialerput.

15. Illangille okarput: Satanasit añitipeit Beelsebub, satanasit attañinget pitsartuninganut.

16. Assingita õktorpæt, nellunaikutamik killangmit tækkojomavlutik.

17. Erkainingit (Jesusib) kausimagamigit, okautiveit: Attañiovium iñungiñe illunatik ingmingnut illagĕgungnĕrtut, nunguniarput, igIublo iñungit ingmingnut akkerartortut, sõngojungnĕrput.

18. Satanase ingminut akkerartorune.

Digitized by Google

kannok attañioninga-ĭtsomalerka? Okarapse, satanasit añititakka Beelzebumut.

19. Uvangale satanasit añitikupkit Beelzebumut, kimut kittorngapse añitipatigik? Tamaña pivlugo erkartortigijomãrpasse.

20. Satanasit Gudim agganginut añitikupkit, Gudib naleganninget tikkisimavãse.

21. Sangijorsub sakkugub iglune sapputikpago, perkutingit pijanniatsengilet.

22. Sanginersable tikkikuniuk, sãlagigumiuglo, sakkunginik tettigijanginik aksãrdlarpa, aksarnigaverngit assinginut tuniokarlugit.

23. Uvamnik illakaromangitub akkerartorpãnga; kattersuerkattigingitaralo siamartitsivok.

24. Añernek makkojungnartok iñungmit annijarangame, ingeravok sokkangitokut, merngoĕrserviksarsiorlune, nachvãrnagolo; okarpok tava: Iglumnut añivigilauktamnut utteromavunga.

25. Tikkinamiuk, pĕjarsimajok sañersimajorlo tikkipa.

26. Tava ailerpok, añernernik assiminik

ingminit ajornerojunik, arvengemit aggartunik illagilerlune: itteramik tagvanetualerput; kingorngagut iñuk taimna ajulualertok, sivorlermit.

27. (Jesuse) taimak okartillugo, arngnak torklulavok iñuit akkorngane, okautivlugo: Pilloridlarpok illingnik singaijok, illingniglo amãmaktitsijok.

28. Kiovale: Illa pilloridlarput Gudim okausinginik tussartut torkorlugillo.

29. Iñuille kattilermetta, imak okalerpok: ukkoarãluit uivesartut nellunaikutamik tækkojomavut; assianigle nellunaikutamik tunnitsivioniatsengilet, nellautaijum Jonasib nellunaikutanganik.

30. Sorlo Jonase nellunaikutangame Ninivemiuñut, taimak Inum Erngninga ĭtsomarivok kinguvãngukattigẽnut ukkonunga.

31. Erkartuivium (uvluksangane) kinguvãngukattigẽt ukkoa illagilugit Attañiub nullianga anget pijok sakkeromãrpok, erkartorlugit; nuñamit ungasiktometomit pigame, Salomonib sillatusia tussarijartorlugo. Ahak, tamanepok Salomomit angineroĵok.

32. Ninivemiut erkartuivium (uvluksang-

ane) kinguvăngukattigĕt ukkoa illagilugit sakkeromărput, erkartorlugit, Jonasim ajokertormagit assianik issumakaleramik. Ahak, tamanepok Jonasemit anginerŏjok.

33. Neñergoak ikkilugo ijerartuarminæagilæt, kattaujab attănulloněŭ; neñergoable inninganut illivæt, itterteñut tækkojaukovlugo, neñergoak.

34. Ĩse timib kaumarninga-ĩpok. Ĩsit idluarune, timit illunane kaumajomărpok. Ĩsit nellangaikune, timit illunane tăromărpok.

35. Taimaitomik udsertorit, kaumajok illungnetŏk tărsekoñago.

36. Timit tamăt kaumărpet, tartomik sumiglonĕt pinane; tamăt tava kaumadlarpok, sorlo neñergoab kaumarsarniarpătit.

37. Taimak okartillugo, Farisæerit illangeta nerrijartorkova ingminut, uvlok ketterarmet. Jesuse itterpok, nerrimăvingmut ingidlune.

38. Ubvarsimanañe nerrijomangmet, Farisæerib tækkogamiuk, tattamiuiarpok idluarinagolo.

39. Nalekable okăutiva: Illipse Farisæerit

erngusiārsuillo pogutello sillatātigut sujung-aitikalloarpasse, illusele ullipkittarput ajortunik pijomatunermiglo.

40. Sillaitose, sillata sujungaipet, illualo ivsornaitorivissiuk?

41. Ahak, perkotipsingnit tuñijiniaritse aglujuñut, illunatik sujungailārput illipsingnut.

42. Kappianamek okorse Farisæerit, Minzelo Rautelo, nuñab perortungit tamaita tellimaujoetta aipanga tuñigapsiuk attañiojuñut, idluarnerlo, Gudib nægliṅguingalo señerkopasse. (issumaginagiglo) Tamakkoale piñiarlugit pijeksarivasse, ipkoalo ippernagit.

43. Kappianamek okorse Farisæerit, illiñiarvingme ungalliujomavluse, iksivautet issungit attoromagapsigik, sallutitaujomavluselo iñungnut niuvervingme.

44. Kappianamek okorse aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose, illuvertitut saumajotun-ĭnapse iñuit kāngittigut pissuktut kausimañagit.

45. Tagva aglangnik illissimajut illangeta

Digitized by Google

kiova, okautivlugo: Ajokertuijok, tamakkonunga okautsinut suadlarpaptiguttauk.

46. Kiova: kappianamektauk illipse Aglangnik illissimajut; iñuit kappiaisuktinapsigik nangmagekseñut aktornartuñut, illipsele nangminek tamakkoa aktoromangilasse aggangnut attautsemullonēt.

47. Kappianamek illipse; nellautaijut illuvilliortasse, angajokapsele sivorlipse tokkotipeit.

48. Makkoninga nellunaijaivose, angajokapse piñiarningit malliklugit pigivose; ipkoa nellautaijut tokkopeit, illipsele illuvilliortasse.

49. Tamaña pivlugo Gudib sillatuninga imak okarpok: Nellautaijut Apostelillo tillijomārpakka taipkonunga, taipkoa illangit tokkotsomārpeit illangillo unangmilugit;

50. Nellautaijut illunarsoangita aungi kinguvāngukattigēnut taipkonunga akkiñiartaukovlugit, kovijangit sillarsub kiglinganit,

51. Abelim aunganit aglæt, Zachariasib

aunga tikkilugo, imna tokkotanget altarib kattimaviublo akkorngangne. Ahamerik, okaupapse: kinguvängukattigēnut ukkonunga akkiñiartaujomärput.

52. Kappianamek okorse Aglanguik illissimajut, illisimanartub pērutänik pekarapse. Illipse ittertuksaunase, itteromajullo itterkonginapsigik. (Gudib nalegauninganut)

53. Taimagle okautimagit, Aglangnik illissimajut Farisæerillo piñiarpalliadlarpæt, apperkosikseñullo sunatuinarnut okausiksē-rotsomavlugo;

54. Nautsertorpæt, okausinginit patsitiksarsioromavlutik tapsomunga.

KAPITELEMIK XII.

Illiñiartingit mianerikoveit takkormornermik. Okpernerublo kañoēninganik.

Tagvanetillugo, iñugiartorsuit tikkipæt, tausendekattartut kattimalerput, ingmingnut tullerakattaulutik. Illiñiartiñe Je-

Digitized by Google

susib okauterkărpeit: Farisæerit kakkojangita sĕrnautiksanginik, tamedsa takkornorningi-nik, illissimasugitse.

2. Ĩjerartortut illunatik sakkijaromăr-put, angigutsutillo illunatik nellonaromăngi-let.

3. Tamaña pivlugo tărtome okauserilauk-tasse, kaumajome tussartaujomărput iglomelo assipsingnut issivsutigilauktasse, okautaujo-mărput iglut kăngine.

4. Okaupapsele nægliktakka: Erksigini-arasigik timinik tokkotsijut, kingorngagut sapperput.

5. Sivŏragijeksapsingnigle okautijomavap-se: Tamna erksigissiuk, tokkotsigune, pitsar-tunekarpok ănianartovingmut egitsinermik sappingitoktauk. Ahaila, okaupapse, tamna erksigissiuk.

6. Kutsertet tellimet akkekarpangilet kĕ-naujenik marrungnik? Sunaubva taipkoa il-langalonĕt Gudib puigungila.

7. Nutsessetauk illunatik kittissimagivut niakopsingne. Tamaña pivlugo erksiniarasi kutsertavaksoarnit ajunginerogapse.

8. Okaupapsele: Uvamnik okausili

iñungnut, taimnatauk Iñub Erngninget o-
kautiginiarpa Gudim Engelingiñut.

9. Iñungnulle missiutilik uvamnik, taim-
natauk missiutaujomãrpok Gudim Engeling-
iñut.

10. Okautsemik idluangitomik okautelik
Iñum Erngninganik issumakarviojungnẽ-
romãrpok: Añernermigle ajunginermik o-
kautelulik, issumakarviojungnẽrniængilak.

11. Illiñiarvingmingnulle, attañersoarnullo
attañiojunullo ãtikppasse: Sivõraniarase kan-
noẽtomik sumiglonẽt okausiksakarapse, ki-
gusiksakarapselo.

12. Añernerum ajunginerum ajokertor-
niarmasse nellunaikutame taipsomane okau-
siksapsingnik.

13. Iñuit illangeta angutim okautiva: A-
jokertuijok, angajuga okautiuk, kingormgu-
jeksavuk avekovlugo uvaguk.

14. Okautivãle: Iñuk kia kiglissiniartuk-
sautipãnga illiptingnut, kingormgujeksatik
avekovlugit?

15. Okautiveit tava: Agluitsomañermik
udsertoritse; perkutivaksuit, iñub iñotiging-
ileit.

Digitized by Google

16. Adsigĕmik mattominga piveit, okarlune: Angumik agluitokalauktok, tapsoma perorsĕvinga perorlorikviovok.

17. Illumigut imak issumalerpok, okarlune: Kañok piñiarlunga? Perorsĕakka kattiteksakka iñiksakangimetta.

18. Imak pilaunga okarpok: Kemātullivikka serkomilugit piñiarpakka, angijororiarlugit señajomavakka, perorsĕakka tamaita, perkotikkalo kattitsomavakka takkamūnga.

19. Tarngnimnullo imak okaromavunga: Nægliktara tarngniga, piksakavaksoadlarpotit okkiut uñuktut; kikkalerit, nerrilutillo imerlutillo kuviaisugit.

20. Gudible okautiva: Sillaitoăluk, uñuak tamaña tarngningilărpotit; kia piksariniarpagit kattilauktattit?

21. Taimaktauk-ĭnivut perkotinik kattersijut, agluinatiglo Gudeme.

22. Iliñiartiñe okautiveit: Tamaña pivlugo okaupapse: Iñosisse pivlugo siarklerniarase, nerkiksapsingniglonĕt; timipselonĕt añoraksanginik.

23. Iñosek ajunginerovok nerkiksenit; timelo ajunginerovok añoraksenit.

24. Tulluket nautsertorissigik; karngătitsingilet, perorsĕeksenik kattersinatiglo, kem̃atullivikaratiglo illiorkavekangilet; taipkoa Gudib nerritipeit. Tingmitseñit kañok angitigijomik ajunginerovise?

25. Kina illasse ingminik uigauksersijungnarka tallitut takkitigijomik attautsetut, nauk siarklerutigigalloarpa?

26. Mingnek ajorupsiuk, sŏg assia siarklerutigivissiuk?

27. Paunaujartut tækkunărsigik, kañok perortut; señangilet peraingilellonĕt. Okaupapsele, Salomolonĕt piñarnadlartok taipkoa illangatut añorariksimangitok.

28. Iviksuket nuñametut Gudib taimak pinnarnartinamigit, uvlome perortut, kaupello kieksaumut egiteksaungmetta; anginersamik illipse añorartitsomavăse, okpernekitose tagva?

29. Tamaña pivlugo illipse okarniarase, sumik nerkiksakaromărpose, sumiglonĕt im̃iksakaromărpose; siarklerniarase.

30. Makkoa tamaita sillarsub iñungita okpingitut nellojullo piñasuagatuariveit; Ată-

Digitized by Google

tapse killangmetub kausimavãse, taimaitomik ajorsartose.

31. Gudible naleganuinga piñiarkãrsiuk, tamakkoa tamaita pilãrpasse.

32. Erksiniarase okorse illagẽktuarsuit: Atãtapse idluariva, tunitsivigiluse naleganuerminik.

33. Perkutisse pissitigissigik, aglujuñut tuñilugit. Põksiniaritse pitokaungitunik, perkutitoniardluselo killangme asserojuitunik; tigliktit sappertanginik, kaurulillo asserojuẽreksanginik.

34. Perkutipse neijugangit, omættipsetauk neijorivæt.

35. Makkitipsigut tapserutsiaritse, neñergoaselo ikkingmilit.

36. Iñuit adsigissigik, Nalekamingnik neriuktut, nulliarẽlitainartut nerrimãrninganit aggilertomik, tikkipet soppalulerpello, upkuẽrutisãrlugo pilãrpæt tuavilutik.

37. Kivget imaitut pilloridlarput, Nalekab tikkipagit pigãrtut. Ahamerik okaupapse, nerrimãvingme iksivakojomãrpeit, sailitserlune, nangminerlo kivgartoromãrpeit.

Digitized by Google

38. Pigãrviub aipangane, pigãrviublonẽt pingajuane tikkipagit, imailiortut; kivget tapkoa pillorikput.

39. Tamañale kausilertssiuk, tigliktub tigligijartorvinga, iglum iñuet kausimaguniuk; pigãromavok, iglominut itterkoñago.

40. Tamaña pivlugo illipsetauk oppalungẽrsimatitse; Iñum Erngninga tikkitsomãrmet uvlub nellunaikutangane, neriuvigingitapsingne.

41. Petrusim okautiva: Nalegak, adsigẽktomik mattominga kissipta pivittigut, makkoalonẽt tamaita pivigit?

42. Nalekab kiova: pijariakarpok nertorpartomik sillatojomiglo pairsijomik, taimna kivgaminut Nalekab pairsisungotimago, piksanginik tuñitsiviokovlugit nelliutilerangет?

43. Kivgak taimna pillorikpok, imailiortok, Nalekame tikkippago.

44. Ahamerik, okautivapse, perkutiminut tamainut pititsomãrpa:

45. Kivgarle taimna omamigut imak issumalerune: Nalegára killamik tikkiniængilak;

kivgello angutit arngnello añaudlarlugit, nangminerlo nerrilune imilarmelo tallardlune:

46. Kivgab tapsoma naleganga tikkitsomărpok uvlome, ipsoma neriuvigingitangane, uvlublo nellunaikutangane kausimangitangane; asserorlugo piñiarpa naleganget, sokkosingitut okpingitut illagillugit akkivigijomărpa.

47. Kivgarle Nalekame perkojanganik kausimajok, piñialaurane, perkojangalo mallingnago, uñuktunik añaujaujomărpok.

48. Perkojanganiglo kausimangitok, añaujariakartomik piñiarame, ikkitunik añaujaujomărpok. Uñuktunik tuñitsiviojok, tapsomanget uñutunik keñerviojomărpok; uñuktuniglo perkojaujok, tapsomanget uñuktunik uttakkiviojomărpok.

49. Ikkomamik ikkitsijartorpunga nuñamut: kañôktõk mañakut ikkoalajarĕrpet?

50 Babtijomulle Babtitaujariakarpunga; (angijomik) sivõravunga namaksekărtinago?

51. Nuñamut tikkinasugivissinga, iñuit illagĕktiniarlugit? Okaupapse: Ankak, ingminguut akkerartutijomărput.

52. Mattoma kingorngane tellimet iglome attautseme ingmingnut akkerartutijomãrput; pingasut marrungnut, marruglo pingasuñut.

53. Anguta akkerartoromãrpok erngnerminut, erngnerlo anguminut; arngnã paningminut, pañik arngnaminut; sakke ukkoaminut, ukkoarlo sakkiminut.

54. Ama iñungnut okarpok: Nuvujamik tækkojarangapse unanget nikovitomik; tuaviluse okarpose: Sillarnerludlarniarpok; taimailerpok.

55. Uarngneluaranget okarpose: Kissidlarniarpok; taimailerporlo.

56. Takkormortose, nuñalo killaglo kañoẽniarmanganik illissimavasse: Sõgle tamañá nelliutok illissimangipissiuk?

57. Illupsingnelonẽt sõg idluartok issumagingipissiuk?

58. Illingnut akkerartortok aiparingungne erkartuijomut; ingeralutik saimarsarniaruk, kiglissiniartomut pititaukonæk, kiglissiniartublo parngnanẽrsimavium udsertortingaunt unnertotaukonnæk, tapsomalo udsertortub parngnanẽrsimavingmut egippattit.

Digitized by Google

59. Okaupagit, tainganget añititauniæng-ilatit akkillerkärtiñagit kenaujet naggatik-sanget.

KAPITELEMIK XIII.

Kristusib inuit ajokertorpeit kakkialerner-mik issumatarnermiglonẽt.

Taipsomane neijutut illangita okautivæt Galilæamiunik, taipkoa aungit Pilatu-sim akkupeit tuñergutingiñut.

2. Jesusib kiõveit, okautivlugit: Galilæa-miut ipkoa ajortulliarnerõnasugivissigik Ga-lilæamiuñit assingiñit tamaiñit, taimak pidlar-taungmetta?

3. Aukärpunga; okaupapsele: Sãgiarni-ængikypse, tamapsetauk taimak asserorom-ã-rivose.

4. Arverterngemit pingajortut ipkoa nu-voguseksub Silloametub orrovigijangit tok-kodlugit, ajornerõnasugivissigik iñungnit as-singiñit tamaiñit, Jerusalemetuñit?

Digitized by Google

5. Aukărpunga; okaupapsele: Săgiarniængikupse, tamapsetank taimak asseroromarivose.

6. Mattomingale adsigĕktomik okautiveit: Napartok Feigeliksak iñub perortipa, Weinekarviksamut kakkaminut; paungarsioriaramiuk nachvăngilarle.

7. Weineliksamik perorsĕviksiortomut okarpok: Ahak, aujet pingasut napartok tamna nellipsakattardlugo paungarsiorialauktara, nachvărnanga; kippiuk; sŏg iñekarpa sullinane tamane?

8. Taipsoma kiova, okautivlugo: Nalegak, taimailingalaule aujak tamaña, avata poagijarlugo, ivsunga ivsoromavara,

9. Kingorngagut paungakarniarmanget; pekkangipelle, tava kippiuk.

10. Ajokertuiniarpok illiñiarvit illangane, sabbateŏngmet.

11. Ahak, arngnak tagvanetok añernelik kannimanartomik okkiut arverterngemit pingajoartut, okkungainarlune issivinermik sappertok.

12. Jesusible tækkogamiuk kaikova, okau-

Digitized by Google

tivlugo: Arngnak, kañimanerñit piungnerit.

13. Aggangminullo pattikpa; tagvainak issivilerpok tava, Gude nakoridlarpa.

14. Illiñiarvium angajokanga ningalerpok, Jesuse iñuliklermet sabbateme, iñuillo okautiveit: Uvlut arviniovut, señajariaggit; uvlune taipkonane iñulijaunialeritse, sabbateopelle piñase.

15. Nalekab kiova, okarlune: Takkormortok una, illipse tamapse nergsutisse tuktuvakotisselo siutekoktojullo pittûdsarpangilase nerchevinginit, alluktitsartorlugillo sabbateme?

16. Abrahamib pañia una, pittuksimajok satanasemut okkiut arverterngemit pingajoartut, pittuksimajungnĕriakangilak sabbateme?

17. Taimak okautingmagit, akkerartortingita illunatik kangugivæt; iñuit illunatik tattamminiarnartitangit tamaita, kuviaisutigiveit.

18. Jesusele okarpok: Suna Gudib nalegauninget adsigivauk, sumullonēt adsigēktitsomavigo?

Digitized by Google

19. Senfkornetun-ĭpok, tamna iñub piva, perorsēvingminut egipa. Perolertok aglivlune napartulerpok angijok, tingmitselo killaub attãnetut iñekalerput akkerungetta attãne.

20. Ama okarivok: Sumut Gudib nalegauninga adsigēktitsomavigo?

21. Kakkojekset sērnautiksetun-ĭpok, arngnab tamna piva, akkulugo ŏktutiñut pingasuñut kakkojeksenik pittalingnut, kakkojekset tamaita sērnartilugit.

22. Mattoma kingorngane iglugaseksoatigut niuverviktigullo ingeravok, ajokertuiniarlunelo ingeralarmelo Jerusalemut.

23. Iñuit illangeta okautiva: Nalegak, ikkitut iñuit piulijauniarasugivigit? Okautiveille:

24. Illungertoritse, ittervikitokut itterniaritse; okaupapse, uñuktut piñasuarniarput itteromavlutik, itternermik ajorsaromãrput.

25. Iglum iñua nikkovilune itterviub ubkuanga parngnanērppago, kingorngane illipsetauk sillatãnit ubkuak avilortarijartoromã-

Digitized by Google

rivasse, okarluse: Nalegak, Nalegak, ubkuĕrutittigut. Kiojomărpăse, okautivluse: Nakit pingmangapse, illitaringilapse.

26. Okaromărpose imak: Nerrekattigivlutillo imerkattigivaptigit, iglut akkorngane ajokertulaukpaptigut.

27. Kiojomărpok: okaupapse, illitaringilapse nakit pingmangapse, tamapse kemeksinga, ajortulliartose.

28. Tagvale kealuselo aglerulăromărpose: Abrahalo, Isaaklo, Jakolo, nellautaijullo tamaita, Gudib nalegauningane tækkojomărapsigik, illipsele sillatănut pingujartaumajose.

29. Inuittauk unanget, păngello, ăngello, avangello tikkitsomărput, Gudib nalegauningane nerrimăvingmut ingitsomărput.

30. Ahak, kingorliojokarpok sivorliojomărtunik; sivorliojokarlarmelo kingorliojomărtunik.

31. Uvlok taimna Farisæerit illangita imak okautijartorpæt: Aularit, tamana kemeguk; Herodesib tokkotsomangmattit.

32. Okautiveit: Terrianiak taimna imak

Digitized by Google

okautijartorsiuk: Ahak, satanasit añitipakka, iñuliklerijartorlarmalo uvlome kaukpello, uvlut pingajuane piarẽlãrpunga.

33. Uvlomele kaukpello, ungaliagolo arvertariakarpunga; nellautaijok Jerusalemib assiane tokkotauvangilak.

34. Jerusalem, Jerusalem, (iñuit piveit) nellautaijunik tokkotsijok, illingnullo tillijet ujarkeñut millorangne, kapsersoarnik, kittorngatit kattitsomalaurivakka, sorlo arngnaungub kattipeit ivaveit piarkeñe issarkominut; pijomalaungitosele?

35. Ahak, igluse (kattimaviksasse) iñuẽrutsaujomãrpok. Okaupapse: Ama tækkuniængilapsinga, nelliutitiñago okakãrase: Nakoridlartaule, Nalekab attingane tikkitok!

Digitized by Google

KAPITELEMIK XIV.

Im̃ermik puvitok ajorungnẽrtipa Kristusib, ajokertorlunelo.

Mattoma kingorngane Farisæerit angajokangita illangeta iglunganut nerrijartortok, sabbateme; taipkoalo udsertorpæt.

2. Ahak, angut tagvanetok, im̃ermut puvitok.

3. Aglangnik illissimajut Farisæerillo Jesusib sãngaveit, appersorlugit: Sabbateõngmet iñuliklernæk idluarka?

4. Tapkoale niplingilet. Tava tiguva, iñulilãlo, aularkova.

5. Sãngaveit okautivlugit: Illapse nergsut siutekoktujok tuktuvaklonẽt im̃ertarvingmut nakkarpet, kia sabbateme kakkinasuarniængipauk?

6. Aama kionermik sapperivut.

7. Adsigẽktomik nerrimãrtut okautiveit;

Digitized by Google

issuklernik iksivautakaromajut nerrimăving-me tækkogamigit, okautivlugit:

8. Nulliarĕlitainartuk nerrimărvinganut nerrijartorkojaujuvit, ungarlermut ingitsartorlăngilatit, illingnit attañionersamik nerrijartorkojimajokarasugellugò;

9. Tapsomingalo illingniglo nerrimărtitsijuksab tikkipattit, okautikpattillo; tamna agvaĕruk; kangusulerlutit ingitsartoromărpotit tuñulermut.

10. Nerrijartorkojauguville, tuñulermut ingitsartorina, illingnik nerrijartorkojijok tikkipet, okautikpattillo: Nægliktara, ungarlermut ingitsartungărit. Nerrekattivit illunatik tava nakorijomărpătit.

11. Ingminik attañiotitok, miklilertitaujomărpok; ingminigle miklilertok, taimna attañiotitauniarpok.

12. Nerrijartorkojiminulle okarpok: Uvlub kerkane uñungmellonĕt nerkiksamik ăkiksoiguvit, illæñarijattit, kattangutittillonĕt, illatillonĕt, sillellitillonĕt, nuñăkattitillonĕt agluitut nerrijartorkonersarineijengilattit; taipkonunga ama akkiniarlutit nerrijartorkojaunajarasugellutit.

Digitized by Google

13. Nerkiksamigle ãkiksoigavit; aglujut, tussiætullo, illakougõrtullo, tautungitullo nerrijartorkolaukit:

14. Pilloridlaromãrpotit tagva; illingnut akkiksakangimetta, akkillertaujomãrpotille idluartut makkiviane.

15. Nerrimãrtut illangeta tamaña tussaraminuk, okautiva: Pilloridlarpok kakkojaktortok Gudib naleganningane.

16. Okautiva: Angut nerkiksarsoarmik ãkiksoijok uñungme, uñuktullo nerrijartorkoveit. Nerriviet nelliutingmet,

17. Kivgane imak okarijartorkova nerrijartortukseñut: Kaititse, illunatik piarẽrput.

18. Illunatik kingorlerẽklutik asserkotsiomalerlutik okarput. Sivorlium okautiva: Perorsẽviksilaurama, tækkojartoromagapko pijariakarmet; tuksiarpagit, passiniarnanga.

19. Aipanget imak okautiva: Tuktuvait tellimet kemuktukset pissiarigapkit, mañalo tækkojartorpakka; tuksiarpagit, passiniarnanga.

20. Pingajoet imak okautiva: Nullianikkama, tamaña pivlugo tikkiniængilanga.

Digitized by Google

21. Kivgab tapsoma angajokane okautijartorpa taipkoninga. Angajokak ningarpok tagva, kivgane okautiva: Katsungailutit aillerit igługaseksuit akkorngeñut apkosinernullo, aglnjut, tussiætullo, illakongõrtullo, tautungitullo tagvunga ittertikigit.

22. Kivgarle okarpok: Angajokak, okaravit taimaipok; sulle nimniungilet.

23. Angajokab kivgane okautiva: Nuñam apkosininginut, avaluñullo ailerit, itterkolugit, igluga tættækovlugo.

24. Okaupapsele, angutit nerrijartorkojaugalloet, nerkiksakka õngniængileillonẽt.

25. Iñugiartorsuit illagijañe, keviarpeit okautivlugit:

26. Uvamnut pijok, angune, arngnelo, nullelo, kittorngañelo, kattangutiñelo, nangminerlo iñosine omigingipagit; illiñiartiginiængilara.

27. Señingajuksaminik (kappiaisuviksaminiglonẽt) nangmangitok, mallingnangalo; illiniartiginiængilara.

28. Kina illasse nuvoguseksoarlijomagune, sivorngagut erkaumaniatsengileit pikseñe, ajorniarmangago iñerianga?

Digitized by Google

29. Tunganiksanganik seňagune, kalliksanginik ajoromanane, illunatik tamattominga tautuktut mittautiksakoňagit,

30. Okarlutik: Iňuk tamna seňalauralloarpok iňerlugo ajorpa.

31. Attaňerlonět kia sorsugijartoromaňerpa attaňermut assiminut, sivorngagut erkaumaniatsengileit, uňurningit sorsuktukset 10,000 dit sivõraginiarmangagit sorsuktukset nellipsarekset 20,000 dit?

32. Sivõragigunigille, imna sulle ungasiktometillugo, okautsaujertorkova kivgaminut, sorsugungněrkovlugit.

33. Taimaktauk illasse, perkutiminik tamainik issumajungněromangitok, illiňiartiginiængilara.

34. Tarriok ajungikalloarpok; pitsartojungněrpelle tarriok, sumut ama pitsartutitauneijarpa?

35. Nuňamullonět perorsaijomullonět suksaujungněrpok; egiteksatuinauvorle. Tussãjungnik siutelik tussarle.

Digitized by Google

KAPITELEMIK XV.

Adsigĕktunik, saukamik tam̃arsimajomik, kĕnaujamiglo tamaijaumajomik.

Taipsomane Zoelnerillo ajortulliartullo tikkipæt, tussaromavlugo.

2. Farisæerille Aglangniglo illissimajut avamudlarput, imak okarlutik: Ajortuggit oma illasearivlugit, nerrekattigiveit.

3. Adsigĕktomik mattominga okautiveit:

4. Kia illapse saukenik pigub 100 dinik, taipkoalo illanget tamaiguniuk, 99 nigle kemmengniængileit iñukangitomut, tamartorlo keñeriarkaugilak, neñerkărnago?

5. Neñiguniuk, kakkakpa kuviaisuklune.

6. Tikkilerame, illañelo nuñakattiñelo kaikoveit, okautivlugit: Kuviaisukattigissinga, saugara tam̃alauktok, neñigapko.

7. Okaupapse: Taimaktauk kuviaisugomărput killangmiut, ajortulliartok kakkialer-

Digitized by Google

pet, 99 nit idluartuñit kakkialeriakangitunnit.

8. Arngnablonēt kia tellimaujortunik kēnaujagub, tapkoa illanget tamaiguniuk, neñergomik ikkitsiniængilak, iglo sañerlugo, keñerajængilak, neñerkărnago?

9. Neñiguniuk, illañelo nuñakattinelo arnguet kaikoveit, okautivlugit: Kuviaisukattigissinga, kēnaujara assiujilauktara neñigapko.

10. Okaupapse: Taimaktauk ajortulliartok kakkialeranget, Gudim Engelingita kuviaisutigivæt.

11. Ama okarpok: Angutekarpok marrungnik erngnelingmik;

12. Nukkardlium angune okautiva: Atătak, perkutingnit pijeksakka pilakka. Perkutiñe tava avikpeit, nukkarēngnut tapkungnunga.

13. Uvlut ikkitut năngmetta, nukkardliub perkutiñe tamaita kattilerpeit, nuñamullo ungasiktometomut aularpok; tagvanelo perkutiñe nungupeit ajortulliarnermut.

14. Perkutiñe tamaita nungumagit, kăk-

Digitized by Google

soak pidlalermet nuñame tamane, tamnatauk
ajorsalerpok;

15. Tamattoma nuñam iñungita illanget
tikkipa, iñùb tapsoma kivgarilerlugo aular-
tipa nuñaminut, kuingĕngit pairekovlugit.

16. Esijomalauralloarpok Bialiornilnk-
kungnik, kuingĕngit nerkiksangita illanginik;
tuñitsivionanelo tapkonanget.

17. Issumamigut imak erkailerpok, okar-
lune: Uvlut tamaita unuktunik kivgakarpok
atătaga, kakkojamik ajorsangitunik, uvangale
tamăne perlilerpunga.

18. Atătamnut angeraromavunga, imaglo
okautijomavara: Atătak, ajortullialauk-
punga Gudemut killangmetomut, illingnul-
lo;

19. Kingorngagut erngnermik taijaunek
nellopkotivunga; kivgaulanga kivgettit illa-
gilugit.

20. Tamaña tava keñekpa, atătaminul-
lo angeralerpok. Sulle 'kañingitometillu-
go, angutæt tækkova, năpkoarivlugo, ak-
pangerlune kongĕsingagut erkipa kuñiklă-
lo.

Digitized by Google

21. Erngninget okautiva: Atătak, ajortullialauktunga Gudemut killangmetomut illingnullo; mattoma kingorngagut, erngnermik taijaunek nellopkotivunga.

22. Angutăle kivgaminut okarpok: Añorak piñarnarnersak kaitsiuk, attitisiuk, aggangillo ketterdlermingnik pitartsersigik, ittiggaluarsungniglo attitilugo;

23. Nocharlo koinijok kaitsiuk, tokkodlugo, nerriluta kuviaisuktalo:

24. Erngnera tamna tokkolauralloarame, ama omarivok; tam̃alauralloarame nachvarmingmet. Kuviaisulerput tava.

25. Erngningale angajuklek perorsĕvingme assinetok, angerarame iglo kaglileramiuk, imngertullo kachortullo tussarpeit;

26. Kivget illanget kaikova, appertsorlugolo tamattominga tussartaminik?

27. Tapsoma kiova: Nukket tikkipok, nocharlo koinijok anguvit tokkokova, erngnine kañoĕngitok ama pigamiuk. Angajoa añulerpok; itteromangimet angută añivok itterkoniardlugo.

Digitized by Google

29. Angunele kiova, okautivlugo: Ahak, okkiut uñuktut kivgartulaukpagit, perkojettit illunaita nalelaukpakka; saukamiglonēt angutsoarmik tuñitsivigingitsainarparma, kuviaisukovlunga illæñarijakka illagilugit.

30. Erngnerille tamna tikkimet, perkutiminik nungutsijok arngnarniarnermut, nochak koinijok tokkokovet tamna pivlugo.

31. Angutæt okautiva: Erngnera, neijutsainarparma, perkutikkalo tamaita pigivattit.

32. Serrilutillo kuviaisuktuksaugalloarpotit; nukket una tokkungalaangmet, ama omarmingmet; tañalaungmello neūijaumingmet.

Digitized by Google

KAPITELEMIK XVI.

Adsigẽktomik, pimaklertomik idluangitomik, agluitorsoarmiglo.

Illiñiartiñe okautiveit: Angut agluitok, pimajikartok perkutiminik; tamna unnertsionerlũtigivæt, angajokame perkutinginik nungutsijok.

2. Angajokanget kaikova, okautivlugo: Kañoẽtomik tussarpunga illiornernik? Pimajattit kittiniakit nellonaililugillo; mattoma kingorngane pimaklertuksaujungnẽrpotit perkotimnik.

3. Pimaklertok illumigut imak okalerpok: Kañok piñiarpik? Angajokama pimaklerkojungnẽrmanga; poagejarnermik ajorpunga, keñunermiglo kangusukpunga.

4. Sulliamnik nellungikalloarpunga, illelliortaukovlunga iglunginut, pimaklerungnẽruma.

Digitized by Google

5. Angajokaminnut tamakissimajijut tamaita kingorlerĕktillugit kaikoveit, sivorlek imak apperiva: Kapsinik akkiliksakarkit angajokamnut?

6. Kiova: Kattaujenik 100 nik orksunik ingnerotinik. Okautiva: Akkiliksavit aglangit pikit, ingilutit aglaksarit 50 nik.

7. Ama aipanganut okarpok: Igville, kapsinik akkiliksakarkit? Kiova: 100 nik oktutinik kakkojeksenik pittalingnik. Okautigiva: Akkiliksavit aglangit pikit, aglaklutit 80 nik.

8. Pimaklertok tamna idluitok angajokab nakoriva, sillatojutut piñiarmet. Mattoma sillarsub kittorngangit illutsimingnik sillatunersaungmetta, kaumajub kittorngangiñit.

9. Maña okaupapse: Illæñarsarsiniaritse nuñab pingiñut idluangituñut, ajulerupse, illelliortaukovluse iñimingnut nãksaungituñut.

10. Mikkijomik pitsiartok, angijomiglo pitsiarivok; mikkijomigle piñiarnerluktok, angijomiktauk piñiarnerlukivok.

11. Nuñab pingit idluangitut pairitsiængi-

kupsigik, kia pimaklerkojomavãse pijarialingmik?

12. Attartonerlukupse, kia tuñitsivigijomavãse nangminiksapsingnik?

13. Angajokæk marruk kivgab kivgartorungnængilak: Aipanga omigilerpãlonẽt, aipa nægligilugo; ubalo aipanga ungagilãrpa, aipale nachogilugo. Gudelo nuñab pingillo attautsekut kivgartorvigijungnengilasse.

14. Tamaita makkoa Farisæerit agluitsomajut tussaramikit, mittautigivæt.

15. Okautiveit imak: Ajungitsomatõgalloarpose iñungnut, Gudible omættisse nellungileit; iñuit ajungitsuginingit, Gudib makkojugiveit.

16. Perkojello nellautaijullo nellautsitiksanik okarput Johañese tikkekãrtiñago; mattomale kingorngane Gudib nalegauñinga okautaulerpok okautsiñut tusarnertuñnut, illunatiglo kerlãkaratik itterniarput.

17. Killaklo nuñalo nungunersauniarpuk, titaub attausib perkojeñetub pẽrninganit.

18. Nulliaminik avitsijub, assianiglo nullianiklune, nulliarẽngnek asserorpa; avtaniglo nulliektub, nulliarẽngnek asseroriva.

Digitized by Google

19. Angumik agluitorsoakalauktok, aupalutsiariktunik sãtuniglo pivianartovaksoarnik añoralik, uvlut tamaita iñunatsoridlarlune kuviaisuktok.

20. Anguttauk aglujok tagvanenivok Lazarusemik attelik, tamna ittervinget kiglingane nellajok, illunane kalladlartok,

21. Tuksiartok karngãnekuvininginik, agluitub nerrimãvianit kattektunik. Kingmille allũktorijartorpeit kallangit.

22. Aglujorle tokkungmet, Engelit ãtipæt Abrahab sãngaunt. Agluitorsoaktauk tokkogivok, illuvertauvorlo.

23. Ãniartorsoarme kappianartorsoarmedlune uitalerame, Abraha tækkova kañingitometok, Lazaruselo sãnganetok,

24. Kaigarsulerpok okarlune: Atãtak Abraha, nãpkiginga, Lazaruse tilliuk, tikkime nuvua imermut missukkãrlugo, okkara nigliterliuk; mattomunga ikkomaksoarmut ãniadlarama.

25. Abrahable kiova: Erngnek, erkarniaruk, iñotillutit ajungitunik pigilaurangne Lazarusele kappiaktoadlalauktok; mañale mannigortitauvok, igville ãniatitauvotit.

Digitized by Google

26. Tamañalo tappilugo akkonaptingne uñungarsoarmik ittersarsoakarpok, tamãnget illipsingnut ikkãromajut ajorpæt, taimaktauk uvaptingnut ikkãromajut illipsingnit sapperivut.

27. Okarpok: Tamaña pivlugo tuksiarvigivagit, Atãtak, tillekovlugo Lazaruse atãtama iglunganut;

28. Sulle kattangutekarama tellimanik, okautsertorkovlugit, ãnianartovingmut tamattomunga pikoñagit.

29. Abrahab kiova, okautivlugo: Mosesiblo nellautaijullo aglanginik pekaramik; ipkoa nalekkiligit.

30. Kiova: Aukak, atãtak Abraha: tokkungajulle illangeta tikkipagit, sãgiaromalerput.

31. Ama kiova Abrahab: Moseselo nellautaijullo nalengikunikit, okperiniænginivættauk, tokkungajut illanget omardlune tikkikalloarpattigik.

Digitized by Google

KAPITELEMIK XVII.

Jesuse ajokertorpok, iñulivlunelo kallaktunik tellimaujortunik. Gudib nalegauninganik tikkiniartomik okalãvok.

Illiñiartiñcle okautiveit: Asserornekaugine*k* ajornarpok; kappianamegle taimna asserorterijok.

2. Tapsomunga idluarnersauvok, asserorterijum ujaraktanganik kongẽsingagut nivingaiviõgune, im̃arbingmullo egilugo, ukkoarãrsuit illangeta asserortauninganit.

3. Tamaña pivlugo udsertoritse. Kattanguvit idluivigilukpattit, teñersaruk; ajorungnẽrpet, idluiningit issumagijungnẽrkit.

4. Uvlorme attartseme arvengemillonẽt aggartunik idluilugvigigunitit, uvloẽnarlo arvengemit aggartunik tikkikunitit, kakkialerpungãrpet; issumagijungnẽrkit tava tam̃arningit.

Digitized by Google

5. Apostelit Nalekamut okarput: Okpernivut nekkorsititsuk.

6. Nalekable okautiveit: Senfkornetun okpernekarupse; mattomunga napartomut imak okarupse: Tagvanget pĕrit, im̃arbingmullo pĭt; tava nalegomărpăse.

7. Kia illapse kivgagub, perorsĕvingmik senajomik, nergsutiniglonĕt mianersijomik, perorsĕvingmit tikkileranget, imak okautiniarpauk: Tuavilutit nerrimăvingmut ingitsartorit?

8. Imak okautiniængila: Uñungme nerkiksalliniaringa, sailitserlutillo kivgartoringa, nerritillunga im̃ertillungalo; kingunipkut nerrilutit im̃erniarivotit?

9. Kivgak tamna kujaginiarpauk nalengmago? Taimak issumangilanga.

10. Taimaktauk illipse, malligeksasse tamaita namaksigupsigik, okaritse: Kivgakullovogut; piñiareksavut kisseta pigaptigik.

11. Jerusalemut ingeravlune, Samarialo Gallilæalo apkotigivak.

12. Iglugasengnut pingmet, angutit telli-

Digitized by Google

maujortut kallaktut pãrpæt, tapkoa kañitome nangertut,

13. Nippekortõvlutik okarput: Jesuse nægliktok ajokertuijok, nãpkigittigut.

14. Tækkogamigit, okautiveit: Ajokertuijuñut tækkotitsartoritse. Taingunga aivlutik kallakarungnẽrput.

15. Tapkoale illanget, kallagungnẽrnermik kausilerame; utterivok, Gudelo nakoridlarpa nippekortomut,

16. Ittigangita kiglingane pãmangavlune kujagiva. Tamnale Samariamiut illanget,

17. Jesusib kiova, okarlune: Kallakarungnẽrkattitit tellimaujungilet? Nauk taipkoa tellimello sittamello?

18. Assingnik uttertokangilak, Gude nakorilugo, takkorngartak una kissime utterka?

19. Okautiva: Makkilutillo aularit, okpernivit piulivãtit.

20. Farisæerille apperingmatsuk: Kakkugo Gudib nalegauninga piomãrpa? Kioveit, okarlune: Gudib nalegauninga tækkuksaulune piniængilak.

Digitized by Google

21. Imaglonēt okatsengilet: Ahak, manepok, ikkanelonēt. Ahak, Gudib nalegauninga illupsingnut pimavok.

22. Illiñiartiminat okarpok: Uvlut nelliutsomărput, Iñum Erngninget uvlungita illanget tækkojomadlarpasse; tækkonagolo.

23. Imak okautijomărpăse: Ahak, tamănepok, ikkanelonēt. Taikunga ainiarase.

24. Sorlo kaumalaub killaub igloanit kaumaridlartok, killaub igloanut; taimaktauk Iñum Erngninga itsomărivok uvluksamine.

25. Tamañale nelliutitiñago, ăniadlartitaujomărpok, iñuit makkoa kisserngortariomărpæt.

26. Sorlo Noah iñotillugo-ĭlauktok, taimaktauk Iñum Erngninget uvluksanganeĭtsomărivok.

27. Ipkoa nerrivut, imilarmiglo, uullianikput uiniglarmiglo, uvlok taimna tikkilugo Noam ittervia umiaksoarmut, ullitornivaksub tava tikkipeit nungulugit tamaita.

28. Sorlo Lothe iñotillugo. Nerrivlutiglo

immerput, pissiniarlutiglo, niuverlarnriglo, perorsĕvilliorput, iglulliorlarmiglo;

29. Uvlok taimna, Lothe aningmet Sodomamit, sillalulerpok killangmit ikkomamik orkseromiglo, tamaita nungupeit.

30. Taimaktauk-ĭtsomărivok Inum Erngninget uvluksangane, sakkerviksangane.

31. Uvlok taimna, iglub kănganetub pijartorniarnagit pine iglometut. Taimaktauk perorsĕvingmetub aseine, utterviginiarnagit kemektane.

32. Lothib nullia erkarissiuk.

33. Inoserminik ivlertsinasuartok, assiujijomărpok; inoserminigle ivlertsingitok inoniaromărpok

34. Okaupapse: Unuak taimna angutik marruk sinigvingme attautseme inangakattigĕgomărpuk; aipanga illelliortaujomarpok, aipale kemektaujomărpok.

35. Arngnæk marruk kaivititsikattigĕgomărpuk; aipanga illelliortaujomărpok, aipale kemektaujomărpok.

36. Angutik marruk perorsĕvingmetsomărpuk; aipanga illelliortaujomărpok, aipale kemektaujomărpok.

Digitized by Google

37. Apperivæt, okautivlugo: Nalegak, nanētaimaitsomărpa? Kioveit: Killoktalingmut, nektorágit kattivakput.

KAPITELEMIK XVIII.

Adsigēktomik okarpok erkartuijomik idluangitomik, Farisœermiglo Zoelnermiglo.

Adsigēktomik okautiveit, soraijunata tuksiatsainarkovluta;

2. Okarlune: Erkartuijok iglugaseksoarnetok, Gude tapsoma erksigingila, iktoriakaranelo ïñungmik.

3. Tagvanetauk iglugaseksoarne uigarnekĭnivok, tapsoma imak okautijartorpa: Piulinga akkerartortimnit.

4. Akkunekāle tussăjomangila. Kingornganele illumigut imak issumalerpok: Nauk Gude erksigingilara, iñuillo iktoringilakka.

5. Uigarneruble tapsoma pachvisalermaunga, piulijomavara, tussarnĕsugomangiimama kĕta.

6. Nalegak okarpok: Ahak, idluangitub erkartuijum okausinga tussarsiuk.

7. Gudible añerijañe piuliniængileit, uvlullo uñuello năvlugit nipliavigingmatsuk; unĕt akkunĕralloarune?

8. Okaupapse: Piulisaromărpeit. Iñum Erngninga tikkitsomărpet, nuñame okpernermik nachvăromărasugiviuk?

9. Illangille ajungitsugijut, assimingniglo nachojut, mattominga adsigĕktomik okautiveit:

10. Angutik marruk takpaunga kattimavingmut tuksiarijartortuk; aipa Farisæeriojok, aipangale Zoelneriojok.

11. Farisæere ingmigut nængertok, illumigullo imak tuksiarame: Gude kujagivagit, assiptut iñuktun-ĭnginama, tigliguktitut, idluitulliartotullo, arngnarniartotullo, Zoelnerullonĕt otunak;

12. Uvlungnik marrungnik nerringitunga abbatik akkorngangne, perkotimalo illuna-

Digitized by Google

tik tellimajoetta aipanga tuñivara attanniojuñut.

13. Zoelnere kañinane nængertok, killangmudlonēt ārloromangitok; sakvingminut pattiksimajok okarlune: Gude saimartilaunga! ajortorsojunga.

14. Okaupapse: Tamna aiparminit ajorнerminit issumagijaujungnērnertsauvlune taununga angerarpok iglominut. Ingminik attañiotitok, miklilertitaujomārpok, ingminigle miklilertok, attañiotitaujomārpok.

15. Nutakkettauk ātipeit tapsomunga, agganginut pattiktaukovlugit. Ātsijut illiñiartingita tækkogamikit suadlalerpeit.

16. Jesusible kaikoveit, okautivlugit: Nutakket uvamnut pilit, iñerterasigiglo; tapkoa Gudib nalegauninga piksaringmatsuk.

17. Ahamerik, okaupapse: Nutakkatut Gudib nalegauninganik pingitok itterniængilak.

18. Angajokaijet illanget apperiva: Ajungitotit ajokertuijok, kañoētomik piñiartuksauvik, pijomavlugo iñogutemik nungūsuitomik?

19. Jesusible kiova: Sõg ajungínerarpinga; Assianik ajungitokangilak, Gude attausetojok, kissime.

20. Perkojet kausimagalloarpattit: Arngnarniarnæk, iñuarniarnæk, tiglingniarnæk; kigłiluktomik okautiginiarnago (aipait), atãtello anãnello nalekik.

21. Tamnale okarpok: Tamaita makkoa mallilaukpakka sorrusionimnit.

22. Jesusib tamaña tussaramiuk, okautiva: Attausek sulle pingilet. Perkutitit tamaita niorvgotiginiarkit, aglujunnullo pilliutigilugit, killangme perkutitsiariksiniarpotit tagva; mallingniarlungalo.

23. Tamaña tussaramiuk, kiksalerpok; agluiname.

24. Kiksalertok Jesusib tækkogamiuk, okarpok: Agluitut killaub nalegauninganut pilutik sappernekasekpok.

25. Ajornænginerovok, (nergsutsoak) kamele, merkutim ïsingagut pivlune, agluitomit Gudib nalegauninganut itterniartomit.

26. Tamattomingale tussartut, okarput: Kiname pilloridlarniarpa?

Digitized by Google

27. Kioveille: Iñungnut ajornartok, Gudemut ajornængilak.

28. Petrusim okautiva: Ahak, tamaita kemelaukpavut, mallilarpillo.

29. Tapsomale kioveit: Ahamerik okaupapse: Iñum iglune kemekuniuk, angunelonēt, arngnelonēt, kattangutinelonēt, nullélonēt, kittornganelonēt, Gudib nalegauninga pivlugo.

30. Tamna mattomanelune uñuktunik piomãrivok, sillamelo tikkitsomãrtome iñogumik nungusuitomik.

31. Arkangemit aggartut ingminut pitinamigit, okautiveit: Ahak, takpaunga Jerusamut aivognt, nellautaijullo aglangit illunatik nellautsiomãrput, Iñum Erngninga pivlugo.

32. Tamna pititaujomãrpok nellojuñut; taipkoa mittautigijomãrpæt, ketserarlugolo;

33. (Aklunatseñut) ipperartorniarpæt tokkolugolo; uvlut pingajuane omaromãrivok.

34. (Okausingille) tamakoa tamaita tussãngileit, nellovlugillo tukkekartiñagit okauserilauktangit.

35. Jerichomut kaglilerame, tautungitok apkotane iksivajok, keñuvlune pijok.

Digitized by Google

36. Iñugiartorsuit señerkumago tussaramigit, appersorpeit mattominga.

37. Jesusemik Nazaremiomik kãngutijomik okautingmago;

38. Niplialerpok okarlune: Jesuse, Davidim Erngninga, nãpkiginga!

40. Jesuse nokkalerlune kaikova, tessiortaukovlugo señianut. Ãtingmatsuk apperiva,

41. Okarlune: Kañok piomavit uvamnut? Kiova: Nalegak, tautuleromavlunga.

42. Jesusib okautiva: Tautulerit; okpernivit piulivãtit.

43. Tagvainak tautulerpok, malliklugolo, Gudelo nakoridlarpa. Iñuillo illu[illegible]k tamattominga tækkunãrtut, Gude nakoridlarpæt.

Digitized by Google

KAPITELEMIK XIX.

Zoelnermik Zacheusemik.

Mattoma kingorngagut Jerichomut pivut,
iglugaseksuit apkotigigamigit.
2. Ahak, angut tagvanetok, Zacheusemik
attelik, Zoelnerit kappitanget agluitorsõv-
lune;
3. Jesuse taipsoma tækkojomadlarpa,
iñungnut ajorpok mikkigame.
4. Sivorliovlune akpangerpok. Naparto-
mullo Feigeliksamut majoarpok, tækkojar-
torlugo; tagvona ingeralermet.
5. Jesuse tagvunga pigame, kungmut ãr-
lorame, tækkogamiuk okautiva: Zacheuse,
akkarsãrit; iglungnut uvlome itteromaga-
ma.
6. Tava akkarsãrpok, kuviaisuklune illel-
liorpa.
7. Illunatik tamaña tækkogamitsuk, oka-

Digitized by Google

ludlalerput, angumut ajortulliartomut itter-
met.

8. Zacheusible Nalegak tikkipa, okautilã-
lo: Nalegak, ahak, perkotikka marroilivlugit
tuñivakka aglujuñut, uiveriklerlunga pinnia-
lauktakka sittamanik uñukenersanginik ut-
tertitsivigiomavakka.

9. Jesusible okautiva: Uvlome iglo tamna
piulijiksarsivok, Abrahab kinguvãringmago
tamna; (iglub iñua)

10. Iñum Erngninga tamarsimajut keñeri-
jartorlugillo, pilloriktisartormagit.

11. Illunatik okausingit nalengmagit, ad-
sigẽktomik okautiveit, Jerusalemut kaglile-
rame, Gudiblo nalegauninga tuavilune sak-
kerniarasugingmatsuk.

12. Taimak pivlugo okarpok: Attañek
nunnamut ungasiktometomut aularpok, at-
tannionek piñiarlugo, angerarivlune ama.

13. Kivgeñe tellimaujortut kaikoveit, tun-
nitsivigivlaitalo kẽnaujenik tellimaujortunik,
okautiveit imak: Niorvgotigigissigik tikker-
kãrtiñanga.

14. Iñukattingitale nakoringinamitsuk,

Digitized by Google

imak okautsaujartorkovæt: Tamna attanniokongilavut uvaptingnut.

15. Tikkiname, attaniouek pigamiuk; kivgeñe ipkoa kaikoveit, kēnaujenik tuñitsiviñe, tussaromavlune niorvgotigingmangagit pijangiaik.

16. Sivorlek sakkerpok, okarlune: Attannek, kēnaujarnut kēnaujarsilaukpunga tellimaujortunik.

17. Okautiva: Kivgartorloriktotit, ikkituñut' nertornarlutit piñiaravit, iglugasengnut tellimaujortuñut attañiotitsomavagit.

18. Aipangatauk sakkerivok, okarlune: Attanek, kēnaujarnut kēñaujarsilaukpunga tellimanik.

19. Taimnatauk okautigiva: Igvittauk attañiojomärpotit iglugasengnut tellimanut.

20. Pingajuak sakkerame, okarpok: Attañek, ahak tagga kēnaujakuttit, torkorsimajok kakkigomut;

21. Erksigilaurapkit, angutauseravit; illilaungitattit tiguvattit, kattidlarlaitalo karngätilaungitattit.

Digitized by Google

22. Kiova: Kivgaăluk una, okausernit erkartorpagit. Angutausertunga kausimagamga, illilaungitakka tiguvakka, karngătilaungitakkalo kattikapkit;

23. Sōg kēnaujakutiga kēnaujenik taugsējuñut pingipiuk? Tikkikuma, tigujomalauktara aiperlugo assianik.

24. Tava neijortine okautiveit: Tapsomanget kēnaujak aksarnigarissiuk tuñilugolo tellimaujortunik kēnaujalingmut.

25. Kiovæt: Attañek, tamna tellimaujortunik kēnaujakarpok.

26. Okaupapsele: Pekartok sumik, tuñitsiviojomărpok; pekangitorle aksartaujomărpok pinganik.

27. Ipkoale uvamnik keñugosuktut, uvamniglo attañiokojingitut, kaitissigik, tæknărtillunga tokkotsigik.

28. Taimak okarame aularpok, takpaunga Jerusalemut ailerlune.

29. Betfagemut Betaniamullo kaglilerame, oksuktalingmut kakkamut tikkilune, illinniartingne marruk tillivak.

30. Okarlune: Aileritik iglugasengnut nelliptingnetuñut; itteruptik nochak pittuk-

Digitized by Google

simajok neñilãrpatik, kãnganut sulle iñungmik ingitokalaungitok. Pitõdsãrlugo, kaitikko.

31. Apperijauguptik, sõg pitõdsãrmangaptiko, imak kiogittik: Nalekab attoromangmago.

32. Tillijaujuk aularpuk, sorlo okautingmagik naipipæk.

33. Nochak pitõdsãrsitillugo, iñungita okautivakit: Sõg nochak pitõdsãrpittiko?

34. Kioveit, okautivlugit: Nalekab attoromangmago.

35. Âtipak tava Jesusemut, anoratik nochaub kemerloanut illivlugik, Jesuse kãnganut ingitipæt.

36. Ingeratillugo, añoratsetik issivilerpeit apkotãnut.

37. Kaglilermello, orksuktalingmit kakkamit attersãlermet; illiniartingita illunatik kuviaisuvaksoarnermullo nippersoarmullo Gude nakoridlarpæt, tattamiiniarnadlartut tamaita, tækkojettik pivlugit,

38. Okarlutik: Nalekam attingane tikkitok, Attañersoak nakorijaule! Ullapirsatte-

Digitized by Google

karle killangme, nakudlartokarle kõtsingnerme!

39. Farisæerillo illangita illaungmijut okautivæt: Ajokertuijok, illiñiartittit innerterkit.

40. Kiovlune, okautiveit: Okaupapse, ukkoa nippangeromalerpetta, ujarket nipleromãrput.

41. Iglugaseksoarnut (Jesuse) kaglilerame, tautukpeit, keagidlarlaitalo,

42. Okarpok: Kañoktõk sulle mãnakut kausimagupsiuk, issumasiniarajarpose ullapirsautiksapsingnik. Mañale ĭsipsingnut ĭjersimajok.

43. Nelliutsomãrpok, ningarijipse avalluliorоmãrpãse avatipsigut, kittorngasse illagillugit, illulluse añekoñase, nanekupselo illunane kappiaisuktitsomãrpãse;

44. Nungutsomãrpãse (iglusselo) ujarkamik attautsemiglonẽt kallerẽktokarungnẽromãrput; piulijiksapse nelliuninga, kamagilaunginapsiuk.

45. Kattimavingmut itterpok, pissiniartut niuverniartullo kattimavingmetut, añitilerpeit.

Digitized by Google

46. Okautiveillo: Aglaksimavok: Iglugatuksiarviõvok; illipsele iñuarvigilauktasse.

47. Uvlut tamaita kattimavingme ajokertuivok. Ajókertuijorsuille Aglangniglo illissimajut, iñuillo angajokangit, issumajalerput tokkotsomavlugo:

48. Nachvăratiglo kañok illijarianga; iñuit illunatik ungagidlarlălo, tussaromadlarmatsuk.

KAPITELEMIK XX.

Pitsartunerminik Kristusib sakkertitsinig-anik ningarijine sălagidlarlugit.

Uvlullo taipkoa illangane, iñuit kattimavingme ajokertormagit, okautsinik tussartunik okartillugo; Ajokertuijorsuit Aglangniglo illissimajut tikkipæt, iñuit angajokangit illagællugit,

2. Okautivæt, imăk okarlutik: Okautittigut, kimit perkojauvit imailiorkovlutit? Kia-

Digitized by Google

lonēt pitsartojomik mattominga tunnitsivigivătit?

3. (Jesusib) kiovlune, okautiveit: Apperijomavapsetauk okautsemut attautsemut kiogissinga:

4. Johañesib Babtisitinga killangmit iñungnillonēt piva.

5. Erkarsălerput, ingmingnut imak okarlutik: Killangmit pijok okautiguptigo; okautijomavătigut: Sŏg okperilaungipissiuk?

6. Iñungnille pijok okautiguptigo; iñúgiartorsuit millleromavătigut ujarkeñut, Johañese iñuit illunatik nellautaijoringmatsuk.

7. Kiovut: nakit pingmanget nellovlutik.

8. Jesusim okautiveit: Taimaitomik okautijomangilapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

9. Iñuit adsigēktunik okautilerpeit, okarlune: Iñuk perorsēvilliudlartok weinemik paungalingmik, perorseviksiortuñut attartortaukogamiuk, nuñame assianut aularpok mulludlarlune.

Digitized by Google

10. Paunget iñilerviet nelliutingmet, kivgame illanget tilliva perorsēviksiortuñut, perorsēviub paunganginik pijartorkovlugo. Perorsēviksiortulle kivgak tamna tiguvæt, añaudlarlugo neksartinagolo aulartipæt.

11. Ama kivgak assia tilligiva; tamnalo añaudlarlugo, mittautigivlugolo, neksartiminago aulartinivæt.

12. Ama kivgak pingajuak tilligiva; tamnatauk ikkilerpæt, (perorsēvingmillo) pingujarpæt.

13. Perorsēviub angajokanga tava okarpok: Kañok pilunga? Erngnera nægligidlartara tillijomavara; tamna tækkogunitsuk illaragijomavallukpæt.

14. Perorsēviksiortut erngninga tækkogamitsuk, ingmingnut okalerput imak: Tagga kingormgusijuksak, atte tokkolaumilavut kingormgujeksangit uvagut pigilerlugit.

15. Perorsēvingmit pingujarlugo tokkopæt Perorsēviub angajokanga, perorsēviksiortu ukkoa kañok pijomavagit?

16. Tikkitsomārpok, tamakkoa perorsēviksiortut tokkollugit, perorsēvinelo assing

iñut attartortaukojomava. Tamaña tussaramitsuk okarput: Taimailiornagole!

17. Tækkosãrpeit okarlune: Aglait aglaksimajut kañoelingavæt: Ujarak, iglulliortut egitanget, tamna iglub terrekkoa ujaranlernertok;

18. Iñuk ujarkamut omunga tupviogune, serkomitaujomãrpok, kattakvigijañele ujarkam oma serkomitsiomãrpa?

19. Ajokertuijorsuit Aglangnik illisimajullo killanalerlutik, tigujomagalloarpæt; iñuille erksigiveit: Mallugigamitsuk adsigẽktomut mattomunga okautigingmagit.

20. Udsertorpællo, udsertortut tapsomunga tilliveit, ajungitojãrlutik, okausinganit okausiksarsioromavlutik, pititsomavlugo nuñab attaninganut tapsomalo pitsartuninganut.

21. Tapkoa imak apperivæt: Ajokertuijok, okpernartõjotit, ajokertuigavit okaravillo kausivaptigit, iñuit sivõragingilattit, illunaita nellẽgigangne, Gudemullo apkotiksamik ajokertuitsiarpotit.

22. Attañivaksoak tuñitsivigilugo tuñergutinik idluarka, idluangilalonẽt?

23. Nipporsainingit tukkisileramigit, okautiveit: Sŏg uiveridlarkissinga?

24. Kĕnaujak tækkulago, kia adsinga, kialo aglangit kollāne? Kiovæt okarlutik: Attañivaksub.

25. Okautiveit tava: Attañivaksoarmut tuñissiuk Attañivaksub piksanga, Gudemullo Gudib piksanga.

26. Iñuit pivlugit okausingit idluigingileit; kigusingalo tattam̃iniarivlugo nippangerput.

27. Saduzæerit illangita tikkipæt, omarviksakangitomik okartut, apperivællo,

28. Okarlutik: Ajokertuijok, Mosesim imak aglagvigivătigut: Angutim angajoa tokkokpet, nulle kittorngakangitok kemmekpago, nullia tava nukkanget piomărpa, angajugilauktane kinguvăksakarkovlugo.

29. Nukkaret arvengemit aggartut-ĭlauktut. Angajuklek nullianilauktok, kittornginane tokkovok.

30. Tugliet nulliarilermigamiuk, tamnatauk tokkogivok kittorngingminane.

31. Pingajueta pigigiva. Taimaktauk ar-

Digitized by Google

vengemit aggartut illunatik, kittornginekaratik tokkovut.

32. Illunatik kingorngattigut, arngnak tokkogivok.

33. Makkittervingmele nelliata nullianiktariomărpauk? Illunatik tapkoa arvengemit aggartut nulliarilàungmatsuk.

34. Jesusib kiovlune, okautiveit: Tamattoma sillab kittorngangit nullianijõngovut, uinijõngovullo.

35. Sillable aipănut pijuksaujut, tokkungajunit makkitsomărtut; nullianingniængilet, uiningniængilello.

36. Kingorngagut tokkosuituksauleramik; Engelitun-ĭtsomăramik, Gudib kittorngariveit, tokkungajuñit makkinamik.

37. Tokkungajunik omaromărtunik Mosesib okautilaukpăse, napărtune-ĭname, Nalegak taigamiuk, Abrahab Gudinga, Isablo Gudinga, Jakoblo Gudinga.

38. Gude tokkungajut Gudigingilæt, iñojulle Gudigivæt; tapsomunga illunatik iñoniarput.

39. Aglangnik illissimajut illangita kiov-

Digitized by Google

lutik, okautivæt: Ajokertuijok okalorikpotit.

40. Kingorngagut apperilugo sapperpæt.

41. Okautiveillo: Sõg Kristuse Davidim erngnerijanga okautigivatsuk?

42. Davidim aglangine tuksiarutsingine, nangminek okarmet: Nalegak Nalekamnut okartok: Tallerpingma tungãnut ingitit,

43. Ningarijittit illerkãrtinagit ittikkavit tullerartangañut.

44. Nalekamik Davidib taigamiuk, kañok erngnerivauk?

45. Iñuit illunatik nalektillugit, illiñiartiñe okautiveit:

46. Aglangnik illissimajunik mianeritsiaritse, añoratsenik angijoktanik attoromadlarput, ninvervingme sallutitaujomavut, illiñiarvingme nerrimävingmelo issukliojomavlutik iksivajomavut;

47. Uigarnerit pingit nungutipeit, takkijunik tuksiarutinik tuksiarutsomavlugit okarput. Taimak pivlugo pidlartaunersaujomãrput.

Digitized by Google

KAPITELEMIK XXI.

Kattimaviub serkomitaujomărninganik.

Tækkosarame aglnitnt tautnkpeit, tuñergntimingnik illijijut Gudim iklervinganut.

2. Uigarnektauk aglujok tækkogiva, kĕnaujărsnngnik marrungnik illijingmijok.

3. Okarpok: Ahamerk, tokaupapse: Uigarnek una aglujok uñunersenik illijilaukpok ukkonanget tamainit.

4. Tamakkoa illunatik pimingnik attorniængitamingnik illijilaukput tuñergutinut Gudib pinganut; unale aglujok perkutituaminik illijivok.

5. Kattimavingmik illangit okarput, ujarkeñut ivlernartuñut mañiktuñullo ănanausijauvok, okautiveit:

6. Nelliutijomărpok, tamakkoa tamaita

Digitized by Google

tækkojesse, ujarkenik kallerĕktokarungnĕrlutik illunatik serkomitaujomărput.

7. Appersorpæt, okarlutik: Ajokertuijok, kakkugo pijukset tamakkoa pijomărket? Sunalo nellunaikutaksanga taimaitsomărpet?

8. Kioveit: Kam̃atitse uiverijaukoñase. Uñuktut tikkitsomărmetta attera atterilugo okarlutik: Kristuseovunga, nelliusimajomiglo, (okarmilutik) Taipkoa mallingniarasigik.

9. Uñatadlartunik akkerartortorsoarniglo tussarupse, erksiniarase: Taimailiortokaromărmet sivorngagut; naggatiksafle nelliutingilak sulle.

10. Ama okautiveit: Iñuit iñungnut assimingnut sorsugomărput, attañionek attañionermut assimingnut.

11. Nuñet suñatuinarne angijomik saijukpillugomărput, kăngnartorsoarmiglo kannimaluălungnartomiglo; (pijokalerlune) erksinartunik nellunaikutaksoarnik sakkertokaromărpok killangmit.

12. Tamakkoa tamaita perkărtiñagit, ti-

gulnse kappiaisuktitsomãrpãse, illiñiarvingmingnullo parngnanẽrsimavingmingnullo pititsomãrpãse, attañiojuñullo attañivaksoarnullo ãtitsomãrpãse, attera pivlugo.

13. Erkartortautiksamut taimailioromãrpãse.

14. Omættipsingne issumasimaniarase sivorngagut kanoẽtomik kigusiksakarmangapse.

15. Kañermiglo illissimanermiglo tuñitsivigijomãrpapse, omigijisse illunatik kionermik akkerartornermiglo illipsingnut sappilerdlutik.

16. Angajokapse aglæt, kattangutipselo, illapselo, illænarijapselo pititsomãrpãse; illasse illangit tokkotsomãrpeit.

17. Iñuillo illunatik omigidlaromãrpãse, attera pivlugo.

18. Nujarlonẽlle attausek niakupsingnit asserortauniatsengilak.

19. Keñuẽluse tarngnisse pairissigik.

20. Jerusalemim avatã sorsuktuksarsoarnik illumajok tækkogupsiuk: kausimaniarpose, asserortauniarvia nelliutilerpok.

21. Judikut nuñanginẽtut, kemãlit kak-

kennut; tagvanetullo kerkanetut kemãgilitsuk assinetullo perorsẽvingme itterniaratik.

22. Uvlut taipkoa akkiñiartauviojomãrmetta, aglait tamaita nellãgut nellautsekovlugit.

23. Kappianamegle singaijut iñugaktullo tamana nelliutikpet; angijomik kappianartokaromãrmet nuñane, iñuillo tapkoa ningarijaudlaromãrput.

24. Saviksoarnut ipiktuñut tokkotauniarput, nunalingnut tamaiñut ãtauniarput; Jerusaleme asserortauniarpok nellojuñut, nellojut nelliuninget namaksekãrtiñago.

25. Sekkeñerlo, takkerlo, uvloritsello nellunaikutakaromãrput; iñuillo nuñametut erksinermut sivõradlaromãrput; imarbiksoarlo malliksuavaksuillo iktullijaromãrput.

26. Iñuit erksinermut uttakkinermullo nukkingẽrotijomãrput, nuñamut pijomãrtukset pivlugit, killaublo pitsartuningit aulataujomãrmetta.

27. Iñum Erngninga tava tækkojomavæt nuvujættigut akkartok, pitsartudlarlune ãnaudlartok.

28. Tamakkoake pilerpetta; ārloritse, kungmullo tækkunārluse, piulijiksasse nelliutilermet.

29. Adsigēktomik okautiveit: Napartok Feigéliksak, napartullo tamaita tækkunārsigik.

30. Sigilerangetta, aujajaraklilermet kausimavose.

31. Taimaktauk illipse, makkoa tamaita pijukset pilārniartut tækkogupsigik; Gudib nalegauninga kaglilermet kausimaniarpasse.

32. Ahañerik, okaupapse: Kinguvāngukattigēt ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekārtiñagit.

33. Killaklo nuñalo nungutsomārpuk, okautsikkale nungutsomāngilet.

34. Illipse udsertoritse, omættisse okkumaiłerkoñagit nerritunermullo iñertunermullo, nuñab pinginik piñasuarnermullonēt, uvlomut taipsomunga kaningartaukoñase;

35. Nuñametut tamaita taipsoma tikkitsomārpeit, sorlo nigak.

36. Taimak pivlugo pigārutigissiuk, tuk-

Digitized by Google

siarluse, kemãjuksaukovluse tamakkoninga pijomãrtunik illunainik, Iñum Erngninget sãngane (illarasugase) sakkijartuksaukovluse.

37. Uvlojaranget ajokertuivok kattimavingne; uñugangello añivok, kakkamut orksuktalingmut, tagvanelerlune.

38. Kaungmet uvlãkut iñuit illunatik tikkipæt, kattimavingme nãlegiarlugo.

KAPITELEMIK XXII.

Kristusemut pikabladlarnermik.

Sẽrnakangitunik kakkojaktorviksak kaglilermet, añiviksiorvingmik taijãuvok.

2. Ajokertuijorsuit Aglangniglo illissimajut issumaliorput, kanoẽlilutik tokkotsomagamitsuk; iñuille erksigiveit.

3. Satanasele Judasemut Ischariotemik attelingmut pullamajarẽrpok, arkangemit aggartut illanganut.

Digitized by Google

4. Ajokertuijorsoarnut kappitainullo aivok okarkattikumavlugit, kaňok illilune pititsomavlugo tapkonunga.

5. Kuviaisulerput tagva, kĕnaujenik tunnitsivigijomavlugo okarput.

6. Angerpok tagva, (tapkonunga) pitinasuarpa, nautsertorlune, iňuit pikabladlarkoňagit.

7. Sĕrnakangitunik kakkojaktoramik uvlunga nelliutingmet, saugãrsuk aňiviksiorutiksak tokkuniarmitsuk.

8. Petruselo Johaňeselo tillivak, okautivlugik: Ãkiksuijartoritik aňiviksiorutiksamik saugãrsungmik nerkiksaptingnik.

9. Appersorpæt: Nane ãkiksortaukoviuk uvaptingnut?

10. Okautivak: Ahak, iglugaseksoarnut itteruptik, iňuk pãrniarpatik iňertartok, tamna malliktikko ittervianut.

11. Iglum iňuanut okaritik: Ajokertuijub okauterkovãtit: Iňiksak naněka, saugãrsungmik aňiviksiorutiksamik nerriviksara, illiňiartikka illagilugit?

12. Iniksamik angijomik uňertotilãrpãtik; tagvane ãkiksoritikko.

Digitized by Google

13. Aivuk tagva, sorlo okautingmagik naipipæk, añiviksiorutiksak saugãrsuk ãkiksorpæk.

14. Nelliutingmet ingipok, Apostelit arkangemit aggàrtut illagivlugit.

15. Okautiveit: Killanãdlalaukpunga, añiviksiorutiksak saugãrsuk una nerrijomavlugo illagiluse, ãniakãrtiñanga;

16. Okaupapsele, kingorngagut mattominga nerriniarungnẽrpunga, Gudib naleganningane namaksekãrtiñago.

17. Erngusiãrsuk tiguva, kujalivlune, okarpok: Pigissiuk illuẽngarluse; (imersiuk).

18. Okaupapse, imerniængilanga napartub weineliksab iptinganik, Gudib nalegauninga tikkekãrtiñago.

19. Kakkojak tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkonunga tuñivlugo okarpok: Tagva timiga, tuñijomãrtok illipsingnut; imailioritse erkarlunga.

20. Taimaktauk Erngusiãrsuk tigugiva nerriarẽramik, okarlune: Tagva Erngusiãrsuk, Testamentitãb Aumnik, tamna illipsingnut kovijok.

Digitized by Google

21. Ahak, uvamnik pititsijomărtub aggangit illagivlunga nerrimăvimneput.

22. Iñum Erngninga pititaulerniarpok, taimak kajusimangmet. Iñugle tamna kappianamek, tapsominga pititsijok.

23. Ingmingnut appersotilerput, kinaumangæt taimailioromărtomik?

24. Akkirartutilerput ingmingnut, kina akkonermingne anginerõmangæt;

25. Okautiveit: Nuñametut attañersuit attañiojartortut, pitsartudlartut taijauvut attannernik saimajunik:

26. Illipsele taimailerniarase; illassele angnek nukkardlitun-ĭniarpok, illaminillo attañionersak, kivgatun-ĭnivok.

27. Kina attañionersauva? Nerrimăvingme iksivajok, kivgartortorlonĕt? Taimnaungitok nerrimăvingme iksivajok? Uvangale akkonapsingne kivgatun-ĭpunga.

28. Illipsele neijutsainalaukpapsinga kappiaisuklunga.

29. Nalegaunek tuñijomărpara illipsingnut, sorlo Atătama kailaukpa uvamnut;

30. Nerriluselo iñeromărpose nerrimavimne nalegaunimnetome, iksivaluselo iksi-

vautañe, Israelib kinguvãngit arkangemit aggartut erkartorlugit.

31. Nalegarle okarpok: Simon, Simon, ahak, Satanasib pijomagalloarpãse, karngãtitsivigijomavluse, sorlo kakkojekset pinnerpeit.

32. Uvangale pivlutit tuksialaukpunga, okpernerit sorẽrkoñago. Kingorngagut ama sãgiaruvit, kattangutitit nækorsitilaumigit.

33. Okautiva: Nalegak, pijarẽrsimavunga, aiparillutit parngnanẽrsimavingmut tokkomullo.

34. Kiovale: Petruse, okaupagit, uvlome angutaunek niplerkãrtiñago, missiarutigilãrparma pingasuarterlutit, illitarinanga okarlutit.

35. Ama okautiveit: Tillijakattalaurapse põkkarase, ikpiãrsukaraselo, ittiggagutekaraselo, taipsomane ajorsarkise? Kiovæt: Aukak.

36. Okautiveit: Mañale põkkartub neksarliuk, ikpiãrsuglo aglæt. Taimaitokangituble añoratsañe tuñiliuk, saviksoarsiniarlune pille.

Digitized by Google

37. Okaupapsele: Nellautsilerniarputtauk aglait uvamnik imaitut: Ajortulliartut akkornganut pititaujok. Uvamnik aglait aglaksimajut, namaksijomărput.

38. Kiovæt: Nalegak, ahak, tagva saviksudsæk. Okautiveille: Namakpuk.

39. Illutsine attordlugo, orksuktalingmut kakkamut pivok. Illiñiartingitalo mallikpæt.

40. Tagvunga pigame, okautiveit: Tuksiaritse, ŏktorlungnartomut pekkoñasc.

41. Kem̃ekpeit tava millutib tupvingatun ungasiktigijomūt, sĕrkortorlune tuksiarpok.

42. Okarlune: Atătak, pijomaguvit erngusiărsuk una pĕruk uvamnit; pijomajamnigle pitsengilatit, perkojet pille.

43. Engelible killañgmit sakkerpa, nækkorsititsartordlugo.

44. Tokkomut aulaumajartitaugame, tuksialualerpok. Kiægungningit kuttitut auktun-ĭtut, nunamut kattalerput.

45. Tuksiarnermit makkiname, illiñiartiñe kiksarnermut siñiktut tikkinamigit;

46. Okautiveit: Sõg siñikpise? Makkititse tuksiarluselo, õktorlunguartomut pekkonnase.

47. Sulle taimak okartillugo, ahak, iñugiartorsuit aggerput, arkangemit aggartut illanget, Judasemik taijak sivorlerivæt, Jesuse tikkipa kuñigomavlugo.

48. Jesusible okautiva: Judase, Iñum Erngninga kuñiklugo nellonailivlugo piviuk?

49. Neijortingita, kañok illiortokalermet tækkogamik, okautivæt: Nalegak, saviksoarmik attortuksauvita?

50. Illangita,, ajokertuijorsub kivganga ullimavlugo, suitã tallerpia nakkarpa.

51. Jesusiblé kioveit, okarlune: Jssumamingnik pilit. Siutã aktorlugo mamitipa.

52. Ajokertuijorsuit, kattimaviub kappitangillo, angajokaijello tigujartortiñe, Jesusib okautiveit: Sorlo iñuartomut tikkitose, saviksoalijarluse ajaupialijarlapselo.

53. Uvlut tamaita neijortigilaurivapse kattimavingme, aktulaungilapsinga aggangmut attautsemullonẽt. Tamedsale nelliunisse, tãrtublo pitsartuninga.

54. Tigulerpæt, aularutivlugo, ajokertui-

Digitized by Google

jorsub iglorsoanganut pitipæt. Petrusible kingornganit mallikpa.

55. Ikkomamik ikterdlutik avalut illuet kerkane, tagvane iksivalerput, (kissakejarlutik) Petruse akkornganut ingipok.

56. Kivgab arngnab kissakejartok tækkogamiuk, tækkonãlerpa okarlune: Tamnatauk aipariva.

57. Missiarporle okarlune: Omãt! illitaringilara.

58. Killamiãrsuk kingorngane, kivgab assiet tækkogiva, okarlune: Igvittauk taipkoa illanget. Petrusib kiova: Omãt! taimnaungilanga.

59. Ama killamiojungnẽrmet, nellunaikutamik kingorngane, taipsoma assia okarivok: Ahamerik, tamnalo aiparilauriva; Galilæamiongmet.

60. Petruse okarpok: Omãt! Okautsitit nellovakka. Sulle taimak okartillugo, augutaunek niplerpok.

61. Nalekab keviarlune, Petruse tækkuserpa. Nalekab okausinga Petruse erkarpa, okautilaungmago: Angutaunek niplerkãr-

Digitized by Google

tiñago, missiarutigilărparma pingasuarterlutit.

62. Petruse tava añivok, keavaksoadlarlune.

63. Angutille Jesusemik tigusijut, mittautigivæt añaudlarlălo,

64. Mattovlugo, kĕnangagut erksardlugo, appersorpæt: Nellautalertigut, 'kia erksarpătit?

65. Assinginuttauk uñuktuñut okausilungnut okautigivæt.

66. Kaulermet, iñuit angajokangit, Ajokertuijorsuillo Aglangniglo illissimajut kachimiolerput, kiglissiniarviksoarmingnut ăpæt.

67. Okarlutik: Kristuseoguvit okautittigut. Okautiveille: Okautigupse, okperiniængilapsinga;

68. Apperigupsele, kioniængilapsinga, aularkoniængilapsingalonĕt.

69. Taimaitomik, mattoma kingorngagut Iñum Erngninga iksivajomărpok ajugakangitub Gudib tallerpiet tungăne.

70. Illunamassiatik okarput: Gudim Erng-

Digitized by Google

nerivätit: Okautiveit: Okartose, taimnaujunga.

71. Tapkoale okarput: Okautsariakarungnĕrpogut, nangminek okartok tussaraptigo.

KAPITELEMIK XXIII.

Pilatusemut Kristuse kikkiektortaukojauninganik.

Illunatik kittimajut nikkovilutik, Pilatusemut ãtipæt;

2. Okautigiludlarpæt, okarlutik: Kausimavavut, tapsoma iñuit asserortipeit, attañivaksoarmut tuñergutikset tuñijaukolaungileit; Kristuseovlune attañersoak okartok.

3. Pilatusib appersorpa: Judikut attañerivätit? Kiova, okarlune: Okartotit,

4. Pilatuse Ajokertuijorsoarnut iñungnullo okarpok: Iñung una pidlareksausugingilara.

Digitized by Google

5. Tapkoale sugardlutik, okarput: Inuit aulatidlalaukpeit, ajokertutiminut, Judæame illunane, Galilæamit pilerame, tamaunga aglæt pivlune.

6. Pilatuse Galilæamik tussarame; apperivok, Gallilæamiõngmanget.

7. Herodesib attañioninganit pijok, tussaramiuk; Herodesemut ãtaukova, uvluñe taipkonane taimna Jerusalemetok.

8. Jesuse Herodesib tækkogamiuk, kuviaisudlalerpok, akkunit tækkojomadlalauramiuk; uñuktuñik tussaumagamiuk, tattaminiarnartomik tapsomanget tækkojomãrasugællune.

9. Sunatuinarnik appersorpa: (Jesusible) kiungila.

10. Ajokertuijorsuit Aglangniglo illissimajut tagvanetut okarnerlõtigivæt angijomik.

11. Herodesible sorsuktuksangitalo nachogivlugo mittautigivæt, añorãmik kakkortamik attitipæt, ama Pilatusemut uttertipæt.

12. Uvlok tamna Pilatuselo Herodeselo,

Digitized by Google

illæñarĕlerpuk; sivorngagut iugmingnut ningalauramik.

13. Pilatusib Ajokertuijorsuit, kappitailo, iñugaseksuillo attautsimut kaikoveit,

14. Okautivlugit: Iñuk una uvamnut ãtipasse, iñungnik asserorterijok okartose. Ahak, sãpsingne kiglissinialauktara, patsitiksapsingnik iñungmut omunga nachvalaungilanga;

15. Herodesetauk pinginivok: Tapsomunga tillilaurapse; ahak, patsitiksarsijokangilak tapsomane, tokkotsitiksangõnermik.

16. Tamaña pivlugo sugiarlugo aularkojomavara.

17. Illutsimitut parngnanĕrsimavingmetomik taipkonunga añititsijuksaungmet, añiviksiorvik nelliutingmet.

18. Illunamassiatik nippekortõvlutik okarput: Pĕruk una, Barabbasemik tuñitsivigittigut.

19. Tamna parngnanĕrsimavingmut ittertisimajok, kippallijorsuit illagællugit, iglugaseksoarne tokkotsigamik (iñungmik)

Digitized by Google

20. Pilatusib ama nippekortõvlune okau-
tiveit, Jesuse aularkojomagamiuk.
21. Taipkoale kaggudlarlutik, okarput:
Kikkiektoruk, kikkiektoruk
22. Pingajuanut appersorpeit: Kanoĕto-
mik ajortullialaukka? tokkoteksausugingila-
ra; tamaña pivlugo issakadlarlugo aularko-
jomavara.
23. Nippersoarmulle perkotsainarpæt,
kikkiektortaukovlugo. Tapkoalo ajokertui-
jorsuillo nippersoangit sugalulerpalliadlar-
put.
24. Pilatusib tava perkova, taimak pijo-
mangmetta.
25. Piomajanginñut añitekova parngnanĕr-
simavingmut ittertitaumajok, kippallijorsuit
illagilauramigit iñungmik tokkotsijok; Jesu-
sele uñertolerpa tapkoa issumanginñut (illior-
taukovlugo).
26. Aularutigamitsuk, iñuk tiguvæt, Si-
monemik attelik, Zirenemiok, perorsĕving-
mit pijok; tapsomunga kikkiektortauviksak
erksuktaukovæt, Jesuse malliklugo.
27. Iñugaseksuillo, arngnagaseillo mallik-
pæt, uggurivlugo keagivæt.

Digitized by Google

28. Jesusible keviarpeit, okautivlugit: Jerusalemiut paningit, keanasinga, illipsingnigle, kittorngapsingniglo keatitse.

29. Ahak, uvlut nelliutsomărput, imak okaromărmetta: Pilloridlarput kittorngisuitut, timaillo erngnilaungitut, iviangimingniglo amămagviulaungitut.

30. Kakkălungnut okaromalerput: Sittorvigidlartigut! kakkarsoarnullo: ulliktigut!

31. Napartok õmak imailiormatsuk, kannok pallermik pijokaromărka?

32. Assigik marruk, ajortulliartuk ătaukattaugivuk, tokkotaukovlugik.

33. Iniksamut, niakoverngit ininganik attelingmut tikkinamik; tagvane kikkiektorpæt, inuartuglo, aipa tallerpiet tungănut, aipale saumiet tungănut.

34. Jesusele okarpok: Atătak, issumagijungnĕrkit; sullijattik nellumagit. Anorangit tava avikpeit, imerautigivlutit.

35. Inugaseksuit tagvanetut tækkunărpæt. Angajokaijello inuit illagivlugit mittautigivæt, okarlutik: Assine ikkajulaukpeit, ingmi

Digitized by Google

nik piulile, Kristuseõgune, Gudim añeri-
janga.

36. Sorsuktuksello mittautigivæt, kassili-
nartomik im̃ipæt,

37. Okarlutik: Judikut' attañerikpattit il-
lingnik nangminek piulidlarit.

38. Aglaittauk nipitipeit kollãnut, Gri-
chillo, Lateinerillo, Ebræillo okausinginik,
imaitut: Judikut attañinget.

39. Ajortulliartugle aipanget nivingakat-
tinget mittautigiva, okarlune: Kristuseõ-
guvit illingnik nangminek piulidlarit, uva-
guglo.

40. Aipanget suadlarlugo, imak okautiva:
Igvittauk Gude erksigingilet, tapsotunak (tok-
komut) pidlartaugavit?

41. Uvagugle pidlariakaramnuk, ajortul-
lialauramnuk: tamnale idluitomik piñia-
laungilak.

42. Jesusem̃ullo okarpok: Nalegak, erka-
ringa nalegauningneleruvit.

43. Jesusib kiova: Aham̃erik, okaupagit,
uvlome aiparilarapkit Paradiseme.

44. Uvlub nellunaikutanga arvengilermet,

Digitized by Google

nuñane tamaiñe tãrtorsõlerpok, nellünaikuttet arvengemit sittamartuñut tikkidlune,

45. Sekkeñek kaumajungnẽrpok, kattimavium uminga allikpok marrolivlune.

46. Jesuse nippekortõvlune, okarpok: Atãtak, añernera aggangnut perkovara. Taimak okarame añernengerpok.

47. Kappitauble illiortokalauktut tækkogamigit, Gude nakoridlarpa, okarlune: Ahamerik angut tamna ajungidlartok.

48. Iñuillo illunamassiatik tagvanetut, tamakkoninga tækkunãrtut, kanorlo illiortokalaungmet tækkogamikit; sagvittik pattiktordlugit utterput.

49. Illunatik illagilauktangit, arngnello tapsominga malliksimajut Gallilæamit, kanitome nangertut, tamakkoninga tamainik tækkunãrlutik.

50. Ahak, angut tagvanetok, Josefemik attelik, kiglissiniarpaktut illanget, ajungitok issumagiktorlo.

51. Tapsoma issumakattigilaungileit, (Jesuse tokkokovlugo) tamna Arimathiamit, Judikut iglugaseksoangita illanganit pijok, Gudib nalegauninganik nerriungmijok.

Digitized by Google

52. Tamna Pilatusemut aivlune, Jesusib timinga tuksiarpa.

53. Akkartipa tava, uvineruksamik imuserdlugo, illuvermullo illiva, kairtomut illulimajomut, sulle tagvunga iñungmik illijiviolaungitomik.

54. Uvlok tamna oppalungaijarvia, sabbateolarmelo.

55. Arngnettauk illagællugo Galilæamit pijut, mallikput, illuvek kemergojartordlugo, kañorlo timinga illijaulermanget.

56. Angerarlutik tava, mingoarutiksamik tippigiksaumiglo oppalungaijaijartorput, sabbateotillugo kikkarput, perkojittik malliklugo.

KAPITELEMIK XXIV.

Kristusib makkitervianik killalliarvianiglo.

Uvlorme wochib sivorlerpãme uvlarãrsukut, illuvermut pivut, mingoarutikset idluarsilauktettik neksarpeit, assitiglo illagiveit.

Digitized by Google

2. Ujarasuksuk aksakãrtitavinek illuvermit tækkovæt;

3. Itteramik, Nalekab Jesusib timinga neñingilæt.

4. Taimak pivlugo siarklileramik, ahak, angutik marruk señianut pivuk keblariktomik añoralak.

5. Erksilerdlutik kẽnangit kattalungavut. Tapkoa okautiveit: Sõg omartok keñerpissiuk tokkungajuñe?

6. Tamanẽngilak, makkisimavok. Erkarissiuk okautilaungmase, sulle Galilæameĩdlune.

7. Okarame: Iñum Erngninga iñuit ajortulliartut aggangiñut pititaujomãrpok kikkiektortauvlune, uvlut pingajuane makkitsomãrpok.

8. Okausingit tava erkarpeit.

9. Illuvermit aularput, tamakkoninga tamainik arkangartut, assingillo tamaita okautijartorlugit.

10. Maria Magdalena, Johañalo, Marialo Jakobusim, (arngnã) assingillo arngnet tamattominga okartut Aposteliñut.

Digitized by Google

11. Okausingille tapkoa piungitsugiveit okperinagillo.

12. Petrusele nikkovilune illuvermut akpangerpok, illuanut itsuarame, uvinerukset kisseta tækkoveit, angerardlune; tattammiuiarpok kañok illiortokalaungmet.

13. Ahak, illagik marruk uvlok tamna iglugasengnut aivuk, Emausemik attelingmut, Jerusalemit ungasingitomut.

14. Ingmingnut makkoninga tamainik illutsinik okălavuk.

15. Taimak ĸkartillugik, ingmingnut apperikattautivlutik; Jesusib anguvak, ingerarkattigivlugiglo.

16. Īsigigle imailivuk, illitarsekoñagik.

17. Apperivak: Kañok okălavitik illiptingnut ingeravlutik, kiksalaptiglo?

18. Aipæ̆t kiova, Kleofasemik attiggub, okaudlugo: Tujormitseñit illunainit Jerusalemetuñit, uvlune tamakkonane illutsinik kausimangitotõvit?

19. Appersorpak: Kanoĕtomik? Kiovæk: Jesuse Nazaremiok pivlugo, nellautaijolauktok pitsartudlarlune, piñiarnerunt ĸkautsinullo, Gudimelo iñungnelo tamaine;

Digitized by Google

20. Tamma Ajokertuijorsoapta kappitap talo unnertonerpæt tokkotaukovlugo, kik kiektortaukovlugolo (señingajolingmut).

21. Uvagulle Israelitit piulijauniarasugivavut tapsomunga. Uvlome, uvlut pingatserput, imailiormatsuk.

22. Arngnet illapta illangita, illuvermut uvlărulauktut koaksailaukpătiguttauk.

23. Timiuga neñinginamitsugŏk, okarijartorput, Engelingnik tækkolaukput, omartomik okartuk.

24. Illapta illuvek nellipsarpæt, arngnet okarmetta taimak naipipæt, (Jesusele) kingorarpæt.

25. Okautivak: Illissimaipotik, omættiptingne okpernek ajortotik, nellautaijut okausinginik;

26. Kristuse taimak angitigijomik ăniatiteksaulaungilak, ănanaunnerminut itterlune?

27. Moseselo nellautaijullo tamaita okautigilerpeit tapkungnunga, aglangnik tamainik ingminik aglaksimajunik, ipaksitidlugik nellojungnĕrtipak.

28. Iglugaseit nellipsarniartatik kaglileramikit; sivunersimaniarkolaulerpok.

Digitized by Google

29. Uñiksarpæk, okarlutik: Uvaptingnelerina, ubloklilermet uñulermello. Itterkattigivak tapkunguangnenialerdlune.

30. Iksivakattigileramigik nerrivlutik; kakojak tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkungnunga tuñivlugo.

31. Ĩsigik tava uitalerpuk, illitarigamiko. Sãmingne nippaivak.

32. Ingmingnut tapkoa okalerpuk: Omættivuk illuptingne onarsiomilaungilæk, okautingmattiguk apkome, aglangnik nellojungnẽrtimattiguk?

33. Erinesulerdlutik nikkovipuk, aularlutik, Jerusalemut utteramik, arkangãrtut neijortingillo kattimajut tikkimagit,

34. Imak okarput: Nalegak ahamerik makkisimavok, Simonemut sakkilauktok.

35. Tapkoa (marruk) illamingnut okarpuk, apkome illuserilauktamingnik, kannorlo illitarsitigingmako, kakkojak avgormago.

36. Taimak okartillugit, Jesuse akkornganut pivlune, okautiveit: Ullapkotekaritse illipse!

37. Tapkoale koaksãngalerput erksililarmiglo; añerneĩnak tækkunasugællugo.

Digitized by Google

38. Appersorpeit: Sŏg koaksăngavise? Sŏngme imaitunik issumakarkise omættipsingne?

39. Aggakalo ittikakkalo tækolersigik, uvangauvunga; aktorlungalo tækkonărsinga: Añernek uvinekangilak saunekaranelo, uvanga tækkogapsinga pekkartunga.

40. Taimak okarame, ägganelo ittigganelo kem̃ergokolerpeit.

41. Kuviasungnermut sulle okpernek ajormetta, tattam̃iniarmettalo, okautiveit: Ovane nerkiksakarkise?

42. Aulasagavinermik jarrasimajub illanganik tuñijivut.

43. Tamakkoa nerriveit tautuktillugit.

44. Okautiveit: Tamedsa okautsikka, okauserilauktakka illipsingnut, sulle neijorapse; pivlunga aglait illunamasiatik nellautsijuksaungmetta, Mosesiblo nellautaijullo aglangiñe, Davidib tuksiarusinelo.

45. Tagva ipaksitilerpeit, aglangnik nellojungnĕrtidlugit.

46. Okautiveillo: Imak aglaksimajok, taimaglo Kristuse ăniatiteksaulauktok, makkituksauvlunelo tokkungajuñit uvlut pingajuane.

Digitized by Google

47. Iñungnut tamaiñut okarkojijok atterminut, kakkialerkovlugillo issumatărkovlugit, ajorningit issumagijaujungnĕrkovlugit, Jerusalemiut issukliulugit.

48. Illipsele makkoa tamaita okautigijomărpase (iñun gnut).

49. Ahak, Atătama okautigilauktanga illipsingnut tillijomărpara. Illipsele iglugaseksoarne Jerusalemetuarniarpose, păngei pitsartunermik tuñitsiviokărase.

50. Tagvanget Betaniamut aitipeit: Agganne kollangiutidlugit saimartipeit.

51. Imagle saimartikamigit kemekpeit, takpaunga killangmut kangattartitauvok.

52. Tapkoale tuksiarvigivæt, Jerusalemut kuviaisuvaksoadlarlutik utterivut;

53. Kattimavingmetsainalerput, Gude nakoridlarpæt kujagidlarlălo.

Digitized by Google

Digitized by Google